

เพื่อตำรา และก้าวหน้า ในวิชาการ อ่า

คู่มือศึกษา

กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคลและคดีอาญา

อุทพ อัดดการ นิตศาสตรบัณฑิต (ธรรมศาสตร์),
A.D.P.A. (Exon., England)

สฤษดิ์พล ชมไพศาล นิตศาสตรบัณฑิต (ธรรมศาสตร์) และ
นิตศาสตรมหาบัณฑิต, (LL.M.with distinction)

ประมวลหัวข้อประกอบคำอธิบายโดยย่อด้วยข้อความ
กะทัดรัด มุ่งเอาเนื้อหาเป็นสำคัญ เพื่อช่วยผู้เริ่มต้น
ศึกษาวิชานี้ได้เข้าใจโดยง่าย ขณะเดียวกันก็ใช้เป็นคู่มือ
ทบทวนความรู้ และเตรียมตัวสอบไล่ได้อย่างดีซึ่ง ทั้งนี้
ได้ผนวกปัญหาสอบไล่และตัวอย่างคำถาม ตลอดจน
พระราชบัญญัติและสนธิสัญญาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก
เพื่อใช้ประกอบการศึกษาได้ผลยิ่งขึ้น หนา 155 หน้า
ราคา 32 บาท

การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ MODERN PERSONNEL MANAGEMENT

สมพงษ์ เกษมสิน ศส.บ., M.P.A. รัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต (เกียรตินิยม ต)

หนังสือนี้ให้แนวความคิดการบริหารงานบุคคลแผน
ใหม่ ด้วยเนื้อหาทางวิชาการที่ละเอียดและสมบูรณ์ที่สุด
แบ่งเป็น 4 ตอนใหญ่ๆ ว่าด้วยระบบการบริหารงาน
บุคคล หลักการบริหารงานบุคคล การธำรงรักษาทรัพยากร
บุคคล และการรวมพลังบุคคลในองค์กร จะช่วยให้
ผู้อ่านได้ทราบถึงหลักและขั้นตอน ตลอดจนแนวคิดการ
บริหารงานบุคคลแผนใหม่ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารงาน
ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

หนังสือนี้เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา ข้าราชการ
นักธุรกิจและผู้สนใจในการบริหารงาน
บุคคลแผนใหม่ทั่วไป หนา 536 หน้า ราคา
65 บาท

ทั้งสองเล่มพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ ปกสีอบพลาสติกมึน น่าจับถือ

ไทยวัฒนาพานิช 599 ถนนโมเดิร์นจิด กรุงเทพมหานคร โทร. 210111-5
ห้องแสดงหนังสือ หน้าสนามกีฬาแห่งชาติ 54556-8

๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓

กึ่งดมศาสตร์ปริกัตต์

ฉบับที่ ๔ ปีที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๑๖

พลตรี ชาคีชาย ชุตตะวัฒน์

- ๔ อ้อยเพชร
- ๕ จดหมายถึงบรรณาธิการ
- ๖ นโยบายต่างประเทศไทย (ใหม่) คือเวียดนามเหนือ
- ๘ จดหมายเปิดผนึกถึงประธานาธิบดีแห่งประเทศฝรั่งเศส
- ๕ บทนำ : ไม่มีผู้ก่อการร้ายในเมืองไทยจริงหรือ?

บทความจากปก

ปรีดี พนมยงค์	๑๓	ข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย
พันศักดิ์ วิญญูรัตน์	๒๐	ข่าวจากนาแก
คนพหุลุง	๓๕	เสียงจากพัทลุง
เจฟฟรีรี เรช	๓๖	สงครามในภาคเหนือของไทย
เด็ชวาร์ต อังเกอร์	๖๗	หลักการนิคสันและความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อเมริกัน
ถนัค คณพันธ์	๗๐	ไทยตัดสินโชคชะตาของตนเองได้หรือไม่?
คณะกรรมการวิเทศสัมพันธ์	๗๖	การก่อการร้ายในประเทศไทย
เสน่ห์ จามริก	๘๐	จดหมายจากสิงคโปร์
วรวีทย์ วงษ์สุวรรณ	๘๔	ร้อยกรอง / เวียดนาม
ผู้สื่อข่าวประจำเบอร์ลิน	๘๕	จดหมายจากเยอรมัน / โครงการวิจัยจันทร์
พิทักษ์ บัญญาชอ	๘๑	โกลด์การ์ด / ชาวนาไมได้คิดอย่างไรเหตุผลเสมอไป
ลีตัน นานนท์	๘๔	กวีต่างแดน / บทเพลงสงครามกลางเมืองสเปน
คำสิงห์ ศรีนอก	๘๗	ถ่านพวงลม / พันผมหาย
ยุทธ สันโสภา	๘๘	คนกับสิ่งแวดล้อม / น้ำเสียกับสัตว์น้ำ
นิพนธ์ อินสิน	๑๐๔	ร้อยกรอง / จูแสงอาทิตย์
สุพจน์ คำนครกุล	๑๐๕	ปฎิกริยา / ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ 'ศรีบูรพา'
	๑๐๗	วิจารณ์หนังสือ
	๑๑๗	บรรณาธิการ
ผู้วิจารณ์หนังสือ		ชเนศ อภรณ์สุวรรณ สุชาติ สวัสดิ์ศรี ลิขิต ธีรเวคิน
ปรีชา อรุณกะ		ออกแบบปก

ผู้ก่อการร้าย / ทหารป่า กับตัวปัญหา

ผู้ก่อการร้ายที่เป็นปัญหาอยู่ทุกวันนี้ มีคนสงสัยกันมากกว่าเป็นปัญหากับใคร กับประชาชน หรือรัฐบาล รัฐบาลของใครและเป็นปัญหาในแง่ไหน สมมติว่าผู้ก่อการร้ายในวันนี้หมดไปจะเป็นปัญหาต่อไปอีกหรือไม่ และเป็นปัญหากับใคร

เหมือนกับเมื่อครั้งสงครามเวียดนามยุติลง ก็เกิดปัญหา ปัญหากับใคร มาวันที่ ๑๕ สิงหาคม ที่จะถึงนี้ อเมริกาจะยกเลิกสงครามงวดสุดท้ายในอินโดจีน นี่ก็เป็นปัญหาอีก สิ้นหนุจะกลับมามีอำนาจ รัฐบาลลาวจะเป็นรัฐบาลผสม เวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้อาจจะรวมกันได้ อเมริกากับจีนแดงก็กลับคืนกันใหม่แล้ว ฯลฯ

เรื่องเหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัญหา ปัญหากับรัฐบาลที่ไม่ได้เป็นของประชาชน เพราะประชาชนเองจะไม่ยินดียินร้ายกับเรื่องกลับหน้ากลับหลังแบบนี้ ตราบใดที่ข้าวยังแพง ฝิ่นยังมีค่านาไม่มีให้ทำ คนไม่มีงานทำ ข้าราชการยังคงคอร์รัปชัน ตราบนั้นประชาชนก็ไม่เดือดร้อนไป กับเรื่องที่รัฐบาลกำลังเดือดร้อน

ย้อนกลับมาที่ ถ้าผู้ก่อการร้ายหมดไป ใครจะเดือดร้อน มีหลักฐานอยู่ประการหนึ่งว่า ความผูกพันที่เกี่ยวข้องระหว่างไทยกับสหรัฐ ฯ และการกระทำอย่างไม่ดูตาม้าตาเรือของรัฐบาลนั้นมักจะขึ้นอยู่กับกรณีการเกิดของผู้ก่อการร้ายที่อยู่ในป่าด้วย และอาจลึกซึ้งถึงขนาดผู้ก่อการร้ายอาจกลายเป็นผู้ก่อการดี ก็เป็นได้ ซึ่งเรื่องอย่างนี้ บางที่ย่อมขึ้นอยู่กับการตีความเป็นสำคัญ

แฟน

ดิฉันชอบชม *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ด้วยความ
จริงใจ ว่าเป็นหนังสือที่ดี มีคุณค่าแก่สติปัญญา
และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแน่วแน่มั่นคงในอุดม
การของตัวเอง แต่แรกที่คุณเข้ามาเป็นบรรณา
ธิการใหม่ ๆ ดิฉันก็ไม่ได้คิดว่าคุณจะเป็นบรรณา
ธิการที่แข็งแกร่งได้ถึงขนาดนี้ คุณคงจะเข้าใจว่า
ความแข็งแกร่งของคุณนั้น ไม่ใช่การถือวันเอาหัว
ชนฝา หรือดูถูกเหยียดหยามผู้อื่นเหมือนที่คนหนุ่ม
ส่วนมากมักจะเป็น เมื่อมาถึงจุดที่ว่า อยากรจะ
right the unrightable wrong หรือ fight the
unbeatable foe หวังว่าคุณคงเป็นตัวของตัวเอง
อีกต่อไป ดิฉันเอาใจช่วยทุกคนที่อยากเป็นตัวของตัวเอง
และดิฉันก็ประทับใจกับตัวเองด้วยว่า คนที่จะ
ทำสำเร็จนั้นมันน้อยเหลือเกิน คุณก็คงรู้สึกอย่าง
เดียวกัน หนังสือของคุณถ้าจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง
(สำหรับดิฉัน) ก็อาจอยู่ที่บางบทความเขียนด้วย
ภาษาไทยที่อ่านแล้วเข้าใจยาก คือประโยคซับซ้อน
และค่อนข้างจะใช้โครงสร้างประโยคเป็นภาษาอังกฤษ
หรือบางทีอาจจะเป็นเพราะดิฉันมีภูมิหลัง
ไม่มากพอก็ได้ เลยอ่านบางบทความไม่รู้เรื่องเอา
เลยจริง ๆ ดิฉันชอบคุณณรงค์ ธาระพรพันธ์
มากในแง่ coherence และ development ของ
บทความ ความคิดที่ดี

คุณเคยรู้สึกบ้างไหมว่า คุณทำแต่ตัวหนังสือ
หรือที่ใคร ๆ เขาพูดกันติดปากว่า ดีแต่พูดหรือทำ
งานด้วยปาก ดิฉันเข้าใจดีว่า ดีแต่พูดนั้นก็จำเป็น

เป็นเบื้องต้นแรก เพื่อแตกแยกต่อไปสู่การปฏิบัติใน
อนาคต คุณเคยคิดจะทำอะไรมากกว่านี้บ้างไหม

สุกัญญา หาญตระกูล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จดหมายจากทีนแลนด์

วันที่ ๑ พฤษภาคมนี้ ทีนี่เขาเตือนเพื่อน
กรรมกรทั่วโลก ผมก็คิดว่าจะไปร่วมกับเขาด้วย
เพราะกรรมกรเมืองไทยนั้นไม่เคยมีใครช่วยแม่
ศรัทธาให้ ไม่ว่าด้วยปัญญาหรือบาทา มองเห็น
กรรมกรที่นี้ ทำให้เกิดการเปรียบเทียบกับบ้านเรา
แล้วเศร้าใจ มองจากหน้าต่างที่พิทเขากำลังจะสร้าง
ตึกใหม่ ลานจอดรถเต็มไปด้วยกรรมกร ครั้นจะ
ไปดูที่บ้านเขา น้ำก็ไหล ไฟสว่าง อุ่น ยิ่งกว่านั้น
เขายังซื้อขนมปังร้านเดียวและชนิดเดียวกับที่ประ
ธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรีใช้ด้วย

แต่ทีนี่ก็ไม่ใช่ว่าจะไปหมดทุกอย่าง ขณะนี้เกิด
ภาวะเงินเฟ้อเล็กน้อย ของขึ้นราคา ๑๐-๒๐%
เกือบทุกอย่าง ดังนั้นจึงเกิดสไตรค์ทั่วไปตามหน่วย
งานต่างๆ เพื่อให้ได้เงินเพิ่ม แต่ทีนี่เขามีสมาคม
ลูกจ้าง ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับคนว่างงาน บำนาญ
ด้านต่อหน้า ๑๑๕

นโยบายต่างประเทศไทย (ใหม่) ต่อเวียดนามเหนือ

พลตรี ชาคิชาย ชูณหะวัณ

กองบรรณาธิการ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ได้ส่งคำถามว่า "อะไรคือข้อขัดแย้งและอะไรคือผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างไทยกับเวียดนามเหนือ" ถึง พลตรี ชาคิชาย ชูณหะวัณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ และคำตอบที่ได้รับมาคือ ข้อความที่ท่านจะได้อ่านข้างล่างนี้.

บ.ก.

ตามประวัติศาสตร์ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นที่ทราบกันว่าเป็นยุคแห่งอาณานิคมทั้งในระดับโลกและในระดับท้องถิ่น สยามและญวนต่างก็ผลัดกันมีอิทธิพลเหนือลาวและเขมร จนบางครั้งก็เกิดความขัดแย้งกันบ้าง จนกระทั่งจักรวรรดินิยมตะวันตกขยายอำนาจเข้ามาครอบครองอินโดจีน นับแต่นั้นมาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยกับประเทศในอินโดจีนก็ได้หยุดชงักลงโดยไทยได้มีการติดต่อกับมหาอำนาจตะวันตกแทน อย่างไรก็ตาม การติดต่อระหว่างประชาชนก็ยังคงเป็นไปอย่างฉันทมิตรในฐานะเพื่อนบ้าน และโดยทั่วไปประเทศไทยก็ได้กลายเป็นแหล่งพักพิงที่พึงของชนชาติต่าง ๆ ในบริเวณนี้ที่จะขอเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร และในระยะสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อผู้รักชาติในประเทศเหล่านี้ได้ดำเนินการเรียกร้องเอกราช รัฐบาลและประชาชนชาวไทยก็ได้แสดงความเห็นอกเห็นใจและให้ความสนับสนุนในทางด้านกำลังใจตลอดมา

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามได้เริ่มต้นขึ้นใหม่เมื่อเวียดนามได้เอกราชแล้ว แต่เป็นที่น่าเสียใจว่า ลัทธิอุตมการจากภายนอกรวมทั้งอิทธิพลของมหาอำนาจ ได้มีส่วนผลักดันให้เวียดนามต้องถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วน และกลายเป็นชนวนเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกภูมิภาคนี้จนเกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจนเหลือที่จะประมาณได้

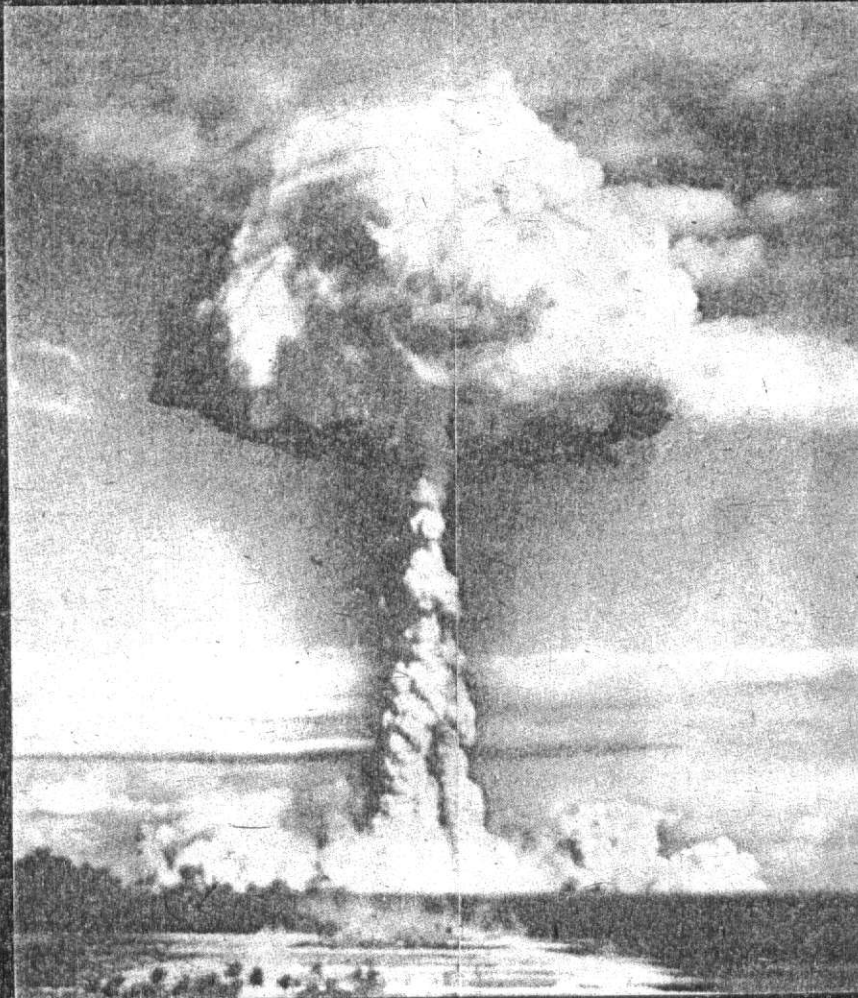
เนื่องจากทั้งรัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐเวียดนามมีอุดมการณ์และนโยบายทางการเมืองที่สอดคล้องกัน อาทิเช่น การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย เสรีภาพ สันติภาพ และการร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน รัฐบาลทั้งสองจึงได้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ ฉะนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับสาธารณรัฐเวียดนามจึงไม่มีความว่า เป็นที่จะต้องกล่าวถึงโดยละเอียดในที่นี้

สำหรับเวียดนามเหนือ นั้น ความสัมพันธ์ในระดับรัฐบาลยังไม่เคยที่จะเข้าอยู่ในระดับ ราบรื่นตามที่ควรจะเป็นในฐานะประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างกันในด้านอุดมการณ์และนโยบาย ถึงกระนั้นก็ดี ในระยะหนึ่งทั้งสองฝ่ายก็ได้ร่วมมือกันโดยผ่านสภาทวิภาค ในเรื่องการส่งผู้อพยพ ซึ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยสมัยสงครามอินโดจีนครั้งแรกกลับเวียดนามเหนือ ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทยนั้น รัฐบาลปัจจุบันซึ่งให้ความสำคัญต่อประเทศเพื่อนบ้านเป็นอันดับแรกในการร่วมกันเสริมสร้างสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคนี้ ก็ได้มีนโยบายและยังได้ดำเนินการหลายอย่างเพื่อที่จะชี้แจงให้รัฐบาลเวียดนามเหนือ ตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมกันที่จะได้รับจากการร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ และร่วมกันขจัดการบีบบังคับแทรกแซงจากประเทศภายนอก เพื่อที่รัฐบาลเวียดนามเหนือจะได้ยุตินโยบาย ขยายอำนาจ และแทรกแซงครอบงำประเทศเพื่อนบ้าน

ตามแนวความคิดของไทยนั้น ประสบการณ์ในอดีตของประเทศในภูมิภาคนี้ น่าจะเป็นบทเรียนที่ดีที่จะทำให้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตระหนักถึงภัยอันจะเกิดจากการกดขี่ข่มเหงและการรุกรานที่จะมีมาจากภายนอก แม้ว่าในขณะนี้ประเทศในภูมิภาคนี้จะมีเอกราชเสรีภาพโดยสมบูรณ์แล้วก็ตาม การคุกคามจากประเทศภายนอกจะยังมีอยู่ต่อไปและประเทศที่ทรงพัฒนาภาพจะยังคงแสวงประโยชน์จากความอ่อนแอของประเทศเล็ก ๆ เสมอ ไม่ว่าจะในทางเศรษฐกิจหรือการเมือง การรวมพลังของประเทศเล็ก ๆ เพื่อที่จะต่อต้านการรุกรานจากประเทศภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอยู่รอดของประเทศเหล่านั้น

ด้วยเหตุนี้ ไทยจึงมีความเห็นว่า การผนึกกำลังของประเทศในภูมิภาคเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอยู่รอดของประเทศในอาณานิคมขณะนี้ไม่ว่าประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นจะมีลัทธิการปกครองหรือมีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างไร เวียดนามไม่ว่าจะเป็นเหนือหรือใต้ ก็เป็นประเทศที่อยู่ในอาณานิคมและยังมีผลประโยชน์ร่วมกับประเทศในภูมิภาคทั้งหมด ซึ่งประสงค์ที่จะครองความเป็นอิสระเสรีภาพและรักษาสันติภาพในการกำหนดใจตนเอง และโดยที่ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ร่วมกันเช่นนี้ จึงไม่ควรที่จะคิดถึงเวียดนามในฐานะคู่แข่งแต่ในทางตรงกันข้ามควรที่จะคิดว่าเวียดนามเป็น "คูคิด" มากกว่า เพราะจุดมุ่งประสงค์ส่วนรวมของภูมิภาคนี้ ก็คือการธำรงรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงของภูมิภาคไว้เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากมหาอำนาจภายนอก ฉะนั้น "เวียดนาม - คู่แข่งของไทย" นั้น คงจะมีความหมายเพียงการแข่งขันเพื่อที่จะสร้างความเจริญสาสุขของภูมิภาคและคงจะไม่ใช้การแข่งขัน เพื่อการชิงดีและแก่งแย่งผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน.

จดหมายเปิดผนึก

ถึง ๆ พล ๆ ประธานาธิบดีแห่งประเทศฝรั่งเศส

เรียน ๆ พล ๆ ประธานาธิบดี

ดาวเล็ก ๆ ดวงนี้ ขอให้อดัยและต่อต้านรัฐบาลของประเทศฝรั่งเศส ที่เข้ามาใช้ดินแดนของชาวอาเซีย ทดลองระเบิดนิวเคลียร์ และจะไม่ได้เห็นด้วยกับรัฐบาลของประเทศที่เห็นชอบกับการพัฒนาอาวุธสำหรับฆ่าฟันเพื่อนมนุษย์

ขอแสดงความนับถือ

กิ่งคมส์สร์ปรักตี๋

ไม่มีผู้ก่อการร้ายในเมืองไทยจริงหรือ ?

คงจะเป็นการง่ายมาก หากเราจะสรุปว่า ความสำเร็จของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหรือขบวนการต่อต้านรัฐบาลในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยนั้นมีขึ้นเพราะพรรคนี้หรือขบวนการนี้ ๆ ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือจากกลุ่มการเมือง ซึ่งอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะที่เดียวกันเราก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าความไม่ประสบความสำเร็จในการปราบปรามของฝ่ายรัฐบาลนั้น เกิดจากการที่รัฐบาลใช้นโยบายผิดพลาด หากเปลี่ยนนโยบายเสียได้เมื่อใด ทางรัฐบาลจะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน

แน่นอน สถานการณ์ในการต่อสู้ระหว่างขบวนการแนวร่วมและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับฝ่ายรัฐบาลในปัจจุบันนี้มีส่วนประกอบดังกล่าวอยู่ด้วย แต่นั่นมิได้หมายความว่าส่วนประกอบทั้งสองที่กล่าวถึงนี้ จะเป็นส่วนประกอบสำคัญ จริงอยู่ในด้านการให้ความช่วยเหลือขบวนการต่อต้านรัฐบาล โดยปักกิ่ง ฮานอย และฝ่ายประเทศลาวนั้น มีหลักฐานปรากฏอยู่จริง แต่ความช่วยเหลือนั้นอาจพอแบ่งได้ว่า ความช่วยเหลือจากปักกิ่งเป็นความช่วยเหลือทางด้านการโฆษณาชวนเชื่อ ทางด้านการเงิน และการฝึกทางวิชาการแก่สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ส่วนความช่วยเหลือที่ฝ่ายประเทศลาวและเวียตนามเหนือให้นั้นเป็นความช่วยเหลือในด้านการฝึกสนามเสียเป็นส่วนใหญ่ ความช่วยเหลือของปักกิ่งที่ให้กับพรรคคอมมิวนิสต์ไทยนั้น ทางปักกิ่งไม่ได้บอกว่าเป็นเพราะเหตุใด แต่ในหมู่มุขีเขี้ยวขานทั้งหลายและเทศต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ความช่วยเหลือที่ปักกิ่งให้กับพรรคคอมมิวนิสต์ไทยนั้นมีเหตุผลใหญ่ ๆ ๒ ประการ คือ ประการแรกเพื่อการเมืองในประเทศของจีนเอง เพื่อแสดงว่าจีนยังมีความจริงใจต่ออุดมการณ์ที่ตนประกาศและถือเป็นหลักในการปกครองประเทศ ประการที่สอง ทางจีนหวังผลทางการเมืองระหว่างประเทศ คือเปิดทางเลือกให้กับตัวเองมากกว่าที่จะติดต่อกับเพียงรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ เท่านั้น เนื่องจากจีนเองก็มีความต้องการที่จะติดต่อกับกลุ่มการเมืองอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ฝ่ายรัฐบาลด้วย อย่างไรก็ตาม การติดต่อกับจีนกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เท่าที่ปรากฏมาจนถึงปัจจุบัน

แสดงให้เห็นว่า ทางจีนเองก็ยอมรับความจริงที่ว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยตั้งแต่มีการจัดตั้งขึ้นมา นั้น ไม่ใช่พรรคการเมืองที่เข้มแข็งพอที่จะเปิดฉากต่อต้านรัฐบาลกลางของไทยได้จริงจังกทั่วประเทศ แม้ว่าการโฆษณาชวนเชื่อของจีนจะวาดภาพไว้สดใสเพียงใดก็ตาม สภาพความเป็นจริงก็มีอยู่ว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในระยะเริ่มแรกนั้น แทบจะไม่มีฐานของกำลังแต่ประการใดเลย ฐานของกำลังของพรรคจะมีมากขึ้นก็ต่อเมื่อเหตุการณ์และสถานการณ์บางอย่างในประเทศไทยเปลี่ยนไป ดังนั้นต่อให้บักกิ้งจะให้ความช่วยเหลือพรรคคอมมิวนิสต์ไทยอย่างเต็มที่ ทางพรรคคอมมิวนิสต์ไทยก็ไม่มีความสามารถที่จะรับความช่วยเหลือมากกว่าที่เคยได้รับอยู่แล้ว อีกทั้งบักกิ้งก็ฉลาดไม่ไร้เดียงสา ในการที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือพรรคคอมมิวนิสต์ไทยอย่างเต็มที่ กล่าวคือ จะให้ความช่วยเหลือในเรื่องการโฆษณาชวนเชื่อ การฝึกทางวิชาการ และการเงินเท่านั้น แต่ไม่ยอมส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายจีนมาทำการต่อต้านรัฐบาลไทยโดยตรง ทั้งนี้เนื่องมาจากความจริง ๒ ประการที่ว่า การปฏิวัติที่แท้จริงนั้น ฐานของการปฏิวัติอยู่ที่ประชาชนภายในประเทศนั้นเอง ไม่ใช่อยู่ที่ชาวต่างชาติ อีกทั้งความช่วยเหลือในระดับต่ำทำให้จีนมีทางเลือกได้เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองบังคับให้จีนต้องติดต่อกับฝ่ายรัฐบาลไทย เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศของจีนเอง โดยที่จีนไม่จำเป็นต้องถอนตัวอย่างทุลักทุเลอย่างเช่นที่สหรัฐประสบความล้มเหลวมาแล้วในอินโดจีน

ส่วนความช่วยเหลือของฝ่ายประเทศลาวและฝ่ายเวียตนามเหนือ นั้น เท่าที่มีหลักฐานปรากฏนั้นผิดกับความช่วยเหลือที่จีนให้กับพรรคคอมมิวนิสต์ไทย กล่าวคือ ขบวนการเมืองของทั้งสองประเทศนั้นหาได้มีความสัมพันธ์กับพรรคคอมมิวนิสต์ไทยมาตั้งแต่ต้นไม่ ถ้าจะว่าไปแล้วในระยะสงครามโลกครั้งที่สอง ขบวนการเมืองของทั้งลาวและเวียตนามเหนือ นั้นมีความสัมพันธ์กับรัฐบาลไทยมากกว่าพรรคคอมมิวนิสต์ไทย อีกทั้งโดยความจริงที่ว่า ขบวนการเมืองทั้งฝ่ายซาเหินอ และฝ่ายฮานอชนับตั้งแต่ภายหลังสงครามมาจนถึงปัจจุบัน ก็หาได้มีพลังทางเศรษฐกิจเพียงพอที่จะเที่ยวไปรยเงินเล่นเพื่ออุดมการณ์ของตนได้ ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจแต่ประการใดเลยที่ว่า ความช่วยเหลือที่ฝ่ายประเทศลาวและเวียตนามเหนือให้กับขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทยนั้นเพิ่งจะเริ่มขึ้นในระยะ ๑-๘ ปีที่แล้วมานี้เอง และหลักฐานส่วนใหญ่ก็มีอยู่ว่า ชาวเขาและชาวไทย (ในระยะ

แรก) ซึ่งไปรับการฝึกที่ซาหนือและฮัวบินในระยะแรกๆ นั้น บุคคลเหล่านี้หาได้กลับมาปฏิบัติ
การในประเทศไทยไม่ แต่กลับไปทำการรบให้ฝ่ายปะเตลลาวอยู่ในปะเตลลาวเสียเป็นส่วนใหญ่
การช่วยเหลือนั้นจึงเป็นการช่วยเหลือประเภทถ่ายทอดความชำนาญในการรบแบบกองโจร และ
ยุทธวิธีในการชนะใจประชาชนมากกว่า หากได้มีการช่วยเหลือนอกเหนือไปจากนั้นไม่ ในหมู่ผู้
สังเกตการณ์ทางการเมืองต่างประเทศเชื่อกันว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยไม่ได้รับความ
ช่วยเหลืออย่างจริงจัง หรือได้รับความร่วมมือจากขบวนการทางการเมืองของประเทศทั้งสองครบ
จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งเป็นปีที่เครื่องบิน บี. ๕๒ บินจากฐานทัพอากาศในประเทศไทยไปทิ้งระเบิด
ในเวียดนามเหนือและที่มั่นของเวียดกงในเวียดนามใต้ ปฏิกริยาของทั้งเวียดนามเหนือและฝ่าย
ปะเตลลาวในระยะเวลาดังกล่าวกับการพัวพันของไทยในสงครามเวียดนาม และการต่อสู้ภายใน
ราชอาณาจักรลาวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าคงจะเป็นการต่อต้านนโยบายของ
ฝ่ายไทยมากกว่าเป็นการร่วมมือกับจีนเพื่ออุดมการณ์ทางการเมือง ก่อนหน้านั้นคือก่อนที่เราจะได้อ่าน
Pentagon Papers ทั้งฉบับของนิวยอร์คไทม์และกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ เรารู้แต่เพียงว่าจีนแดง
เวียดนามเหนือและฝ่ายปะเตลลาวนั้นให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทย แต่เรา
ไม่สามารถพิจารณาได้อย่างแท้จริงว่าความช่วยเหลือนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุใด เมื่อ *Pentagon*
Papers เป็นที่เปิดเผยแล้ว เราจึงสามารถพิจารณาได้ว่า โดยบทบาทของรัฐบาลไทยในการต่อสู้
ทั้งในอินโดจีนและการยินยอมให้สหรัฐฯ เข้ามาใช้ฐานทัพไทยนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทางฝ่าย
ตรงข้ามรัฐบาล จะใช้เป็นเหตุผลในการให้ความสนับสนุนขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทยเป็น
อย่างดี และเมื่อนายกนิค คอมนันตีเปิดเผยว่า เราได้ให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕
ซึ่งอันที่จริงควรเป็นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ หรือก่อนหน้านั้น โดยประเทศไทยได้ส่งตำรวจพลร่มไป
ช่วยกองทัพแม้ฝ่ายเวียดจันทน์ต่อต้านฝ่ายปะเตลลาว ดังนั้นการตอบโต้ของฝ่ายปะเตลลาวโดย
การให้ความช่วยเหลือขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทยจึงไม่เป็นที่น่าสงสัยอีกต่อไป แต่ที่น่าสงสัย
ก็คือทำไมฝ่ายปะเตลลาวและเวียดนามเหนือใช้เวลาถึงห้าปีก่อนที่จะทำการตอบโต้รัฐบาลไทย

ความช่วยเหลือของกลุ่มการเมืองต่างประเทศต่อขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทยนั้น พอจะ
กล่าวได้ว่าไม่ง่ายอย่างที่เราคิดกันหรอก องค์ประกอบของความช่วยเหลือที่สนับสนุนด้วย

เหตุผลที่ได้ยกขึ้นมาแล้ว ส่วนความสำเร็จขั้นต้นของขบวนการต่อต้านรัฐบาลไทยในปัจจุบัน นั้น ถึงแม้จะขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือดังกล่าวอยู่บ้าง แต่ความสำเร็จที่แท้จริงโดยเฉพาะทางภาคเหนือและภาคอีสานนั้น มีปัจจัยสำคัญอยู่ ๒ ประการคือ หนึ่ง ทั้งสองภาคนี้เป็นดินแดนที่อิทธิพลของทางฝ่ายรัฐบาลแทบไม่มีเลยหรือมีก็มีประเภทลบมากกว่าบวก สอง เมื่อมีข่าวลือหรือข่าวว่ามีกลุ่มคนคิดกระตั้งกระเดื่องต่อฝ่ายรัฐบาลกลาง การปรายปรามที่ฝ่ายรัฐบาลกลางกระทำนั้นเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บังคับให้ชาวเขาหรือชาวไทยในภาคดังกล่าววิ่งเข้าหาทางเลือกใหม่ ที่ให้ความหวังในการครองชีพและการดำรงชีวิตของเขา ทั้ง ๆ ที่ทางเลือกใหม่นี้หมายถึงความยากลำบากต่าง ๆ นานา และบางครั้งพวกเขาเหล่านั้นก็ไม่สามารถทนความยากลำบากได้ต้องผลัดตัวออกจากขบวนการก็มาก อย่างไรก็ตามตรงจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าขบวนการต่อต้านรัฐบาลได้ขยายดินแดนของการต่อสู้ของพวกเขาในภาคดังกล่าวได้มากขึ้นทุกขณะ

การขบถความจงรักภักดีของประชาชนไทยต่อระบบการปกครองประเทศในปัจจุบัน ความสำเร็จระดับชาติทั้งของฝ่ายรัฐบาลกลาง ฝ่ายขบวนการแนวร่วมและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะเป็นไปในรูปแบบใด ย่อมขึ้นกับหลักการ ๒ ประการ หนึ่ง นอกเหนือจากภาคเหนือและภาคอีสาน (ทางภาคใต้ของพรรคคอมมิวนิสต์ไทยยังไม่มีความสำเร็จเท่าภาคเหนือและอีสาน) ขบวนการแนวร่วมและพรรคคอมมิวนิสต์ไทย กับการปฏิวัติในรูปแบบดังกล่าวนี้จะเป็นที่ยอมรับของคนไทยในภาคอื่น ๆ หรือไม่ สอง ทางฝ่ายรัฐบาลมีนโยบายและโครงการที่ดีกว่าเสนอสนองคนไทยในทุกกลุ่มทุกภาคหรือไม่ ปัจจุบันเราคิดว่ากลุ่มการเมืองในเมืองใหญ่และเมืองหลวง ยังไม่สามารถเสนอหรือสนองตอบได้ การทำทนายของขบวนการแนวร่วมและพรรคคอมมิวนิสต์ไทยได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เห็นจะเป็นเพราะว่า การต่อสู้ทางการเมืองในเมืองใหญ่ ๆ หรือในกรุงเทพฯ นั้น ยังไม่อาจทำให้กลุ่มการเมืองทั้งหลายมีเวลาพอที่จะคิดค้นหรือรวมกำลังกันเสนอการปฏิวัติที่ดีกว่าให้กับประเทศได้ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ในขณะที่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่กำลังคึกคักกับการเดินขบวนอย่างมโหฬารของนักศึกษามหาวิทยาลัย ก็มีข่าวจากนครพนมมาถึงเมืองหลวงว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลถูกฝ่ายทหารป่ายิงตายหกคน เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับ “เอกภาพของชาติกับ ประชาธิปไตย” ปรีดี พนมยงค์

ตามที่คณะผู้จัดงานชุมนุมประจำปี ๒๕๑๕ ของชาวธรรมศาสตร์ในสหราชอาณาจักรได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนบทความลงในหนังสือที่ระลึกนั้น ข้าพเจ้าจึงขอรวบรวมข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย ซึ่งนักศึกษาในต่างประเทศบางคนได้เคยมาถาม ข้าพเจ้าหวังว่าผู้อ่านที่อยู่ในสหราชอาณาจักรที่ทราบข่าวเป็นประจำเกี่ยวกับเรื่องนี้คงจะได้ช่วยกันสังเกตต่อไป

๑. ปัจจุบันนี้มีข่าวเป็นประจำเกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างราษฎร ฝ่ายถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก กับฝ่ายถือศาสนาโปรเตสแตนต์ใน

ไอร์แลนด์เหนือ และในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ ก็มีข่าวแพร่ไปเกือบทั่วโลก ถึงการที่ชาวเวลส์ส่วนหนึ่งพยายามต่อต้านการสถาปนาเจ้าฟ้าชาร์ลส์เป็นเจ้าแห่งเวลส์

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งเคยร่วมกับไอร์แลนด์ใต้ (EIRR) ก่อนแยกตนเป็นเอกราชานั้น ได้ร่วมอยู่ในสหราชอาณาจักร ซึ่งมีพระราชพิธีเป็นประมุขมาเป็นเวลาประมาณ ๘๐๐ ปีแล้ว ก็ยังมีบุคคลส่วนหนึ่งรักปีติภูมิท้องถิ่น (Local Patriotism) โดยเฉพาะ และมีความรักศาสนานิกายของตน โดยเฉพาะ

แคว้นเวลส์ก็อยู่ภายใต้ราชบัลลังก์อังกฤษกว่า ๔๐๐ ปี ซึ่งมีกฎราชกุมารแห่งราชวงศ์อังกฤษ ดำรงพระอิสริยยศเป็นเจ้าแห่งเวลส์ แต่ชาวเวลส์ ส่วนหนึ่งก็ยังมีความรักปิตุภูมิท้องถิ่นของตน ซึ่ง ไม่ยอมรับนับถือเจ้าแห่งเวลส์เป็นสัญลักษณ์ แห่งเอกภาพของชาติ

คานาดาซึ่งเป็นชาติ ในเครือจักรภพอังกฤษ ได้ยอมรับนับถือพระราชาธิบดี (หรือพระราชินีนาถ) อังกฤษ เป็นสัญลักษณ์แห่งเอกภาพ ของชาติ ซึ่งประกอบด้วยคนเชื้อชาติอังกฤษและ ฝรั่งเศส ภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาของชนส่วน น้อยในคานาดาเป็นภาษาทางการเคียงคู่กัน ไปด้วยกับภาษาอังกฤษของชนส่วนข้างมาก เมื่อ พระเจ้าจอร์จที่ ๖ และต่อมาพระนางเจ้าเอลิซา เบธที่ ๒ ได้เสด็จไปคานาดาทรงทำพิธีเปิดรัฐ สภานั้น ทั้งสองพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเป็น ภาษาฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็ดี มีข่าวแพร่อก มาว่า บางครั้งพลเมืองเชื้อชาติฝรั่งเศสจำนวนไม่ น้อยในคานาดาทำการแสดงกำลังดีแรนที่จะแยก ตนจากสหภาพ

ชาวนอร์เวย์ซึ่งมีภาษาในตระกูลสแกนดิเนเวียนเดียวกับสวีเดน จะมีผัดเพี้ยนกันบ้างก็ ไม่มากนัก เปรียบเหมือนภาษาไทยกับภาษา ลาว นอร์เวย์เคยรวมเป็นชาติเดียวกับสวีเดนเมื่อ ก่อน ค.ศ. ๑๙๐๕ โดยมีพระราชาธิบดีแห่ง ราชวงศ์ Bernadotte เป็นสัญลักษณ์แห่ง ความสามัคคีของชาติ ชาวนอร์เวย์ก็นับถือ

พระราชาธิบดีแห่งราชวงศ์นี้เป็นอย่างมาก เมื่อ ครั้งข้าพเจ้าศึกษาอยู่ในฝรั่งเศส (ค.ศ. ๑๙๒๐— ๑๙๒๗) นั้น มีชาวนอร์เวย์ที่เคยอยู่ในขบวนการต่อสู้เพื่อแยกตนจากสวีเดนเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๕ เล่าว่า ขณะต่อสู้นั้นเขาได้ร้องเพลงสรรเสริญ พระบารมีราชวงศ์ Bernadotte เพราะพวกเขา นับถือราชวงศ์นี้ ซึ่งแม้กษัตริย์องค์แรกเป็น คนฝรั่งเศสพระนาม Jean Bernadotte เคย เป็นจอมพลของนโปเลียนที่ ๑ แต่ต่อมาพระเจ้า ชวรลส์ที่ ๑๓ แห่งสวีเดนได้ทรงรับเป็นราชโอรส บุญธรรม แล้วได้สืบสันตติวงศ์เมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๘ กษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์นี้ได้ให้ความเป็น ธรรมแก่พสกนิกรนอร์เวย์และสวีเดนเป็นอย่างดี ที่สุด แต่รัฐบาลสวีเดนในสมัยนั้นไม่ปฏิบัติให้ เป็นที่พอใจของชาวนอร์เวย์ พวกเขาจึงต่อสู้เพื่อ ปลีกตนออกมาตั้งเป็นชาติเอกราชต่างหาก และ สภาคณะแทนราษฎรของชาวนอร์เวย์ได้มีมติอัญเชิญ เจ้าแห่งราชวงศ์ Bernadotte องค์หนึ่งขึ้นครอง ราชสมบัติเป็นพระราชาธิบดีของนอร์เวย์ แต่ เจ้าแห่งราชวงศ์นั้นได้ทรงปฏิเสธ ชาวนอร์เวย์จึง มีประชามติ อัญเชิญเจ้าคาร์ลแห่งเดนมาร์กขึ้น ครองราชย์ ในพระปรมาภิไธย “พระเจ้าฮากอน ที่ ๗” ทั้งนี้แสดงว่าการที่นอร์เวย์แยกออกจาก สวีเดนนั้น มิใช่เพราะไม่เคารพพระราชวงศ์ Bernadotte แต่เป็นเพราะรัฐบาลสวีเดนสมัย นั้นไม่ปฏิบัติให้เป็นที่พอใจของชาวนอร์เวย์ พระ ราชาธิบดีสวีเดนจึงไม่อาจทรงช่วยเอกภาพได้

เบลเยียม ซึ่งประกอบด้วยพลเมืองเชื้อชาติ
 เฟลมิช (พูดภาษาเฟลมิช คล้าย ๆ ภาษาดัตช์)
 ประมาณ ๕๕.๗% ของพลเมืองทั้งหมด เชื้อชาติ
 วาลอน (พูดภาษาฝรั่งเศส แต่มีคำเฉพาะบ้าง)
 ประมาณ ๓๒.๔% ของพลเมืองทั้งหมด เชื้อชาติ
 เยอรมันประมาณ ๑๖% ของพลเมืองทั้งหมด
 พูดได้ทั้งภาษาเฟลมิชและภาษาฝรั่งเศสประมาณ
 ๑๑.๓% ของพลเมืองทั้งหมด เมื่อก่อน ค.ศ.
 ๑๘๓๐ เบลเยียมอยู่ในราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์
 ซึ่งมีพระราชากับที่ราชวงศ์ Orange—Nassau เป็นประมุข ซึ่งได้ทรงให้ความเป็น
 ธรรมแก่ชนทุกเชื้อชาติของพระองค์ แต่ใน
 ค.ศ. ๑๘๓๐ คนเชื้อชาติต่างๆ ในเบลเยียมตั้ง
 กล้าว้างตน ก็ทำการอภิวัฒน์แยกตนออกจาก
 เนเธอร์แลนด์ แล้วล้มราชาแห่งชาติมีมติเลือกเจ้า
 ชายเลโอโปลด์แห่งราชวงศ์ Saxe—Cobourg
 (ราชวงศ์หนึ่งในประเทศเยอรมัน) ขึ้นเป็น
 พระราชาธิบดี และมีเจ้าในราชวงศ์นี้สืบสันตติ
 วงศ์ต่อมาจนทุกวันนี้ ส่วนเอกภาพของชาติใน
 เบลเยียมระหว่างคนเชื้อชาติต่างๆ นั้นก็มีวิธีการ
 หลายอย่างที่น่าสนใจ

การรักปศุภุมิท้องถิ่นได้หมดไปง่าย ๆ และยิ่ง
 ประกอบด้วยท้องถิ่น ๆ มีศาสนาต่างกันหรือ
 ศาสนาเดียวกัน แต่มีกายต่างกันกับพลเมืองส่วน
 ข้างมากของชาติ ที่รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 แล้ว การรักปศุภุมิท้องถิ่นก็ยิ่งลึกลง

๒. ขอให้เราพิจารณากลุ่มชนขนาดใหญ่

ซึ่งมีสภาพเป็นชาติในองค์การสหประชาชาติก็จะ
 พบว่า แต่ละชาติประกอบขึ้นด้วยการรวมชน
 หลายเชื้อชาติเข้าเป็นชาติเดียวกัน บางเชื้อชาติ
 ที่เข้าร่วมอยู่เป็นเวลาช้านานหลายสิบหรือหลาย
 ร้อยศตวรรษ แล้วก็หมดร่องรอยที่แสดงเชื้อชาติ
 เฉพาะของตน บางเชื้อชาติที่เข้าร่วมอยู่ไม่นาน
 ก็ยังมีร่องรอยแห่งเชื้อชาติของตนอยู่มากบ้างน้อย
 บ้างตามกาละ เช่น สำเนียงพูดแปร่งจากชน
 ส่วนข้างมาก และยังมีภาษาท้องถิ่นของตน เช่น
 ชาวแคว้นเวลส์ในสหราชอาณาจักร และใน
 หลายท้องถิ่นของประเทศไทย ซึ่งคนสัญชาติไทย
 ในท้องถิ่นนั้น ๆ พูดไทยไม่ได้ หรือบางคนพูด
 ไทยได้แต่แปร่งมากจนคนไทยภาคกลางเข้าใจ
 ยาก หรือเรียนหนังสือไทยพูดไทยได้แล้วพูดไทย
 กับข้าราชการหรือคนไทยในท้องถิ่น ส่วนภายใน
 ในคนท้องถิ่นเดียวกันก็ชอบพูดภาษาท้องถิ่น หรือ
 สำเนียงตามท้องถิ่นของตนอันแสดงถึงร่องรอยแห่ง
 ความแตกต่างในเชื้อชาติหรือเชื้อท้องถิ่นโดยเฉพาะ

ยิ่งกว่านั้นบางแคว้นบางเขตภายในชาติก็ยังมี
 แสดงสัญลักณ์ว่ามีเจ้าของตนโดยเฉพาะ แม้
 เพียงเป็นแต่ในนาม เช่น เจ้าแห่งแคว้นเวลส์
 ดังกล่าวแล้ว และแม้คนเวลส์ทั่วไปก็พูดภาษาอังกฤษ
 ส่วนในประเทศไทยนั้นเจ้าผู้ครองนคร
 และราชาแห่งรัฐต่าง ๆ ยังคงมีอยู่ภายหลังอภิ
 วัฒน์ พ.ศ. ๒๔๗๕ เช่น เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่
 ถึงแก่พิราลัยประมาณ ๖ ปีภายหลัง
 อภิวัฒน์ เจ้าผู้ครองนครลำพูนถึงแก่พิราลัยใน

ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ พระยาพิพิธราชา
แห่งยะหริ่ง และพระภูมาราชาแห่งระแงะสัน
ซีพราว ๆ ปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ หรือภาย
หลังนั้นไม่นาน พระเจ้ามหาพรหมสุรธาตาซึ่ง
ทรงศักดิ์เป็นพระเจ้าน่านนั้นพิราลัยราว ๆ พ.ศ.
๒๔๗๕ ราชานแห่งลายบุรีสันซีพราว ๆ พ.ศ.
๒๔๗๓

ขอให้เรากันคิดว่าถึงเหตุ ที่ชนเชื้อชาติต่าง ๆ
และกลุ่มชนที่มีลักษณะเป็น ชาติเล็กน้อยอยู่ก่อน
แล้วเข้าร่วมกับชาติที่ใหญ่กว่า เป็นชาติเดียวกัน
นั้นเพราะเหตุใด แล้วจึงจะพิจารณาปัญหาการ
รักษาเอกภาพของชาติไว้ให้ได้

ในตอนปลายระบบปฐมสหการนั้นได้เริ่มมี
ระบบทาส โดยผู้เป็นเจ้าของสังคมหนึ่งไป
คร่ำเอาคนของอีกสังคมหนึ่งมาใช้งาน อย่างสัตว์
พาหนะ สังคมที่มีชัยมากก็มีทาสมากเป็นกำลัง
ใช้รบกับสังคมที่อ่อนกำลังกว่า สังคมนั้นก็ขยาย
ใหญ่โตขึ้นทุกที ครั้นต่อมาเมื่อสังคมทาสได้
พัฒนาไปเป็นสังคมศักดินาหรือสังคมส่วย ซึ่ง
หัวหน้าสังคมได้รับยกย่องเป็นเจ้าใหญ่ มีอิทธิพล
มากขึ้นทุกทีนั้น ก็ยิ่งดีว่าที่ดินและสรรพสิ่ง
หลายรวมทั้งคนและสัตว์ เป็นทรัพย์สินของตน
ดังปรากฏใน *กฎหมายตราสามดวง* ตั้งแต่ครั้ง
กรุงศรีอยุธยาว่า “ที่ดินทั้งหลายในแคว้นแคว้น
กรุงศรีอยุธยาเป็นของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดย
พระบรมเดชานุภาพ” ส่วนทาสนั้นก็ถือว่าเป็น
ทรัพย์สินชนิดหนึ่ง ในจำพวกทรัพย์สินที่เรียกว่า

“วิญญาณทรัพย์” การรวมชาติเล็กน้อยเข้ากับ
ชาติที่มีกำลังมากกว่านั้น เป็นไปโดยวิธีชาติที่มี
กำลังกว่าทำการโจมตีรับพุ่งเอามาเป็นวิธีสำคัญ
รองลงไปใช้วิธีคุกคามให้ชาติที่เล็กกว่าเกรงขาม
ยอมมาเป็นเมืองขึ้นส่งส่วย หรือบรรณาการเป็น
คราว ๆ ในยุโรปยังมีวิธีเอาแคว้นที่อยู่ใต้อำนาจ
ของชาติใหญ่กว่านั้นเป็นสินเดิม หรือเป็นของ
ขวัญให้แก่เจ้าคูปาวสาวที่สมรสกัน วิธีรวมชาติ
ต่าง ๆ เข้าเป็นชาติเดียวกันเช่นวิธีระบบศักดินา
นั้นราษฎรของชาติที่ถูกรวมเข้ากับชาติใหญ่ ไม่มี
เสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วย คือสุดแท้แต่
หัวหน้าของตน

ดังนั้น ในความรู้สึกรวมของราษฎรจึงยังมีการ
รักปิตุภูมิท้องถิ่นอยู่มากน้อยบ้างตามความชำนาญ
แห่งการรวมเป็นเอกภาพเดียวกัน กับชาติที่มี
อำนาจเหนือ

๓. เมื่อกลุ่มชนต่าง ๆ ภายในชาติหนึ่ง ๆ
ยังคงมีจิตสำนึกรักปิตุภูมิท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มชน
อยู่ ซึ่งอาจจะบางเพราะกาลล่วงเลยมาหลาย
สิบหลายร้อยศตวรรษ และอาจเหนียวแน่นถ้า
การรวมกับชาติอื่นเพียงไม่กี่ชั่วคน และเหนียว
แน่นยิ่งขึ้นถ้าท้องถิ่นนั้น ๆ มีภาษาพูดของตน
โดยเฉพาะ ต่างกับภาษาของชนชาติส่วนข้างมาก
และถ้ามีทั้งภาษาและศาสนาที่แตกต่างกับชนส่วน
ข้างมากของชาติ ก็ยิ่งเหนียวแน่นมาก ซึ่งถ้า
เราจะติดตามข่าวการต่อสู้ภายในชาติหนึ่ง ๆ ใน
โลกนี้ก็จะพบว่า มีหลายชาติที่ประสบปัญหาการ

รักษาความเป็นเอกภาพของชาติ

ในประเทศไทยเวลานั้น ข้าราชการของทางราชการที่เปิดเผยแล้ว ซึ่งหนังสือพิมพ์บางฉบับได้นำลงเกี่ยวกับการต่อสู้ทางอาชญาในประเทศไทยนั้น ซึ่งมีทั้งฝ่ายที่ไม่ปรากฏว่าต้องการแยกดินแดนไทยและมีฝ่ายที่ต้องการแยกดินแดนไทยออกเป็นเอกรัฐหนึ่ง เช่นเมื่อประมาณไม่กี่เดือนมานี้ทางราชการแถลงใจความว่า มีคนไทยเชื้อชาติมลายูเป็นลูกชายของทวนกูโมหะยิดดิน ที่สืบสายจากราชานแห่งปัตตานีได้เป็นหัวหน้าทำการต่อสู้เพื่อแยกดินแดนส่วนหนึ่งทางบักซ์ใต้ ตั้งขึ้นเป็นรัฐอิสระ หรือรวมเป็นสหพันธรัฐกับรัฐต่างๆ แห่งมลายาตะวันออก ถ้าเราถอยหลังไปพิจารณาข่าวภายหลังรัฐประหารในประเทศไทย ค.ศ. ๑๙๔๗ ก็เคยมีคดีที่รัฐบาลสมัยนั้นได้จับกุมอดีตผู้แทนราษฎรและชาวอิสานหลายคนมาฟ้องศาลฐานกบฏแยกดินแดน ศาลพิจารณาลงโทษแล้วไม่มีมูลความจริงจึงตัดสินยกฟ้อง แต่ถ้าเราถอยหลังไปอ่านประวัติศาสตร์รัชกาลที่ ๓ ซึ่งเป็นเวลา ๑๕๐ ปีมาแล้ว ก็จะทราบว่าเจ้านุแห่งเวียงจันทร์ซึ่งสืบสายจากพระราชบิดาแห่งกรุงศรีรัตนาคณหุตได้ทำการยึดดินแดนอิสาน เพื่อเอาไปรวมกับดินแดนลาวพวนอาณาจักรศรีรัตนาคณหุตขึ้นมาอีก

ในรัชกาลที่ ๕ ก็มีกรณี “ผีบุญผีบา” ในภาคอีสาน กรณี “เงี้ยวในภาคพายัพ” กรณี “ราชาแห่งปัตตานี” ชื่ออับดุลกาเด ซึ่งถูกย้ายไปกักตัวอยู่พิษณุโลก แต่เมื่อโปรดเกล้าฯ ให้

กลับมาปัตตานีแล้วก็คิดแยกดินแดนอีก ในสมัยรัชกาลที่ ๖ จึงส่งทหารรักษาวัง จากนครศรีธรรมราชไปปราบ แต่อับดุลกาเดหนีไปลี้ภัยในกลันตันแล้วต่อมาได้ตาย ณ ที่นั้น ส่วนทายาทชื่อทวนกูโมหะยิดดินนั้น ภายหลังอภิวัดน์ พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้เข้ามากรุงเทพฯ แสดงความจำนงขอรวมอยู่ในสยามต่อไป เพราะเห็นว่าสยามมีระบบรัฐธรรมนูญเป็นที่พอใจแล้ว แต่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เสด็จลี้ภัยเดินทางไปสิงคโปร์ของอังกฤษ เสรีไทยคนหนึ่งได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ที่กรุงเตลิมมีชาวอังกฤษกลุ่มหนึ่งเลี้ยงเป็นเกียรติแก่ทวนกูผู้หนึ่ง และตั้งมีให้พรว่า “Long Live The King of Pattani” ภายหลังสงครามครั้งที่ ๒ เมื่อสยามได้กลับมีประชาธิปไตยสมบูรณ์อีก ทวนกูผู้หนึ่งก็แสดงภักดีต่อสยาม แต่ภายหลังรัฐประหาร พ.ศ. ๒๔๙๐ เกิดกรณีที่ครูศาสนาอิสลามปัตตานีบางคน ถูกตำรวจจับแล้วหายตัวไป ได้ยินมีผู้รู้เห็นว่าถูกเอาตัวไปถ่วงทะเลตาย ทวนกูผู้หนึ่งเลยไม่ยอมกลับมาไทยโดยตั้งถิ่นฐานถาวรอยู่ในกลันตัน

แม้ว่ารัฐบาลของทวนกูอับดุลราห์มัน และอับดุลราชาแห่งมาเลเซีย จะได้แถลงว่าไม่ต้องการเอาดินแดนไทยที่มีชนเชื้อชาติมลายูเป็นส่วนมากไปรวมกับมาเลเซีย ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านทั้งสองมีเจตนาบริสุทธิ์เช่นนั้น แต่ก็มิชอบนำสังเกตสำหรับทายาทแห่งอดีตราชาบางคนได้ไปอาศัยอยู่ในรัฐตะวันออกแห่งมาเลเซีย บางคนอยู่

อย่างสงบแต่บางคนเคลื่อนไหว โดยมีผู้ให้ความ
เห็นว่าสุลต่านหรือราชาแห่งรัฐต่าง ๆ ที่เคยรวม
อยู่กับไทยในอดีต เช่น เกตาคี (ไทรบุรี)
ปลิศ กลันตัน ครงกาญ นั้น ได้รับเลือกเป็น
พระราชาธิบดีหรือรองพระราชาธิบดีองค์ละ ๕ ปี
มาแล้วตามระบบปกครองของสหพันธรัฐมาเลเซีย
สมัยที่วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ไทยได้ตอบกับ
วิทยุพนมเปญอย่างรุนแรงเรื่องเขตแดนนั้น วิทยุ
พนมเปญเคยอ้างว่า เขมรปัจจุบันก็เป็นทายาท
ของขอมซึ่งเขาเรียกตนเองว่า “ขะแมร์” และ
อ้างว่ามีคนเขมรอยู่ในไทยบริเวณติดต่อกับกัมพูชา
ที่พูดได้ภาษาเขมร หรือพูดภาษาเขมรและไทย
ประมาณ ๒ ล้าน ๕ แสนคน เขาได้เรียกร้องให้
คนเชื้อชาติเขมรนับถือกษัตริย์เขมร

เรื่องต่าง ๆ ข้างบนนี้เราต้องสังเกตไว้ เพื่อ
จะหาทางที่ถูกต้องป้องกัน มิให้เรื่องขยายตัวไป
เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพของชาติไว้

๔. ขอให้เราศึกษาวิธีการต่าง ๆ ที่ประเทศ
ต่าง ๆ รักษาเอกภาพของชาติไว้ คือ

๔.๑ วิธี อังกฤษ สวีเดน เนเธอร์แลนด์
ตั้งที่ได้ยกเป็นอนุทธานุหัตถ์ในข้อ ๑ นั้นก็จะเห็นได้
ว่า มิใช่เป็นความผิดของพระราชาธิบดีที่รักษา
ความเป็นเอกภาพของชาติไว้ไม่ได้ แต่เป็นเพราะ
ความรักปิตุภูมิท้องถิ่นอย่างแรงกล้าของกลุ่มชนใน
ท้องถิ่นนั้น ๆ เอง และที่สำคัญก็คือรัฐบาลและชน
ส่วนข้างมากในชาตินั้น ๆ ไม่คำนึงให้เพียงพอดี
ความรู้สึกรักปิตุภูมิท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มชน ว่ามี

มากมายเหนียวแน่นขนาดไหน ผลจึงบังเกิดขึ้น
ตามธรรมชาติแห่งการรักปิตุภูมิท้องถิ่น

๔.๒ วิธีเผด็จการแบบนาซี หรือฟาสซิสต์
หรือมิลิแทริสต์ ซึ่งเป็นไปได้ชั่วคราว เช่น
ฮิตเลอร์ใช้กำลังรวมคนออสเตรีย ที่เป็นเชื้อชาติ
เยอรมันเข้ากับอาณาจักรเยอรมันครั้งที่ ๓ ก็ไม่
ทำให้ชาวออสเตรียหมดความรักปิตุภูมิท้องถิ่นของ
ตนไปได้จึงตั้งรกรากตลอดมาเพ็ดตั้งเป็นชาติเอกเทศ
จากเยอรมัน มุสโสลินีใช้วิธีบังคับให้ชนใน
ดินแดนที่ โอนมาเป็นของอิตาลีภายหลังสงคราม
โลกครั้งที่ ๑ อาทิ ส่วนหนึ่งของแคว้นตีโรลซึ่ง
พลเมืองเป็นเชื้อชาติเยอรมันนั้นต้องเรียนหนังสือ
อิตาเลียนและต้องพูดภาษาอิตาเลียน ชาวตีโรล
คนหนึ่งที่เป็นเพื่อนข้าพเจ้าในมหาวิทยาลัยปารีส
เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า เวลากลางวันชาวตีโรลต้อง
พูดภาษาอิตาเลียน แต่ตอนกลางคืนเปิดประตู
บ้านแล้วพูดภาษาเยอรมันภายในครอบครัวซึ่งทำ
ให้เขาเบื่อกับงานลำบากใจยิ่งนัก พวกลัทธิตหาร
ญี่ปุ่นเมื่อได้เอาดินแดนภาคอีสานของจีน (แมน
จูเรีย) ตั้งเป็นรัฐแมนจูอิสระขึ้นโดยรวมหลาย
เชื้อชาติในเขตนั้นเช่นแมนจู และบางส่วนของ
มองโกล เกาหลี ยี่ (จีน) ฯลฯ แล้วเอาอดีต
จักรพรรดิจีน “ปูยี” เป็นจักรพรรดิแห่งรัฐ
ใหม่เพื่อสัญลักษณ์แห่งเอกภาพ แต่ก็ไม่สามารถ
ทำลายจิตใจรักปิตุภูมิท้องถิ่นของชนชาติต่าง ๆ ใน
เขตนั้น ๆ ได้ แม้แต่ชนชาติแมนจูเองก็ต่อต้าน
จักรพรรดิปูยี ตั้งปรากฏในคำวิจารณ์ตนเองของ

๒๕
ผู้แล้ว

๔.๓ วิธีสวีตเซอร์แลนด์ซึ่งพลเมืองประกอบ
ด้วยชนชาติพูดภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี
โดยแยกออกเป็นแขวงๆ (Canton) ซึ่งแต่ละ
แขวงมีสิทธิปกครองตนเอง ใช้ภาษาของตนเอง
แล้วรวมกันเป็นสหพันธรัฐ มีรัฐบาลกลางเดียว
กัน ก็ไม่ปรากฏว่ามีชนชาติใดในสวีตเซอร์แลนด์
ตั้งรกรากตั้งถิ่นฐานออกมาตั้งเป็นชาติเอกเทศต่างหาก

๔.๔. วิธีประชาธิปไตย ตามหลักที่
ประธานาธิบดีลินคอล์นให้ไว้คือการปกครองโดย
“รัฐบาลของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎร”
ถ้าทำตามนี้ได้จริงเอกภาพของชาติก็เป็น “เอก
ภาพของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎร”
เป็นความเต็มใจของราษฎรเอง ที่รักษาเอกภาพ
ของชาติจึงเป็นการรักษาเอกภาพของชาติ ให้มัน
คงได้ วิธีประชาธิปไตยดังกล่าวนี้เป็นการนำไป
สู่รากฐานแห่งจิตสำนึกของมนุษย์ ที่จะให้มีความ
รู้สึกในความต้องการเอกภาพของชาติ แม้จะตั้ง
ต้นจากโครงร่างเบื้องต้นของสังคมก่อนคือมีระบบ
การเมืองดังกล่าวนี้ แล้วรัฐบาลแห่งระบบนั้นก็
ดำเนินแก้ไขสมมุติฐานของสังคมคือสภาพเศรษฐกิจ
ให้ราษฎรถ้วนหน้า มีความกินดีอยู่ดีทั่วกัน
ราษฎรก็ย่อมเห็นคุณประโยชน์ที่ตนได้รับในการ
รักษาเอกภาพกับชนชาติต่าง ที่รวมกันเข้าเป็น
ชาติอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น

การรักษาเอกภาพของชาติโดยอาศัยทางจิตที่
ปราศจากรากฐานเศรษฐกิจและการเมืองประชา

(ประกาศจับหัวหน้ากบ. เขตบ้านนาสาร
สุราษฎร์ธานี (ภาพจาก Bangkok Post))

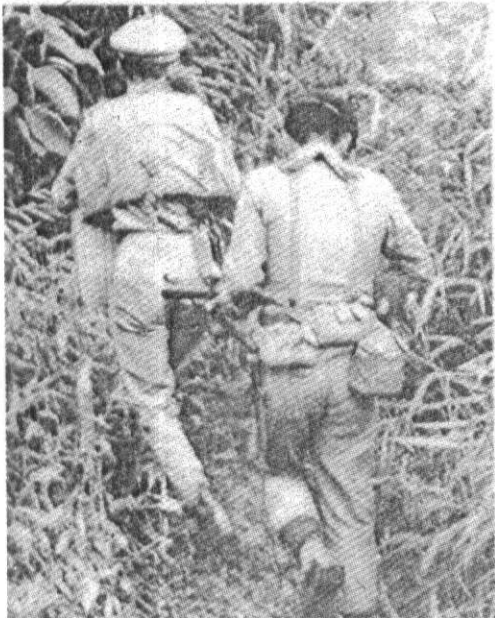
ธิปไตยของราษฎรก็เท่ากับอาศัยการลอบไปลอยมา
ในอากาศ ซึ่งอาจหล่นลงหรือไปสู่อกนอก
โลกพิภพ มนุษย์อยู่ได้ด้วยกรรมบ้างจัญดำรังซีฟ
และมีระบบการเมืองประชาธิปไตย ที่ให้สิทธิ
มนุษยชน ผู้ที่อาศัยสภาพทางจิตโดยไม่กังวลถึง
สภาพเศรษฐกิจ ก็เพราะเขาเองมีความสมบูรณ์
หรือมีพอกินพอใช้ในทางเศรษฐกิจอยู่แล้ว แต่คน
ส่วนมากที่ยังขาดบัจจยัตรังซีฟอยู่นั้น ย่อมมีจิต
ในทางคั้นคว้าหาชีวิตบัจจยัต ในทางที่ชอบพร้อม
ด้วยสิทธิมนุษยชน พวกเขาอาจดีสภาพทางจิต
อย่างเดียวตามการโฆษณาไปได้เพียงชั่วคราว แต่
เมื่อรอคอยผลแห่งวิธีนั้นชั่วกาลละหนึ่งแล้วไม่เห็น
ผลว่าได้ช่วยความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ และสิทธิ
มนุษยชนของเขาแล้ว เขาก็อาจไปดีสภาพทาง
จิตชนิดอื่นที่เขาเห็นว่าอาจช่วยความเป็นอยู่ ทาง
เศรษฐกิจและสิทธิมนุษยชนของเขาที่ดีกว่าก็เป็น
ได้ นักปรัชญาผู้หนึ่งจึงกล่าวว่าความคิดของคน
เจ้าของคฤหาสน์ต่างกับคนที่อยู่ในกระท่อม

หน่วยคุ้มครองหมู่บ้าน ตัดอวบน้ำและทำการฝักโดย
สหรัฐอเมริกา (ภาพจาก *The Nation*)

ข่าวจากนาแก

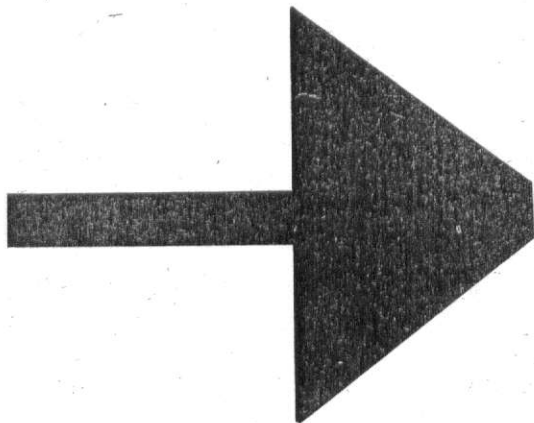
พันศักดิ์ วัณณรัตน์

ในขณะที่การทูตยุคบึงปอง ระหว่างไทยกับ สาธารณรัฐประชาชนจีน กำลังหมุนไปอย่างสุด เหวี่ยง พร้อมๆ กับราคาข้าวสารกำลังพุ่งขึ้นสุด เหวี่ยงเช่นกัน รายงานข่าวจากนครพนมที่ทำให้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล ต้องออกประกาศแก่ชาวใน ระยะนั้นก็คือ ชาวเกี่ยวกับจำนวนหมู่บ้านทั้ง หมด ๒๘๐ แห่งที่นาแกนั้นในปัจจุบันมีประมาณ ๒๓๐ หมู่บ้านที่ทางทหารป่าได้ทำการ “ปลด ปลดปล่อย” ออกจากอิทธิพลของฝ่ายรัฐบาล ทาง กระทรวงมหาดไทยได้แก่ข่าวว่า ถึงแม้หมู่บ้าน บางหมู่บ้าน จะอยู่ในความคุ้มครองของฝ่าย ทหารป่า แต่หมู่บ้านเหล่านั้น ก็เป็นหมู่บ้านที่ ห่างไกลและอยู่ในแถบทุรกันดารการสัญจรไปมา

จึงเป็นไปได้ที่ทางฝ่ายตรงข้ามจะทำการ “ปลด ปลดปล่อย” ประชาชนในหมู่บ้าน ตามจำนวนที่ หนังสือพิมพ์มีรายงานข่าว

ตามหลักฐานทั้งทางฝ่ายไทย ฝ่ายนักวิชา การและนักวิจัยชาวต่างประเทศ ที่สนใจปัญหา การขัดแย้งประชาชน ทั้งทางฝ่ายรัฐบาลและ ฝ่ายทหารป่านั้นปรากฏว่า ส่วนประกอบของ ประวัติทางการเมืองของนาแก ตั้งแต่ยุคหลัง สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมานั้น ถือเป็นส่วน ประกอบสำคัญ ที่ทำให้นาแกเป็นอำเภอแรกๆ ที่ ฝ่ายตรงกันข้ามจะใช้เป็นที่ “ปลดปล่อย” ตาม ความหมายทางยุทธศาสตร์ของการต่อสู้แบบ เหตุผลทางการเมืองนั้นก็คือ โดยทั่วๆ ไปตามที่

ลำบากมาก ซึ่งทั้งนี้มิได้หมายความว่าหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ในอำเภอนาแก หรือหมู่บ้านในจังหวัด ไทหนักก็ตามของประเทศไทย ได้ตกอยู่ภายใต้ ความคุ้มครองของฝ่ายตรงกันข้ามตามที่มียางาน ข่าวไม่ อีกทั้งกำลังปราบปรามของทางฝ่าย รัฐบาลก็ได้ปฏิบัติการอยู่ในอำเภอนาแก ดังนั้น

รู้จักอยู่แล้วว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย นั้นมิได้รับการเหลียวแลทั้งทางเศรษฐกิจ และ การปกครองที่เป็นธรรมตลอดมา เมื่อประเทศ ไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากยุคราชาธิปไตย มาเป็นการปกครองของประชาชน โดยมีพระ มหาคษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญนั้น ครั้งใดที่มี

การเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มักจะเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมให้กับประชาชนในภาคนั้นจากรัฐบาลเสมอมา

การเรียกร้องของฝ่ายผู้แทนชาวอีสาน มักจะได้รับการตอบได้ว่า เป็นการเรียกร้องที่มีเหตุผลทางการเมือง ที่เป็นภัยต่อประเทศชาติแฝงอยู่ กล่าวคือ ทางฝ่ายรัฐบาลสมัยนั้นมักมีความเห็นกับผู้แทนจากภาคอีสาน ส่วนมากมีความผิดใฝ่ในระบบสังคมนิยม หรือระบบสังคมนิยม-คอมมิวนิสต์ ไม่ว่าผู้แทนราษฎรรุ่นหลังสงครามโลก ครั้งที่สองนั้นจะเป็นคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมจริงหรือไม่ก็ตาม ก็ปรากฏแน่ชัดว่าเขาเหล่านั้นไม่เป็นที่ไว้วางใจของฝ่ายทหารในขณะนั้นอย่างมาก หลังจากที่นายปรีดี พนมยงค์ ลี้ภัยออกจากไทยไปแล้ว ปรากฏว่าอดีตผู้แทนจากอีสานส่วนใหญ่ต้องหลบหนีการตามล่าของฝ่ายรัฐบาลทหารขณะนั้น บางคนก็ถูกจับได้ บางคนก็ถึงแก่ความตายอย่างลึกลับ โดยอ้างเหตุของการเมืองภายในกรุงเทพฯ และการต่อต้านฝ่ายตรงกันข้ามของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เช่น การจับหัวคะแนนหมู่บ้านต่างๆ ในภาคอีสาน รวมทั้งหัวคะแนนในอำเภอนาแก และอำเภออื่นๆ ในจังหวัดนครพนม โดยตั้งข้อหาคอมมิวนิสต์เมื่อครั้งกบฏสันติภาพ พ.ศ. ๒๔๙๕ การจับบุคคลชั้นหัวหน้าหมู่บ้านและหัวคะแนนเก่าที่ จอมพล ป. เคยจับเข้าคุกมาหนหนึ่ง ได้มีขึ้นอีกครั้งหนึ่งภายหลังจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัติโค่นอำ

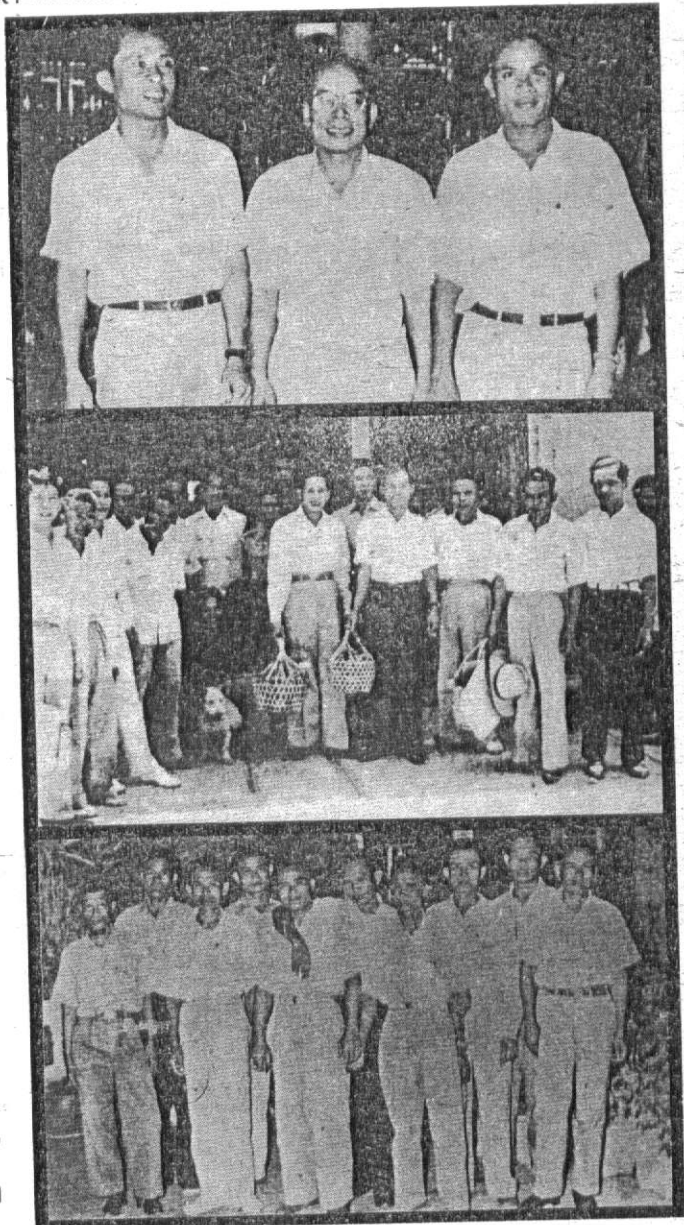
นาจอมพลป. และพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ การจับสอบสวนบุคคลชั้นผู้นำตั้งแต่ระดับหมู่บ้านขึ้นมาจนถึงอดีตผู้แทนราษฎรครั้งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการนำตัวบุคคลดังกล่าว เข้ามาที่กรุงเทพฯ เพื่อการกักขังและสอบสวนเท่านั้น หากแต่ยังมีการกักขังและสอบสวนประชาชนในอำเภอ และหมู่บ้านต่างๆ ที่จังหวัดสกลนคร ศรีสะเกษ อุบล และนครพนม ด้วย

ผลของการจับกุมครั้งนี้ และครั้งกบฏสันติภาพ ก็คือ หนึ่ง ผู้นำระดับชั้นผู้แทนราษฎรของอีสานและระดับผู้นำชั้นจังหวัด อำเภอ และหมู่บ้าน ต้องเผชิญกับความจริงที่ว่า พวกคนไม่อาจเข้าร่วมมีส่วนร่วมรู้เห็นกับระบบการเมือง การปกครองของไทยได้โดยไม่ถูกกล่าวหาว่าเป็นกบฏต่อประเทศ หรือถูกข้อหาว่าทำตัวเป็นคอมมิวนิสต์ได้ สอง ประชาชนในอำเภอและหมู่บ้านต่างๆ ที่ถูกจับกุมนั้น ถึงแม้จะไม่อยู่ในข่ายผู้นำของหมู่บ้าน แต่พวกเขาก็ได้ล้มรสวิถีการกักกันสอบสวนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองในขณะนั้นอย่างมาก ซึ่งก่อความงุนงงและเจ็บช้ำน้ำใจ ให้กับพวกเขาอย่างยิ่ง สาม ในการจับผู้นำจากอีสานเข้ามา กักกันในคุกที่กรุงเทพฯ นั้น ผลพลอยได้ที่ตามมา ก็คือในการจับทั้งสองครั้งทางการมิได้แยกออกจากกัน ระหว่างผู้ซึ่งมีประวัติเป็นที่น่าสงสัยอย่างแน่นอนว่า เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย หรือมีเพียงความคิดที่โอนเอียงไปทางระบบการปกครองในระบบสังคมนิยมเท่านั้น

(ภาพจากหนังสือบันทึกจากบางขวาง โดย จารึก ชมพุด/๒๕๐๐)

ปรากฏว่าบุคคลส่วนใหญ่ ที่ทางการจับกุมทั้งสองครั้งนี้ ได้รับพรียืน ้องต้นเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์และลัทธิสังคมนิยมเป็นครั้งแรก โดยความช่วยเหลือของทางฝ่ายรัฐบาลเอง “ผมเองไม่เคยรู้มาก่อนว่าคนที่ถูกจับพร้อมกับผมครั้งนั้นเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งมาอ่านเจอใน สังคมนศาสตร์ปริทัศน์ ว่าเขาเป็นคอมมิวนิสต์” อดีตผู้นำทางการเมืองของอีสานคนหนึ่ง กล่าวในการสัมภาษณ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ เมื่อพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ได้ส่งมาอดีต ส.ส. เตียง ศิริจันทร์และ ส.ส. อื่น ๆ จากอีสาน ก็เลยทำให้ผู้ซึ่งนับถือในตัวบุคคลดังกล่าว กลายเป็นศัตรูกับรัฐบาลอย่างแท้จริงขึ้นมาทันที อีกทั้งโดยความจริงที่ว่า กลุ่มชาวอีสาน ซึ่งมีความเชื่อในตัวนายเตียงและ ส.ส. คนอื่น ๆ นั้น ส่วนหนึ่งได้เคยเป็นเสรีไทยในสมัยสงครามมาแล้ว ซึ่งหมายความว่าในบรรดาชาวอีสาน ที่ไม่พอใจการกระทำของฝ่ายจอมพล ป. และ พลตำรวจเอกเผ่า นั้นไม่ได้มีแต่เพียงชาวบ้านธรรมดา ที่ยังไม่เคยรู้เรื่องทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีชาวบ้านที่ได้รับการฝึกฝนในการใช้อาวุธมาเป็นอย่างดีด้วย เราจึงพอสรุปได้ว่า ถ้าหากจะมีการต่อต้านรัฐบาลกลางเกิดขึ้นแล้ว อีสานคือดินแดนที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ทั้งโดยเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

เป็นที่เชื่อกันว่า บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มิได้เริ่มอย่างจริงจังในภาคอีสาน จนกระทั่งเมื่อจอมพลสฤษดิ์ ทำการ

บน คนซ้ายมือ คือ เปลื้อง วรรณศรี อดีตผู้แทนจากจังหวัดสุรินทร์ และบรรณาธิการนิตยสาร ปฏิภูมิ ซึ่งนิยมในลัทธิสังคมนิยม
 กลาง ขบวนการสันติภาพกลุ่มหนึ่ง ถ่ายที่หน้าคุกบางขวาง ในวันที่ได้รับอิสรภาพ ๑๓ พฤษภาคม คม ๒๕๐๐
 ล่าง ขบวนการคชชอดแห่งจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสันติภาพ

จับกุมสอบสวนประชาชนชาวอีสานครั้งใหญ่ เมื่อปี ๒๕๐๔ และปี ๒๕๐๕ เหตุที่พรรคคอมมิวนิสต์มิได้มีบทบาทแต่อย่างใด จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๐๕ ก็เพราะว่า เมื่อมีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เป็นครั้งแรกนั้น (เข้าใจว่ามีการจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕) พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยังไม่มีนโยบายแน่นอนในระยะแรกๆ นั้นได้พยายามหาเสียงกับกรรมกรนิสิต นักศึกษา กล่าวคือมุ่งไปยังประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองใหญ่ หาได้มีเข็มมุ่งไปยังประชาชนตามท้องไร่ท้องนาไม่ อีกเหตุผลหนึ่งก็คือพรรคคอมมิวนิสต์นับตั้งแต่เริ่มค้นตั้งขึ้นมา นั้นสมาชิกสำคัญและสมาชิกกรรมกรกลางนั้น ส่วนมากเป็นลูกครึ่งจีนเสียเป็นส่วนใหญ่ การเรียกร้องหาสมาชิกกับคนไทยในขณะที่ยังเริ่มก่อตั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก อีกทั้งในระยะนั้นประเทศไทยยังมีการจัดตั้งพรรคการเมืองได้ถูกต้องตามกฎหมาย ประชาชนส่วนใหญ่ที่สนใจการเมือง มักจะเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีคนไทย หรือที่เรียกตัวเองว่าคนไทยเป็นผู้ก่อตั้งหรือเป็นผู้นำพรรคมากกว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้พยายามหาฐานทางการเมืองอยู่ในเขตเมืองหลวงและตามเมืองใหญ่อื่นๆ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๓ จึงได้เปลี่ยนนโยบายของพรรค ตามรายงานของผู้ติดตามความเคลื่อนไหววิถีทางของระบบการเมืองไทยแจ้งว่า ในการประชุมใหญ่ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ที่ประชุมได้ตกลงว่าการเข้ายึดอำนาจนั้น จะต้องทำโดยการปฏิวัติทางอาวุธ ไม่ใช่ทางระบบรัฐสภา เป็นที่เชื่อกันว่าก่อนหน้านี้นี้ประมาณหนึ่งปี ทางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ลงมติที่จะจัดตั้งสาขาพรรคในจังหวัดศรีสะเกษ และอุตรธานี อย่างไรก็ตามทางพรรคได้ออกคำสั่งต่อสมาชิกว่า ถึงแม้ว่าทางพรรคจะมีนโยบายทำการปฏิวัติโดยใช้อาวุธ แต่เนื่องจากประชาชนชาวไทย ขณะนั้นยังไม่พร้อมในวิธีดังกล่าว จึงได้ออกคำสั่งยับยั้งการปฏิบัติการดังกล่าวชั่วคราว

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่เคยได้ผลอย่างแท้จริง แต่มาเสนอตัวอย่างเปิดเผยในวงการเมืองที่กรุงเทพฯ นั้น ได้กลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองให้พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์หาช่องทางเข้าจับกุม หรือทำลายฝ่ายตรงกันข้ามทางการเมืองของตนเสีย และหลังจากที่จอมพลสฤษดิ์ ทำการกวาดล้างบุคคล ที่มีข้อสงสัยว่าเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วประเทศเมื่อปี ๒๕๐๔ และปี ๒๕๐๕ ได้ทำให้ชาวบ้านในอำเภอต่างๆ และอำเภออื่นๆ ในจังหวัดสกลนครและนครพนม หลบหนีการจับกุมเข้าป่าไป ในปี ๒๕๐๔ นี้เองพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้ใช้สถานการณ์ดังกล่าวมาเป็นประโยชน์แก่ตน กล่าวคือทางพรรคได้ผู้สมัครยอมเป็นพลพรรคโดยที่ไม่ต้องเสียแรงมากแต่อย่างใด ในปีเดียวกันนั้นทางพรรคได้ลง

มติว่า จะจัดตั้งหน่วยบรรดิดาวุธขึ้นเป็นครั้งแรก โดยพยายามตั้งฐานต่อสู้ขึ้นเป็นครั้งแรกที่จังหวัด นครพนมและสกลนคร และทางทหารป่ารุ่นแรก เหล่านี้ จะพยายามไม่เป็นผู้เริ่มโจมตีฝ่ายรัฐบาล ก่อน นอกเสียจากว่าจะเป็นการป้องกันตัวเท่านั้น และหลังจากยิงต่อสู้กันแล้วให้ทหารป่าหน่วยนั้นๆ รีบถอยพื้นที่ จุดมุ่งหมายของหน่วยรบดังกล่าว ในระยะแรกก็คือ การชนะใจชาวบ้านเป็น หมู่บ้านๆ ไป โดยการช่วยเหลือชาวบ้านและ พูดคุยกับชาวบ้านให้เห็นผลประโยชน์ในการร่วม ขบวนการของพรรค การปฏิบัติการทางอาวุธนั้น จะเริ่มขึ้นก็ต่อเมื่อสามารถได้ชาวบ้านทั้งหมดมาเป็นพลพรรคแล้ว การเริ่มนโยบายใหม่ของ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในปีนี้ เราจะ เห็นว่านับเป็นครั้งแรกที่ทางพรรคมีนโยบายแน่นอนที่จะเริ่มการปฏิวัติโดยทางอาวุธ กล่าวคือ นโยบายดังกล่าวเมื่อปี ๒๔๙๕ นั้น เท่าที่ทราบ ทางพรรคหาได้มีนโยบายแน่นอนว่า ฐานของ พรรคนั้นจะมาจากชาวนาชาวไร่ไม่ ผู้สันตติกรรม บางท่านมีความเห็นว่า ที่ทางพรรคไม่สามารถมี นโยบายแน่นอนได้ ก็เพราะเจ้าหน้าที่ชั้นสำคัญๆ ของพรรคขณะนั้นยังเชื่อถืออยู่ว่า พลังทางการเมืองของพรรคขึ้นอยู่กับกรรมกรในเมืองหลวง หรือศูนย์กลางอุตสาหกรรมเป็นอันดับแรก ส่วน ชาวนานั้นเป็นอันดับที่สอง การเปลี่ยนนโยบาย ครั้งนี้เป็นที่เชื่อกันว่ามีกวดต่อสู้ทางอุดมการณ์อย่าง รุนแรงในพรรคมาก่อนที่นโยบายปี ๒๕๐๕ จะ

ได้ออกมาเป็นทางการ การหันนโยบายของพรรค ออกสู่บ้านนอกครั้งนี้ ทำให้ส่วนประกอบของ พรรคเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือ ตามที่ได้ กล่าวไว้ในตอนต้นว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น ในระยะเริ่มแรกสมาชิกของ พรรคที่เป็นคณะกรรมการกลางนั้น ส่วนใหญ่ เป็นลูกจีนที่เกิดในเมืองไทย หรือคนจีน ครั้น เมื่อเปลี่ยนนโยบายครั้งนี้จึงได้เปลี่ยนนโยบาย การรับสมัครใหม่ โดยยอมรับคนไทยเข้าเป็น สมาชิกมากขึ้น และเปิดโอกาสให้คนไทยมีอำนาจ หน้าที่ในพรรคมากขึ้น รวมทั้งการเป็นเจ้าหน้าที่ ชั้นสูงของพรรค และการเป็นกรรมการในคณะกรรมการกลางของพรรคด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมสาขา ของพรรคขึ้นในจังหวัดทางภาคอีสาน ซึ่งเป็นที่ เข้าใจในระยะแรกว่า ตั้งอยู่บนเทือกเขาภูพาน ถึงแม้ว่า ทางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จะได้กำลังพลจำนวนมากเป็นครั้งแรก (เข้าใจ ว่าไม่เกิน ๒๐๐-๓๐๐คนในปี ๒๕๐๔-๒๕๐๗) แต่ชาวบ้านในจังหวัดนครพนม สกลนคร และ จังหวัดอื่นๆ ในภาคอีสาน ยังมิได้เข้าร่วมกับ ขบวนการจริงจัง อย่างมากก็ต่อคิดที่ว่า “นั่งเสีย ดึกกว่า” ทั้งนี้ได้หมายความว่าทางพรรค คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จะมีได้พยายามหา พลพรรคเพิ่มขึ้นไม่ ทั้งนี้สังเกตได้จากการ โฆษณาเรียกร้องทางวิทยุเสียงประชาชนไทย ใน

ระยะปี ๒๕๐๕-๒๕๐๗ การโฆษณา มักเป็นไป
ในรูปเรียกร้องให้ประชาชนชาวไทยรวมกำลังกัน
ต่อต้านรัฐบาลที่กรุงเทพฯ และต่อต้านนโยบาย
ของรัฐบาล ซึ่งทางวิทยุเสียงประชาชนไทยถือว่า
เป็นนโยบายที่สมรู้ร่วมคิดกับสหรัฐต่อต้าน และ
กดขี่ประชาชนชาวไทย อย่างไรก็ตามพรรค
คอมมิวนิสต์ไทยก็ไม่ต้องรอนานนัก เหตุการณ์
อีกเหตุการณ์หนึ่งเมื่อปี ๒๕๐๘ ได้มีส่วนเรียกร
้องให้ประชาชนมาเข้าข้างขบวนการของตนง่าย
ขึ้น เหตุการณ์ดังกล่าวนั้นก็คือ การกวาดล้าง
ทหารป่าโดยฝ่ายรัฐบาล การกวาดล้างครั้ง
นี้เป็นครั้งแรกที่มีการกวาดล้างด้วยกำลังรบของ
กองทัพบก การปราบปรามโดยใช้กำลังของ
กองทัพบกทำกันครั้งแรก ที่จังหวัดนครพนม
บริเวณเทือกเขาภูพานประมาณปลายปี ๒๕๐๘
และขยายคลุมไปถึงจังหวัดอุบลดอนตันปี ๒๕๐๙
และขยายต่อไปยังจังหวัดศรีสะเกษ และสกลนคร
ด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่าก่อนที่ทางการจะส่งกำลัง
ทหารเข้าทำการปราบปราม เมื่อปี ๒๕๐๘ นั้น
ทางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ประกาศ
จัดตั้ง “แนวร่วมรักชาติ” ขึ้นและประกาศ
ย้ำอีกว่าแนวร่วมดังกล่าวนี้ ยินดีที่จะร่วมมือกับ
กลุ่มการเมืองใด ๆ ก็ได้ ที่มีนโยบายต่อต้าน
รัฐบาลที่กรุงเทพฯ หลังจากการประกาศอย่างเป็นทางการ
ไม่นาน ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง
ฮานอย และสถานีวิทยุกระจายเสียงฝ่ายปะเทศ
ลาวก็ได้ออกประกาศของ “แนวร่วมรักชาติ”

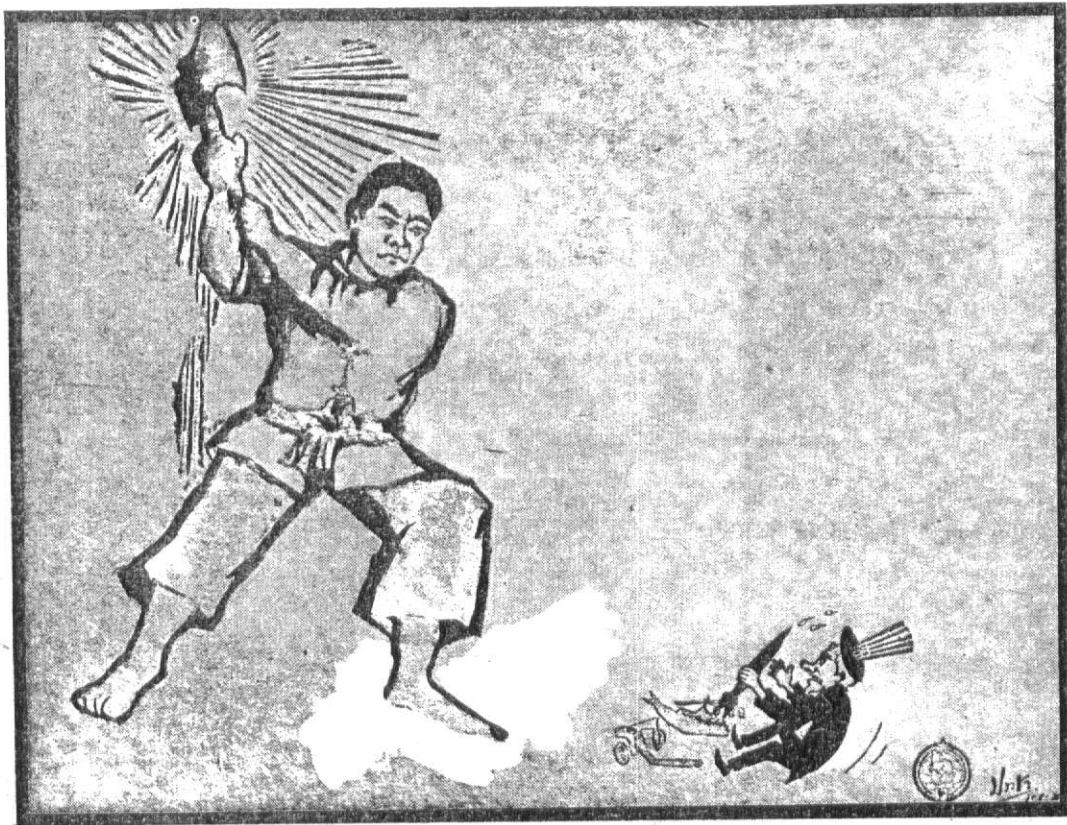
ด้วย การประกาศดังกล่าวหมายถึงการที่พรรค
คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มองเห็นความจำ
เป็นที่จะต้องจัดตั้งองค์การอีกองค์การหนึ่ง แยก
ออกมาจากองค์การกลางของพรรค ซึ่งอาจทำให้
เห็นว่า ทางพรรคนั้นก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จ
มากมายนักในการหาฐานพลังของตน จึงจำเป็น
ที่จะต้องจัดตั้งองค์การต่างหากออกมา โดยไม่มี
ชื่อหรืออุดมการณ์อย่างเปิดเผย ว่าเป็นพรรคคอม
มิวนิสต์หรือมีอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม
การปฏิบัติการปราบปรามของกองทัพบกไทย ผู้
สังเกตการณ์ได้เปิดเผยว่า ไม่เพียงแต่ชาวบ้านใน
จังหวัดดังกล่าว จะหนีตะเล็ดเข้าไปมากขึ้น
เท่านั้น แต่เจ้าหน้าที่ของพรรคคอมมิวนิสต์เองที่
ปฏิบัติการอยู่ในหมู่บ้าน ก็หนีเข้าไปพร้อมกับ
เจ้าหน้าที่และพลพรรคของตนที่อยู่ในป่าแล้วอีก
ด้วย เป็นที่เข้าใจได้ว่าทำไมทางฝ่ายรัฐบาลได้ส่ง
กองทหารเข้าทำการปราบปรามในจังหวัดดังกล่าว
คำตอบก็คือเนื่องจากว่าทางฝ่ายรัฐบาล ได้รับราย
งานอยู่เสมอว่า มีการซ่อนสมุญผู้คนและการโฆษณา
ชวนเชื่อเกิดขึ้นในหมู่บ้านต่าง ๆ โดยเฉพาะที่
อำเภอนาแกและการปะทะกันระหว่างฝ่ายรัฐบาล
กับฝ่ายทหารป่า ซึ่งเกิดขึ้นประปรายตั้งแต่ระยะ
ปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๗ นั้น การปะทะกันได้เริ่ม
มีมากขึ้นประมาณสามครั้งในตอนปลายปีนั้นและ
พุ่งขึ้นประมาณ ๒๙ ครั้งตอนปลายปี ๒๕๐๘
การโจมตีครั้งแรกๆ ในปี ๒๕๐๘ นั้นฝ่ายทหารป่า
๑๕ คนได้เข้าทำการโจมตีหน่วยพัฒนาการเคลื่อน

ที่อำเภอสว่างแดนดิน อีกครั้งหนึ่งทหารป่าได้
โจมตีตำรวจภูธร และหน่วยรักษาหมู่บ้านที่บ้าน
หนองสาน อำเภอนาแก และตอนปลายปีเดียว
กันนี้ได้บุกโจมตีหน่วยข่าวกรองของตำรวจพลร่ม
ที่บ้านแก่ง อำเภอนาแก หลังจากนั้นในปี ๒๕๐๔
การโจมตีของฝ่ายทหารป่าก็เพิ่มขยายไปถึงจังหวัด
ศรีสะเกษ สุรินทร์และบุรีรัมย์ การเข้าโจมตี
ฝ่ายรัฐบาล โดยฝีมือแล้วจะเห็นว่าไม่ตรงกับ
นโยบายของพรรคที่ประกาศไว้เมื่อปี ๒๕๐๕ ว่า
ให้ทำการต่อสู้เพื่อป้องกันตัวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม
ความเป็นที่เชื่อกันว่าระหว่างปี ๒๕๐๖ - ๒๕๐๗
นั้นทางพรรคจำเป็นต้องเปลี่ยนนโยบายไปเพราะ
ว่ากำลังพลในภาคอีสานต้องการที่จะเป็นฝ่ายเริ่ม
การโจมตีบ้าง ไม่ต้องการเป็นฝ่ายตอบรับแต่ฝ่าย
เดียว

การปฏิบัติการของกองทัพภาคที่สอง ของ
กองทัพไทยได้ผลเพียงใด ไม่ปรากฏแน่ชัด
นัก นอกจากว่านับจากวันที่กองทัพภาคที่สองออก
ปฏิบัติการเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน อำเภอนาแก
ซึ่งทางการเชื่อว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างพลัง
และฐานปฏิบัติการของพรรคคอมมิวนิสต์ไทยทาง
ภาคอีสานนั้น ประมาณ ๒๐% ของหมู่บ้าน
ประมาณ ๑๔๐ หมู่บ้านในปี ๒๕๑๒ ได้ตกอยู่
ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายทหารป่า แต่มาประมาณ
กลางปี ๒๕๑๖ ปรากฏว่าประมาณ ๘๐% ของ
หมู่บ้านได้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของขบวนการดังกล่าว
ระหว่างปี ๒๕๐๘ กล่าวคือปีจัดตั้ง “แนวร่วม

รักชาติ” จนถึงปี ๒๕๑๒ ในปีนี้ทางพรรค
คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ยกเลิกการที่จะ
ปิดบังความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับแนวร่วมตั้ง
กล่าว โดยที่ทางฝ่ายแนวร่วมได้ออกประกาศ
ยอมรับการเป็นผู้นำของพรรคอย่างเปิดเผย ความ
สำเร็จของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้
เกิดขึ้นมาจนถึงระดับนี้ได้อย่างไร ถึงแม้ว่าสถาน
การณ์ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นส่วน
ประกอบที่ช่วยให้เกิดการก่อตั้งองค์การทางการเมือง
อะไรก็ได้ที่ต่อต้านรัฐบาล แต่ทางฝ่ายรัฐบาล
ก็ได้พยายามใช้โครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและ
พัฒนาชุมชนเพื่อคงความจงรักภักดีของประชาชน
ในอีสานไว้ได้ หากเราจะหาเหตุผลมาอธิบาย
ความสำเร็จของขบวนการกับชาวบ้านแล้ว ความ
สำเร็จของขบวนการ มิได้อยู่ที่สถานการณ์แต่
เพียงอย่างเดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับนโยบายและ
วิธีการของขบวนการ ในการที่จะให้ได้มาซึ่ง
ความไว้นับถือเชื่อใจของชาวบ้านต่อขบวนการด้วย

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า หลังจากที่จอมพล
สฤษดิ์ทำการจับกุม และสอบสวนบุคคลชั้นผู้นำ
ทุกระดับในอีสาน เมื่อปี ๒๕๐๘ นั้นได้ทำให้
ชาวบ้านจำนวนมากหนีเตลิดเข้าไป ชาว
บ้านเหล่านั้นก็ไม่ใช่อื่นไกล คือญาติหรือมิตรของ
ชาวบ้านที่ยังตั้งรกรากอยู่ในหมู่บ้านเดิมนั่นเอง
เมื่อชาวบ้านที่หนีเข้าบ้านนั้น ได้รับการฝึกฝนจาก
ขบวนการแล้ว ก็จะกลับเข้ามายังหมู่บ้านเดิมของ
ตน หรือหมู่บ้านที่ตนมีเพื่อนอาศัยอยู่ โดยจะมา

(ภาพจาก Guardian: Radical Newsweekly, New York 1971)

“ได้จักรวรรดินิยมอเมริกาออกไป!” คำได้ภาพการ์ตูนซึ่งปรากฏใน นสพ. ของฝ่ายแนวร่วมรักชาติ

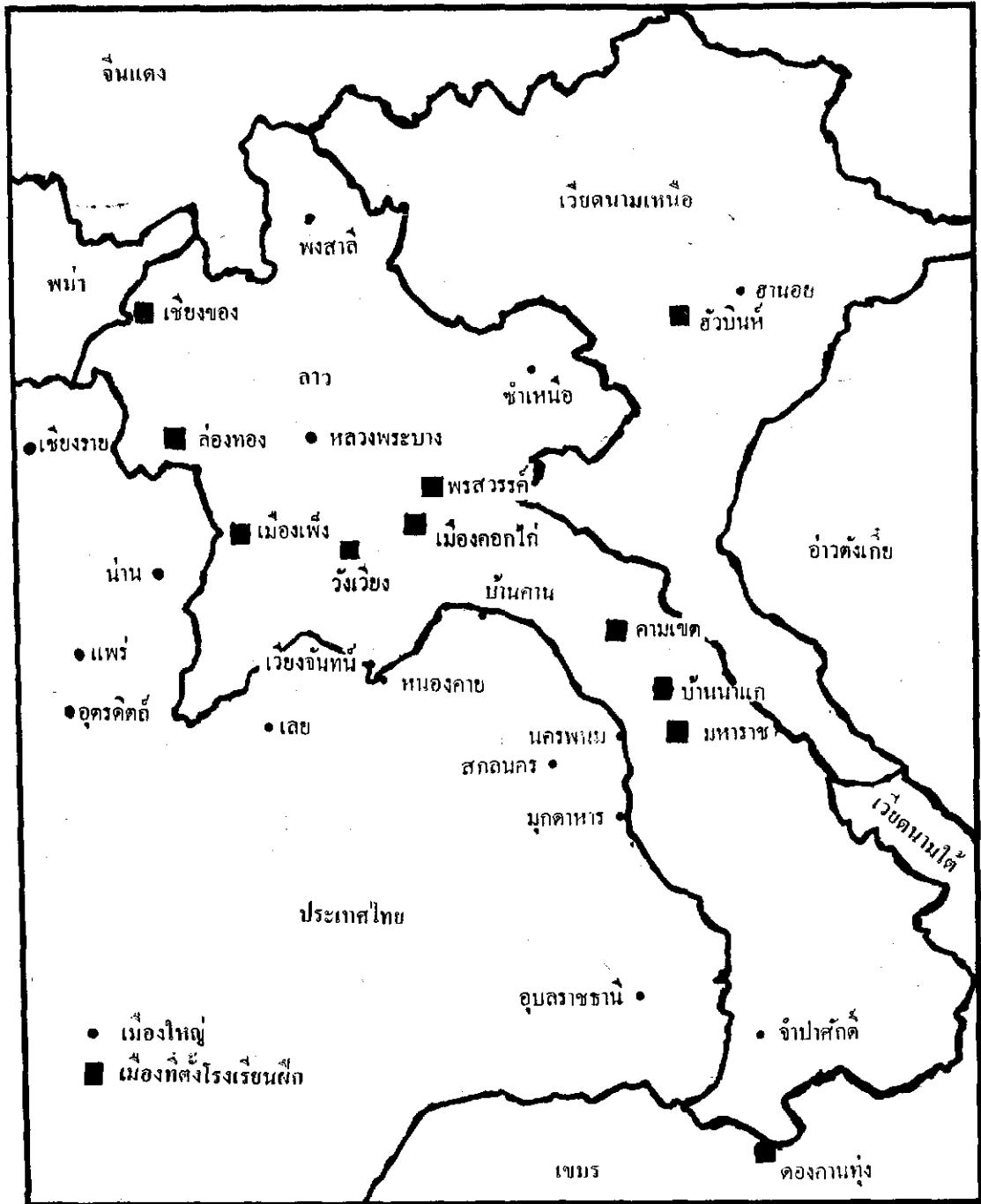
เขานาหรือซื้อที่เล็ก ๆ ทำการเพาะปลูก ในขณะที่เดียวกันก็จะเริ่มเรียนรู้โครงสร้างของอำนาจ ในหมู่บ้านนั้นๆ พร้อมกับเรียนรู้ปัญหาของหมู่บ้าน เช่นปัญหาการเพาะปลูกของหมู่บ้าน ปัญหาการยึดครองที่ดิน หรือปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ทหารป่าคนนั้นจะไม่เพียงแต่เก็บเกี่ยวข้าวในนาของคนเท่านั้น แต่จะไปช่วยเก็บเกี่ยวข้าวในนาของชาวนาที่ฐานะไม่ดีพอ จะชักชวนชาวนาจากครอบครัวอื่นๆ ให้มาร่วมลงแขกในนาของตน ชาวนาที่มีฐานะดี ส่วนใหญ่คือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีฐานะดีพอที่จะเลี้ยงดูลูกนาที่ มาช่วยลงแขก ตรงกันข้ามกับชาวนาฐานะไม่ดี

ซึ่งอย่างมากก็ใช้บุคคลในครอบครัวของตนเกี่ยวข้าวหรือลงกล้า แต่ไม่สามารถจะมีการลงแขกได้ เพราะไม่อยู่ในฐานะทางการเงินดีพอ ที่จะซื้ออาหารมาเลี้ยงคนๆ ที่มาช่วยได้ ในขณะที่เขาช่วยเหลือลูกบ้านเหล่านี้ เขาก็จะถามถึงปัญหาของลูกบ้าน เรียนรู้ปัญหาให้ดีขึ้น นอกจากการช่วยเหลือบ้านที่ฐานะไม่ดีในการลงแขกแล้ว เขาก็จะเริ่มโครงการ “ช่วยเหลือตัวเอง” โครงการนั้นเป็นโครงการง่ายๆ ที่ถึงตัวชาวบ้าน และความจำเป็นของชาวบ้าน ยกตัวอย่างเช่นการร่วมกันช่วยซ่อมแซมบ้านของกันและกัน หรือการสร้างบ้านโดยไม่คิดค่าแรง การรวมเงินกัน

คนละเล็กคนละน้อย ที่จะมีตุ้ยของกลุ่มขึ้นมา
เมื่อถึงหน้าชายข้าว ทหารป่าผู้นั้นจะช่วยแนะนำ
นำชาวบ้านให้มีการต่อรองกับพ่อค้าข้าว ที่มาซื้อ
ข้าวตามหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นประจำ ตลอดเวลาที่
เขาช่วยเหลือชาวบ้านเหล่านี้ เขาจะไม่ทำการ
โฆษณาชวนเชื่อใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากจะถก
ปัญหาชีวิตชาวนาโดยทั่วๆ ไปกับชาวบ้าน แนนที่
เดียวการรวมตัวของชาวบ้านเข้าด้วยกันเป็นกลุ่ม
นี้ย่อมเป็นที่ผิดสังเกตของชาวบ้านคนอื่น ๆ ใน
หมู่บ้านเดียวกัน โดยเฉพาะผู้ยิ่งใหญ่ของหมู่บ้าน
ซึ่งมักจะได้รับความรักนับถือจากชาวบ้าน
เพราะอิทธิพลทางการเงินของที่นา หรือเนื่อง
ด้วยความสัมพันธ์ของเขากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้าน
เมือง ชาวลือว่าชาวบ้านมีความเคลื่อนไหวบาง
ประการก็จะล่องเข้าไปถึงหูเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง
ในอำเภอ ชาวลือนั้นมักจะเป็นทำนองที่ว่ามี
คอมมิวนิสต์มาก่อหวอดต่อต้านรัฐบาลในหมู่บ้าน
นั้น ๆ (ผู้อ่านควรจะสังเกตว่าโดยลักษณะของ
การกล่าวหาฝ่ายตรงกันข้าม ที่ใช้กันอยู่ในสังคม
เวลานั้น ไม่มีการกล่าวหาใดๆ ที่ได้ผลดีเท่ากับ
การกล่าวหาบุคคลที่เราไม่ชอบ ว่าเขาผู้นั้นเป็น
คอมมิวนิสต์) เมื่อมีชาวลือเช่นนี้หนาหูขึ้นทาง
เจ้าหน้าที่ก็จะส่งตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จากอำเภอ
ไปยังหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อทำการไต่สวนว่าชาว
บ้านคนใดเป็นคอมมิวนิสต์จริงหรือไม่ การไต่
สวนชาวบ้านนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่าค่อนข้างจะ
ไม่น่ามีนวนลนัก ทั้งนี้เพราะว่าทางหน่วยงานที่ถูก

ส่งให้เข้าไปยังหมู่บ้านนั้น มีคำสั่งให้หาผู้ต้อง
หาคอมมิวนิสต์ให้ได้ และอีกทั้งผู้ยิ่งใหญ่ประจำ
หมู่บ้านมักจะกล่าวหาลูกบ้าน ซึ่งเคยพินอบพิเทา
กันว่าคนนั้นคนนี้มีพฤติกรรมน่าสงสัย ในระยะนี้
การปฏิบัติการของทหารป่าในหมู่บ้าน ซึ่งความ
สัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน กับเจ้าหน้าที่ทางบ้าน
เมืองกำลังตึงเครียดจะเริ่มต้น โดยเขาเริ่มจะพูด
ถึงกรกตขี้ของฝ่ายบ้านเมืองต่อประชาชน และ
สำหรับบางคน เขาจะชักชวนให้สมัครเป็นพรรค
พวก โดยใช้วิธีจับอาวุธเข้าต่อต้าน ชาวบ้าน
ซึ่งถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกสอบสวนด้วยวิธีรุนแรง
โดยไม่มีความผิดแต่อย่างใดจึงไม่มีทางเลือก และ
อันที่จริงแล้ว พวกเขายินดีเสียอีกที่จะร่วมกับ
ขบวนการเพื่อต่อต้านเจ้าหน้าที่ของฝ่ายรัฐบาล

อนึ่ง ถึงแม้ว่าหมู่บ้านจะเป็นหมู่บ้านที่ทาง
เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองส่วน
อื่น ๆ จะได้ทำการป้องกันอย่างจริงจังแล้วก็ตาม
แต่ฝ่ายทหารป่าก็ยังสามารถติดต่อกับ ชาวบ้านอยู่
ได้ดี ทั้งนี้ก็เพราะชาวบ้านจำเป็นจะต้องออกจาก
หมู่บ้านไปทำงานในนา ทหารป่าเหล่านี้ก็จะออก
มาจากป่าประมาณ ๒-๓ คน เพื่อช่วยชาวนา
ทำงาน ส่วนอีกคนจะพูดคุยกับชาวบ้านที่ออกมา
ทำนาโดยวิธีนี้ฝ่ายทหารป่า ถึงแม้จะไม่สามารถ
เข้าไปปฏิบัติการตามโครงการช่วยตัวเอง ในหมู่บ้าน
ได้ แต่ก็ยังสามารถเรียนรู้ถึงปัญหาของหมู่บ้าน
และโครงสร้างของอำนาจในหมู่บ้านได้เช่น
เดิม การปฏิบัติงานของฝ่ายทหารป่าไม่เพียงขึ้น

ที่ตั้งโรงเรียนตั้งของฝักอการราชในเมืองไทย
(ตั้งแต่เดือน มีนาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นมา)

อยู่กับนโยบายการเข้าถึงประชาชนเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างของระบบงาน ของขบวนการด้วย กล่าวคือถึงแม้ว่าในบางครั้งทางเจ้าหน้าที่รัฐบาลจะสามารถจับกุมฝ่ายตรงกันข้ามได้ แต่ก็ไม่สามารถจะรู้ถึงสายงานและบุคคลทุก ๆ คนในสายงานของขบวนการนั้นได้ ความยากลำบากดังกล่าว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าทางรัฐบาลเจ้าหน้าที่ไม่ได้พยายามทำให้ผู้ถูกจับเปิดเผยรายละเอียด แต่เนื่องจากผู้ถูกสอบสวนเองก็ไม่รู้ถึงสายงานอื่นๆ ของขบวนการแต่อย่างใด กล่าวคือชาวบ้านที่เข้าร่วมต่อต้านรัฐบาล ส่วนใหญ่มิได้เป็นสมาชิกหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรค หากแต่เป็นเพียงแนวร่วมเดียวกันเท่านั้น การที่ชาวบ้านจะเป็นสมาชิกพรรค หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคนั้น ต้องใช้เวลายาวนาน ดังนั้นชาวบ้านส่วนใหญ่ที่ให้ความร่วมมือกับขบวนการ หรือเจ้าหน้าที่ของขบวนการจึงเป็นเพียงผู้นำทหารป่า ว่ามีคนใด ที่ควรจะมีมองในฐานะเพื่อน หรือในฐานะศัตรู ทางฝ่ายตนนั้นมีหน้าที่ที่จะสอดส่องสถานการณ์ในหมู่บ้าน ในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ อาจจะมีกลุ่มการเมืองหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณสามถึงสี่คน กลุ่มการเมืองดังกล่าว สมาชิกกลุ่มไม่สามารถที่จะรู้ว่าใครบ้างที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะหน่วยทหารป่าจะเป็นผู้เลือกว่าบุคคลใดที่ทางหน่วยจะติดต่อโดยตรง เพื่อจัดตั้งกลุ่มการเมืองต่อไป โดยการปฏิบัติตาม “โครงการช่วยตัวเอง” และระบบ

รักษาความปลอดภัยดังกล่าว พร้อมกับสถานการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองดังกล่าวมานั้น ทางฝ่ายไทยและฝ่ายอเมริกันได้ประเมินว่า ในปี ๒๕๐๙ ฝ่ายขบวนการแนวร่วมนั้น มีหน่วยทหารป่าเป็นกำลังพลทั้งสิ้นประมาณ ๑๕๐๐ คน ในจังหวัดศรีสะเกษ อุตร นครพนม กาฬสินธุ์ สกลนคร หนองคาย และอุบล และกำลังส่วนใหญ่ผู้นั้นอยู่ในบริเวณใกล้ ๆ เทือกเขาภูพาน

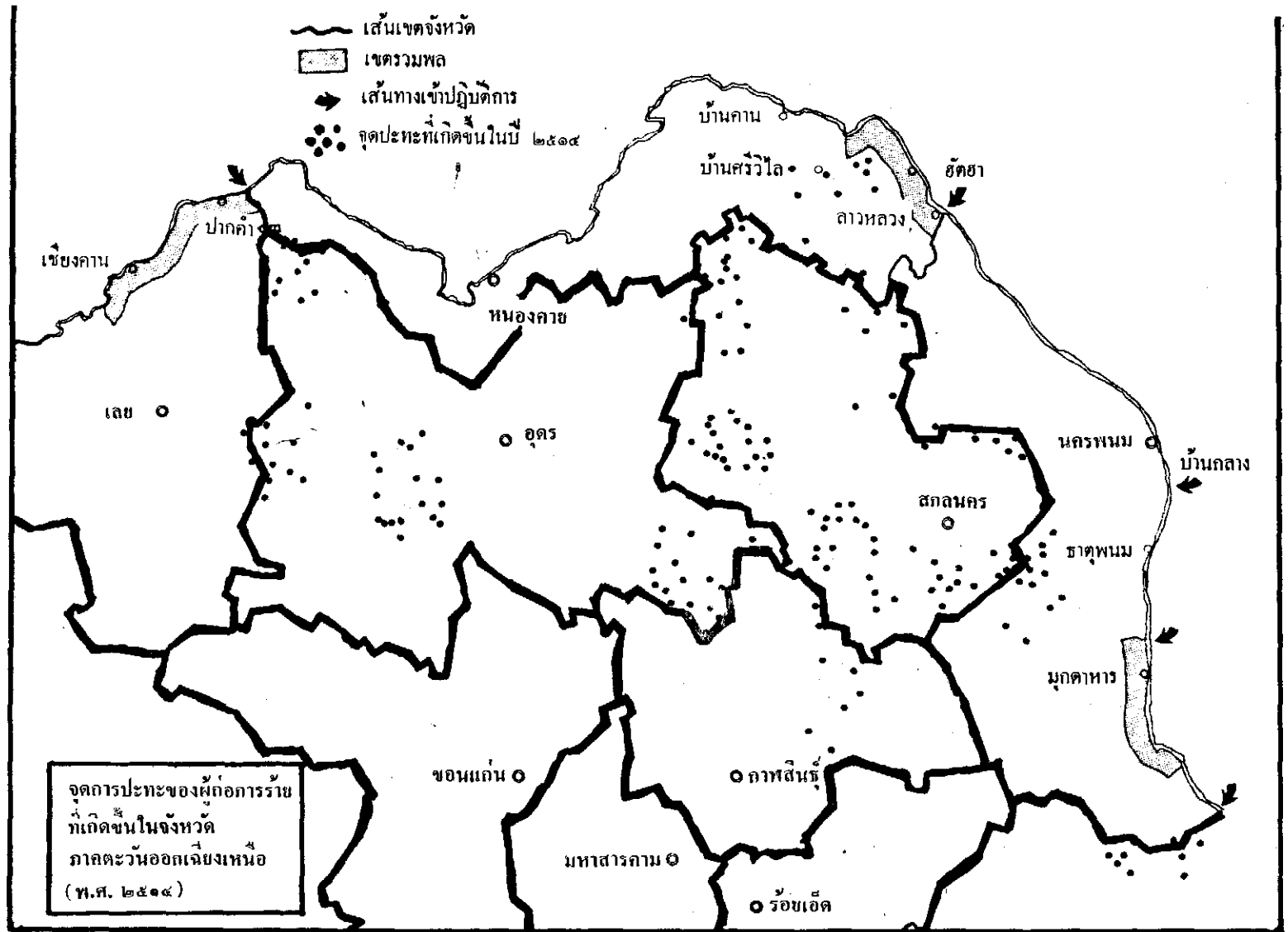
การจัดกำลังพลของขบวนการแนวร่วม ในภาคอีสานนั้น มิได้จัดกำลังพลตั้งที่กองทัพไทยหรือกองทัพที่ทำการรบในแบบใหม่ กล่าวคือฝ่ายแนวร่วมนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองชนิดคือ *หน่วยจู่โจม* และ *หน่วยปฏิบัติการทางการเมือง* หน่วยจู่โจมมีกำลังพลแต่ละหน่วยไม่เกิน ๑๕-๒๐ คน ส่วนหน่วยปฏิบัติการทางการเมืองมีกำลังพลประมาณ ๓-๕ คน มีสิ่งที่น่าสังเกตอยู่ประการหนึ่งก็คือ หน่วยแต่ละหน่วยนั้น มักจะมีเจ้าหน้าที่แผนกเสนาธิการร่วมอยู่ด้วย และแต่ละหน่วย มีเจ้าหน้าที่ทางการเมืองประจำอยู่ด้วยทุกหน่วย หน่วยปฏิบัติการทางการเมืองนั้นจะเข้าไปปฏิบัติการทางการเมืองในหมู่บ้านที่มีระดับความปลอดภัยในหมู่บ้านสูง โดยที่ทางหน่วยไม่ต้องติดอาวุธมากนักในการปฏิบัติการดังกล่าว ส่วนหน่วยจู่โจมนั้นส่วนมากจะติดอาวุธซึ่งยึดได้จากทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ หรืออาวุธปืนกลมือที่สามารถหาได้ง่ายในตลาดอาวุธเถื่อน ซึ่งมี

อยู่เคลื่อนกลาตในประเทศลาว การที่ทางหน่วยทหารป่าใช้อาวุธที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลใช้ (ทางฝ่ายทหารป่ามีอาวุธปืน เอ. เค. ใช้บ้างเหมือนกัน) นั้นใช้ว่าเพราะทางฝ่ายทหารป่าต้องการใช้ไม่ แต่นั่นก็จากความจำเป็นและความจริงที่ว่าหากใช้ปืน เอ. เค. แล้วกระสุนปืนจะหาไม่ได้ง่ายเท่ากับกระสุนปืนเอ็ม. ๑๖ หรือกระสุนปืนอื่น ๆ ที่ทางฝั่งลาวมีขายมากมาย และในการปะทะกับฝ่ายรัฐบาลนั้น บางครั้งจะสามารถหากกระสุนปืนได้จากบริเวณที่มีการปะทะกันนั่นเอง

ผู้วิจัยสถานการณ์ทางอีสาน โดยเฉพาะที่นาแก่นนั้น มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เป็นการหลอกตัวเองอยู่สักหน่อยที่ว่า ผู้ก่อการร้ายหรือทหารป่าในอีสานส่วนใหญ่ นั้น หลบซ่อนอยู่ในภูพาน ทั้งนี้ก็เพราะว่าจากการปราบปรามของทางฝ่ายรัฐบาลโดยกองทัพภาคที่สอง เมื่อ ๗ ปีที่แล้วมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าพื้นที่จำนวนผู้ก่อการร้ายหรือทหารป่าจะลดน้อยลง กลับขยายตัวมากขึ้น การประมาณเท่าที่ทราบครั้งหลังสุดนี้เป็นที่เชื่อกันว่าทางทหารป่า มีกำลังพลประมาณ ๓,๐๐๐ คนในปี ๒๕๑๖ เหตุที่ทางฝ่ายทหารป่าสามารถขยายกำลังพลฝ่ายตนได้ก็เพราะก่อนหน้าที่ทางฝ่ายรัฐบาลจะปฏิบัติการทางทหารในอีสาน และหลังจากการปฏิบัติการครั้งใหญ่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘, ๒๕๐๙ และ ๒๕๑๐ กำลังพลของฝ่ายทหารป่ากลับขยายขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีได้ลดลงแต่

อย่างใด ดังนั้นผู้วิจัยสถานการณ์โดยทั่วไปจึงมีความเห็นว่า ไม่เพียงแต่กำลังพลของทหารป่าจะขยายกำลังขึ้นเท่านั้น แต่หมายถึงว่าฝ่ายทหารป่ามิได้หลบซ่อนอยู่ในป่าภูพานอย่างที่เข้าใจกัน แต่มีฐานการปฏิบัติการอยู่ที่นาแก่นนั่นเองเมื่อเป็นเช่นนั้น ก็หมายความว่าชาวบ้านนั่นเองที่เป็นฐานกำลังสำคัญของขบวนการแนวร่วมในภาคอีสาน

ความสำเร็จของขบวนการแนวร่วมตามที่ได้กล่าวมานี้ ไม่ได้หมายความว่าความสำเร็จจะขยายตัวต่อไปเสมอ กล่าวคือหากเราจะสังเกตดูจะเห็นว่าความสำเร็จส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับเขตจังหวัดอำนาจและหมู่บ้านที่มีประวัติการละทิ้งไม่เหลือขบวนการเมืองและทางสังคมของไทยมากที่สุด การตัดสินใจของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในการที่จะเปลี่ยนนโยบายจากการชนะใจประชาชนมาเป็นการต่อสู้ด้วยอาวุธ โดยการเข้าโจมตีไม่ใช้แต่คอยหลบซ่อนและต่อสู้ป้องกันตัวนั้น เป็นการเปลี่ยนนโยบายโดยความจำเป็น เพราะขบวนการแนวร่วมทางภาคอีสานคงไม่ต้องการเป็นฝ่ายตั้งรับแต่ฝ่ายเดียว ซึ่งนั่นก็ไม่ได้หมายความว่า ทางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยพร้อมแล้วในทุกๆ ภาคที่จะปฏิบัติการปฏิวัติโดยทางอาวุธทั่วประเทศ สิ่งที่ผู้วิจัยสถานการณ์ทางการเมืองไทยคอยเฝ้ามองอยู่ก็คือ ถ้าหากรัฐบาลไหวตัวทัน และสามารถแก้สถานการณ์ได้ทันเวลา ไม่รีบเร่งจนเกินไปดังการตัดสินใจเมื่อปี ๒๕๐๙ เหตุการณ์ก็ยังไม่เป็นเช่นที่เป็น

อยู่ทุกวันนี้ เพราะเท่าที่ผ่านมา การตอบโต้ของทางฝ่ายรัฐบาลนั้นผู้สังเกตการณ์ชาวต่างประเทศคนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า “หากขบวนการแนวร่วมเป็นบริษัทขายหุ้นในตลาดหุ้นแล้ว ผมจะยินดีซื้อหุ้นมากเท่าที่จะมากได้ เพราะผมเห็นว่าบริษัทนั้นก็กิจการจะเจริญรุ่งเรืองดีในอนาคตอย่างแน่นอน”

คำปรารภ

ในการเขียนบทความ *ข่าวจากนวก* ผู้เขียนได้ใช้เวลาทำการสัมภาษณ์ผู้ชำนาญและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองของไทย ทั้งชาวต่างประเทศและคนไทยเอง เป็นเวลามากกว่าหนึ่งปี ทั้งในสหรัฐและประเทศไทย ผู้อ่านจะสังเกตได้ว่าตัวเลขบางตัว และข้อความบางข้อความจะแสดงว่าได้มาจากแหล่งข่าวอะไร แต่ผู้เขียนยังไม่สามารถบอกแหล่งที่มาของข้อความหรือตัวเลขบางตัวเหล่านั้นได้ นอกจากจะคิดว่าตัวเลขเหล่านั้น เป็นตัวเลขที่เชื่อถือได้มากที่สุดในการความเห็นของผู้เขียน โดยได้ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลขกับข้อความบางตอนมาก่อนแล้ว กับแหล่งข่าวอื่น ๆ นอกเหนือจากแหล่งข่าวที่ให้ตัวเลขหรือข้อความนั้น ๆ สำหรับตัวเลข เช่น จำนวนของทหารบ้านนี้ ผู้อ่านบางท่านซึ่งคอยติดตามหรือมีความรู้เป็นพิเศษในเรื่องนี้จะรู้ทันทีได้ว่าตัวเลขดังกล่าวไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเป็นตัวเลขที่แท้จริงซึ่งผู้เขียนก็ยอมรับ เพราะความจริงง่าย ๆ ที่ว่าคงไม่มีทหารป่าที่ไหนมาเข้าแถว

ให้ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลตรวจนับเป็นแน่ แม้แต่นาย George K. Tanham อดีตผู้ช่วยเลขาธิการราชทูตสหรัฐ ประจำประเทศไทย ซึ่งมีความชำนาญเป็นพิเศษในเรื่อง “การต่อต้านทหารป่าทางภาคอีสานของไทย” เมื่อครั้งให้การต่อรัฐสภาของสหรัฐในปี ๒๕๑๒ ก็ยังไม่สามารถให้ตัวเลขทหารป่าที่แน่นอนได้ นอกจากจะไม่สามารถให้ตัวเลขทหารป่าที่แน่นอนได้แล้ว ตัวเลขของชาวบ้านที่ให้ความสนับสนุนแก่ทหารป่าก็ไม่แน่นอนเช่นเดียวกัน การเขียนบทความแบบค้นหาหลักฐานนี้ จึงทำได้เท่าที่นักหนังสือพิมพ์ไทยคนหนึ่งจะทำได้เท่านั้น

ผู้อ่านจะสังเกตได้เช่นกันว่าในบทความนี้หาได้มีเนื้อความกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างขบวนการต่อต้านรัฐบาล หรือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ของรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหรัฐ ในการต่อต้านทหารป่าหาได้กล่าวไว้ไม่ ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่าการจะเขียนถึงข้อความก็จะยาวเหยียดกว่าที่เป็นอยู่และควรจะเป็นบทความใหม่ในตัวของมันเองต่างหาก จึงคิดว่าในบทความนี้เรามาดูความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของรัฐบาลกับฝ่ายตรงข้าม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ว่าอยู่ในระดับใดก็คงเพียงพอแล้ว

สำหรับผู้สนใจที่จะอ่านสิ่งพิมพ์ (ซึ่งมีน้อยมาก) เกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติม โปรดอ่าน

๑. ISAN : REGIONALISM IN NOR-

THE EASTERN THAILAND by
Charles F. Keyes, (Cornell Data Paper:
No. 65)
๒. CHINA AND "PEOPLE'S WAR"
IN THAILAND 1964-1969 by
Daniel D. Lovelace, (China Research

Monographs, University of California,
Berkeley.)
๓. THE UNITED FRONT IN THAI-
LAND by Donald E. Weatherbee
(Studies in International Affairs NO.8
University of South Carolina)

เสียงจากคนพัทลุง

-- สมัยเมื่อ พล.ต.อ. เผ่าฯ เรื่องอำนาจ ตำรวจเป็นใหญ่ คนพัทลุงกลัวตำรวจยิ่งกว่า
กลัวเสือ ตำรวจใช้อำนาจบาตรใหญ่ต่อประชาชน ผิดใจยิ่งทั้ง เกิดคดีขึ้นยิ่งทั้ง ตำรวจขึ้นบ้านไหน
ต้องหาอาหารมาเลี้ยง จนประชาชนเรียกดาวจว่า "นาย" ทุกคำต้องมีคำว่านายอยู่ตลอด จน
แม้แต่เด็กร้องคนแก่ยังบอกเต้กว่า อ้ายร้องนะเต้ยวให้นายจับ เด็กหยดร้องทันที จะนินนายจึงเป็น
คำศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมา ในขณะที่ภาวะทางจิตใจมีความเกลียดเป็นที่สุด จึงเกิดการเกลียดสีกากี้ทุกผู้คน
ชั่วร้ายที่สุด ผู้แสวงอาชีพในทางทุจริตก็กลัซิดตำรวจ พยายามแสวงหาอำนาจไม่ว่าทางไหนโดย
เอาตำรวจบังหน้าเสมอมา ความเกลียดชังในสีกากี้จึงมีอยู่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

ต่อมาสมัยจอมพลสฤษดิ์ คำว่าคอมมิวนิสต์ใช้แพร่หลายขึ้นในพัทลุง ใครทำผิดอะไร
ตำรวจก็บอกว่าเดี๋ยวจับข้อหาคอมมิวนิสต์เสียหรือก เกิดคดีอะไรขึ้นมาทีก็บอกว่าข้อหา "คอม"
(คนพัทลุงเรียกสั้นๆ) ทั้งๆ ที่คอมมิวนิสต์เป็นอย่างไร ลักษณะอย่างไร คนพัทลุงไม่เคยรู้จัก จน
กระทั่งถึงตำบลหนึ่ง คือตำบลควนปรัง เกิดคดีขโมยวัวขึ้น นายตำรวจคนหนึ่ง (ไม่เอ่ยชื่อ)
กับสืบตำรวจคนหนึ่งไปจับขโมยได้ที่ตำบลนี้ ผู้ถูกจับปฏิเสธ นายตำรวจให้จูงวัวเดินประจานใน
ตัวเมืองและให้กราบของลัว้วไปด้วย ญาติพี่น้องโกรธแค้นมาก ในที่สุดญาติพี่น้องรู้ตัวตนขโมย
จึงจับส่งตำรวจ ตำรวจปล่อยตัวคนที่ถูกจับผิดตัว ญาติพี่น้องบอกว่าต่อไปตำรวจหรือพวกสีกากี้
ก็อย่าเหยียบย่างเข้าไปในตำบลนี้อีกเป็นอันขาด ตำรวจเมื่อถูกสบประมาท จึงทดสอบคำทำทาย
คืนนั้นมีหนึ่งดังที่ตำบลควนปรัง ตำรวจไปตามจับญาติพี่น้องของกรลท์ทำทาย เกิดยิงต่อสู้กัน
นายตำรวจบาดเจ็บ ตำรวจเลยตั้งข้อหาว่าพวกนี้เป็นคอมมิวนิสต์ จึงใช้ศัพทนี้เป็นตำบลแรก

ตามธรรมดาครอบครัวไทยก็ทราบดีอยู่แล้วว่าเป็นครอบครัวใหญ่ ล้วนแต่เป็นญาติ
พี่น้องกันทั้งนั้นในหมู่บ้านหนึ่งๆ เมื่อตำรวจตั้งข้อหาอย่างรุนแรงในตำบลนี้เป็นตำบลแรก ความ
เกลียดชังในสีกากี้ซึ่งมีอยู่ในครั้งกระโน้นก็ขึ้นอย่างเปลวเพลิงทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น ตำรวจทำ
การจับและกวาดล้างกันมากมายทั้งๆ ที่เขาไม่รู้เรื่องในลัทธินี้

ต่อมาเห็นว่ากำลังตำรวจจะสู้ไม่ได้ จึงนำทหารมาตั้งเป็นกองตำรวจชายแดนขึ้นหลัง
โรงเรียนจังหวัดพัทลุง มาทำการปราบปราม ทหารทำการปราบปรามรุนแรงขึ้นไปอีก จับใคร
ได้ถึงแม้จะอยู่ในฐานสงสัย ก็จับยิ่งทั้ง ถีบลงจากเครื่องบิน และโดยวิธีเผาทั้งเป็นในถังยาง
มะตอย ฯลฯ

บางตอนจากจดหมาย "คนพัทลุง" ปัญหาประจำวัน น.ส.พ. สยามรัฐ

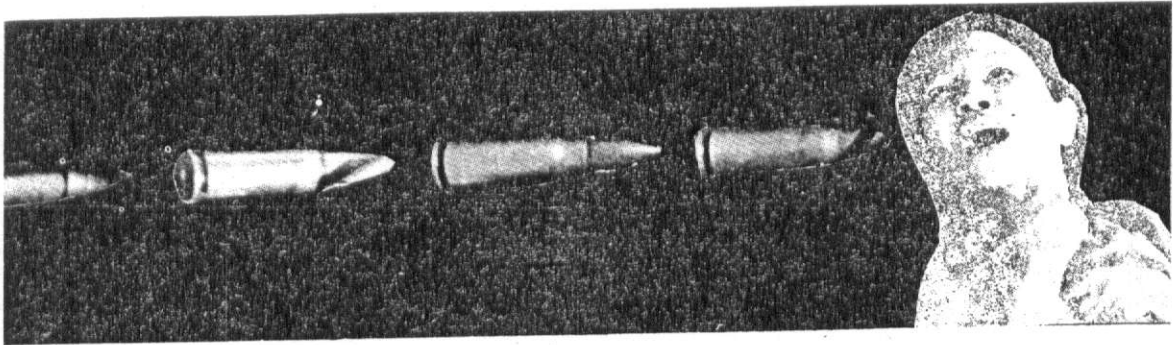

สงคราม ในภาคเหนือ ของไทย

เจฟฟรีย์ เรซ*

Copyright © 1973 by Jeffrey Race

* ผู้เขียนเพิ่งได้รับปริญญาเอกทางรัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เมื่อเร็วๆ นี้ ได้ใช้เวลาไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ศึกษาขบวนการต่อสู้ทางอาวุธที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั้งในเวียดนาม ลาว และประเทศไทย ก่อนหน้านั้น เขาเขียนหนังสือออกมาเล่มหนึ่ง ชื่อ *War Comes to Long An: A Revolutionary Conflict in a Vietnamese Province* จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยแห่งแคลิฟอร์เนีย เมื่อปีก่อน ปัจจุบัน เขามีงานเขียนทางวิชาการปรากฏเป็นประจำในวารสารมีชื่อต่างๆ อีกมาก บทความเรื่อง สงครามในภาคเหนือ ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ชั้นสูงทั้งฝ่ายรัฐบาลไทยและอเมริกัน ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จเรียบร้อยเรียบร้อยลงด้วยดี

กิจกรรมของรัฐบาลในภาคเหนือก่อนเกิด การต่อสู้อย่างรุนแรง

ในระยะปี พ.ศ. ๒๔๙๓ และหนึ่งทศวรรษ
หลังจากนั้น ไม่ปรากฏว่ารัฐบาลไทยเข้าไป
ปฏิบัติการในแถบป่าที่บริเวณ ไกล่เขตแดนทาง
เหนือติดกับพม่าและลาว ชาวเขาเคลื่อนย้ายที่
ทำมาหากิน และเดินทางเข้าออกจากยูนาน
ไปยังพม่ามาลาวและไทยโดยไม่คำนึงถึงเส้นเขต
แดนสมมุติระหว่างประเทศแต่อย่างใด ในเดือน
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ รัฐบาลไทยตั้งหน่วย
ตำรวจชายแดนขึ้นเป็นหน่วยหนึ่งในกรมตำรวจ
เพื่อให้อธิปไตยของไทยมีอำนาจครอบคลุมไป
ตามที่เป็นจริงถึงดินแดนของไทยที่ไกล่ชายแดน
ทางภาคเหนือ และในพื้นที่ชายแดนที่มีปัญหา
ในแถบอื่น ๆ ของประเทศด้วย

เพื่อสร้างมิตรกับชาวเขาซึ่งอาศัยอยู่หนาแน่น
ตามชายแดน ตำรวจชายแดนจึงตัดสินใจไม่เข้า
ไปมีบทบาทในการบังคับใช้กฎหมายฝิ่น หรือกฎ
หมายป่าไม้หรือภาษีจุกจิกอันมีอยู่มากมาย ที่เก็บ

จากการต้มกลั่นเหล้า การจดทะเบียนปืน และ
การฆ่าสัตว์เลี้ยงเพื่อการบริโภค เป็นต้น สำหรับ
ด้านการสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ตำรวจชายแดน
เริ่มดำเนินโครงการโรงเรียน สำหรับชาวเขาขึ้น
เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งนับว่าเป็นบริการ

เพื่อชาวเขาที่แรกขงรัฐบาลกลาง การปฏิบัติงานของตำรวจชายแดนทางภาคเหนือเป็นไปอย่างจำกัดมากจนกระทั่งถึงปี ๒๕๐๖ จึงกระตือรือร้นขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเหตุหลายประการ เช่น ทางรัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นเร่งร้อนของกรณี และการขัดแย้งระหว่างหน่วยราชการ กรมตำรวจเป็นฝ่ายแพ้ตั้งแต่รัฐประหาร พ.ศ. ๒๕๐๐ และคุ้ยฝานโยบายของอำนาจภายในระหว่างทหารกับตำรวจในปีต่อๆ มาก่อให้เกิดผลในทางลบเกี่ยวกับความพยายามริเริ่มโครงการใหม่ ๆ สำหรับชาวเขาทางภาคเหนือ^(๑) อย่างไรก็ตามเนื่องจากสถานการณ์อันปั่นป่วนของลาว และข่าวลือว่าได้มีการรวบรวมกำลังชาวเขารวมขึ้นต่อต้านรัฐบาลรัฐบาลจึงได้ขยายโครงการชาวเขาของตำรวจชายแดนมากขึ้น เมื่อต้นปี ๒๕๐๖ โครงการนี้เริ่มโดยการสำรวจชาวเขาทางภาคเหนืออย่างละเอียด^(๒) มีการทำแผนที่แสดงที่ตั้งแต่ละแห่งว่า อยู่ในตำบลใด อำเภอใด รวมทั้งการสำรวจทางอากาศเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายในเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๐๖ คณะสำรวจสองคณะ ได้เดินทางเข้าไปสำรวจทางทิศ

ตะวันออกของจังหวัดเชียงราย และทางทิศเหนือของจังหวัดน่านตามชายแดนลาว เพื่อทำการติดต่อขั้นต้นกับชาวเขาเผ่าแม้วและเย้า และได้เลือกบริเวณเพื่อสร้างสนามบินสำหรับเครื่องบินขึ้นลงโดยใช้ระยะทางสั้น (short take-off and landing (STOL) air fields) ขึ้นสองแห่ง ในระยะกลางปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ตำรวจชายแดนได้ติดต่อกับชาวเผ่าแม้ว และเผ่าเย้าแถบจังหวัดเพชรบูรณ์และพิษณุโลกเป็นครั้งแรก และปลายปี ๒๕๐๗ โครงการดังกล่าวได้ขยายไปคลุมถึงชาวเผ่าลีซู เผ่าละว้าและเผ่าอีกอแถบจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอนอีกด้วย

โครงการของตำรวจชายแดนนี้ แบ่งเป็นหลายระยะ กล่าวคือ เมื่อได้ทำการติดต่อขั้นต้นกับชาวเขาแล้ว ชาวเขาจะสร้างสนามบินสำหรับเครื่องบินขึ้นลงโดยใช้ระยะทางสั้น ในแถบพื้นที่ห่างไกลที่ติดต่อทางเท้าลำบาก หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจชายแดนจะเลือกชาวเขาหมู่บ้านละห้าคน เพื่อนำไปรับการฝึกอบรมที่เชียงใหม่ ซึ่งเป็นจังหวัดสำคัญของทางภาคเหนือและที่เป็น

(๑) Frank O Darling, *Thailand and the United States* (Washington Public Affairs Press 1965) หน้า ๑๖๘ นักสังเกตการณ์บางคนกล่าวว่า บังคับหนึ่งที่ทำให้ตำรวจ-ทหารแข่งขันกันก็คือการแก่งแย่งกันควบคุมการค้าฝิ่น

(๒) ข้อเท็จจริงในย่อหน้านั้นและย่อหน้าต่อไป ตัดตอนเอามาจาก *The Hill Tribe Program of the Border Patrol Police* (กรุงเทพฯ, สำนักฯ, ๑๙๖๕) คณะที่ปรึกษาของตำรวจชายแดนจัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อที่ประชุมว่าด้วยปัญหาชนกลุ่มน้อยและชาวเขาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มหาวิทยาลัยปรีนซ์ตัน เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๐๘

ตั้งขงกลองบัญชาการตำรวจชายแดนเขตห้า (๓) หลังจากได้รับการฝึกอบรมทางเกษตรกรรม ทำการรักษาโรคสัตว์และทางการแพทย์แล้ว ชาวเขาเหล่านี้ก็จะเดินทางกลับไปปฏิบัติงานยังบ้านเดิมของตน คณะตำรวจชายแดนจะไปเยี่ยมหมู่บ้านดังกล่าวเป็นประจำ เพื่อให้ความแนะนำที่ถูกต้องตามหลักการ นำเมล็ดพันธุ์พืชชนิดใหม่และยาไปแจกจ่าย ในขณะที่เดียวกันก็จะสืบข่าวการเคลื่อนไหวที่เป็นปรักภัยกับรัฐบาลด้วย มีหมู่บ้านหลายแห่งที่ตำรวจชายแดนเข้าประจำการอยู่ และหมู่บ้านเหล่านี้ มีโรงเรียนและร้านขายยาดำเนินการอยู่เป็นประจำ ตำรวจชายแดนเลือกหมู่บ้านซึ่งเรียกว่า “หมู่บ้านสำคัญ” (Key Village) เหล่านี้ โดยพิจารณาว่าหมู่บ้านเหล่านี้มีอำนาจควบคุมบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงเพียงใด การคมนาคมดีหรือไม่ ผู้นำของหมู่บ้านมีความสำคัญเพียงใด เมื่อเทียบกับผู้นำอื่น หมู่บ้านทางภาคเหนือได้ถูกเลือกเป็น “หมู่บ้านสำคัญ” สามสิบสองแห่ง เมื่อต้นปี ๒๕๐๘ ความสัมพันธ์อันดีมีมิตรระหว่างตำรวจชายแดนและชาวเขาทวีขึ้นเพียงใด ตำรวจ

ชายแดนชั้นผู้ใหญ่ก็ยังได้ข่าวการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลมากขึ้นเพียงนั้น อาจเป็นเพราะเหตุนี้ทางตำรวจชายแดน จึงได้เบนนโยบายจากการ “ติดต่อพอประมาณ” มาเป็นการตั้งค่ายประจำหมู่บ้าน ราวต้นปี ๒๕๐๙ ทางทหารได้ตั้งศูนย์พัฒนาขึ้นสามแห่ง ที่กิ่งย้อยในจังหวัดน่าน ห้วยคุด และห้วยฝางในจังหวัดเชียงราย ทางตำรวจชายแดนมีความเห็นเพิ่มขึ้นทุกทีว่า ควรจะจัดตั้งกองกำลังอาวุธป้องกันหมู่บ้านขึ้นในกลุ่มชาวเขาในเดือนมีนาคม ๒๕๑๐ ทางตำรวจชายแดนได้เสนอรายงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติว่า สถานการณ์จะเลวร้ายลง นอกเสียจากจะมีการปฏิบัติการอันอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่าย ข้อเสนอสำคัญสองข้อของตำรวจชายแดนก็คือ หนึ่ง ทางทหารจะต้องพัฒนาหน่วยป้องกันตนเองติดอาวุธโดยใช้ชาวเขาเอง สอง จะต้องตกลงกับฝ่ายรัฐบาล เพื่อที่จะใช้ชาวเมวที่เป็นมิตรจากลาว มาช่วยปฏิบัติการรบทางภาคเหนือของไทย ซึ่งไม่ปรากฏว่าดำเนินการตามข้อเสนอทั้งสองแต่อย่างใด (๔)

(๓) เนื้อที่เขต ๕ ของตำรวจชายแดน ประกอบด้วยจังหวัดชายแดนเหนือสุด คือ น่าน เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน รวมทั้งจังหวัดที่ไม่ติดชายแดนอีกสามจังหวัด คือ แพร่ ลำปาง และ ลำพูน

(๔) รายละเอียดในต้นเอนามาจากรายงานประจำปีของบริษัทที่ส่งไปยัง United States Operations Mission ในประเทศไทย โดยผ่าน Bangkok Office of Development Consultants International, Inc. อันเป็นบริษัทรับเหมาซึ่งให้ความช่วยเหลือในด้านผู้เชี่ยวชาญแก่ตำรวจตระเวนชายแดน ภายใต้เงินอุดหนุนจาก USOM รายงานเหล่านี้จะหาได้ในห้องสมุด United States Operations Mission ที่กรุงเทพฯ

การปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลในภาคเหนือ ก่อนหน้าการต่อสู้ครั้งใหญ่

สิ่งหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นความหละหลวมในการจัดองค์การของรัฐบาลกลางในหมู่ชาวเขาก็คือ ทศวรรษแรกของการปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลนั้นมีแต่ชาวลื้อและชาวที่ขัดแย้งกันเอง ชาวสารที่ได้รับบันทึกผ่านมือที่สามมาแล้วทั้งสิ้น ต่อไปนี้ ผู้เขียนจะเปรียบเทียบรายงานของฝ่ายรัฐบาลจากหน่วยงานสามหน่วย ซึ่งไม่สอดคล้องกัน (๕)

เห็นได้ว่า การปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลของชาวเขาภายใต้การนำของคอมมิวนิสต์ใน

ระยะแรกนั้น ไม่ใช่การปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลในกรุงเทพฯ แต่เป็นการต่อต้านรัฐบาลในเวียงจันทน์ แหล่งข่าวรายหนึ่ง^(๖) กล่าวว่าประเทศไทยได้เกณฑ์ชาวเขาเผ่าแม้วจำนวนมาก (อาจเป็นจำนวนประมาณ ๔๐๐ คน) จากแถบจังหวัดเชียงราย น่าน เพชรบูรณ์ เพื่อไปทำการรบร่วมกับขบวนการปะเทดลาว ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ ถึง ๒๕๐๒ ขบวนการปะเทดลาวให้คำมั่นกับชาวเขาเหล่านั้นว่าจะได้ “เผ่ากษัตริย์แม้วและเป็นข้าช่วงใช้ของพระองค์”^(๗) ชาวแม้วที่ถูกเกณฑ์ครั้งนี้ เล่าว่าพวกตนได้เข้าร่วมในการโจมตีครั้งใหญ่ของฝ่ายปะเทดลาว ที่เชียงของ

(๕) กองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ก.อ.ป.ค.) เป็นตัวแทนอำนาจของทหาร ตำรวจชายแดน และตำรวจหน่วยรบพิเศษ (Police Special Branch) ซึ่งรับผิดชอบในการควบคุมสอดส่องการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลโดยทั่วไปในประเทศไทย

(๖) นายเชาวลิต แซ่หยาง ชาวแม้วจากหมู่บ้าน คัง เฮา (Kang Haw) ในจังหวัดน่าน เชาวลิตเป็นชาวแม้วที่ได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดคนหนึ่งในประเทศไทย ได้รับการศึกษาในโรงเรียนถึงห้าปี ในปี ๒๕๐๗ เขาได้เข้าร่วมโครงการฝึกของตำรวจชายแดนดังได้กล่าวไว้ในบทก่อน อยู่จนกระทั่งถึงปี ๒๕๑๑ ข้อเท็จจริงที่ขกมฯ ที่มิได้มาจากการสนทนาของเขากับเพื่อนแม้ว ซึ่งได้เข้าร่วมปฏิบัติการกับฝ่ายขบวนการปะเทดลาว ในลาว ซึ่งเขาได้เล่าให้ผู้เขียนฟังในคราวให้สัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวเมื่อเดือนสิงหาคม

(๗) ผู้นำคอมมิวนิสต์ได้ตกลงใจไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า จะมุ่งกิจกรรมการเมืองของตนไปที่ชาวเขาเผ่าแม้ว เพราะพวกแม้วมีประวัติการต่อสู้ทางทหารมานานแล้ว รัฐบาลไทยก็ตัดสินใจทำนองนั้นเช่นกัน ดังนั้น เนื้อเรื่องที่จะพิจารณาต่อไปส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของชาวเขาเผ่าแม้ว

บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งแรกที่อ้างถึงชาวเขาเผ่าแม้ว ได้รายงานการปรากฏตัวของแม้วในประเทศจีนราว ๔๐๐๐ ปีก่อน ค.ศ. ระหว่างช่วงศตวรรษที่ ๒๗ ก่อน ค.ศ. จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ ชาวแม้วใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการสู้รบกับชาวจีนในประเทศจีน ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑ ชาวจีนได้ทำลายอาณาจักรอันแข็งแกร่งของแม้ว ซึ่งคงชนเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ ๕ จึงเห็นได้ชัดว่า จากช่วงสมัยนี้เองที่ได้เกิดนิยายปรัมปราพูดถึงการกลับมาของกษัตริย์แม้ว (Minority Group in Thailand หน้า ๕๘๔-๕๘๖)

(เข้าใจว่าเป็นการโจมตี เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๐๔) แม้วเหล่านี้กลับบ้านเดิมของตนในประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๐๔ และมีได้ทำการรบอีก การที่ชาวแม้วเหล่านี้ได้รับกาณ์ก่อปรม เพื่อทำการรบในลาวแล้วกลับมาบ้านของตนเมื่อปี ๒๕๐๔ ภายหลังกการลงนามในสนธิสัญญาเจนีวา ซึ่งทำให้มีการหยุดยิงในลาวนั้น แสดงให้เห็นว่า ชาวเขาเผ่าแม้วกลุ่มแรกนี้ มิได้ถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารเพื่อทำการต่อต้านรัฐบาลไทยแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม การเกณฑ์แม้วเหล่านี้อาจจะเป็นส่วนที่ทำให้เกิดข่าวลือว่า มีการเคลื่อนไหวกของชาวเขา โดย

มีพวกคอมมิวนิสต์เป็นผู้นำทางจังหวัดภาคเหนือ ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๓

การเคลื่อนไหวกของชาวเขาเผ่าแม้วในประเทศไทยโดยตรงนั้น อาจเนื่องมาจากมติของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๐๓ ที่ให้ใช้ยุทธวิธียึดอำนาจแบบเมมาเซตุง คือเริ่มจากการจลาจลในหมู่บ้าน ผิดกับยุทธวิธีอันล้มเหลวที่แล้ว ๆ มา ซึ่งให้มุ่งไปยังเมือง วิถีทางแบบรัฐสภาและกิจกรรมแบบปัญญาชน^(๘) การตัดสินใจเปลี่ยนยุทธวิธีในปี ๒๕๐๓ ยังผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ตั้ง

ประมาณว่ามีแม้วอยู่ในประเทศไทยราว ๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งนับเป็นชาวเขาเผ่าใหญ่ที่สุด แต่แม้วจำนวนมหาศาลยังคงอาศัยอยู่ในจีนตอนใต้ มีจำนวนระหว่างสองถึงสี่ล้านคน ตามการประมาณที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีแม้วอยู่ในเวียดนามเหนือราว ๒๒๓,๐๐๐ คนในลาวและ ๕๐,๐๐๐ คนในพม่าอีกเล็กน้อย (แหล่งเดียวกัน) หน้า ๕๖๕

ว่าถึงอุปนิสัยของแม้ว มีผู้หนึ่งได้เขียนไว้ว่า “แม้ประวัติศาสตร์ของแม้วจะเต็มไปด้วยการกดขี่ การพลัดพราก (ตอนแรกในประเทศจีน ตอนหลังในเวียดนามและลาว) นานนับศตวรรษ แต่ชาวแม้วก็ยังรักษาความรู้สึกอันรุนแรงเกี่ยวกับความเป็นเอกราช และการต่อต้านอันกรวดเกรียวต่อผู้กดขี่ไว้ได้ พวกเขา มักแสดงให้เห็นอยู่บ่อย ๆ ว่า ไม่ว่าจะการใช้ชีวิตในฐานะผู้ลี้ภัยจะยากเพียงใด พวกเขา ก็สามารถเอาชนะความเสียเปรียบเหล่านี้ได้ กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ชาวแม้วจะมีความวิริริ ความสามารถในการปรับตัวอย่างผิปรกติ และมีความสามารถที่จะรวมกันเป็นกลุ่มก้อน” (James T. Ward, *U.S. Aid to Tribe Refugees in Laos*, in Peter Kunstadter op cit., p-298)

อีกแหล่งหนึ่ง ซึ่งกล่าวถึงชาวแม้วเป็นส่วนใหญ่ ได้เพิ่มแง่มุมที่ต่างออกไปดังนี้ “โดยทั่วไปชาวเขาจะไม่แสดงอุปนิสัยก้าวร้าวหรือชอบรบพุ่งให้ปรากฏเลย ดูเหมือนว่าทัศนคติทั่วไปของพวกเขาต้องการจะอยู่อย่างสันติและเป็นอิสระมากกว่า ถ้าพวกเขา รู้สึกเดือดร้อนอะไรขึ้นมา ปฏิกริยาครั้งแรกของพวกเขาเป็นการถอยร่นเข้าไปในป่าลึก แต่ถ้าถึงเวลาคับขันจริง ๆ พวกเขาก็จะหันเข้าต่อสู้ เหมือนกับที่เคยทำมาในประวัติศาสตร์ เวลาคับขันตั้งว่าอาจเกิดขึ้นได้ เช่นเมื่อพวกเขาบังเกิดความเชื่อว่ายังมีพื้นฐานที่เขาใช้ยังชีพได้ถูกคุกคามอย่างหนัก เป็นต้น” (*Report on the Socio-economic Survey of Hill Tribes in Northern Thailand* (Bangkok - Department of Public Welfare, 1966) pp. 36-37)

(๘) เวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นเมื่อไรไม่ทราบแน่ มีรายงานว่า คณะกรรมการกลางของพรรคได้สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงในปี ๒๕๐๓ การทงนี้อาจมีส่วนให้คณะกรรมการพรรคตั้ง

สาขาภาคต่างๆ ชั้นสี่แห่ง คือ สาขาภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ รายงานข่าวการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ทางภาคเหนือจึงเริ่มมีมากขึ้นในระยะนี้

เท่าที่สามารถจะตามเรื่องจากหน่วยข่าวกรองของฝ่ายไทย การเกณฑ์ชาวเขาเพื่อปฏิบัติการในประเทศไทยโดยเฉพาะตามลำดับของเหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นครั้งแรกในปี ๒๕๐๓ การสอบปากคำสมาชิกกรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยซึ่งถูกจับเมื่อปี ๒๕๑๐ (๕) แสดงให้เห็นว่าในการฝึกที่ฮัวบิ๋น ทางภาคเหนือของฮานอยเมื่อปี ๒๕๐๓ นั้น มีผู้รับการฝึกรวมทั้งสิ้น ๖๘ คน ในจำนวนนี้แบ่งออกเป็นคนไทย ลูกครึ่งจีน ชาวเวียดนามจากเมืองไทย และชาวเขาเผ่าแม้วจากจังหวัดเลย ในเขตสามจังหวัด

ทางภาคเหนือบ้างเล็กน้อย (๑๐) การลาดตระเวนของตำรวจชายแดนในจังหวัดเพชรบูรณ์แถบอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทำให้ทางตำรวจชายแดนได้ข่าวว่า มีชาวเขาเผ่าแม้วประมาณ ๒๐ คน เดินทางกลับจากการฝึกที่ฮัวบิ๋นประมาณต้นปี ๒๕๐๗ ชาวเขาเหล่านี้ได้รับการฝึกอบรมประมาณ ๔ เดือน เมื่อกลับมาแล้วได้แยกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละสามถึงสี่คน เข้าทำการโฆษณาชวนเชื่ออย่างค่อยๆ ทำค่อยๆ ไป ในหมู่บ้านแม้วแถบอำเภอแม่สอดยี่สิบหมู่บ้านด้วยกัน เนื่องจากว่าการฝึกอบรมกินเวลา ๔ เดือน และชาวเขาเหล่านี้กลับเมืองไทยเมื่อปี ๒๕๐๗ จึงเข้าใจว่าการเกณฑ์ชาวเขาเหล่านี้กระทำในจังหวัดเพชรบูรณ์เมื่อประมาณต้นปี ๒๕๐๘ รายงานของตำรวจแสดงให้เห็นว่าชาวเขาเผ่าแม้ว ที่ได้รับการฝึก

ค้นเรียกร้องไปยังประชาชนชาวไทยให้จัดตั้ง “แนวร่วมรักษาตัวอย่างกว้างขวาง” ขึ้นในปี ๒๕๐๓ ซึ่งสำนักข่าวจีนใหม่ได้นำไปออกอากาศ ถือเป็นได้ ตามเอกสารที่ขุดได้ชื่อ *Theory of Revolution in Thailand* พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เรียกประชุมระดับชาติขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ เพื่อกำหนดนโยบายใหม่ การประชุมครั้งนั้นตกลงให้ (๑) จัดตั้ง “แนวร่วมประชาธิปไตยรักษาชาติ” ขึ้น และ (๒) ตระเตรียมสภาพการณ์สำหรับนโยบายต่อสู้ด้วยอาวุธ ขกมอ้างโดย พันเอก วิเชียร สูงไพบรวัฒน์ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง *Countering the Seizure of State Power by CPT* ซึ่งเสนอต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเมื่อกุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ ถ้าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (CPT) บิดหลักปฏิบัติอย่างเดียวกับพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศข้างเคียง (และเมื่อกำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างพรรคที่อยู่อย่างใกล้ชิดแล้ว ก็ไม่มีเหตุผลให้คิดเป็นอย่างอื่นได้) แล้วละก็ การประชุมระดับชาติครั้งนี้ บางทีอาจจะเป็นการชุมนุมกันเพื่อขอมอบสังฆคณะกรรมาการพรรค ได้มีมติเห็นชอบแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๐๓ นั้นเอง

- (๕) นายคิน บัวอ้อม สมาชิกอาวุโสคนหนึ่งของพรรค ซึ่งได้เคยศึกษาอยู่ที่ สตาบินมาร์กซ์-เลนิน ในปักกิ่ง อ้างจากวิทยานิพนธ์ เรื่องที่เพิ่งอ้าง
- (๑๐) เขตสามจังหวัด คือพิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย ได้ข้อมาจากจุดที่พรมแดนของสามจังหวัดมาบรรจบกันใกล้เทือกเขาเพชรบูรณ์ทางด้านเหนือของประเทศไทย

อบรมนอกประเทศเหล่านี้ บางคนกลับมาทำการโฆษณาชวนเชื่อในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วย ในปี ๒๕๐๙ ตำรวจชายแดนได้รับรายงานว่า ในการเกณฑ์ชาวเขาเผ่าแม้วจากอำเภอแม่สอด ครั้งแรกนั้น ชาวเขาเผ่าแม้ว ๔๕ คนถูกส่งไปรับการฝึกอบรมนอกประเทศ คือถูกส่งไปรับการอบรมครั้งแรกในเขตชายเหนือทางเหนือของลาว แล้วต่อไปยังฮั้วบินในระยปี ๒๕๐๙ นี้เอง ชาวเขาเผ่าแม้ว นอกจากจากจะทำการโฆษณาชวนเชื่อแล้วยังทำการฝึกอาวุธในแถบอำเภอแม่สอดด้วย^(๑๑)

การเกณฑ์ชาวเขา เพื่อไปฝึกการรบตามรายงานครั้งต่อไปนั้น ปรากฏว่ามีขึ้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ในปี ๒๕๐๘ รายงานโดยละเอียดของตำรวจกล่าวว่า แม้วจากหมู่บ้านลองทอง^(๑๒) สายบุรีจากประเทศลาว ข้ามเขตแดนเข้ามาในจังหวัดน่านและแยกออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละสองหรือสามคนและทำการโฆษณาชวนเชื่อและเกณฑ์ชาวเขาแถบอำเภอทุ่งช้าง ชาวเขาเหล่านี้เข้าช่วยแม้วทางเขตไทยเกี่ยวข้าวและเก็บฝิ่น และเล่าถึงการตั้งรัฐแม้วโดยมีกษัตริย์แม้วด้วย และ

เสนอการฝึกอบรม ในต่างประเทศให้ชาวเขาเหล่านี้ด้วย ชาวเขาเผ่าแม้วที่ละทิ้งขบวนการดังกล่าวเข้ามาจับตัวเบ็ดเตล็ดว่า การเกณฑ์ครั้งนั้นสำเร็จผลดี และชาวเขาเผ่าแม้วสองกลุ่มจากจังหวัดน่านได้เดินทางไปรับการฝึกอบรมในเวียดนาม กลุ่มแรกมีคนไทยจากพื้นราบร่วมอยู่ด้วย และเดินทางกลับมาประจำที่น่านประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๙ หลังการฝึกอบรมในเดือนเดียวกันนั้น แม้วอีกกลุ่มหนึ่งได้ออกเดินทางไปฝึกที่เวียดนามอีก ในกลุ่มนี้มีสตรีสองคน รายงานของตำรวจจากน่านแจ้งว่าในปี ๒๕๐๘ มีการฝึกอาวุธในแถบอำเภอบัว จังหวัดน่าน โดยมีผู้ฝึกทั้งชาวจีนและไทย มีแม้วเป็นลามแม้วที่เป็นล่ามนี้มาจากหมู่บ้านลองทอง ในลาว^(๑๓) รายงานกล่าวต่อไปว่า ในจังหวัดเชียงรายนั้น การเคลื่อนไหวการเกณฑ์ชาวเขาเพื่อทำการฝึกนั้นมีขึ้นในปี ๒๕๐๙ ในเขตตำบลทับท้อ อำเภอเทิง มีคนไทยสองคนเข้ามาในตำบลดังกล่าวและดำเนินการโฆษณาชวนเชื่อ รายงานแจ้งต่อไปว่าคนไทยคนสองคนนี้ได้แจกจ่ายยาซึ่ง

(๑๑) รายงานของตำรวจที่ยกมาอ้างตลอดการศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้มีส่วนให้คำปรึกษาด้วย ณ สำนักงานใหญ่ของหน่วยตำรวจชายแดนเขต ๕ ที่จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานใหญ่ของเขต ๖ ที่จังหวัดตาก

(๑๒) ตั้งอยู่ที่ QB 022995 ตามระบบตาราง (grid system) ที่ใช้ในแผนที่ทางทหารของสหรัฐ

(๑๓) แม้วรายงานจะบ่งว่าเป็น “จีน” แต่ที่จริงเป็นไทย – จีน อันเป็นเชื้อสายของผู้ปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลหลายคนในภาคเหนือ เพื่อเป็นการพิสูจน์เรื่องนั้นกวีชัยชาวอเมริกันคนหนึ่งได้เล่าประสบการณ์ของเขา ขณะทำงานอยู่กับแม้วในจังหวัดเชียงรายให้ผู้เขียนฟัง ดังนี้ วันหนึ่งมีแม้วกลุ่มหนึ่งที่เขาอาศัยอยู่ด้วยมาเชื่อเชิญให้เขาเข้าร่วมพิธีที่เรียกว่า “pleasure hike” โดยการร่วมเดินทางไปเยี่ยมญาติที่ขุนนางเป็นเวลาสองเดือน ทั้งนี้ก็เพื่อให้รู้จักแม้วดียังขึ้น แต่เขาได้ปฏิเสธไปอย่างมีนวล

มี "สรรพคุณเต็มมาก" แก่ชาวเขา ทำให้ชาวเขามีความเลื่อมใสคนไทยสองคนนั้นมาก ชาวไทยสองคนนี้อาศัยความเลื่อมใสดังกล่าวชักชวนชาวเขาเผ่าแม้วจำนวนหนึ่งออกไปรับการฝึกอบรมนอกประเทศ

ที่พัก ผ.ก.ค.ในค่าย บ. แม่คำปอง จังหวัด เชียงราย ภาพจาก หนังสือปกขาว

เนื่องจากรายงานข่าวที่เพิ่มขึ้นทุกทีว่ามีชาวเขาเผ่าแม้วออกไปรับการฝึกอบรมนอกประเทศ เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลจึงตัดสินใจเริ่ม "โครงการพิสูจน์ตัวบุคคล" เพื่อจะได้ทราบแน่ชัดว่าใครอาศัยอยู่ใกล้พรมแดนลาว ดังนั้นในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๖ ตำรวจชายแดนสามหมวดจึงแยกย้ายกันไป ปฏิบัติการตามโครงการพิสูจน์ตัวบุคคลตามท้องที่ต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพิสูจน์ว่าชาวเขานั้น มีใครบ้างที่อาศัยอยู่ใกล้พรมแดนลาวนับตั้งแต่เชียงของใกล้พรมแดนลาวลงมา ตำรวจชายแดนหมวดหนึ่งซึ่งกำลังปฏิบัติการในหมู่บ้านฮทิน (๑๔) หัวยงไถ (๑๕) อ่าเกอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ได้รับรายงานจาก ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ว่า มีคนแปลกหน้ามาขอซื้อข้าวที่หมู่บ้าน ทางตำรวจชายแดนหมวดนี้ ได้ออกติดตามไปยังหัวยงไถ และปะทะกับชายถืออาวุธหมู่หนึ่ง มีจำนวนประมาณ ๑๔ คน ที่ดอยผาเสียด (๑๖) ในการ

ปะทะกันครั้งนี้ ตำรวจชายแดนเสียชีวิตหนึ่งราย ทางตำรวจชายแดน ซึ่งปะทะกับชายถืออาวุธกลุ่มนี้ ได้ขอความช่วยเหลือจากตำรวจชายแดนอีกหมวดหนึ่ง และยิงต่อสู้กับคนแปลกหน้าดังกล่าว แต่ครั้งนี้ไม่มีฝ่ายใดบาดเจ็บเสียชีวิต ในการปะทะกันสองครั้งนี้ คนแปลกหน้าหลบหนีไปได้โดยปลอดภัย การยิงต่อสู้ที่ดอยผาเสียดครั้งนี้ นับเป็นการปะทะกันครั้งแรก ระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายต่อต้านรัฐบาลในภาคเหนือของไทย ซึ่งไม่เหมือนกับการชั่งยิงเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลที่แล้วๆ มาอันเป็นการชั่งยิงเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลที่มุ่งจะ ชั่งเอาเงินจากชาวเขา และนับเป็นครั้งแรกที่

(๑๔) ชาวเขากลุ่มที่สี่เชอสาขมอญ - เขมร ซึ่งมีจำนวนระหว่าง ๑๒,๐๐๐ คน ถึง ๓๕,๐๐๐ คน ในภาคเหนือของไทย แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในจังหวัดน่าน Frank M. Lebar, Gerald C. Hickey and John K. Musgrove, *Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia* (New Haven: HRAF Press, 1964) P. 28

(๑๕) QB 057439

(๑๖) หัวยง กับ ดอย หมายถึงลำน้ำ กับภูเขา ตามลำดับ

ซากปรักหักพังของตำรวจตระเวนชายแดนถูกตั้งกลุ่ม
ยิงที่จังหวัดตาก (ภาพจาก หนังสือปกขาว ของ
ก.อ.ป.ค.)

ฝ่ายเจ้าหน้าที่ต้องเสียชีวิตในการต่อสู้ทางภาคเหนือ น่าสังเกตว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นปฏิกิริยา อันเนื่องมาจากการที่ฝ่ายไทยล่งล่าเข้าไปในดินแดนที่ชาวเขาเคยอยู่เป็นอิสระ

การต่อสู้ที่รุนแรงกว่าครั้งแรกเกิดขึ้นอีก ในเวลาและสถานที่ใกล้เคียงกันเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ปีเดียวกัน เจ้าหน้าที่ได้รับรายงานจากผู้ใหญ่บ้านตำบลน้ำพวน^(๑๗) อำเภอทุ่งช้าง ว่ามีชายสามคน คนหนึ่งชื่อนายเสริมกำลังทำการโฆษณาชวนเชื่ออยู่ในหมู่บ้าน ทางการตำรวจส่งตำรวจหมวดหนึ่งมีกำลัง ๓๐ คน ไปยังหมู่บ้านดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ทันทีที่ไปถึงก็เกิดการยิงต่อสู้กันทันทีใกล้ๆ ตำบลน้ำพวน^(๑๘) ทางตำรวจ

ยิงนายเสริมบาดเจ็บ และทำการจับกุมนายเสริมได้และหลังจากการต่อสู้ครั้งนี้ ในวันเดียวกันนั้นก็เกิดปะทะกันขึ้นอีก ครึ่งทางตำรวจยิงชายคนหนึ่งตาย ชายคนนี้มีปืนกลอาร์ก้า ๔๗ หนึ่งกระบอก ปทานุกรมอังกฤษ—จีน และนิพนธ์ของมหาเชตุงภาคภาษาไทยสี่เล่มรวมอยู่ด้วย น่าสังเกตว่าแม้ว่าจะมีรายงานการเคลื่อนไหวของขบวนการต่อต้านรัฐบาลดังกล่าวมาเป็นเวลาสองปีแล้ว การปะทะต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลครั้งนั้นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกและนายเสริมนั้นเป็นพลพรรคของขบวนการดังกล่าวคนแรกที่ทางฝ่ายรัฐบาลจับได้ อย่างไรก็ตาม เรื่องราวต่างๆ ที่นายเสริมได้เปิดเผยนั้นทำให้รัฐบาลกลางกรุงเทพฯ หวาดวิตกมาก^(๑๙)

(๑๗) PB 7954

(๑๘) PB 741516

(๑๙) ข้อเท็จจริงในย่อหน้าต่อไปนี้ ผู้เขียนได้มาจากนายตำรวจหน่วยรบพิเศษ (Police Special Branch) ซึ่งเป็นผู้ใช้เวลาหลายเดือนในการสอบสวนนายเสริม

นายเสริมเป็นลูกชาวจีน เกิดและเติบโตขึ้น
ในกรุงเทพฯ เสริมก็เหมือนลูกจีนคนอื่น ๆ ใน
ระยะนั้นที่นิยมเดินทางไปรับการศึกษาที่ประเทศ
จีน ในปี ๒๕๐๗ สายงานหนึ่งของกระทรวงการ
ต่างประเทศจีน ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการเกณฑ์ได้
ส่งนายเสริมเข้ารับการฝึกการปฏิบัติ ในไทยภาค
ใต้ ภายใต้การอุปถัมภ์ของ**แนวร่วมรักชาติไทย**^(๒๐)
(Thailand Patriotic Front) เสริมถูกส่งไป
ฝึกภาษาไทยเพิ่มเติมเป็นเวลาสามเดือน หลัง
จากนั้นถูกส่งไปภูโธ ซึ่งอยู่ตอนเหนือของฮานอย
เพื่อรับการฝึกอบรมทางด้าน การเมืองและการ
ทหารเป็นเวลาหกเดือน เสริมรายงานว่าในการ
ฝึกครั้งนั้นมีคนอื่น ๆ ซึ่งได้รับการฝึกพร้อม ๆ กับ
เขาประมาณ ๑๒ คน กลุ่มนี้เป็นกลุ่มแรกซึ่งอยู่
ภายใต้โครงการของแนวร่วมรักชาติ ในอันที่
จะฝึกคนไทยและลูกจีนในไทย เพื่อกลับเข้ามา
ปฏิบัติการในไทยตามภาคต่าง ๆ ต่อไป กลุ่มของ
เสริมได้รับการฝึกครั้งสุดท้าย ในปักกิ่งตอนปลาย
ปี ๒๕๐๘ หลังจากนั้นได้ออกเดินทางไปลาว
เสริมอยู่ในลาวเป็นเวลาหนึ่งปี เพื่อการฝึกสนาม
ซึ่งประกอบด้วยปฏิบัติการชุมชน การโฆษณา
ชวนเชื่อ การปฏิบัติการรบ

เสริมเหยียบแผ่นดินไทยครั้งแรก เมื่อเดือน
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ หลังจากที่จากไปหลายปี เขา
ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มของชบวน
การกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอดีตสิบเอกของกองทัพไทยเป็น

หัวหน้ากลุ่ม บุคคลผู้นี้เคยทำการรวบรวมกับ
กองทัพของฝ่ายปะเทดลาวมาก่อน ที่จะมาปฏิบัติ
การในภาคเหนือของไทย ในกลุ่มนี้มีชาวไทย
จากภาคอีสานหนึ่งคน ซึ่งเคยทำการรวบรวมกับ
ชบวนการปะเทดลาวมาแล้ว และมีลูกจีนอีกสอง
คนพร้อมกับชาวเขาเผ่าแม้วสองคน ซึ่งทำหน้าที่
เป็นคนนำทางให้กลุ่ม จุดมุ่งหมายของกลุ่มนี้ก็
คือพยายามสร้างสัมพันธไมตรีกับชาวเขาเผ่าแม้ว
แถบพรมแดนไทย—ลาว หลังจากนั้นก็ค่อย ๆ
พัฒนาและขยายโครงสร้างทางการรบในหมู่บ้าน
ดังกล่าว เพื่อขจัดอิทธิพลของรัฐบาลที่กรุงเทพฯ
ออกจากหมู่บ้านดังกล่าวให้หมด เมื่อเสริมถูกจับ
นั้น เขาแจ้งว่ากลุ่มทำนองเดียวกับกลุ่มของเขา
ประมาณ ๑๐ กลุ่ม กำลังปฏิบัติการอยู่ในแถบ
จังหวัดน่านและเชียงราย

นายเสริมถูกจับในระยะเวลาเพียงสองอาทิตย์
ที่เขากลับเข้ามาปฏิบัติการในไทย ซึ่งต้องถือว่า
เขาประสบความสำเร็จล้มเหลว ไม่สามารถปฏิบัติการ
ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ถูกส่งตัวมาได้
อย่างไรก็ตาม นายเสริมประสบความสำเร็จใน
การยืนยันความหวาดหวั่นของนายตำรวจชั้นผู้
ใหญ่ของไทยที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
ได้เริ่มการจัดตั้งการและการฝึกอย่างจริงจัง
ขึ้นทางภาคเหนือ และความเคลื่อนไหวดังกล่าว
ของฝ่ายตรงข้ามมีระดับเหนือความเคลื่อนไหว
ของฝ่ายรัฐบาล ซึ่งจำกัดอยู่เพียงแค่กิจกรรมที่ไม่

(๒๐) แนวร่วมรักชาติไทยตั้งขึ้นเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ ในปักกิ่ง

ใช้กิจกรรมทางทหารกับชาวเขาต่าง ๆ

ควรสังเกตไว้ด้วยว่า ในระยะเดียวกันนี้ทางรัฐบาลก็กำลังดำเนินการปราบปรามโดยใช้กำลังทหารอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อมีการต่อสู้อย่างรุนแรงเกิดขึ้น เมื่อกลางเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๐๘ การปะทะระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายตรงกันข้ามซึ่งเกิดขึ้นเกือบจะเรียกได้ว่าอย่างทันทีทันใด และความรวดเร็วของฝ่ายตรงข้ามในการที่สามารถหาพลพรรคได้ถึงสามพันคนนั้น ทำให้ทางกรุงเทพฯเกิดความรู้สึกว่าได้เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นแล้ว และแม้ว่าในระยะต้นปี ๒๕๑๐ ทางทหารจะได้ประเมินว่าทั้งภาคเหนือจำนวนพลพรรคของฝ่ายตรงข้าม ที่ถืออาวุธอย่างแท้จริงในภาคเหนือทั้งภาคนั้น จะมีจำนวนเพียงสองร้อยคนก็ตาม (๒๑) รัฐบาลก็เกรงว่าประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย ดังเช่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จุดเริ่มต้นของการปะทะอย่างรุนแรง

หลังจากการปะทะกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับ

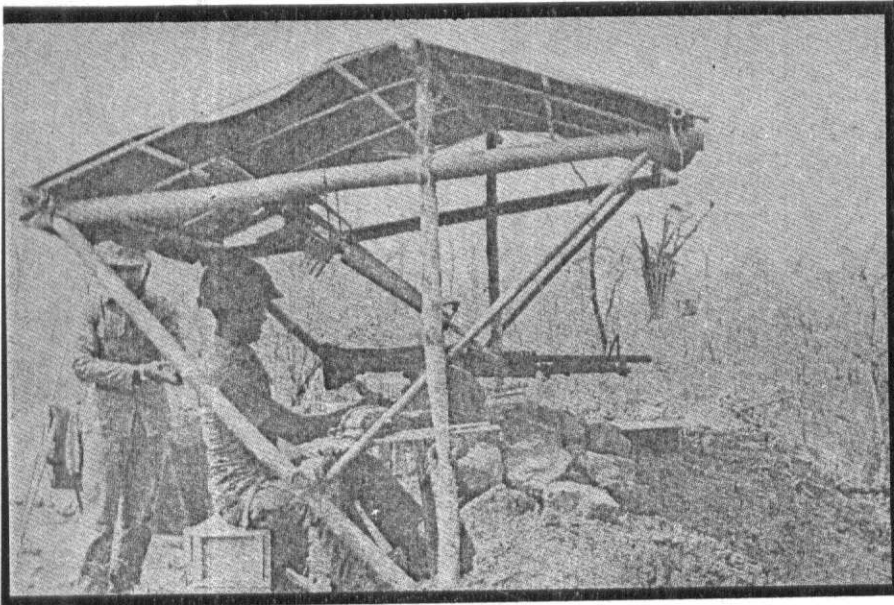
ฝ่ายตรงข้าม และหลังจากการจับตัวนายเสิร์มได้ สถานการณ์ทางภาคเหนือได้สงบลง หลังจากนั้นหลายเดือน การปะทะกันได้เกิดขึ้นอีกครั้งแล้ว แต่การปะทะกันครั้งนั้น ก็แสดงถึงความสัมพันธ์อันตึงเครียดระหว่างชาวเขากับชนพื้นราบ รายงานของการปะทะครั้งนี้แตกต่างกันไป แล้วแต่ว่าจะมาจากหน่วยใดของรัฐบาล แต่ทุกรายงานก็เห็นตรงกันว่าเหตุเกิดขึ้นจากการที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ที่เผาหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้วห้วยชมพู (๒๒) เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๐

ชาวต่างประเทศหลายคนที่ทำงานร่วมมือโดยใกล้ชิดโครงการพัฒนาภาคเหนือของรัฐบาล ได้รายงานเป็นเอกเทศว่า การเผาหมู่บ้านห้วยชมพู นั้นเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นจากอำเภอเทิงได้พยายามข่มขู่เงินชาวเขาหลายครั้ง เรื่องมีอยู่ว่า การทำไร่ของชาวเขานั้นเป็นการทำไร่เลื่อนลอย ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ ชาวเขาได้เริ่มตัดต้นไม้รอบ ๆ หมู่บ้าน (๒๓)

(๒๑) ในบันทึกคำสั่งที่ พลโท สายหยุด เกิดผล เป็นผู้สั่ง คัดพิมพ์ใน Bangkok World ฉบับวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๐๘ ประมาณกันว่ามีจำนวนประมาณ ๑๓๐ คน

(๒๒) PB 385632

(๒๓) ผู้อ่านควรสังเกตว่า หมู่บ้านที่ชื่อ ห้วยชมพู นั้น จริง ๆ แล้วมีอยู่สองหมู่บ้าน หมู่บ้านหนึ่งซึ่งเป็นไทย ตั้งอยู่ที่ดินเขาของตะวันตกของสันเขาที่ทอดแนวไปตามทางสายเทิง-เชียงของ หมู่บ้านที่สองเป็นของแม้ว ตั้งอยู่ทางเบียงตะวันออกของสันเขา ขึ้นไปบนเขา หมู่บ้านที่มีชื่อซ้อนกันอยู่หมู่บ้านอยู่หลายแห่งด้วยกัน บ้านหนึ่งเป็นของคนไทย อีกบ้านหนึ่งเป็นของชาวเขา แต่ชื่ออย่างเดียวกัน เนื่องจากชาวเขาต้องโยกย้ายหมู่บ้านตลอดเวลา เมื่อปรากฏว่าดินหมดคุณภาพสำหรับเพาะปลูก จึงเป็นการยากที่จะรู้ตำแหน่งแห่งที่ของหมู่บ้านชาวเขา ว่าตั้งอยู่ที่ใดบ้างบนภูเขาทางภาคเหนือของประเทศไทย นอกจากจะใช้แผนที่ที่ปัจจุบันที่สุดเท่านั้น

กองทัพไทยที่อำเภอกระโทก พินอูโลก
(ภาพจาก Far Eastern Economic
Review)

หลังจากตากไม้แห้งแล้วชาวเขาได้เผาหญ้า ควัน
จากการเผาหญ้านี้เองทำให้เจ้าหน้าที่ ทราบว่า
ได้มีการลักลอบตัดต้นไม้ขึ้น เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง
ได้มาที่หมู่บ้านเพื่อเรียกร้องเงินจากชาวเขา โดย
อ้างว่าชาวเขาตัดต้นไม้โดยมิได้แจ้งเรื่องไป เจ้า
หน้าที่ระดับสูงก่อน ทางชาวเขาก็จ่ายเงินไปตาม
ธรรมเนียม อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่
ฝ่ายรัฐบาลอีกคนหนึ่งก็มาเรียกร้องเงินอีก และ
ชาวเขาก็จ่ายเงินให้คนที่สองอีกเช่นกัน ในที่สุด
ทางตำรวจภูธรประจำอำเภอจึงได้ทราบข่าว ก็
จัดการส่งตัวแทนไปเรียกร้องเงินชาวเขา โดยหา
รู้ไม่ว่าการข่มขู่เอาเงินครั้งนี้เป็นการที่เจ้าหน้าที่
ฝ่ายรัฐบาล ข่มขู่เอาเงินครั้งที่สามจากชาวเขา
ครั้งนี้ ชาวเขาหมู่บ้านห้วยชมพูนมคความอดทน
และต้อนรับผู้แทนตำรวจภูธรด้วยความรุนแรง
รายงานอย่างเป็นทางการของตำรวจได้บันทึกการ

ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชาวเขาไว้
แต่ไม่ได้บันทึกเรื่องที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้พยายาม
ข่มขู่เอาเงินชาวเขา ทางกรกล่าวว่า เมื่อวันที่ ๘
พฤษภาคม ๒๕๑๐ คนไทย ๕๐ คนได้เดินขึ้นไป
ที่หมู่บ้านห้วยชมพู่ ถึงหมู่บ้านเวลาบ่ายสองโมง
ไม่ปรากฏว่ามีชายฉกรรจ์อยู่ในหมู่บ้าน มีแต่หญิง
ชราไม่กี่คน หญิงชราเหล่านั้นบอกว่าชายหนุ่มจาก
หมู่บ้านนี้ได้ไปที่หมู่บ้านผาแดง ดังนั้นเจ้าหน้าที่
ฝ่ายไทยคนหนึ่ง ในกลุ่มจึงสั่งให้ไปบอกชาย
เหล่านั้นว่า ให้มาที่หมู่บ้านยางหอม (ซึ่งเป็นหมู่
บ้านใกล้ทางหลวงสายอำเภอเทิง อำเภอกับเชียง
ของ ในเขาหุบ) เพื่อเจรจาเรื่องการตัดต้นไม้ตั้ง
กล่าวระหว่างเดินทางลงจากภูเขา กลุ่มเจ้าหน้าที่
เหล่านั้นได้ถูกชาวเขาเผาแม่ไวโจมตี ยังผลให้ทาง
ฝ่ายเจ้าหน้าที่เสียชีวิตหนึ่งคน บาดเจ็บสี่คนและ
ถูกชาวเขาจับไปเป็นเชลยสามคน รุ่งเช้าวันต่อ

มาทางเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร จึงส่งกำลังตำรวจ
หกสิบเจ็ดคน ออกจากอำเภอเทิงเข้าล้อมหมู่บ้าน
ห้วยชมพูประมาณเวลาเที่ยงวัน ทางชาวเขา
เปิดฉากการยิงต่อสู้ เป็นเวลาประมาณสองชั่วโมง
ครึ่ง ในที่สุดฝ่ายชาวเขาต้องถอนกำลังถอยไป
ปล่อยให้พลพรรคที่จับได้เป็นอิสระ อย่างไรก็ตาม
ถึงแม้ว่าบันทึกของทางการตำรวจจะมีได้กล่าวไว้
แต่ก็เป็นที่น่าเชื่อได้ว่าตอนนั้นเองที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ
เผาหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว หลังจากนั้นไม่นาน
ตำรวจกลุ่มที่สามก็เข้าไปที่หมู่บ้านห้วยชมพูอีก
พร้อมกับเผากระท่อม ฆ่าสัตว์ที่ยังเหลืออยู่ และ
ทำลายข้าวในยุ้ง เมื่อเหตุการณ์สงบลง หลังจากนั้น
ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งกำลังลาดตระเวน
เข้าไปในแถบนั้นเสมอ

ฉากใหม่ของละครบทนี้จำเป็นที่จะต้องแนะนำ
ผู้แสดงอีกชุดหนึ่ง ผู้แสดงชุดนี้คือ กองทหาร
ก๊กมินตั๋ง กองทหารเหล่านี้เป็นทหารซึ่งหลง
เหลือจากกองพลที่ ๔๕ อยู่ทางตอนเหนือของ
ไทยและพม่า และได้เข้ามามีบทบาทในสงคราม
ทางภาคเหนือของไทยแม้จะโดยไม่ตั้งใจ ทหาร
ก๊กมินตั๋งเหล่านี้ ถูกตีแตกมาจากมณฑลยูนนาน
หลังจากชัยชนะของฝ่ายคอมมิวนิสต์เมื่อปี ๒๕๔๒

กองพลที่ ๔๕ ได้ก่อเรื่องยุ่งเหยิงระหว่างประเทศ
จีนขนาดที่ พลพรรคของกองทัพดังกล่าวต้องทำ
การเคลื่อนย้ายทางอากาศออกจากภาคเหนือ ของ
ไทยไปยังไต้หวันเมื่อปี ๒๕๔๖ และปี ๒๕๔๘
ส่วนพลพรรคที่ไม่ยอมย้ายกลับไต้หวันนั้น รัฐบาล
ทุกประเทศที่เกี่ยวข้องได้ประกาศตัดความสัมพันธ์
แต่กองทหารดังกล่าวก็ยังคงอยู่ ณ ที่
นั้นเรื่อยมา กำลังพลของกองทหารนี้ประมาณว่า
มี ๓,๐๐๐ ถึง ๖,๐๐๐ คน และดูเหมือนจะมี
กำลังคงเดิมอยู่เสมอ เนื่องจากทางผู้นำกองทหาร
ดังกล่าวคอยระดมกำลังทหารใหม่อยู่เสมอ กอง
ทหารก๊กมินตั๋งนี้แบ่งออกเป็นสามกลุ่ม สองกลุ่ม
อยู่ในประเทศไทย ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งอยู่ในพม่า
กลุ่มแรกนั้นรู้จักกันทั่วไปว่า *กองทัพที่สาม*
(หรือกองพลที่สาม) มีนายพล ลีเวนฮวน
(Li Wen Huan) เป็นผู้นำ มีฐานที่พ้อยู่บน
ตอยธารงอบ (๒๔) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ตรง
ข้ามกับพม่า กลุ่มที่สองมีผู้นำชื่อนายพล ต่วนชี่
เวน (Tuan Shi Wen) มีกองบัญชาการอยู่ที่
ตอยแม่สลอง (๒๕) อำเภอแม่จัน จังหวัด
เชียงราย (๒๖) กลุ่มที่สาม มีผู้นำชื่อนายพล
ชางชี่ฟู (Chang Chi Fu) เมื่อก่อนนี้เคยมี
ฐานที่พ้อยู่ที่หินแตก แต่มาภายหลังเกิดวิวาทกับ

(๒๔) NB 9495

(๒๕) NL 3831

(๒๖) คำสัมภาษณ์นายพลต่วนชี่เวน มีตีพิมพ์อยู่ใน *The New York Times* ฉบับวันที่ ๘, ๙, และ ๑๐
กันยายน ๑๙๖๖ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกองทหารก๊กมินตั๋งที่มีส่วนพัวพันกับการลักลอบค้าฝิ่น มีตีพิมพ์
ใน *Times* ฉบับวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๑๙๗๑

พลพรรคของตน จึงย้ายมาอยู่ในพม่าหลายปีมาแล้ว นายพลซางมีสายเลือดฉานผสมจีน (ชาวฉานเรียกเขาว่า *ซุนสว*) มีรายงานอ้างว่าเขามีตำแหน่งอย่างไม่เป็นทางการในกองทัพรักษาดินแดนของพม่าด้วย ตำแหน่งดังกล่าวนี้เองทำให้เขามีอิสระ ในการปฏิบัติการบางเขตในประเทศพม่า กองกำลังของนายพลซางนี้อยู่ปฏิบัติการในแถบดินแดนของ พม่า-ลาว-ไทย บรรจบกัน จนถึงเขตชายแดนญูหนาน (๒๑)

กองทัพก๊กมินตั๋งทั้งสามกลุ่มนี้ เลี้ยงชีพโดยการขายฝิ่น ซึ่งชาวไทยใหญ่ (ฉาน) แม้ว และชาวเขาเผ่าอื่น ๆ ในแถบญูหนาน พม่า ลาว และไทย เป็นผู้ปลูก กลุ่มก๊กมินตั๋งแต่ละกลุ่มมีเขตรับผิดชอบของตนแบ่งเป็นเขต ๆ ไป เมื่อเจ้าของฝิ่นขนฝิ่นผ่านเขตดังกล่าว จะต้องจ่ายค่า "คุ้มครอง" ให้แก่ทหารก๊กมินตั๋งซึ่งมีอาวุธเป็นจำนวนมากของกลุ่มที่อยู่ในเขตนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ความคุ้มครองแก่กองคาราวานฝิ่นในกรณีที่มีข่าวว่ากองโจรจะเข้ามาโจมตี ยึดแย่งฝิ่นที่เจ้าของไม่มีการคุ้มครองดังกล่าว ฝิ่นที่ขนมาทางทิศใต้โดยกองคาราวานนั้น เมื่อมาถึงเขตแดนสามประเทศแล้ว ส่วนใหญ่มักจะเดินทางต่อไปทางทิศตะวันออก เพื่อขนฝิ่นขึ้นเครื่องบินต่อที่สนามบินที่ห้วยสาย หรือจากสนามบินเล็กอื่น ๆ ทางภาคเหนือของลาวซึ่งมีอยู่หลายสิบแห่ง หรือไม่ฝิ่นนั้นจะถูกขนย้ายลงมาตามเส้นทางชายแดนพม่า-ไทย

(๒๑) ชื่อของนายพลสองนาย คือ มา จิง - โก กับ ปู่ เทน เยน มักปรากฏชื่ออยู่ตลอดเวลา

เพื่อมายังอ่าวไทยแล้วขนขึ้นเรืออีกต่อหนึ่ง

กองทหารก๊กมินตั๋ง ได้วิบนุญาตให้อยู่ในไทยได้ตามความตกลงที่ว่า หากจะอยู่ในไทยต้องอยู่อย่างลับ ๆ คือทางฝ่ายทหารก๊กมินตั๋งจะต้องอยู่ในบริเวณภูเขาเท่านั้น และนายพลของกองทัพดังกล่าว จะต้องแต่งกายพลเรือนเมื่อลงมาเยี่ยมบ้านของตนในเชียงใหม่ หรือในกรุงเทพฯ อันที่จริงแล้วรัฐบาลไทย มีเหตุผลหลายประการในการยินยอมให้กองทัพก๊กมินตั๋ง ตั้งอยู่ในประเทศไทยด้วยกัน *ประการที่หนึ่ง* กองทหารดังกล่าว เป็นกลไกในการตลาดให้กับฝิ่นของชาวเขาในประเทศไทย แม้วว่ารัฐบาลไทยได้มีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าจะต้องกำจัดการปลูกฝิ่นในประเทศ แต่รัฐบาลไทยมีความเห็นว่าการยกเลิกการปลูกฝิ่นอย่างทันทีทันใด โดยไม่มีการจัดหาพืชอื่นขึ้นมาปลูกแทนนั้น จะก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงต่อภาคเหนือ จนกว่าจะมีทางเลือกเช่นนั้น ได้ทหารก๊กมินตั๋งก็จะต้องมีบทบาททางเศรษฐกิจ ซึ่งแม้จะไม่งามนัก แต่ก็ยังเป็นบทบาทที่จำเป็น *ข้อสอง* กองทหารก๊กมินตั๋ง เป็นกองทหารฝ่ายต่อต้านคอมมิวนิสต์ ชำนาญภูมิประเทศแถบภูเขา และเป็นกองทหารที่ทางรัฐบาลไทยไม่ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายแต่ประการใด ผู้นำทางการเมืองของไทยจึงมีความเห็นว่าการมีกองทหารดังกล่าว ในแถบเทือกเขาทางภาคเหนือของไทย ซึ่งใกล้เขตของคอมมิวนิสต์ในลาว

และจีนนั้นยอมเป็นประโยชน์ **ข้อสาม** กองทหารก๊กมินตั๋งช่วยทางไทยรักษาความสงบระหว่างชาวเขากลุ่มต่าง ๆ ซึ่งหน้าที่นี้ทางตำรวจไทยไม่มีประสิทธิภาพพอ อย่างเช่นตามรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๒ แจ้งว่ากบฏชาวเขาเผ่าคะฉิ่น ซึ่งติดอาวุธประมาณ ๖๐ คน ได้ข้ามจากเขตพม่ามายังอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อกบฏคะฉิ่นเหล่านี้ข้ามมายังฝั่งไทย ทางกองพลที่ ๔๓ ของฝ่ายก๊กมินตั๋งได้ส่งเตรียมพร้อม เพื่อคุมสถานการณ์ (๒๔)

เหตุพิสดารที่ก่อความเข้าใจผิด ระหว่างฝ่ายไทยกับก๊กมินตั๋ง ได้เกิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๐ คือสงครามที่เรียกกันว่า "สงครามฝิ่น" ซึ่งในระยะนั้นทางหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศได้เสนอข่าวกันอย่างกว้างขวาง แต่มักจะไม่ถูกต้องนัก (๒๕) สงครามฝิ่นครั้งนี้เกิดขึ้นเพราะขุนสาคัดสินใจที่จะไม่จ่ายค่าภาษีทางผ่านให้กับนายพลก๊กมินตั๋งคนอื่น ๆ ในต้นเดือนกรกฎาคมขุนสาคัด

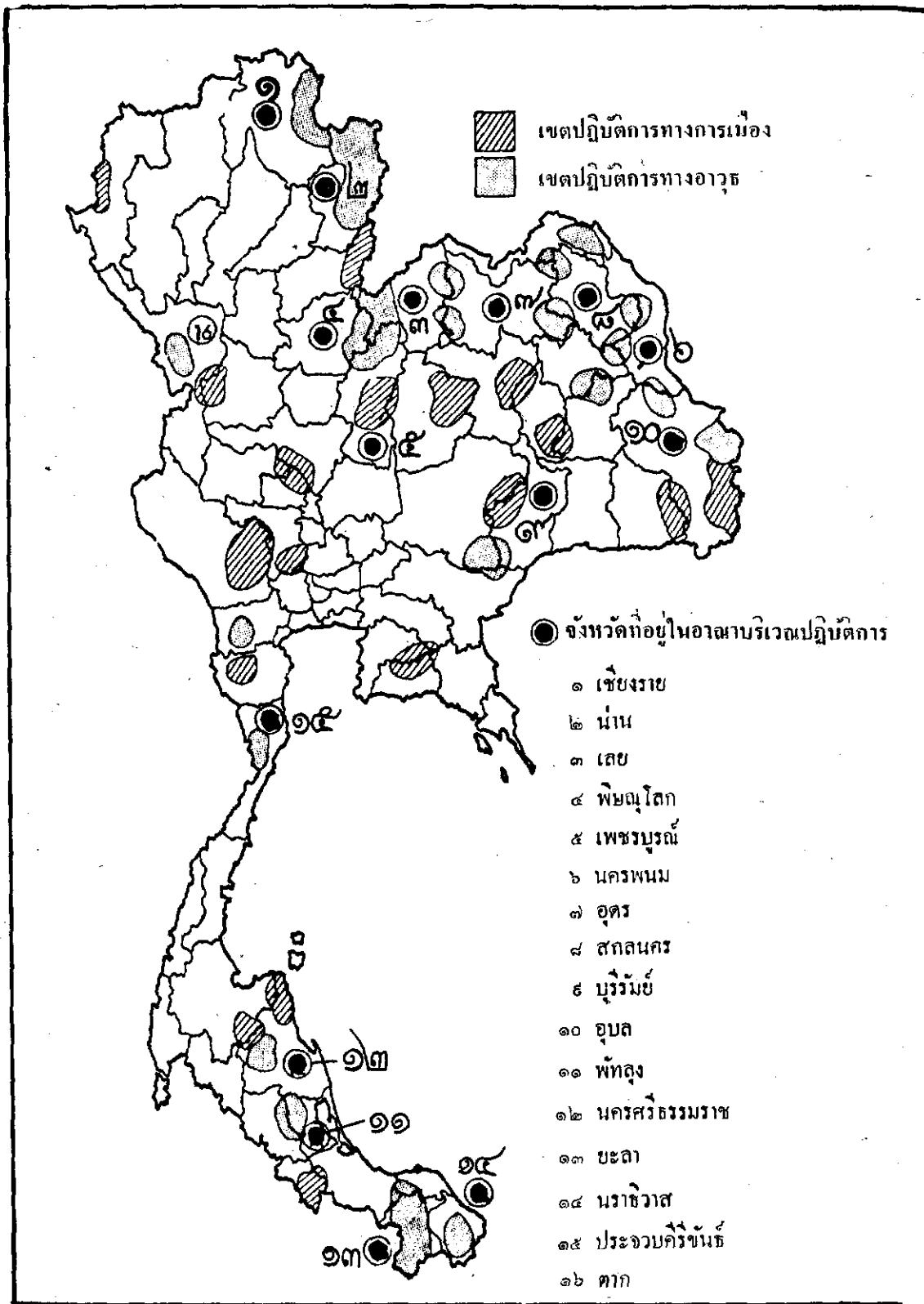
ได้ส่งขบวนการวานฝิ่นขบวนการพม่า เพื่อเดินทางมายังห้วยสาย และนำขึ้นเครื่องบินที่สนามบินห้วยสายอีกต่อหนึ่ง (๓๐) นำหนักฝิ่นที่ส่งครั้งนี้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ จ้อย (๓๑) หรือประมาณ ๑๖ ตัน มีค่าประมาณสิบล้านบาทในตลาดฝิ่นเชียงใหม่ และมีค่ามหาศาลในตลาดต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงการเสีย "ภาษี" ดังกล่าว ขุนสาคัดตัดสินใจส่งขบวนการวานฝิ่นซึ่งมีมาดถึงห้าร้อยตัว ข้ามแม่น้ำโขงจากเขตพม่าตรงข้ามลาวตอนเหนือโดยตรง แทนที่จะส่งผ่านมาทางเหนือของไทยไปยังลาวดังเดิม นายพลก๊กมินตั๋งกองทัพที่สามและที่ห้าจึงได้ส่งกำลังรบ ๑,๐๐๐ คน เข้าสกัดกั้นขบวนการวานของขุนสาคัดที่บ้านดอนชัย ทางทิศเหนือของบ้านขวาน ประมาณหนึ่งกิโลเมตร ไม่ห่างจากห้วยสายเท่าใด เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคมผู้บัญชาการทหารค่ายห้วยสายได้บินไปยังบ้านขวานเพื่อขอรับรองไม่ให้ทั้งสองฝ่ายสู้รบกัน กลุ่มทหารก๊กมินตั๋งจากไทยได้เรียกร้องเงินห้าล้านบาทเป็นค่าสันติภาพ ขุนสาคัดอยู่ในพม่าได้ส่งวิทยุสั่งให้

(๒๔) *The Northerner News* (in Thai), Chiang Mai, August 4, 1969 จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษอยู่ใน *Northern Thai Press Summary* กงสุลอเมริกัน เชียงใหม่ นักสังเกตการณ์บางคนคาดว่า น่าจะมีเหตุผลที่เป็นเรื่องส่วนตัวชักนำให้ผู้นำระดับสูงของไทยอนุญาตให้ทหารก๊กมินตั๋งอยู่ในประเทศไทย

(๒๕) ข้อเท็จจริงที่รายงานในที่นี้ได้รับการสอบถามจากรายงานของตำรวจไทย และจากข้อมูลที่ได้จาก *Dr. Robert W. Kickert* นักมานุษยวิทยาที่ทำงานวิจัยอยู่ในหมู่บ้านอักฮา (Akha) ในจังหวัดเชียงใหม่ตอนที่เกิดสงครามฝิ่น

(๓๐) แหล่งข่าวบางกระแสให้ข้อสังเกตว่า การตกลงใจของ ขุนสาคัด ได้รับแรงกดดันจากนายพลของเขาที่เรียกร้องให้เพิ่ม "ภาษี" อย่างรุนแรง

(๓๑) หนึ่งจ้อยเท่ากับ ๑.๖ กิโลกรัม

บริเวณที่ผูกการร้ายปฏิบัติการในประเทศไทย
 (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา)

ลูกน้องของคนปฏิเสธข้อเรียกร้อง ผลก็คือเกิดการ
สู้รบครั้งใหญ่ขึ้น กำลังรบของฝ่ายขุนสาต้านทาน
กำลังรบของอีกฝ่ายไม่ไหวเพราะกำลังพลน้อยกว่า
จึงส่งวิทยุขออุทโรปกรณ์เพิ่มเติม แต่เคราะห์ร้าย
เรือขนอาวุธ และเป็นของฝ่ายขุนสาแล่นมาเกยตื้น
ในแม่น้ำโขงฝั่งไทยเมื่อวันที่๓๐กรกฎาคม ซึ่งฝ่าย
ไทยยึดได้ปืนครกและปืนยิงจรวด ๓.๕ นิ้ว อาวุธที่
ทางไทยยึดได้จากเรือที่เกยตื้นนี้แสดงให้เห็นถึง
ลักษณะของการรบครั้งนี้ได้อย่างดี ประมาณเที่ยง
วันของวันเดียวกันนั้นเอง นายพลอ้วน รัตติกรได้สั่ง
เครื่องบินที่-๒๘ สี่ลำเข้าทำการทิ้งระเบิดทหารก๊ก
มินตั๋ง ซึ่งกำลังรบอยู่ ทหารก๊กมินตั๋งแตกหนีทิ้งปืน
สิบหกตันไว้ให้ทหารลาว ทหารลาวเก็บปืน
ดังกล่าวมายังห้วยสาย (๓๒) เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม
ฝ่ายก๊กมินตั๋งได้ส่งผู้แทนสามคนไปที่เชียงของ เพื่อ
พบกับผู้แทนของนายพลอ้วนเพื่อเจรจาขอคืนคืน
แต่ปรากฏว่าทางผู้แทนนายพลอ้วน ไม่ปรากฏตัว
อย่างไรก็ตามหลังจากนั้นสามวันผู้บัญชาการ ค่าย
ห้วยสายได้มีหนังสือไปยังทางก๊กมินตั๋ง ขอให้ถอน
กำลังออกจากดินแดนของลาว ภายในวันที่ ๒๔
สิงหาคม ระยะเวลาที่เหตุการณ์พิสดารนี้เริ่ม
จะมีผลกระทบกระเทือนมาถึงไทย การปรากฏตัว
ของกองทหารก๊กมินตั๋ง ซึ่งต่อสู้กันด้วยกำลังพลถึง
๑,๕๐๐ คนนี้ได้ทำลายภาพพจน์ที่ว่าทางก๊กมินตั๋ง

ในไทยมิได้จัดตั้งเป็นกองกำลัง และความสนใจ
ต่อภาคเหนือของไทยที่รัฐบาลไทยไม่ต้องการก็เริ่ม
มีมากขึ้น รายงานของทางการตำรวจแจ้งว่า เมื่อ
วันที่ ๑๔ สิงหาคม ทหารก๊กมินตั๋ง ๗๐๐ คนพร้อม
ด้วยม้า ๑๐๐ ตัว ปืนคาร์ไบน์ ๓๐๐ กระบอก ปืนกล
ไร้แรงสะท้อน ๒ กระบอก และเป็นกลสนาม ๗๐
กระบอก ได้ข้ามฝั่งโขงมาฝั่งไทย เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ไทยพยายามปลดอาวุธทหารเหล่านั้นแต่ทางทหาร
ก๊กมินตั๋งไม่ยินยอม และยกขบวนขึ้นรถไปยังแม่
ฮ่อง หลังจากนั้นสองสามวันฝ่ายไทยได้ส่งทหาร
สามกองร้อยไปยังเชียงของ เพื่อเสริมเรื่องที่อยู่
โลกไว้ว่า ประเทศไทยถูกทหารต่างประเทศโจมตี
หลังจากนั้นทางกองทัพไทยได้ส่งกองทหารดังกล่าว
ไปเชียงของ และส่งทหารอีกหนึ่งกองร้อยไปยัง
เชียงแสนและหนึ่งกองพันไปยังเชียงราย

เมื่อเดือนตุลาคม ทางผู้บังคับบัญชาทหารทั้ง
ฝ่ายไทยและฝ่ายลาวมีความเห็นว่า เมื่อกองทหาร
ไทยไปอยู่ทางเหนือแล้วก็ควรใช้ให้เป็นประโยชน์
ทั้งสองฝ่ายจึงได้ตกลงกันว่า จะออกปฏิบัติการร่วม
กันโดยที่ทางทหารบกลาว จะแผ่กำลังพลมุ่งมา
ทางสายบุรีในลาวใกล้เขตแดนไทยทางน่าน และ
เชียงราย ตามแผนของไทยลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม
นั้น ทางตำรวจชายแดนจะตั้งจุดสังเกตการณ์ ๑๔
แห่งตามชายแดนลาว—ไทย เพื่อสังเกตความ

(๓๒) รายงานของทางการตำรวจแสดงว่า ทหารก๊กมินตั๋งที่ตั้งฐานปฏิบัติการในไทย ได้รับความเสียหายดังนี้
ตาย ๑๐ คน บาดเจ็บ ๘๐ คน สูญหาย ๕๐ คน ส่วนขุนสามมีรายงานความเสียหายดังนี้ ตาย ๘๐ คน
บาดเจ็บ ๒๐ คน รวมทั้งสิ้นทั้งหมดด้วย หัวหน้าและพ่อค้าไทยใหญ่ ๘๐ คน ซึ่งเป็นเจ้าของฝิ่น ๑๖ ตัน
ร่วมกับขุนสา ก็ถูกขึ้นกลสังหารตายอนาคอยู่ที่โรงเลื่อยริมฝั่งแม่น้ำโขง

เคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายที่ถูกขับออกมาจากลาว โดยการปฏิบัติการของกองทัพปกกลาว ในสายบุรี โดยที่ทางตำรวจชายแดนไทยจะได้รับกำลังหนุน จากกองทัพปกไทย ซึ่งตั้งกำลังทางภาคเหนืออยู่ แล้ว ผู้ก่อการร้ายที่ข้ามมาทางชายแดนไทย ทาง กำลังของไทยจะถูกสกัดหรือขับกลับไปในเขตการ โจมตีของกองทัพปกกลาว

ผลของการปฏิบัติการร่วมกัน ของกองทัพปก ทั้งสองชาติไม่เป็นไปอย่างที่คาดหวังไว้ กองกำลัง ตำรวจชายแดนไทยได้จัดกำลังคุมจุดต่าง ๆ ตาม ชายแดนตามแผน เพื่อสังเกตความเคลื่อนไหว ตามเส้นทางติดต่อระหว่างไทยกับลาว และใน วันที่ ๓๐ ตุลาคมก็เกิดการเสียชีวิตขึ้นครั้งแรกที่ ดอยป่าข้างทางทิศตะวันออกของน่าน ยิ่งผู้ก่อการร้าย ถูกขับออกมาจากลาวเพิ่มขึ้นเท่าใด ทางตำรวจ ชายแดนไทยก็ยิ่งบาดเจ็บเสียชีวิตเพิ่มขึ้นเท่านั้น รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนประมาณสิบเปอร์เซ็นต์ ของกำลังพลของหน่วยตระเวนชายแดนที่ประจำ อยู่ตามจังหวัดทางภาคเหนือ ทั้งนี้นับเดือน พฤศจิกายนจนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๑๐ เพราะ สาเหตุดังกล่าวทางรัฐบาลไทย จึงได้ส่งทหารเข้า

ประจำการทางแถบภูเขา และทันทีที่มีการส่ง ทหารเข้าประจำการ สถานการณ์ทางแถบภูเขา ก็ กลับเลวร้ายลงอีกตำรวจชายแดนที่เคยรับผิดชอบ การปฏิบัติการในแถบเทือกเขามาก่อน และได้รับ การฝึกอบรมและมีอาวุธพิเศษสำหรับการปฏิบัติ ในป่าโดยเฉพาะมีผู้ที่พูดภาษาของชาวเขาได้ มี ยุทธวิธีปฏิบัติการแบบลาดตระเวนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และเข้าปะทะฝ่ายตรงข้ามนอกหมู่บ้านส่วนทหาร บกไทยนั้นไม่เคยได้รับการฝึกการรบแบบกลุ่มเล็ก ในป่ามาก่อนประจำการ และไม่มีผู้ที่สามารถพูด ภาษาชาวเขาได้ ดังนั้นเมื่อกองทัพปกไทยเคลื่อน กำลังรบเข้าไป จึงปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิตเป็น จำนวนมากเนื่องจากการถูกลอบยิง และถูกกับดัก บัญหายิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเพราะว่าทางกองทัพ บกชอบใช้ยุทธวิธีทิ้งระเบิดนาปาแล่มทำลายทั้ง หมู่บ้านถ้าหากสงสัยว่าหมู่บ้านนั้น มีฝ่ายตรงข้าม อาศัยอยู่^(๓๓) ยุทธวิธีอีกชนิดหนึ่งซึ่งก่อให้เกิด ศัตรูในที่ที่ไม่มีศัตรูมาก่อน ก็คือการบังคับให้ชาว บ้านทั้งหมู่บ้านย้ายถิ่นฐานจาก ที่ราบสูงไปสู่หุบ เขา โดยถือว่าใครก็ตามที่ยังอยู่ที่เดิมนั้นเป็น “คอมมิวนิสต์”^(๓๔) ผลของยุทธวิธีเช่นนี้ก็

(๓๓) การทิ้งระเบิดชนิดปูพรมทำนองนั้นเขียนอยู่ในบทความที่ติดต่อกันใน *Far Eastern Economic Review* ฉบับวันที่ ๗ มีนาคม ๑๑ เมษายน และ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๑ กวรวังระเบิดหมู่บ้านปรากฏอยู่ใน หนังสือพิมพ์ในกรุงเทพฯ เป็นระยะๆ จนกระทั่งมีการส่งปฏิบัติการเสนอข่าวการปฏิบัติในภาคเหนือ ใน ตอนปลายปี ๒๕๑๒

(๓๔) ตัวอย่างเช่น *Bangkok World* ได้รายงานเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๑๙๖๘ ว่า “รัฐบาลได้ออกคำสั่ง บังคับให้ชาวเขาลงมาอยู่ในนิคม ผู้ใดที่ปฏิเสธจะถูกถือว่าเป็น ‘บุคคลต้องสงสัย’ และจะมีการปฏิบัติ กวาดล้างคนเหล่านั้นด้วย”

คือทำให้เกิดผู้ลี้ภัยมากมายย้ายถิ่นฐานจากที่ราบสูงแถบจังหวัดน่านและเชียงราย โดยมีชายวัยฉกรรจ์คอยระวังหลังเพื่อคุ้มยิงและวางกับดักกองทัพไทย การต่อสู้ของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลนั้นง่ายขึ้น เพราะกองทัพไทยเคลื่อนทัพเป็นหมู่ใหญ่ และยังเป็นครกนำหน้าก่อนเคลื่อนกำลัง ซึ่งเท่ากับเป็นการเตือนให้ผู้ที่ขวางทางอยู่หลีกทาง และเท่ากับแจ้งให้ฝ่ายตรงข้ามรู้ทิศทาง การเคลื่อนทัพ การที่กองทัพไทยส่งกำลังประจำการทางที่ราบสูงนี้มีผลอื่น ๆ อีกด้วย ประการแรกก็คือทำให้ชาวเขาหลายคนถูกบีบบังคับให้ต้องให้ความร่วมมือกับฝ่ายทหารป่า ซึ่งทำให้จุดสังเกตการณ์หลายแห่ง ของตำรวจชายแดนหมดความหมายไป ^(๓๕) ประการที่สองก็คือ การปฏิบัติการของตำรวจชายแดนถูกจำกัดลงอย่างมาก ทั้งนี้รวมทั้งการปฏิบัติการประเภทพัฒนา และการปราบปราม ในเขตที่ตำรวจชายแดนยังไม่ถูกตีแตกออกจากเขตนั้น สิ่งที่ยากต่อการปฏิบัติการของตำรวจชายแดนก็คือ ก่อนการเคลื่อนกำลังพลของตน ทางผู้บังคับบัญชาหน่วยตำรวจชายแดน จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการหน่วยทหารนั้น ๆ เสียก่อน และเมื่อมีเนื้อที่กว้างใหญ่ที่กองทัพไทยกันไว้เพื่อใช้ ระเบิดหรือใช้การปราบปรามอย่างรุนแรง ^(๓๖) ระดับการปฏิบัติ

การของหน่วยตำรวจชายแดนจึงลดลงอย่างมาก ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๑๒ ทางกองทัพบกได้เลือกใช้ยุทธวิธีแบบตั้งรับแทนในแถบที่ตอนหนึ่งเพื่อลดระดับความสูญเสียทางกำลังพลอันหนักหน่วง แม้ว่าสถานการณ์ทางจังหวัดน่านและเชียงรายจะอยู่ตัว แต่ทางกองทัพไทยจะดอยก็ไม่ได้ จะเคลื่อนกำลังทัพเพื่อออกปฏิบัติการก็ไม่ได้ และที่กำลังพลของกองทัพไทยติดชะงักอยู่นั้น ก็ยังล่อแหลมต่อการถูกโจมตีอย่างไม่รู้ตัวและถูกลอบยิงอยู่ตลอดเวลาเช่นเดิม นอกจากนั้นการปฏิบัติการของกองทัพบกไทยทำให้เกิดผู้ลี้ภัยถึง ๔,๐๐๐ คน ในสองจังหวัดดังกล่าวและชาวเขาจำนวนมากซึ่งไม่ยอมโยกย้ายเข้าค่ายลี้ภัย ก็พลอยกลายเป็นผู้ที่ต่อสู้กับฝ่ายกองทัพไทยเพื่อต่อต้านการยึดพื้นที่แถบเขาไปด้วย รายงานจากที่ปรึกษาตำรวจไทย ซึ่งทอดอาลัยต่อสถานการณ์นี้ สรุปความเห็นของเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายต่างประเทศไว้ว่า

“ปฏิกริยาของกองทัพบกไทยต่อการก่อการร้ายในภาคเหนือของไทย ได้ก่อให้เกิดสถานการณ์ซึ่งอาจทำให้ความหนักหน่วงของสงครามในประเทศไทยขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว นโยบายการย้ายถิ่นฐานของประชาชน การตั้งค่ายผู้ลี้ภัยโดยไม่ให้ความช่วยเหลือค่ายดังกล่าว

(๓๕) ตามสถิติของกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ก.อ.ป.ค.) บอกว่าในปี ๒๕๑๐ มีการรบอย่างรุนแรงในภาคเหนือ ๑๕ ครั้ง ในปี ๒๕๑๑ มี ๑๐๘ ครั้ง ในปี ๒๕๑๒ มี ๑๑๒ ครั้ง

(๓๖) ตัวอย่างจากบทความชื่อ “กองทัพอากาศไทยบอมบ์แม้ว่าจะที่กองทัพบกเคลื่อนที่”, Bangkok Post, ฉบับวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

และการทิ้งระเบิดทำลายหมู่บ้านได้ก่อให้เกิด
 เนื้อที่ที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ในพื้นที่ส่วน
 ใหญ่ของอำเภอท่าอำเภอในภาคเหนือของไทย
 ในระยะเวลาเพียงสี่เดือนทางตำรวจชายแดนไม่
 สามารถกลับเข้าหมู่บ้านซึ่งเคยประจำการถึง
 ๑๔ แห่ง เสียโรงเรียนไป ๑๒ แห่ง ศูนย์พัฒนา
 ๓ แห่ง สถานที่เหล่านี้เป็นที่อยู่ของชาวเขาที่เคย
 เป็นมิตรกับตำรวจชายแดน นอกจากนี้ยุทธวิธี
 ของทางกองทัพบกทำให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่เสียชีวิต
 ไปถึง ๕๐๐ คน ในขณะที่ไม่มีรายงานยืนยันแน่
 นอนเลยว่ามีผู้ก่อการร้ายเสียชีวิตในการต่อสู้
 ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์สามารถใช้ภาวะการณ์
 ดังกล่าวโฆษณาชวนเชื่อถึงความอยู่ยงของฝ่าย
 ตน ในไม่ช้าชาวเขาจะประจักษ์ว่าตนจะดำรง

ชีวิตอยู่ได้ก็โดยเข้าร่วมกับ ผกค. ซึ่งได้ช่วย
 เหลือคนตลอดมา” (๓๗)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงสนพระ
 หทัยปัญหาชาวเขาโดยมีข้อมูลที่เชื่อถือได้ ตลอดมา
 ได้ทรงมีพระราชดำรัสวิจารณ์ยุทธวิธีของ กองทัพบก
 ไทยอย่างรุนแรง ชาวจากสำนักข่าว ยูพีไอ
 ซึ่งหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ออกพิมพ์ เผยแพร่
 เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๒ จากกรุงเทพฯ
 รายงานว่า

“เมื่อวันเสาร์ที่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงย้ายพระราชดำรัส
 วิจารณ์การปฏิบัติงานของรัฐบาลในการจัดการกับ
 ปัญหา ผกค. ของภาคเหนือของไทย พระราช
 ดำรัสครั้งนี้นับเป็นครั้งที่สองในระยะเวลาเพียงไม่กี่

(๓๗) รายงานของ Development Consultants International

อาทิตย์ที่ทรงวิจารณ์บทบาทของรัฐบาลในด้านการแก้ปัญหาทาสชาวเขาอย่างเปิดเผย ทั้งที่โดยปกติแล้วพระองค์ไม่ค่อยตำหนิติเตียนเมืองพระราชดำริสนธิให้แสดงความกังวลของชนชั้นนำของไทยว่า การที่รัฐบาลใช้การปราบปรามทางทหารรวมทั้งการปฏิบัติการแบบเวียดนาม เช่น ใช้รถหุ้มเกราะและกำลังทางอากาศ ทำให้การก่อการร้ายทวีขึ้นแทนที่จะลดลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสกับนักศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประมาณ ๓,๐๐๐ คนว่า “มีชาวแม้วไม่กี่คนเท่านั้นที่เป็นพวกแดง หากเราทำการผิดพลาดไปชาวเขาทั้งเผ่าอาจกลายเป็นพวกแดง และจะก่อปัญหาไม่สิ้นสุดให้เราต่อไป” พระองค์ทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า การใช้กำลังแก้ปัญหาเช่นนี้จะทำให้ไทยทำลายตัวเองอย่างมหันต์ในระยะยาว และทรงเตือนเจ้าหน้าที่ว่า “ในการปฏิบัติการปราบปรามนั้นให้ใช้ดุลพินิจให้มาก” ทั้งพระองค์ยังทรงเรียกร้องให้ทางรัฐบาลแถลงแก่ประชาชนอย่างตรงไปตรงมาว่าปัญหาที่ร้ายแรงเพียงใดแทนการโฆษณาชวนเชื่อซึ่งได้ประโยชน์ทางการเมืองแต่ในวงแคบเท่านั้น

ท้ายพระราชดำริทรงหมายถึงการที่รัฐบาลอ้างอยู่เสมอว่า ผู้ก่อการร้ายนั้นมีกำลังทหารจากเวียดนามเหนือ ลาว และจีนแดงร่วมอยู่ด้วย

ที่บริเวณภาคเหนือ ๓ แห่งที่ถูกละทิ้งไปนั้น สองแห่งแรก คือ จังหวัดน่านและจังหวัดเชียงราย

(๓๘) เขต ๖ ประกอบด้วยจังหวัด เลย เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พิจิตร และสุโขทัย

ต่อมาไม่นานที่อำเภอแม่สอดในจังหวัดตาก และรอบ ๆ สามจังหวัดก็พลอยลุกเป็นไฟตามไปด้วย ได้กล่าวไว้แล้วว่า ผกค. ซึ่งกลับจากเวียดนามได้ทำการเกณฑ์และฝึกอบรมชาวบ้านตั้งแต่ปี ๒๕๐๖ แต่เป็นเวลาถึง ๔ ปีที่ไม่มีการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างทั้งสองฝ่าย ไม่มีใครเห็นผู้ก่อการร้าย และไม่มีอะไรรายงาน ของชาวเขาที่เป็นมิตรกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจชายแดนว่ามีกรณีโฆษณาชวนเชื่อและการฝึกอบรมชาวเขาเท่านั้น การปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามดังกล่าวนี้ดำเนินไปทั้ง ๆ ที่ตำรวจชายแดนได้เปิดโรงเรียนสอนชาวเขาขึ้นสามแห่งในหมู่บ้านแม้ว ๑๑ แห่งที่อำเภอแม่สอด และทั้งที่มีการปฏิบัติการชุมชนและการลาดตระเวนอย่างสม่ำเสมอ กองลาดตระเวนกองหนึ่งของตำรวจชายแดนซึ่งกำลังเดินทางกลับมาจากหมู่บ้านนาคี มายังค่ายพักที่หมู่บ้านแม่ละเมาก็ถูกชาวแม้วจำนวนหนึ่งจู่โจมโดยไม่คาดฝันเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ ตำรวจชายแดน ๑๗ คนในหมวดนั้นถูกยิงเสียชีวิตไปสามคน ไม่มีฝ่ายแม้วถูกยิงตายหรือถูกจับเลย ไม่ปรากฏเหตุผลว่าเหตุใดแม้วจึงเลือกเวลานั้นปะทะกับฝ่ายรัฐบาลในบริเวณแม่สอด

ต้นเดือนมกราคม ๒๕๑๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดตากได้มีคำสั่งให้ผู้ว่าการตำรวจชายแดนเขต ๖^(๓๘) ออกทำการลาดตระเวนหมู่บ้านแม้วทุกหมู่บ้านในเขตอำเภอแม่สอดเพื่อการตอบโต้

พิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตาก กำแพงเพชร อุทัยธานี

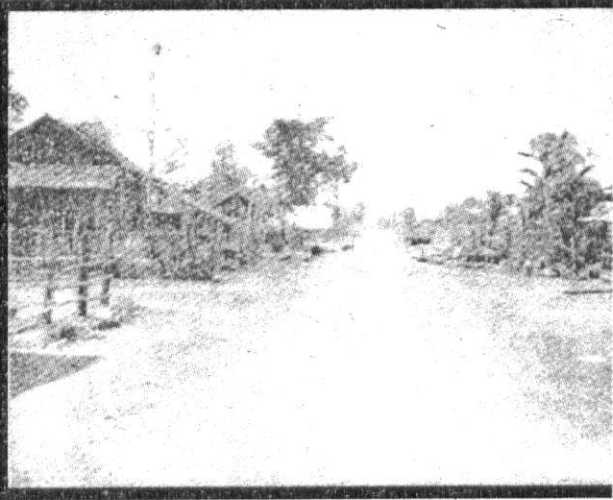
การโจมตีดังกล่าว กำลังของตำรวจชายแดนที่
ออกตระเวนตามคำสั่งนี้ได้ถูกลอบยิงและถูกโจมตี
ในหมู่บ้านที่เข้าไปตลาดเลาทั้งสิบเอ็ดหมู่บ้าน
โรงเรียนที่บ้าหวายและป่าคาต้องปิดลงเมื่อเดือน
มกราคม โรงเรียนที่แม่ละเมาะก็ถูกปิดเมื่อเดือน
เมษายนเช่นเดียวกัน แต่ในระยะปลายเดือน
เมษายนเนื่องจากใกล้ฤดูฝน การปะทะกันจึง
ลดน้อยลง ซึ่งเนื่องมาจากการที่ตำรวจชายแดน
ได้ถอนกำลังของตนออกจากแม่สอดด้วย ทาง
กองทัพบกก็มีได้ส่งกำลังทหารเข้าไปในบริเวณ
ดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้นนับตั้งแต่เดือนเมษายน
๒๕๑๒ ผู้ที่ปฏิบัติการกับแม่ในบริเวณนั้นอย่าง
เต็มที่จึงได้แก่ฝ่ายที่ได้รับการฝึกจากสวีเดน เวียดนาม
เหนือเท่านั้น ดังนั้นจึงเกิดการต่อสู้ขึ้นหลัง
จากที่ฝ่ายไทยได้ขยายการแทรกแซงเข้าไปใน
บริเวณซึ่งเคยปกครองตนเองเป็นอิสระ

สำหรับเขตสามจังหวัดนั้นมิใช่ภูมิหลังของ
การปะทะกันอย่างรุนแรงน้อยกว่าจังหวัดอื่น ๆ
ทางภาคเหนือ เหตุที่มีการปะทะกันอย่างรุนแรง
เป็นแห่งที่สามเนื่องจากการที่ทหารกับตำรวจ
แข่งขันกันเองตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ผู้นำฝ่าย
ตำรวจมีความเห็นแต่แรกแล้วว่าเขตสามจังหวัด
นี้จะมีคามสำคัญมากเนื่องจากมีที่ตั้งสำคัญทาง
ยุทธศาสตร์ กล่าวคือเป็นเขตแบ่งภาคเหนือกับ
ภาคอีสาน ผู้ที่พยายามจะตัดภาคต่าง ๆ ของไทย
ออกจากกัน เริ่มโดยตัดลงไปทางใต้ตามเทือกเขา

เพชรบูรณ์ซึ่งเป็นเทือกเขาที่ตัดที่ราบสูงโคราชออก
จากภาคกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเขตสามจังหวัดอยู่
ติดกับตอนใต้ของเทือกเขาภูเมียง ซึ่งเป็นแหล่ง
ฝักและที่ตั้งค่ายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในลาว การ
แทรกซึมเข้าประเทศไทยจึงกระทำได้ง่ายขึ้นโดย
เดินทางลงมาทางใต้ตามเทือกเขาภูเมียงซึ่งติดกับ
เขตสามจังหวัด

เพราะเหตุที่บริเวณดังกล่าวนี้จะมีความสำคัญ
ต่อไป ทางตำรวจชายแดนจึงได้เริ่มโรงเรียนใน
อำเภอโพนบ่เมื่อปี ๒๕๐๔ และได้ร่วมมือกับกรม
ประชาสงเคราะห์ จัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษา
ขึ้นอีกแห่งหนึ่งในเขตภูมิลอ ทางการใช้เงิน
เป็นจำนวนไม่น้อยในการสร้างโรงเรียนเพิ่มเติม
ขึ้นและเพิ่มการฝึกอบรมทางเกษตรกรรมให้แก่
ชาวนา รัฐบาลเร่งรัดโครงการดังกล่าวมากยิ่งขึ้น
เมื่อมีรายงานว่าแม่จำนวนไม่มากซึ่งได้รับการ
ฝึกอบรมจากต่างประเทศ (ตามรายงานของทาง
การตำรวจปรากฏตัวเลขว่ามีประมาณ ๒๐,๒๒๑
คน) กำลังทำการโฆษณาชวนเชื่อและทำการ
ฝึกอบรมในเขตสามจังหวัด ในปี ๒๕๐๔ กอง
ทัพบกไทยแจ้งไปว่าชาวเขาในเขตสามจังหวัด
(ประมาณ ๔,๐๐๐ คน ซึ่งประกอบด้วย
ชาวเขาเผ่าแม้ว เย้า ละว้า) จะต้องอพยพลง
มาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาการ ที่ภูมิลอ^(๓๕) เพื่อ
รักษาเสถียรภาพของบริเวณนั้นไว้ ทางตำรวจ
ชายแดนแย้งว่าการปฏิบัติการดังกล่าวจะล้มเหลว

(๓๕) เรียกอีกชื่อว่า ดาบ เบิร์ก รัส Inc. QU 263720

กองทัพบกไทยที่หมู่บ้านเชียงคำ เชียงราย

ทางเข้าหมู่บ้าน 'บ้านใหม่ร่มเย็น'

เพราะจะนำความบาดหมางมาให้แก่ชาวเขาที่รักสันติและไม่ใช้การตอบโต้แม้ ๒๐ คนที่ได้รับการฝึกอบรมจากต่างประเทศเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แผนการย้ายถิ่นฐานชาวเขาดังกล่าวได้ถูกนำออกมาใช้โดยไม่คำนึงถึงข้อโต้แย้งของฝ่ายตำรวจชายแดน ผลของการย้ายถิ่นฐานดังกล่าวมีสามประการ คือ ชาวเขาส่วนใหญ่ไม่ยอมย้าย ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลกับชาวเขามีมากขึ้นและเลวร้ายลง กำลังของทางฝ่ายตำรวจชายแดนถูกย้ายออก ทำให้ข่าวกรองที่ทางฝ่ายรัฐบาลจะได้รับเกี่ยวกับสถานการณ์ทางจังหวัดทั้งสามถูกตัดขาดลงโดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อมีการปะทะกันอย่างรุนแรงเป็นครั้งแรกทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลจึงไม่ได้เตรียมตัวรับ

สถานการณ์ เหตุปะทุขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อมีการลอบฆ่าผู้ใหญ่บ้านที่บ้านป่าหวาย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๑ และภายในหกอาทิตย์ต่อมาได้มีการพยายามลอบฆ่าเจ้าหน้าที่ประจำหมู่บ้าน (๔๐) และในคืนวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ก็ได้เริ่มมีการโจมตีหลายครั้งติดต่อกันเป็นเวลาประมาณสองอาทิตย์ ซึ่งทำให้ทางกองทัพกตอบโต้โดยใช้กำลังรบอย่างมหาศาล ทำให้การประกอบอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในสามจังหวัดดังกล่าวต้องชะงักงัน และเช่นเดียวกับสถานการณ์ในจังหวัดน่านและจังหวัดเชียงราย ปรากฏว่าชาวเขาจำนวนมากได้แตกหนีเข้าป่าไป และกลายเป็นพวกที่ให้ความร่วมมือกับชาวเขาที่ได้

(๔๐) ข้อเท็จจริงในย่อหน้าเหล่านี้ผู้เขียนได้มาจากนาย Richard Virden จากการสัมภาษณ์ในเดือนสิงหาคม ๒๕๑๒ ในเวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น Virden ได้ทำงานให้กับสำนักข่าวสารอเมริกัน ในจังหวัดพิษณุโลก ที่อยู่ใกล้ ๆ กัน

รับการฝึกอบรมจากต่างประเทศจำนวนน้อยที่
ปฏิบัติการอย่างจริงจังเหล่านั้น ในการโจมตี
ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๐ นั้น ทางฝ่ายผู้ก่อการร้าย
ได้โจมตีหน่วยป้องกันตนเองของชาวเขาที่กอง
ทัพบกได้จัดตั้งขึ้น หน่วยป้องกันตัวเองตั้งถาวร
อยู่ในหมู่บ้านห้วยสายใต้ เหตุการณ์ต่อมาคือ
การลอบโจมตี ซึ่งเป็นกรลอบโจมตีครั้งแรกใน
เขตสามจังหวัดนี้ กล่าวคือ ทางผู้ก่อการร้ายได้
ลอบโจมตีเจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์กลุ่ม
หนึ่งใกล้ศูนย์พัฒนาการภูมิลี ขณะเดินทาง
โดยรถจี๊ป การลอบโจมตีครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่
๒๗ พฤศจิกายน เจ้าหน้าที่สามคนในรถได้รับ
บาดเจ็บสองคน เสียชีวิตหนึ่งคน หลังจากนั้น
การโจมตีครั้งใหญ่ได้เริ่มขึ้นอีกตอนเช้าตรู่ของ
วันที่ ๒ ธันวาคม ครั้งนี้เป็นการโจมตีศูนย์
พัฒนาเลยที่เดียว โดยตรงกำลังตำรวจชายแดน
สิบสองคนในศูนย์ไว้ ทางตำรวจได้ส่งกำลังเสริม
โดยทางเฮลิคอปเตอร์ แต่ก็ถูกยิงตึงติดอยู่ใน
ศูนย์เจ็ดวัน จนกระทั่งกองทัพบกได้ส่งกำลังไป
ช่วยตีวงล้อมของผู้ก่อการร้าย แต่ถึงกระนั้นกำลัง
ของกองทัพบกก็ต้องฝ่าการบีบดันทนและถูกลอบยิง
มาตลอดทาง เพื่อจะไปให้ถึงเขตยุทธภูมิที่บ้าน
ทับเบิก

ตั้งแต่เหตุการณ์ในเขตสามจังหวัดได้เกิดขึ้น

ในลักษณะเดียวกันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจ้ง-
หวัดน่านและจังหวัดเชียงราย กองทัพบกได้ส่ง
กำลังพล ๖๐๐ ถึง ๗๐๐ คนขึ้นไปบนภูเขา เพื่อ
จะแยกชาวเขาที่ “ดี” ออกจากชาวเขาที่ “เลว”
ชาวเขาส่วนใหญ่ได้หลบหนีเข้าไปในทันทีที่
กำลังทหารเคลื่อนกำลังเข้าใกล้หมู่บ้าน เหลือ
ชาวเขาประมาณ ๕๐๐ คนอยู่ในศูนย์ผู้ลี้ภัย ชาว
เขาที่เหลือ (คือประมาณ ๘,๐๐๐ คน)^(๔๑) ได้
หลบหนีเข้าไป และตามรายงานของทางตำรวจ
ปรากฏว่า พวกชาวเขาเหล่านั้นทำงานร่วมกับ
ชาวเขาซึ่งเป็นคอมมิวนิสต์จริงๆ ประมาณร้อย
กว่าคนที่ปฏิบัติการจริงจังในเขตสามจังหวัด ทาง
กองทัพบกได้ใช้ยุทธวิธีเดิมโดยการทิ้งระเบิดและ
ทิ้งระเบิดนาปาล์มในหมู่บ้าน และเช่นเดียวกับที่
น่านและเชียงราย การรบบทางภาคพื้นดินกอง
ทัพบกได้รับความเสียหายทางกำลังพลอย่างมาก
มายซึ่งทางกองทัพบกก็ไม่มีอาวุธและการฝึกที่
เหมาะสมกับการรบในภาวะและพื้นที่ดังกล่าวแต่
อย่างใดไม่^(๔๒)

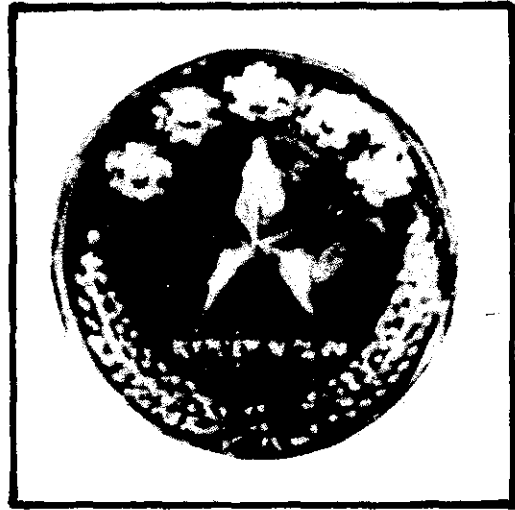
เป็นที่สังเกตได้ว่า หลังจากเกิดการปะทะ
กันเขตสามจังหวัดแล้ว ลักษณะของสถานี
การณ่เข้ากับที่เกิดขึ้นในจังหวัดน่านและเชียงราย
คือการเคลื่อนกำลังรบของกองทัพบกไทยตามแบบ
เก่า ควบคู่ไปกับการทิ้งระเบิดและระเบิดนาปาล์ม

(๔๑) เนื่องจากมีผู้อพยพจากลาวเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทำให้ประชาชนในเขตนี้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากปี ๒๕๐๓
(๔๒) รายงานกระแสน้ำหนึ่งแจ้วว่า ในหกสัปดาห์แรกของกาวยบายแนว (deployment) นั้น กองทัพบกไทย
ได้รับความเสียหาย คือ ตาย ๗๕ คน บาดเจ็บ ๒๐๐ คน Times ได้รายงานเรื่องในวันที่ ๒๐ มกราคม

ในหมู่บ้านชาวเขา การย้ายถิ่นฐานชาวเขาจากบริเวณกว้าง การทำให้เกิดผู้ลี้ภัยจำนวนมาก การขับชาวเขาหนุ่ม ๆ ให้หนีเข้าไปเป็นพลพรรคของคอมมิวนิสต์ที่ต่อต้าน ทหารฝ่ายรัฐบาลไทย เป็นเหตุทำให้ความขัดแย้งที่มีอยู่แล้วระหว่างพวกชาวเขาและชาวที่ราบต่ำกลับเลวร้ายมากขึ้นไปอีก และทำให้เกิดการแตกแยกและการต่อสู้ด้วยกำลังอยู่ในระดับรุนแรง และโดยทั่วไปแล้วการปะทะกันอย่างรุนแรงนั้น เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้วยไทยได้ขยายอิทธิพลของตนเข้าไปในดินแดนซึ่งเมื่อก่อนเป็นดินแดนชาวเขา

ผลเกี่ยวเนื่องของหนึ่งทศวรรษ

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ทางภาคเหนือของไทยหลังจากมีการเคลื่อนกำลังทหารไปประจำการ ณ ที่นั้นแล้ว ประชาชนโดยทั่วไปก็มีได้สนใจต่อสถานการณ์นั้นอีกต่อไป ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอยู่ที่ว่ารัฐบาลต้องการให้มีการรายงานการรบนั้นน้อยที่สุด^(๔๓) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความรุนแรงของสถานการณ์ในปี ๒๕๑๑ ทางตำรวจ ตำรวจชายแดนจึงได้รับอนุมัติให้เริ่มโครงการ

ป้องกันหมู่บ้านแบบทหารโดยใช้ชาวเขารักษา โครงการนี้เหมือนโครงการที่แล้ว ๆ มาของตำรวจชายแดน คือมุ่งไปที่ชาวเขาเผ่าแม้วและเย้า แต่ในที่บางแห่งเช่นที่แม่สอด ตำรวจชายแดนไม่สามารถเริ่มโครงการดังกล่าวได้ เพราะปรากฏว่าไม่มีแม้วยอมมาเข้าโครงการ ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นปฏิปักษ์อย่างลึกลับระหว่างชาวแม้วและชาวไทย อันเนื่องมาจากการปราบปรามของรัฐบาลและความขัดแย้งโดยทั่วไป ทางการเมืองและสังคมดังที่เป็นมานานแล้ว ทางกองทัพบกยังได้ใช้ยุทธวิธีทั้งระเบิดนาปาล์ม การยิงปืนใหญ่ ปืนครก การทิ้งระเบิดโดยใช้เครื่องบิน ที่-๒๘ เพื่อทำ-

๒๕๑๒ ประมาณว่ากำลังทั้งหมดมีอยู่ ๑,๐๐๐ คน ได้รับความเสียหาย ๑๐ เปอร์เซ็นต์ Bangkok Post ฉบับวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๒ ได้รายงานการใช้ระเบิดนาปาล์มในพื้นที่สามจังหวัด ในบทความซึ่งกล่าวถึงคำสัมภาษณ์ของพลเอก ทวี จุลละทรัพย์ รองรัฐมนตรีกลาโหมไว้ด้วย โดยได้ตั้งข้อสังเกตว่า "เจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงเห็นพ้องกับการใช้มาตรการใหม่ เพราะการใช้จรวดก็ดี ปืนใหญ่ก็ดี ไม่สู้ได้ผล เพราะพื้นที่เป็นป่าเขายากที่จะเข้าไปให้ถึง"

(๔๓) ตามรายงานของ ยู พี ไฮ ส่งไปจากกรุงเทพ รายงานใน The New York Times ฉบับวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ มัดนี้

ลายหมู่บ้านที่ได้ชื่อว่าฝ่ายปฏิบัติอาศัยอยู่ให้
ราบเป็นหน้ากลอง และยุทธวิธีนี้ทำให้ชาวเขา
กลายเป็นผู้ลี้ภัยเพิ่มขึ้นทุกทีจาก ๖,๐๐๐ คนหรือ
มากกว่านั้นในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๑ เป็น ๙,๐๐๐
คนในเดือนมกราคม ๒๕๑๒ และกว่า ๑๐,๐๐๐ คน
ในกลางปี ๒๕๑๓^(๔๔) จำนวนผู้ลี้ภัยนี้เพิ่มขึ้น
เป็นถึง ๑๕,๐๐๐ คนในกลางปี ๒๕๑๕

จำนวนชาวเขาภาคเหนือที่ต่อต้านรัฐบาลนั้น
มีตัวเลขแตกต่างกันไปตามรายงานแต่ละหน่วย
งานของรัฐ แต่เมื่อเทียบรายงานของหน่วยงาน
ต่างๆ ที่อยู่ในที่เกิดเหตุในปี ๒๕๑๓ แล้ว ปรากฏ
ว่าจำนวนชาวเขาที่ติดอาวุธนั้นมีทั้งหมดประมาณ
๒,๐๐๐ คนในภาคเหนือของไทย ซึ่งประกอบ
ด้วยคน ๖๐๐ — ๖๕๐ คน ในจังหวัดเชียงราย
๗๐๐ — ๘๐๐ คน ในจังหวัดน่าน ๑๕๐ คน ใน
ในจังหวัดอุตรดิตถ์ ๒๐๐ คน ในอำเภอแม่สอด
นอกนั้นอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ และ
หล่มสัก^(๔๕) ข้อที่น่าสนใจที่สุดข้อหนึ่งของการจัด

องค์การของชาวเขาเหล่านี้ก็คือ ถึงแม้ว่าผู้ถืออาวุธ
จริงๆ จะเป็นชาวเขาจากเผ่าต่างๆ ก็ตาม ผู้นำ
ขององค์การ นับแต่ผู้นำจากคณะกรรมการกลาง
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จนถึงหัวหน้า
นั้นเป็นพลพรรคที่เป็นลูกครึ่งจีน^(๔๖) ดังนั้น
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จึงได้เคลื่อน
เข้าไปในช่องว่างของการจัดองค์การทางการเมือง
และทางทหารของชาวเขาที่ทางรัฐบาลเปิดไว้ให้
และจัดสร้างเครื่องมือควบคุมหมู่บ้านชาวเขา ขึ้น
ใหม่เอง สัญชาติของชาวเขาระดับต่ำที่สุดในองค์
การส่วนใหญ่ยังเป็นแม่และย่า แต่มีรายงานว่า
ทางชายแดนด้านทิศตะวันตกของไทยนั้น เริ่มมี
ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงร่วมด้วยบ้างเล็กน้อย

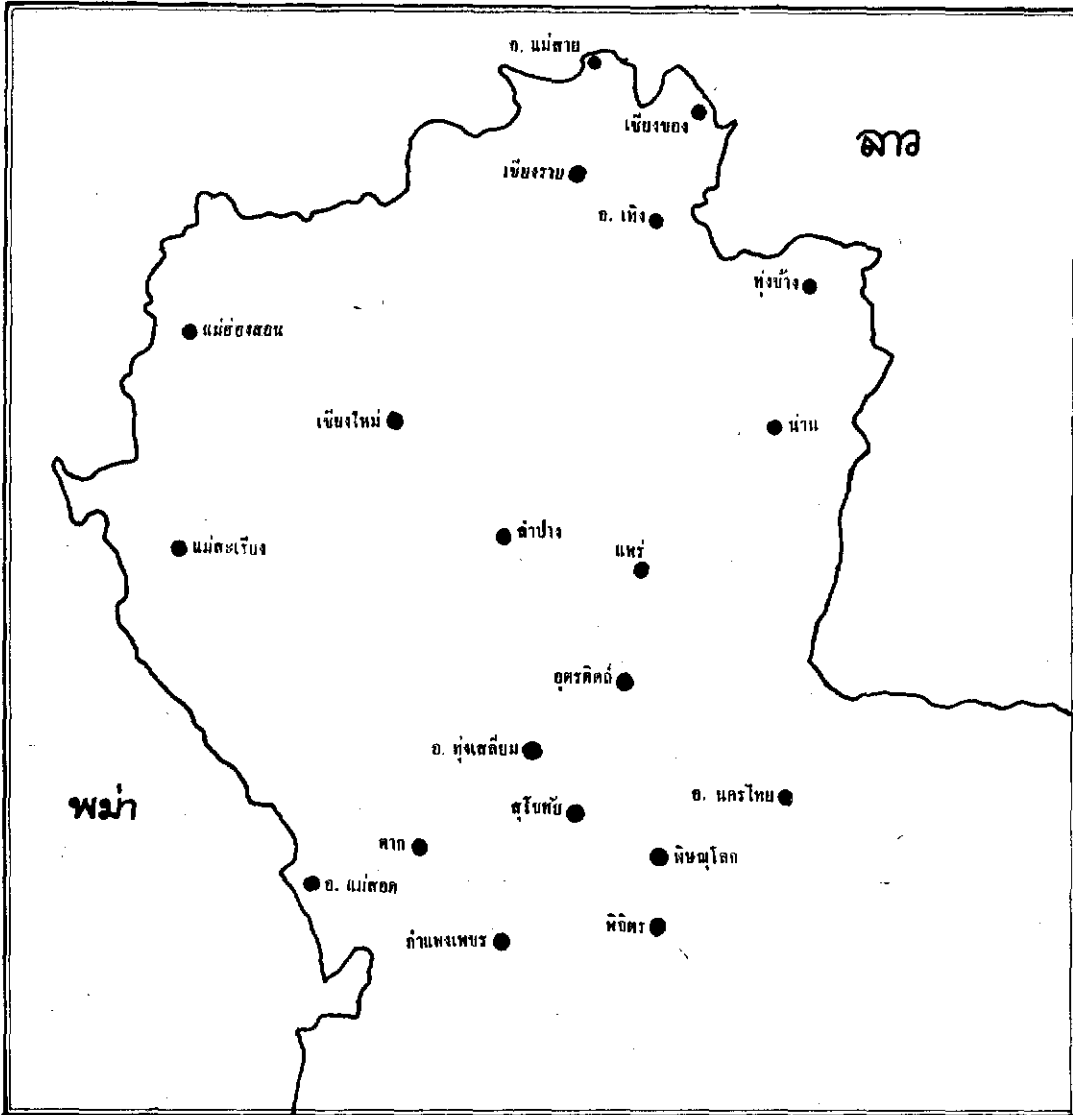
การปฏิบัติการรบของกองทัพไทย บินบัง
คับให้การสร้างทางหลวงในจังหวัดเชียงราย น่าน
และตาก ต้องหยุดชะงักลงหลายราย และทำให้
ทางฝ่ายผู้ก่อการร้าย สามารถจัดตั้งเขตปลดปล่อย
ได้ในเขตอำเภอบัวทองตะวันตกเฉียงเหนือ ของ

“พลโท สายหยุด เกิดผล ได้ขอร้องนักข่าวในประเทศเมื่อวันจันทร์ให้งดเสนอข่าว
เกี่ยวกับการโจมตีของคอมมิวนิสต์ในภาคเหนือ โดยกล่าวว่า การเสนอข่าวการโจมตีของ
คอมมิวนิสต์จะทำให้ประชาชนเห็นว่ารัฐบาลไม่สามารถให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนได้”

(๔๔) รายงานของ Development Consultants International Inc. เนื่องจากชาวเขาไม่ได้ถูกนับอยู่ใน
สำมะโนประชากรไทย จึงไม่มีตัวเลขชาวเขาในแต่ละจังหวัดที่แน่นอน อย่างไรก็ตาม เราอาจทราบ
ขนาดของประชาชนที่ลี้ภัยเทียบกับจำนวนชาวเขาได้ จากการคาดคะเนจำนวนชาวเขาตั้งแต่ปีนั้น คือ
เชียงราย ๕๐,๐๐๐ คน น่าน ๒๘,๐๐๐ คน ในเนื้อที่สามจังหวัด ๘,๐๐๐ คน

(๔๕) ก.อ.ป.ค. ให้ตัวเลขว่ามีชาวเขาติดอาวุธอยู่ในภาคเหนือเพียง ๘๒๐ คนเท่านั้น

(๔๖) ยกเว้นในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด ซึ่งไม่มีรายงานว่ามีการปฏิบัติการของพรรคที่เป็นไทยหรือไทยเชื้อสาย
จีนอยู่เลย

แผนที่แสดงจุดสำคัญของภาคเหนือ
ที่เกิดการต่อสู้ทางอาวุธ

จังหวัดน่าน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลยังไม่สามารถเข้าปฏิบัติงาน ในแถบที่มีชาวเขาเผ่าแม้วอยู่ในจังหวัดตากและแถบสันเขาสำคัญ ๆ ใกล้ชายแดนไทยลาวอีกด้วย สถานการณ์ที่น่าเกรงขามยิ่งกว่านั้นสำหรับรัฐบาลก็คือ ความกดดันจากขบวนการดังกล่าวซึ่งชุมชนไทยที่อาศัยอยู่ตามเชิงเขาในภาคเหนือของไทยในจังหวัดน่าน เชียงราย ลำปาง และเชียงใหม่ ได้มีการลอบสังหารหัวหน้าหมู่บ้านชาวไทยที่ต่อต้านกิจกรรมการโฆษณาชวนเชื่อและการจัดองค์การของขบวนการ และมีรายงานว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จากภูเขาได้ลงมาจัดตั้งขบวนการกลุ่มชาวไร่ชาวนา และสหกรณ์ในหมู่บ้านไทยที่อยู่แถบเชิงเขา เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๓ คนไทยสามคนที่ทำงานกับสำนักแถลงข่าวอเมริกัน ได้ถูกลอบยิงขณะที่กำลังเดินทางบนถนนในหุบเขาห่างจากอำเภอเชียงกลางในจังหวัดน่านประมาณห้ากิโลเมตรออก และในวันที่ ๑๕ กรกฎาคมทางเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ถูกลอบยิงบนถนนระหว่างเทิงและเชียงของในจังหวัดเชียงราย และตอนปลายเดือนกันยายน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายได้ถูกลอบยิงถึงแก่ชีวิตใกล้บ้านसार อำเภอเชียงแสน รายงานของตำรวจแสดงให้เห็นว่าองค์การของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยปฏิบัติการในเมืองใหญ่ๆ ในหุบเขาของภาคเหนือ เช่นจังหวัดเชียงใหม่ โดยร่วมมือกับชาวเขาบนภูเขา และมีสายงานข่าวกรอง และข่าวงานส่งข่าวอันมีประสิทธิภาพของพรรคคอมมิวนิสต์ ไทย

ปฏิบัติการระหว่างหุบเขากับบนภูเขาด้วย เจ้าหน้าที่ของฝ่ายรัฐบาลนั้น มีความเห็นตรงกันว่าไม่มีโครงการใหม่ที่จะคิดกันขึ้นมาจะสามารถต่อต้าน หรือเอาชนะขบวนการต่อต้านรัฐบาลของชาวเขาได้ แต่ละคนมีรู้สึกเสียใจที่เห็นว่าบทบาทของตนนั้นเพียงบันทึกจดหมายเหตุความสลายตัวของอำนาจทางฝ่ายรัฐบาลจากเนื้อที่อันกว้างใหญ่ในภาคเหนือ

สรุป

ก่อนที่จะเกิดปะทะกันอย่างรุนแรงภาคเหนือของไทยนั้น ความขัดแย้งระหว่างชาวไทยกับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ นั้นมีแฝงอยู่แล้ว เนื่องจากความไม่เสมอภาคระหว่างชาวไทย และชาวเขาที่ชนชั้นผู้นำของหมู่บ้านชาวเขาไม่สามารถจะก้าวหน้าด้านกรงงานไปตามลำดับขั้นได้ และดังนั้นจึงไม่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในการตำรวจ การทหาร หรือในการบริหารประเทศ และทางกรุงเทพฯไม่ยอมรับสิทธิในการถือที่ดิน และวิธีการเกษตรของชาวเขา ความขัดแย้งที่แฝงอยู่นี้มิได้ก่อตัวเป็นรูปขึ้นมาอยู่ยาวนาน เพราะวัฒนธรรมของชนพื้นราบ และชาวเขาขาดการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ควรสังเกตด้วยว่าความไม่เสมอภาคดังกล่าวนี้ มิได้เกิดจากความมั่งร่ำรวยที่ชาวไทยมีต่อชาวเขาแต่อย่างใด แต่เป็นนโยบายที่ใช้ได้ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ ในสมัยที่การติดต่อบริเวณกลุ่มชนทั้งสองมีอยู่จำกัด นับแต่ปี ๒๕๑๓ เป็นต้นมา การขยายตัวของประชา

กร การคมนาคมที่ดีขึ้น และความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของภาคเหนือที่ทวีขึ้น ทำให้ผลของนโยบายเดิมของไทย ที่ยึดมั่นอยู่กับตัวเองแต่ผู้เดียว และตัดชนกลุ่มอื่นออกจากส่วนได้ส่วนเสียของสังคมนั้น กลายเป็นปัญหาขัดแย้งที่จริงจังขึ้นมา

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เริ่มเข้าจัดองค์การฝ่ายตน ในบริเวณที่รัฐบาลละเลยเพื่อสร้างโครงสร้างขององค์การทางทหารและกวางเมือง อันจะกระตุ้นให้ชาวเขาเข้าร่วมมือด้วยความเต็มใจ ความสำเร็จที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับจากการจัดองค์การนี้ มีรากฐานอยู่บนสัญญาที่ให้กับชาวเขาว่า จะแก้ไขความไม่เสมอภาคซึ่งชาวเขาได้รับจากรัฐบาลไทย สัญญาเหล่านี้ว่าด้วยการปกครองตนเอง เสรีภาพในการใช้ระบบการเกษตรแบบโยกย้าย และวัฒนธรรมสืบเสถียรภาพในการยึดถือที่ดิน การศึกษาที่ชาวเขาไม่ได้รับจากทางการฝ่ายไทย ในกรุงเทพฯ และเสรีภาพในอันที่จะไม่ถูกกดขี่ข่มเหงและขูดรีดจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย การดูถูกเหยียดหยามอย่างจงใจและจากสงครามฝิ่นที่บังเอิญเกิดขึ้นนั้นทำให้กำลังรบของกองทัพไทยเข้าทำการปราบปรามชาวเขาโดยใช้วิธีรุนแรงแบบไม่เลือกหน้า มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่า อันที่จริง

แล้วทางฝ่ายผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์รัฐโครงสร้างของกองทัพไทยและวิธยุทธศาสตร์ของกองทัพไทยอย่างดีและคาดไว้แล้วและประสงค์ให้กองทัพไทยปฏิบัติการทางทหารดังกล่าวนี้ (๔๗)

การที่ชาวไทยกับชาวเขาเริ่มมีการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดผลสองประการ ประการแรกคือความขัดแย้งที่แฝงอยู่นั้นได้ก่อตัวเป็นรูปขึ้น และประการที่สองคือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่กองทัพไทยใช้วิธีการรุนแรงไม่เลือกหน้าไปย่ำความขัดแย้งเดิมด้วย ผลก็คือความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และเกิดการต่อต้านรัฐบาลด้วยกำลังอาวุธ ในระยะสองปีแรกของการปฏิบัติการรบของกองทัพบกปรากฏว่า จำนวนชาวเขาที่ต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลทวีขึ้นห้าเท่าหรือยี่สิบเท่า (ขึ้นอยู่กับว่าใช้ตัวเลขไหนขององค์การรัฐบาล) การปฏิบัติการในภาคเหนือของกองทัพบกยังปิดโครงการอื่น ๆ ที่กำลังพยายามจะแก้ปัญหาคความขัดแย้งของวัฒนธรรมชาวเขากับวัฒนธรรมของชาวไทยในที่ราบต่ำออกไปพันทางและทำให้ชาวเขากลายเป็นผู้ลี้ภัยสงครามถึงประมาณกว่า ๑๕,๐๐๐ คน ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ การโยกย้ายถิ่นฐานของชาวเขาต้องมีขึ้น เพราะชาวไทยขาดความสามารถ (หรือจะพูดให้ถูกก็ต้องว่าไม่เต็มใจ) ที่จะพัฒนาองค์การการเมือง

(๔๗) ในบทความเกี่ยวกับกรณีไทยทั้งระบอบชวาณาเผ่าแล้ว ใน *Far Eastern Economic Review* ฉบับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๒ นาย John Thomson ได้รายงานว่า พวกกองโจรได้บอกผู้ที่อาศัยอยู่ที่แม่เมาะว่า ตอนที่พวกนั้นมาถึงหมู่บ้านได้สองสามวัน ทางกองทัพไทยก็ได้ใช้เครื่องบินทำการทิ้งระเบิดแล้ว

การทหารที่เข้มแข็ง ในหมู่ชาวเขานับเป็นเหตุให้
เกิดระบบไม่เสมอภาค ซึ่งจำกัดสิทธิของชาวเขา
อย่างยิ่งตามที่เจ้าหน้าที่ไทยในกรุงเทพฯ ฯ ยึดถือ
ปฏิบัติกัน

ตั้งที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ซึ่ง
ประจำการอยู่ ณ ท้องที่นั้น และข้อมูลซึ่งอยู่ในที่
เก็บเอกสารของราชการ มิได้เห็นพ้องกันทุกอย่าง
กับความเห็นเป็นทางการ ซึ่งเสนอต่อมวลชน
ทั้งไทยและต่างประเทศ แหล่งข่าวเหล่านี้มีความ
เห็นตรงกันว่า ผู้นำ ก่อตั้งรัฐบาลมีความสัม
พันธ์กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยด้วย
และพรรคคอมมิวนิสต์ลาว เวียดนาม และจีนได้
ให้ความช่วยเหลือในด้านการฝึกอบรม การให้คำ
แนะนำ การโฆษณาชวนเชื่อ (แต่ไม่มีการช่วย
เหลือทางด้านกำลังคนแต่อย่างใด) การที่มวลชน
เข้าร่วมปฏิบัติการตามที่เป็นอยู่นั้น มิได้มีราก
ฐานอยู่บนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคอมมิวนิสต์ แต่เกิด

จากความต้องการที่จะป้องกันความเป็นอยู่ตาม
ประเพณีเดิมของตน และความต้องการความก้าว
หน้าซึ่งทางฝ่ายบริหารที่กรุงเทพฯ ฯ ไม่ยินยอมให้
ตนมี ดังนั้นเราพอจะสรุปได้ว่า ไม่ว่าฝ่ายต่อต้าน
รัฐบาลจะเกิดขึ้นได้ด้วยความช่วยเหลืออัน จำกัด จาก
ภายนอกตามที่ได้รับมาแล้วหรือไม่ก็ตาม เงื่อนไข
ที่จำเป็นในอันที่จะก่อให้เกิดการต่อต้านรัฐบาลนั้น
เป็นเรื่องอันเกิดจากเหตุการณ์ภายในประเทศไทย
เอง นั่นคือการที่รัฐบาลไม่ดำรงไว้ซึ่งความเสมอ
ภาคเท่าเทียมกันระหว่างชาวเขาและชาวไทย จะ
เห็นได้ดั่งว่าเงื่อนไขที่จำเป็นประการหนึ่ง ที่จะ
ทำให้ขบวนการในภาคเหนือเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว
เร็ว นั้น คือนโยบายใช้ความรุนแรงโดยไม่เลือก
หน้าของรัฐบาล

พันศักดิ์ วิญญูวัฒน์
สุชาติ ชวส์ศรี
แปล

การต่อสู้ทางอาวุธที่เกิดขึ้น
ตามสถิติของ ก.อ.ป.ก. ในรอบ ๔ ปี ที่ผ่านมา

พ.ศ.	เหตุการณ์/ครั้ง	หมายเหตุ
๒๕๑๑	๑๐๗๖	การกระทำประเภทรุนแรง ของทหารป่าอาจแบ่งได้ ๑๐ ประเภท คือการเข้าตี/ การซุ่มโจมตี/การยิงรบกวน /การข่มขู่/การวินาศกรรม/ การโฆษณาชวนเชื่อ/การยิง ต่อสู้อากาศยาน / การปะทะ และเหตุการณ์รุนแรงอื่นๆ
๒๕๑๒	๑๐๔๕	
๒๕๑๓	๑๐๔๕	
๒๕๑๔	๑๔๔๗	
รวมเวลา ๔ ปี	๔๖๑๓	

ที่มา จาก หนังสือปกขาว ซึ่งประมวลเหตุการณ์จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เท่านั้น

หลักการนิกสัน และความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย-อเมริกัน

มร. เลียวนาร์ดี อังเกอร์

ตั้งที่ข้าพเจ้าได้เรียนให้ทราบแล้วว่า ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวถึงหลักการนิกสันและความสัมพันธ์ที่หลักการนี้มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอเมริกัน กล่าวคือ หลักการนี้หมายถึงอะไร และไม่หมายถึงอะไร หลักการนิกสัน ท่านประธานาธิบดีนิกสันได้วางแนวทางไว้ในปี ๒๕๑๒ ที่เกาะกวมเมื่อท่านเดินทางไปเยี่ยมอาณานิคมเอเชียอาคเนย์และแปซิฟิก และเมื่อท่านมาเยี่ยมประเทศไทยด้วย เป็นหลักการที่ว่าด้วยการแบ่งเบาภาระและแบ่งปันความรับผิดชอบ พร้อมด้วย ความเข้าใจที่ว่าแต่ละประเทศจะพยายามจนสุดความสามารถในอันที่จะจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับ ความมั่นคงของตนเอง แต่ต้องเข้าใจด้วยว่า สหรัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือทั้งในด้านการพัฒนาและ ในด้านความช่วยเหลือทางทหารด้วย หลักการนี้มีใช้หลักการสำหรับการถอนตัวของสหรัฐไปเสีย จากความรับผิดชอบต่างๆ ที่มีอยู่ต่อนานาประเทศและการถอนตัวไปเสียจากบทบาทในย่านแปซิฟิก อันที่จริง หลักการนิกสันมิใช่จะใช้สำหรับเอเชียแต่แห่งเดียว แต่ยังใช้ได้กับสถานการณ์ ในยุโรปและในที่อื่น ๆ อีกในโลก แต่ว่าเอเชียอาคเนย์เป็นที่ที่ได้รับผลก่อนแห่งอื่น และมีการนำเอาหลักการนิกสันนี้มาใช้มากที่สุด การดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นลำดับเป็นขั้นประการแรก ซึ่งท่านทั้งหลายอาจกล่าวได้ว่าได้เสร็จสมบูรณ์ลงไปแล้วก็ตามเงื่อนไขของหลักการนิกสันนั้น คือการทำความตกลงกันในเวียดนาม แนวความคิดทั้งหมดของการมอบภาระให้แก่เวียดนามได้โดยประชาชนชาวเวียดนามเข้ารับผิดชอบเพิ่มขึ้นในหน้าที่รับผิดชอบส่วนใหญ่ หรือโดยครบครันในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของตนเอง นั่นแหละคือความหมายอันแท้จริงของโครงการมอบภาระให้แก่เวียดนาม ทุกวันนี้ เรื่องนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ความตกลงกันที่ปารีสเมื่อเดือน

มกราคมที่แล้วมา จึงนับได้ว่าเป็นผลประการหนึ่งอันเกิดมาจากหลักการนิรันดร์ เพราะหมายถึง การเข้ารับหน้าที่รับผิดชอบส่วนใหญ่ของรัฐบาลเวียดนามได้ในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของ เวียดนามใต้เอง นอกนั้น ยังหมายถึงการทำความเข้าใจกันในเรื่อง ความตกลงหยุดยิงซึ่ง ได้กระทำขึ้นระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เคยรวมกันเป็นรัฐบาลผสมในลาวและกัมพูชาด้วยว่าคงจะ หมายถึงการยุติการดำเนินการทางทหารและอาจเป็นช่องทางให้มีการทำความเข้าใจกันโดยสันติหลัง จากมีความตกลงหยุดยิงในกัมพูชา แต่น่าเสียดายที่สิ่งนี้ยังมิได้เกิดขึ้น ดังนั้น ถ้าหากความตกลง กันที่ปารีสนี้มีผลจริงจัง ก็ย่อมหมายถึงความสำเร็จประการแรกสำหรับสหราชอาณาจักรแนวความคิดของ หลักการนิรันดร์ นอกจากนั้นยังมีการดำเนินการอย่างอื่นอีกที่ได้กระทำลงไปแล้ว ซึ่งก็ให้ความหวัง ด้วยว่าจะมีสันติภาพและความมั่นคงเกิดขึ้นในโลก อาทิเช่น การติดต่อซึ่งชายวงกว้างขวางออกไปของสหรัฐกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และการปรึกษาหารือต่างๆของสหรัฐกับสหภาพโซเวียต ซึ่งล้วนแต่เป็นการมุ่งหน้าไปสู่สันติภาพทั้งสิ้น

สถานการณ์ใหม่ของการติดต่อของสหรัฐกับปักกิ่งดังกล่าวก็ดี การเจรจากับมอสโคว์ โดยตรงอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้นก็ดี และเหตุการณ์คล้ายคลึงอื่น ๆ ในเรื่องกิจการระหว่างประเทศก็ดี หมายถึงว่าบรรยากาศระหว่างประเทศที่มีความตึงเครียดน้อยลงนั้นได้เกิดขึ้นแล้ว และโอกาสที่จะเจรจากันก็มีมากขึ้น ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนั้นเพราะคิดถึงปัญหาที่มีอยู่เสมอมาว่าความตกลงประการต่างๆ เกี่ยวกับสันติภาพซึ่งได้กระทำกันขึ้นที่ปารีสนั้นกำลังจะมีผลหรือไม่ และกำลังจะได้รับการปฏิบัติตามอย่างสุจริตใจโดยปราศจากเงื่อนไขการลวงละเมิดหรือไม่ ดังนั้น ในปัจจุบันเรากำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ และปัญหาที่ว่าความตกลงสันติภาพดังกล่าวนี้จะได้รับการปฏิบัติตามมากน้อยเพียงใดนั้น แสดงให้เห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกดดันทางทวิภาคีสหรัฐพร้อมไว้เพื่อยับยั้งการละเมิดข้อตกลงดังกล่าว และกำลังที่มีไว้เพื่อยับยั้งนั้นส่วนใหญ่อยู่ในประเทศไทย กำลังยับยั้งนี้ไว้เพื่อที่จะตอบโต้ต่อการลวงละเมิดความตกลงที่ปารีส ซึ่งย่อมจะเป็นคุณประโยชน์ต่ออาเซียนอย่างแน่นอน และข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวว่ายังเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยอีกด้วยที่ว่าหากสันติภาพและเสถียรภาพซึ่งจะได้จากความตกลงที่ปารีสเป็นความจริงขึ้นมา ประเทศไทยก็จะได้อยู่ในภาวะสันติภาพ และมีช่องทางที่จะมีการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและทางสังคม รัฐบาลสหรัฐและรัฐบาลไทยได้ทำความตกลงกันในเรื่องการมีกำลังทหารอเมริกันอยู่ในประเทศไทย เพื่อที่จะให้เป็นกำลังยับยั้ง และรัฐบาลของประเทศทั้งสองจะเข้าร่วมปรึกษาหารือกันเป็นครั้งคราวในเรื่องความจำเป็นที่จะต้องมีการมีกำลังทหารในประเทศนี้ ตลอดจนถึงเรื่องระดับกำลังทหารที่จะมีไว้ด้วย มีผู้ตั้งคำถามขึ้นหลายประการเกี่ยวกับการมีทหารอเมริกันอยู่ในประเทศไทย เป็นต้นว่าการมีทหารอเมริกันอยู่ในประเทศไทยนี้จะเป็นการกีดขวางต่อการปรับปรุงสัมพันธภาพกับสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือไม่ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นการกีดขวาง ตามความคิดของข้าพเจ้านั้นทุกวันนี้ จีนเองพะวงอยู่นับเรื่องซึ่งทางฝ่ายจีนถือว่าอาจจะเป็นการตีวงล้อมของสหภาพโซเวียต

มากกว่าจะวิตกกังวลในเรื่องเกี่ยวกับการมีทหารอเมริกันอยู่ในประเทศไทยต่อไป และข้าพเจ้าก็ยังมิได้พบหลักฐานบ่งถึงความวิตกใดๆ ของจีนในเรื่องนี้ คำถามอีกข้อหนึ่งก็คือ การมีทหารอเมริกันอยู่ในประเทศไทยนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในประเทศอย่างไรบ้าง ข้าพเจ้าไม่เห็นว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันแต่อย่างใด แต่ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวว่า ถ้าเวียดนามเหนือคัดค้านการมีทหารอเมริกันอยู่ที่นั่นแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่า เรื่องนี้จะต้องหมายความว่าเวียดนามเหนือวิตกในเรื่องการตอบโต้ ถ้าเวียดนามเหนือจะตัดสินใจล่วงหน้าจะเปิดความตกลงที่ปารีสและไม่ปฏิบัติตามจริง ๆ ถึงแม้ว่าเรื่องนี้มีใช่เป็นเหตุผลที่จะต้องมีทหารอเมริกันในประเทศไทยก็ตาม แต่ก็ เป็นความจริงที่ว่า การมีทหารอเมริกันอยู่ที่นั่นยังประโยชน์ให้เป็นเงินปีละประมาณ ๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐนอกเหนือไปจากความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและทางทหารของสหรัฐ

ในดอกแรกที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงหลักการนี้ ข้าพเจ้าได้ชี้แจงว่าหลักการนี้ยังระบุไว้ด้วยว่า สหรัฐจะคงช่วยเหลือพันธมิตรของตนสืบไป เพื่อให้พันธมิตรสามารถรักษาความมั่นคงปลอดภัยของตนได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาด้วยและนับแต่ปี ๒๕๕๔ เป็นต้นมา สหรัฐได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยตามโครงการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจผ่านทางยูซอมและองค์การก่อน ๆ เป็นเงินจำนวน ๖๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในด้านการช่วยเหลือทางทหารจำนวน ๑,๑๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวว่า ชาวที่ท่านพบเห็นบ่อยๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการตัดทอนโครงการให้ความช่วยเหลือนั้นทำให้เข้าใจไขว้เขว ความจริงแล้ว ระดับการช่วยเหลือนั้นไม่ได้เท่ากันทุกปีไป บางปีสูงขึ้นบางปีก็ลดน้อยลง เพราะมีเหตุผลอันสมควรมากมายหลายประการ ตัวอย่างเช่น ความช่วยเหลือมีระดับสูงขึ้นในด้านเศรษฐกิจจากจำนวน ๒๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๑๔ เป็น ๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๑๖ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่าเรื่องราวบางอย่างซึ่งเจรจกันอยู่ในเวลานั้นนั้นตกลงกันได้ ในด้านการทหาร ความช่วยเหลือเป็นเงินจำนวน ๔๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๐๙ ได้เพิ่มสูงขึ้นไปจนถึง ๙๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปีงบประมาณที่แล้วคือปี ๒๕๑๕ ปีนี้จะลดลงไปบ้าง แต่ว่าสิ่งที่ท่านทั้งหลายที่ยอมรับตัวเลขสถิตินี้สามารถจะใช้พิสูจน์อะไรต่ออะไรได้เกือบทุกอย่าง และการที่จะวัดดูความช่วยเหลือโดยถือเอาปีต่อปีเป็นหลักนั้น ย่อมจะเป็นการผิดพลาด หากแต่ควรระมัดระวังโครงการต่างๆ รวมกันจากการที่สหรัฐและประเทศไทยได้ร่วมมือกันมาเป็นเวลาหลายปีจนกระทั่งถึงเวลานี้ และมองดูว่าโครงการนั้นๆ ได้รับผลสำเร็จเป็นประการใดบ้าง

เมื่อข้าพเจ้ากล่าวว่า สหรัฐจะให้ความช่วยเหลือและช่วยในโครงการรักษาความมั่นคงและพัฒนาในประเทศไทยสืบต่อไปนั้น แน่แน่นอน ข้าพเจ้าคิดอยู่ในใจว่า ผู้ที่จะรับภาระรับผิดชอบส่วนใหญ่นั้นก็คือประเทศไทยนั่นเอง ในด้านการทหาร เราจะต้องมีกำลังทหารที่นั่นคือไปอีกเพื่อยับยั้งการระเบิดต่อความตกลงหยุดยิงซึ่งได้มาหลังจากที่ต้องใช้เวลาหลายปี และต้องทนเจ็บช้ำและใช้ความเพียรพยายามเป็นที่สุด ด้วยความเห็นชอบของรัฐบาลไทย เราจะรักษากำลังเอาไว้

เพื่อจะพยายามให้เกิดความมั่นใจได้ว่า ความตกลงที่ปารีสนั้นบังเกิดผล เมื่อมีหลักการเช่นนั้นแล้ว เราก็จะสามารถมองไปข้างหน้าสู่เป้าหมายซึ่งเราหวังจะได้บรรลุถึง ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการนิกสัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในอันที่ก้าวเข้าไปสู่ศักราชซึ่งมีแต่การเจรจา การแข่งขันกันทางการเมืองและการอยู่ร่วมกันโดยสันติ แทนที่จะมีความตึงเครียดและสงครามอันเป็นสัญญาณกัณฑ์ของสถานการณ์ในเอเชียอาคเนย์มาเป็นเวลาช้านาน

จากคำปราศรัยของเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา
ประจำประเทศไทย ซึ่งบันทึกจากการออก
อากาศในรายการ "ประเทศไทยก้าวหน้า"
ของสถานีไทยโทรทัศน์ ช่อง ๕

วิจารณ์เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ
ประจำประเทศไทย

ไทย ตัดสินโชคชะตา ของตนเองได้หรือไม่ ถนัด คอมันตร์

เมื่อไม่นานมานี้ เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ มร. เดียวนาร์ต อังเกอร์ ได้ออกอากาศทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อชี้แจงและหาเสียงสนับสนุนนโยบายต่างประเทศทั่วไปของสหรัฐฯ และนโยบายเกี่ยวกับประเทศไทยอีกด้วย การที่ทูตต่างประเทศใช้เครื่องมือสื่อสารสาธารณะของรัฐ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองมิใช่บ่อยครั้งนัก หรือเกือบจะว่าไม่มีเลยก็ได้ ในเมื่อการใช้นั้น มีจุดหมายทางการเมืองเป็นกรณีเอกเทศ มิใช่เรื่องสัมพันธ์โดยทั่วไปเช่นในโอกาสที่ประชุมมาเยือนเป็นทางการ แต่ก็พอจะเข้าใจได้ เพราะไทยกับสหรัฐฯ ใกล้ชิดกันมานาน

เกือบจะเป็นทองแผ่นเดียวกันแล้วก็ได้ ในขณะที่ สหรัฐมีทหารอยู่ในไทยถึงครึ่งแสนคนและในเวหาของไทยก็มีเครื่องบินรบอเมริกัน บินฉวัดเฉวียนอยู่อาจจะมากกว่าในท้องฟ้าสหรัฐฯ เสียอีก เพราะในสหรัฐมีสันติ แต่ดินแดนของไทยกำลังถูกใช้เพื่อการรบ ดังนั้น การที่ทูตสหรัฐฯ ออกอากาศปราศรัยกับประชาชนไทย จึงอาจถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา

ทูตสหรัฐฯ ทูตว่ากระไรบ้าง ?

๑) ท่านบอกว่า สิ่งที่เราเรียกว่า "ลัทธินิกสัน"

เป็นนโยบายแบ่งภาระ และความรับผิดชอบ
ระหว่างสหรัฐกับมิตรประเทศ มิใช่เป็นการลด
ตัวจากความรับผิดชอบระหว่างประเทศ และปฏิเสธ
บทบาทในย่านมหาสมุทรแปซิฟิก เสียเลยทีเดียว
คำอธิบายนี้อาจจะไม่ตรงกับถ้อยคำของประธานา
ธิบดีนิกสันเอง ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างหนักแน่นว่า
ไม่มีวันเสียแล้วที่ทหารอเมริกันจะถูกส่งให้ ไปทำ
การรบบนผืนแผ่นดินใหญ่เอเชียอีก ท่านผู้เป็น
ปัญญาชนย่อมสามารถพิจารณาเอาเองได้ว่า
ถ้อยแถลงเช่นนี้หมายถึงการถอนตัวหรือไม่ หรือ
สหรัฐอุจกติดถอนตัวแต่เพียงกำลังบนพื้นดิน ไม่
ถอนในท้องฟ้าและมหาสมุทรก็อาจเป็นได้ อย่างไร
ก็ดี เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศอเมริกันผู้หนึ่ง ซึ่งเคย
ดำรงตำแหน่งในสมัยประธานาธิบดีเคนเนดีและ
จอห์นสัน ได้มาพบและเจรจากับข้าพเจ้าสองครั้ง
ได้เตือนว่า อย่าถือ "ลัทธินิกสัน" นี้เป็นสวระ
มากนัก ความความคิดของท่านผู้นี้ ประธานาธิบดี
นิกสันแถลงเช่นนั้นเพื่อเอาใจประชาชนอเมริกัน
ซึ่งเบื่อหน่ายสงคราม โดยเฉพาะสงครามเวียต
นาม อย่างหาที่เปรียบมิได้ มิใช่เพื่อวางหลัก
นโยบายต่างประเทศที่ตายตัว ดังนั้น จึงควร
คำนึงถึงเจตนารมณ์ และเหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง
มากกว่าตัวอักษร และถึงคำพูดจะมีดังเช่นว่า แต่
ความหมายที่แท้จริงอาจจะเป็นอย่างอื่นก็ได้ ข้าพ
เจ้าชอบใจท่านอดีตนักการทูตผู้นี้ และรับว่าใน
อนาคต ถ้ามีถ้อยแถลงใดจากสหรัฐข้าพเจ้าจะ

พยายามไม่ยึดถือถ้อยคำที่ปรากฏออกมา แต่
จะต้องแสวงหาความหมายที่อยู่เบื้องหลัง

๒) ทูตสหรัฐกล่าวต่อไป โดยที่ความตกลง
หยุดยิง ซึ่งรัฐบาลของท่านได้ลงนามที่กรุงปารีส
เมื่อเดือนมกราคมที่แล้ว ยังคงคลอนแคลนไม่แน่นอน
และมีลักษณะเป็นลูกตุ้มลูกคนอยู่ สหรัฐจึงจำต้อง
รักษากำลังตอบโต้ (deterrent force) ไว้ให้พร้อม
สรรพ โดยเฉพาะในประเทศไทย แต่ท่านมิได้
ให้ข้อเท็จจริงว่า จำนวนทหารอเมริกันในไทย
มีมากกว่าเมื่อสองสามปีก่อนถึง ประมาณ ๓๐
เปอร์เซ็นต์ และสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความตกลง
หยุดยิงที่ปารีสคลอนแคลนไม่แน่นอนหนักก็เพราะ
สหรัฐได้ยินยอมผ่อนผันแก่ฝ่ายเวียตนามเหนือโดย
ไม่ระบุให้ฝ่ายนั้นถอนกำลังออกจากเวียตนามได้
ทั้งนี้ เพื่อเป็นการต่อรองให้เวียตนามเหนือยอม
ตกลงเซ็นสัญญาด้วย เกี่ยวกับกรณีเขมรและลาว
ก็มิได้มีการเน้นให้เวียตนามเหนือถอนกำลังออกไป
เพียงแต่อ้างถึงความตกลงที่เมืองเจนีวาเมื่อปี ค.ศ.
๑๙๕๔ และ ๑๙๖๒ ซึ่งเป็นกรกล่าวอย่างอ้อม
ค้อมให้ถอนทหาร มิใช่เป็นการระบุอย่างตรงไป
ตรงมา เนื่องจากนี้ เวียตนามเหนือจึงได้ใจและ
บิตพลัวไม่ยอมถอนทหารออกจากประเทศทั้งสาม
แต่กลับส่งทหารและปัจจัยการรบไปเพิ่มอีก บัดนี้
เมื่อเวียตนามเหนือพยายามหลีกเลี่ยงพันธะของ
ตน ฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบมากที่สุดคือฝ่ายสหรัฐ
ซึ่งเจรจากับเวียตนามเหนือที่กรุงปารีส

ในส่วนที่เกี่ยวกับไทยนั้น ทูตสหรัฐอาจจะ

ผลหรือลืมนำไปว่า ประเทศไทยมิได้เกี่ยวข้องกับ ความตกลงหยุดยิงแต่อย่างใด การเจรจา มิได้รับเชิญให้ไปร่วมด้วย การลงนาม มิได้ลงด้วย และแม้แต่การประชุมเพื่อรับรู้ความตกลงหยุดยิง ก็มิได้รับเชิญให้ไปร่วมด้วย เมื่อข้อเท็จจริงเป็น ดังนี้ เหตุใดสหรัฐจึงจะมารบรัดเอาว่าไทย ต้องช่วยให้ความตกลงหยุดยิงบรรลุผลโดยยอมให้ ทหารอเมริกันครึ่งแสนคนอพยพจากฉนวนใต้เข้ามา ตั้งฐานทัพในไทย และใช้ดินแดนไทยสำหรับทำ สงครามทางอากาศกับบริเวณใกล้เคียง โดยที่ ประชาชนชาวไทยมิได้รู้เห็นและตกลงยินยอมด้วย สหรัฐตระหนักหรือไม่ว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการ ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ ละเมิดอธิปไตย ของไทย และเป็นการดึงไทยเข้าสู่ห้วงแห่งสงคราม เช่นเดียวกับเมื่อ ๒๐ ปีเศษที่แล้วมาแล้ว ประเทศไทยได้ถูกรัฐบาลในสมัยนั้นนำเข้าสู่สภาพสงคราม โดยประกาศสงครามกับสหรัฐและอังกฤษ อันเป็น ผลให้ประเทศไทยต้องเสียชีวิตผู้คนและทรัพย์สิน อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อชดใช้เป็นค่าปฏิกรรม สงคราม นอกจากนั้น การที่สหรัฐใช้อาวุธจรวด ไทยในลักษณะนี้ยังเป็นการชักศึกเข้าบ้านเมืองไทย เพราะฝ่ายที่รับระเบิดย่อมจะรู้สึกเจ็บแค้น และ หาทางโจมตีโต้ตอบ ถ้าทำแก่ที่ตั้งกองทหารไม่ได้ เพราะมีอาวุธทันสมัยป้องกันตัว ก็ทำแก่คนไทย ที่พำนักอาศัยในหมู่บ้านอันปราศจากการป้องกัน และเนื่องจากเหตุนี้เอง เพียงไม่ถึงครึ่งปีงบประมาณสำหรับการปราบปรามผู้ก่อการร้ายก็หมดสิ้น

รัฐบาลต้องของบประมาณเพิ่มเติมอีกถึง ๔๐๐ ล้าน บาทเศษ เพื่อรับสถานการณ์ผู้ก่อการร้ายซึ่งคุก ความมากขึ้น บัดนี้สหรัฐได้รับสันติภาพแล้วและ ได้รับเชลยศึกซึ่งถูกฝ่ายคอมมิวนิสต์จับ ไปกลับคืน มาแล้ว แต่สหรัฐก็ยังสร้างสถานะสงครามให้แก่ ไทยในปัจจุบันและต่อไปก็คงจะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ที่คนไทยจะต้องรับภาระและบาปกรรมจาก การเช่นฆ่า การแก้แค้น และการปองร้ายจาก ฝ่ายที่อเมริกันช่วยสร้าง ให้เป็นศัตรูต่อเราอีกเป็น เวลานาน จนอาจจะตกทอดไปถึงอนุชนรุ่นหลัง ก็อาจจะเป็นได้

อันที่จริง ถ้าฝ่ายอเมริกันไม่เห็นแก่ตัวจน เกินไปและนำใจของตนไปใส่ใจคนอื่นบ้าง ก็น่า จะตั้งปัญหาถามตนเองว่า ถ้ามีประเทศที่สามมา ขอใช้ฐานทัพในสหรัฐเพื่อตั้งระเบิดต่อเพื่อนบ้าน ของสหรัฐ คนอเมริกันจะพอใจหรือไม่ที่ประเทศ ของเขาถูกใช้เป็นเครื่องมือ สำหรับทำสงครามใน ยามสงบ ? ท่านทั้งหลายคงพอจะคาดหมายได้ว่า คำตอบจะเป็นอย่างไร นอกจากนั้น ข้อเท็จจริง ก็ยังปรากฏอย่างแจ่มชัดว่า การทิ้งระเบิดในอินโด จีน และโดยเฉพาะในเขมรที่สหรัฐกำลังทำอยู่ ในขณะนี้ มิได้กระทำเพื่อประโยชน์ของคนส่วน ใหญ่ แต่เพื่อสนองนโยบายของบุคคลบางคน เท่านั้น ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ วงการ หนังสือพิมพ์ และรัฐสภาของสหรัฐจึงไม่เห็นด้วย จนมีการแปรญัตติ ตัดงบประมาณเพื่อการนี้เสีย และในที่สุด ประธานาธิบดีนิกสันต้องหาทาง

ประนีประนอมโดยกำหนดเส้นตาย ยุติการทิ้งระเบิดภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ศกนี้

สำหรับไทยนั้น เป็นที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับประโยชน์แต่อย่างใด มีแต่ทางเสียนานาประการและโดยเฉพาะต้องเผชิญกับผู้ก่อการร้ายมากขึ้น จนถึงกับตั้งของงบประมาณเพิ่มเติม นอกจากนี้ ในด้านการเมืองฝ่ายที่สนับสนุนรัฐบาลเขมรของจอมพลลอนนอล และไม่ยากให้เจ้าสีหนุกลับมาใช้อำนาจก็จะต้องผิตหวังในไม่ช้านี้ เพราะฐานะของขบวนการเขมรอ่อนแอแรงลงทุกวัน และคงจะทนต่อไปไม่ได้นาน ฝ่ายอเมริกันผู้สันติกรณินี้ได้เริ่มทาบทามขอติดต่อกับเจ้าสีหนุ โดยผ่านจีนปักกิ่ง ขอให้จีนช่วยจูงใจให้เจ้าสีหนุรับเงื่อนไขเพื่อยุติการสู้รบในลักษณะที่สหรัฐพอจะรับได้ ซึ่งอาจจะหมายถึงการจัดตั้งรัฐบาลผสมภายใต้การนำของสีหนุ และอาจมีบางคนในคณะของลอนนอลเข้าร่วมอยู่ด้วย แต่เจ้าสีหนุซึ่งขณะนี้เป็นผู้ได้เปรียบก็แข็งกร้าว ไม่ยอมผ่อนปรนแต่อย่างใด และถึงกับอ้างว่าจะไม่ยอมพบกับ ดร. คิสซิงเจอร์ ผู้แทนของประธานาธิบดีนิกสัน พุทธิการณ์นี้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่าฝ่ายไทยไม่ได้รับประโยชน์แต่อย่างใดจากการเพิ่มกำลังทหารของสหรัฐในไทยและการทิ้งระเบิดฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเขมร ซึ่งได้กระทำมาเป็นเวลากว่า ๔ เดือนแล้ว เพราะทิ้งระเบิดมากเท่าใดฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ประชิดใกล้พนมเปญและเมืองอื่น ๆ ยิ่งขึ้นและสามารถตัดเส้นทางลำเลียงและการคมนาคมได้จนเกือบสิ้นเชิง จน

ทำให้เขมรขาดแคลนทั้งเสบียงและเครื่องใช้ไม่สอยต่าง ๆ อย่างสาหัส ในขณะที่เดียวกัน บริเวณชายแดนของไทยที่ติดต่อกับเขมรก็ถูกกองกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์คุกคามมากซึ่งอเมริกันไม่สามารถช่วยอะไรได้เลย ทั้งภาระค่าใช้จ่ายและการต่อสู้ปราบปรามก็ตกอยู่กับฝ่ายไทยทั้งสิ้น

แต่ทั้ง ๆ ที่พฤติกรรมปรากฏอย่างโจ่งแจ้ง ทูตสหรัฐก็ยังฝันอ้างว่าการที่ทหารอเมริกันอยู่ในไทยเป็นของประเสริฐสำหรับคนไทย และการที่เครื่องบินอเมริกันทำการทิ้งระเบิดในอินโดจีนและโดยเฉพาะในเขมรก็เป็นการช่วยไทย และต่อไปภายหลัง ๑๕ สิงหาคม เมื่อสหรัฐหยุดทิ้งระเบิด เพราะรัฐสภาตั้งงบประมาณ ก็คงทำเพื่อช่วยไทยอีก เป็นอันว่า ต่อไปนี้ คนไทยไม่ต้องคิดอะไรคอยฟังหูต่างประเทศสอนเราก็มแล้วกัน ว่าอะไรเป็นคุณและอะไรเป็นโทษแก่ประเทศชาติของเรา คนไทยอาจจะนำสมองไปลอยน้ำเสียก็ได้เพราะมีสมองต่างดาวมาช่วยทำหน้าที่คิดให้เราแล้ว

๓) เพื่อสนับสนุนการมีทหารอเมริกันอยู่ในไทย ทูตสหรัฐได้แถลงต่อไปว่า ท่านเชื่อเหลือเกินว่าจีนไม่ขัดข้องเลยที่มีทหารอเมริกันอยู่ในไทย เพราะเขาเป็นห่วงการที่ถูกโซเวียตตีวงล้อมมากกว่าเรื่องอื่น ๆ พวกเราคนไทยคงจะฉงนว่า การที่จีนจะห่วงหรือไม่และจะขัดข้อง น่าจะอยู่นอกประเด็น คนไทยต่างหากที่ควรจะขัดข้องหรือไม่ขัดข้อง ไม่ใช่เรื่องของคนจีน และนอกจากนี้ ไม่เข้าใจว่าเหตุใดทูตสหรัฐจึงไปทำหน้าที่แถลงแทนรัฐบาล

บักก็งเสียอีกด้วย อย่างไรก็ตามก็ดี ความเข้าใจและข้อคิดของทูตสหรัฐก็ยังไม่ถูกต้อง และไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อคณะปึงปองจินมาเยือนประเทศไทย รองหัวหน้าคณะก็ได้ตามเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของรัฐบาลไทย ที่ไปต้อนรับอย่างมีเสถียรภาพว่า ไทยมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างไร จึงยินยอมให้ทหารต่างด้าวเข้ามาใช้ฐานทัพในไทย เพื่อทำสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยที่ประชาชนคนไทยมิได้มีส่วนเห็นด้วยเลย ความข้อนี้ ได้ประกาศในหน้าหนังสือพิมพ์ ฉะนั้น จึงมิใช่เป็นเรื่องลึกลับแต่อย่างใด

๔) ทูตสหรัฐได้กล่าวเป็นเชิงเตือนความจำด้วยว่า ประเทศของท่านได้ให้เงินช่วยเหลือไทยมาแล้วอย่างมากมาย เช่นช่วยทางด้านเศรษฐกิจเป็นเงินถึง ๖๖๐ ล้านดอลลาร์และทางทหารอีก ๑,๑๐๐ ล้านดอลลาร์ ภายในระยะเวลา ๒๒ ปีล่วงมาแล้ว และในขณะนี้สหรัฐต้องใช้จ่ายทางทหารอีกปีละ ๒๐๐ ล้านดอลลาร์

ไม่เป็นที่สงสัยว่าบรรดาคนไทยที่เห็นตัวเลขที่เสนอมานี้ย่อมจะรู้สึกตื่นตัว และขอบคุณสหรัฐตามประเพณีกตัญญูของเรา ทั้งที่ไม่ทราบว่าการไทยรับรองตัวเลขเหล่านี้ ว่าถูกต้องหรือไม่ แต่บังเอิญได้ไปอ่านเรื่องเกี่ยวกับยูโกสลาเวียในนิตยสารรีเดอร์ส ไดเจสต์เข้าจึงทราบว่า ยูโกสลาเวียก็เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากสหรัฐเหมือนกันและเป็นจำนวนถึง ๒,๕๐๐ ล้านดอลลาร์ ซึ่งมากกว่าเงินช่วยเหลือ ที่ประเทศไทยได้รับเสียด้วย

ซ้ำ และโดยที่ประเทศดังกล่าวไม่ต้องให้ฐานทัพสหรัฐใช้และไม่เคยให้ความร่วมมืออย่างที่ประเทศไทยให้ เพราะเขาเป็นประเทศที่ใช้ระบบสังคมนิยมมาร์กซิสต์และมีนโยบายเป็นกลาง

เกี่ยวกับเงินค่าใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐในประเทศไทยเป็นเงิน ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ต่อปี เชื่อว่าคงมีผู้สงสัยอยากทราบรายละเอียดอยู่มากว่า ใช้จ่ายเป็นค่าอะไรบ้าง ใช้จ่ายให้แก่ใคร เป็นค่าสินค้าหรือค่าบริการอะไร เงินรายนี้รวมทั้งเงินเดือนทหารอเมริกันด้วยหรือเปล่า และ เป็นเงินที่จ่ายในสหรัฐเท่าใดและในไทยเท่าใด

อย่างไรก็ดี เมื่อทูตสหรัฐมีท่าทีอยากจะช่วยคนไทยวินิจฉัยโชคชะตาประเทศของตน หรือวินิจฉัยแทนคนไทยเสียเลย เหตุใดจึงไม่กล่าวถึงประโยชน์ที่สหรัฐได้รับจากไทยบ้าง เช่นการที่สหรัฐย้ายเครื่องบินรบเช่น บี ๕๒ จากเกาะกวม มาปฏิบัติการจากฐานทัพอากาศคูตะเกา สามารถประหยัดเงินค่าใช้จ่ายได้ปีละก็ร้อยล้าน ดอลลาร์ และในการที่เครื่องบินรบชนิดอื่น ๆ มาตั้งปฏิบัติการจากฐานทัพต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น อุดร โคราช ตาคลี ฯลฯ สหรัฐสามารถประหยัดเงินและช่วยชีวิตทหารของตนได้มากน้อยเท่าใด ถ้าต้องการเสนอข้อคิดให้สมคูลย์ และใกล้เคียงกับความจริง ก็น่าจะกล่าวถึงข้อเท็จจริงทางด้านนี้บ้าง ไม่ปิดเงียบไว้และกล่าวถึงแต่บุคคลที่สหรัฐอ้างว่าทำให้แก่บ้านเมืองและคนไทย

เนื่องด้วยคนไทยทั่วไป รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย

ยังไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของทหารอเมริกันในปัจจุบันในประเทศไทย จึงยังไม่รู้สึกตื่นตระหนกเป็นพิเศษเพราะยังมีข้อกังขา และสงสัยว่า ในทางปฏิบัติเงินรายนี้ก่อให้เกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของชาติและประชาชนไทยโดยทั่วไปอย่างไรบ้าง สิ่งที่เรามองเห็นได้ชัดในขณะนี้ คือ ผลเสียหาย การเมืองทั้งภายในและภายนอก การขาดเสรีภาพ ในการดำเนินนโยบายเพราะมีความกดดัน เนื่องจากทหารต่างด้าวเข้ามาตั้งอยู่ในบ้านเมืองของเรา อาทิเช่น เมื่อเงินดอลลาร์ลดค่า เงินบาทก็ถูกบังคับให้ลดตามไปด้วย ซึ่งทำให้เราต้องซื้อสินค้าจากภายนอกแพงขึ้น และมีผลกระทบกระเทือนการครองชีพของประชาชน และแผนการพัฒนาประเทศอย่างมากมาย นอกจากนั้น เมื่อเราส่งสินค้าที่โลกภายนอกต้องการ เช่น ข้าวและดีบุกหรือน้ำตาล ไทยก็ได้รับเงินค่าสินค้าเหล่านั้นลดลง เป็นอันว่าเราขาดทุนทั้งชั้นและล่อง ทั้งนี้ ยังมิได้กล่าวถึงการที่เงินทุนสำรองของไทยที่เป็นดอลลาร์สูญค่าไปเนื่องจากการลดค่าเงินสกุลดังกล่าว ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม ความเสื่อมโทรมและเสียหายก็อาจเห็นได้ชัดเหมือนกัน เป็นอันว่า ผลเสียมีอยู่ทั่วมหันต์ผลดี ซึ่งถ้าจะมีบ้าง ก็คงจะเกิดขึ้นแก่เพียงคนส่วนน้อยเท่านั้น

การที่ฝ่ายไทยได้รับผลเสียหาย และต้องมีการอย่างมากมายในการร่วมมือกับฝ่ายอเมริกัน ไม่ทำให้มิตรของเราเห็นใจเราเท่าใดนัก เช่น เมื่อท่านนายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ไทยต้องเสียสละ

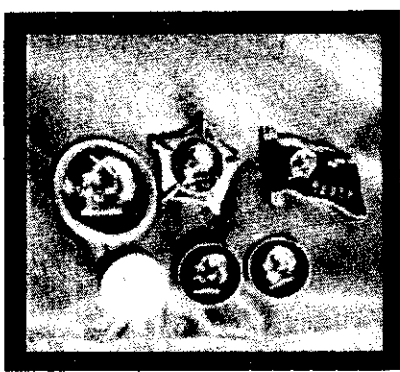
มาก (sacrifices) ในการที่ยินยอมให้ทหารต่างด้าวเข้ามาอยู่ในบ้านเมืองของเรา ก็ถูกทหารอเมริกันบางคนประท้วงทางหน้าหนังสือพิมพ์และคำนำว่า เขาไม่เห็นไทยจะเสียหายอย่างใด มีแต่ได้รับประโยชน์อย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังมีชาวอเมริกันอีกไม่น้อยที่แสดงความคิดเห็นว่า คนไทยเป็นผู้บูชาเงินอย่างที่สุดและเงินสามารถซื้อได้ทุกสิ่งทุกอย่างในประเทศไทย และคงจะเป็นด้วยเหตุนี้เอง ทูตสหรัฐถึงได้เน้นแต่เรื่องเงินที่สหรัฐช่วยเหลือไทย แต่ไม่ปรบปากถึงความช่วยเหลือที่ไทยให้แก่สหรัฐ นอกจากนั้นท่านยังอวยเยื่อให้ความหวังว่าไทยคงจะได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐต่อไป แต่จะมากนักเพียงใด ฝ่ายสหรัฐเป็นผู้กำหนด ไทยควรจะโน้มรับโดยคุชณีภาพ และไม่ควรถะเออะไวยวายเมื่อความช่วยเหลือลดลงบ้าง

ท้ายที่สุด ทูตสหรัฐย้ำอย่างหนักแน่นว่า รัฐบาลอเมริกันได้ตัดสินใจแล้ว ที่จะให้ทหารของตนอยู่ต่อไปในประเทศไทยโดยไม่ระบุถึงกำหนดกลับ ทั้งนี้ เพื่อประกันมิให้ความตกลงหยุดยิงล้มเหลวลงได้ ส่วนประชาชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของประเทศและหวังไว้ซึ่งอธิปไตยจะมีข้อคิดเห็นอย่างไร จะเห็นด้วยหรือไม่ ท่านทูตมิได้กล่าวถึงอย่างไรก็ดี ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายอเมริกันพยายามจะโยนการมีทหารอยู่ในไทยให้ขึ้นอยู่กับการทำให้ความตกลงหยุดยิงบังเกิดผล แต่ตามรายงานที่ได้ทราบมาเป็นการภายใน จากชาวตะวันตกที่เป็นกลาง ซึ่งได้พบกับบุคคลชั้นนำที่กรุงวอชิงตันแล้วว่าฝ่าย

อเมริกันแสดงท่าทีว่า ได้ตัดสินใจเด็ดขาดแล้วว่า จะให้ทหารอเมริกันอยู่ในไทยต่อไปอีก เป็นเวลา ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงความ จำเป็นเกี่ยวกับความตกลงหยุดยิง แต่อย่างใดเลย ดังที่มีการอ้างอย่างเปิดเผยและเป็นทางการ

จากพฤติกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ปัญหา จึงเกิดขึ้นว่า ในปัจจุบันนี้ประชาชนคนไทยผู้เป็น

เจ้าของประเทศยังสามารถวินิจฉัย และตัดสิน ปัญหาที่เกี่ยวพันกับประเทศชาติโดยตนเองได้หรือไม่ หรือสิทธิ หน้าที่และความสามารถนั้นถูกโอน ไปขึ้นอยู่กับผู้อื่น ซึ่งไม่มีภรรยาอยู่บนพื้นแผ่นดิน นี้เลย ปัญหาที่น่าจะเป็นปัญหาสำหรับคนไทย โดยทั่วไปทุกผู้ทุกคน มิใช่แต่เพียงคนส่วนน้อย เท่านั้น

การก่อการร้าย ในประเทศไทย

ตามรายงานของ *The Subcommittee on U.S. Security Agreement and Commitment Abroad,*
United States Senate

การก่อการร้ายนับเป็นประเด็นที่สำคัญและต่อเนื่องกันในความสัมพันธ์ของไทย-สหรัฐ จนยากที่จะนึกคิดได้ว่า ถ้าไม่มีการก่อการร้ายเสียแล้ว ความสัมพันธ์นั้นจะเป็นลักษณะขึ้นมา ได้อย่างไร โดยเหตุที่ไทยมีร่องขอความช่วยเหลือจากสหรัฐเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่กลับมียืนยัน เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่สหรัฐว่า ความช่วยเหลือของอเมริกันดังกล่าวนี้ไม่ควรจะถูกมองในแง่ที่เป็น เครื่องตอบแทน (quid pro quo) การที่สหรัฐใช้ไทยเป็นฐานทัพ และโดยเหตุที่มีได้มีการคุกคาม ทางทหารจากภายนอกที่พอเชื่อถือได้ต่อประเทศไทย จึงนับได้ว่าจะต้องมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิด ระหว่างระดับการช่วยเหลือของสหรัฐกับการคุกคามจากการก่อการร้าย เป็นแน่แท้

ตามทางคณะล่าสุดเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๕ ถึงความแข็งแกร่งของ "ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์" หรือ "ผ.ก.ค." อย่างที่ผู้เชี่ยวชาญการต่อต้านการก่อการร้ายของสถานทูตชอบเรียกกัน ปรากฏว่ากำลังของผู้ก่อการร้ายคิดอาวุธในประเทศไทยมีอยู่ระหว่าง ๗,๓๔๐ ถึง ๗,๗๗๐ คน ในภาคเหนือมีอยู่ ๒,๖๔๐ ถึง ๒,๘๖๐ คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอยู่ ๑,๔๒๐ ถึง ๒,๐๓๐ คน ภาคกลาง ๑๓๐ คน ภาคใต้ตอนกลาง ๖๐๐ คน และภาคใต้สุด ๒,๐๕๐ คน (กิจกรรมของผู้ก่อการร้ายภาคใต้สุดจะพุ่งตรงไปที่รัฐบาลมาเลเซีย ไม่ใช่รัฐบาลไทย) ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า

จำนวนผู้ก่อการร้ายได้เพิ่มขึ้นถึง ๑๑% จากจำนวนทั้งหมดที่ประมาณไว้เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๓ ในช่วงหนึ่งปีมีจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มมากที่สุดก็คือ ๒๖% ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในช่วงเวลาเดียวกัน จำนวนผู้ก่อการร้ายในภาคกลางได้ลดลงไป ๑๕%

สถานทูต (สหรัฐ) ได้วิเคราะห์ต่อไปถึงความแข็งแกร่งของผู้ก่อการร้าย ในการตอบโต้การต่อต้านการก่อการร้ายไปในการทำงานเดียวกับครั้งก่อน กล่าวคือผู้ก่อการร้ายได้มีการปรับปรุงองค์การของตนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ขยายขนาดขึ้นตามลำดับ ซึ่งไม่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมไทยโดยรวมในระยะสั้น แต่ในระยะยาว หากว่าจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เด็ดขาดไม่ได้แล้วจะต้องให้ความใส่ใจให้มาก สถานทูตก็เหมือนกับที่หลายๆ มา คือมักจะเน้นถึงผลทางด้านบวกของรัฐบาลไทย โดยได้ชี้ให้เห็นเฉพาะถึงความเอาใจจริงเอาใจมากขั้น ทั้งในฝ่ายเจ้าหน้าที่ไทย การทุ่มเททรัพยากร และความเอาใจใส่ในการบังคับบัญชา ซึ่งให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้นในหมู่พลเรือน ตำรวจ ทหาร เพื่อต่อต้านการก่อการร้าย ตลอดทั้งแนวโน้มที่จะชี้ให้เห็นความสามารถ ความริเริ่ม และความเชื่อมั่นในตนเองของคนไทยที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ

แต่สหรัฐก็ยังคงแสดงบทบาทเป็นผู้กระตุ้นอยู่เบื้องหลัง รายงานชิ้นหนึ่งของสถานทูตที่เราพบได้สรุปถึงความพยายามในการต่อต้านการก่อการร้ายว่า....(ตัด)... ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่สหรัฐยอมรับว่า การปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายครั้งสำคัญที่ไทยทำในปี ๒๕๑๔ ที่เรียกว่า *ปฏิบัติการภูววง* ไม่ได้ประสบความสำเร็จ และว่าการปฏิบัติการทำนองเดียวกันที่กำลังดำเนินอยู่ในช่วงที่เรามาเขียนก็ไม่พึงพอใจเอาเลย ซึ่งฟังดูออกซิดๆ กับข้ออ้างที่อ้างอยู่ไม่หยุดหย่อนว่าการปฏิบัติการเหล่านั้นก้าวหน้าไปด้วยดี รายงานของสถานทูตชิ้นหนึ่งกล่าวว่า การปฏิบัติการในปี ๒๕๑๕.... (ตัด)....

เครื่องชี้ให้เห็นได้ชัดประการหนึ่งถึงความอ่อนแอ ก็คืออัตราความเสียหายของฝ่ายรัฐบาลที่อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับความเสียหายของฝ่ายผู้ก่อการร้าย ในสามเดือนหลังของปี ๒๕๑๔ กำลังของรัฐบาลไทยได้ประสบความเสียหาย...(ตัด) ขณะที่ "ผกค." ประสบความเสียหายเพียง...(ตัด)... ในเดือนมกราคม ๒๕๑๖ เดือนสุดท้ายที่มีการรวบรวมตัวเลขในตอนที่เราเขียน กำลังของรัฐบาลไทยประสบความเสียหาย...และ ผกค...(ตัด)...

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่สหรัฐบางคนทั้งในวอชิงตันและในกรุงเทพฯ ซึ่งเชื่อว่าการก่อการร้ายในไทยอยู่ในบริเวณความสนใจอันชอบธรรมของสหรัฐ มีความเห็นว่าไทยไม่ต้องการอาวุธยุทธภัณฑ์เป็นจำนวนมากในการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย พวกเขาเชื่อว่า ความต้องการอันยิ่งยวดของรัฐบาลไทยในด้านนี้ เป็นความต้องการที่คนไทยเองเท่านั้นที่จะจัดสนองได้ ซึ่งได้แก่การจัดองค์การและผู้นำให้มีประสิทธิภาพขึ้นเป็นปฐม บุคคลที่ถือทัศนคติดังกล่าวนี้ให้เหตุผลยกเถียงว่า ถึงแม้การก่อการร้ายจะขยายตัวขึ้นทีละน้อยๆ และการปฏิบัติงานของรัฐบาลไทยจะดีขึ้น

แต่ว่ารัฐบาลก็ยังคงเป็นฝ่ายเสียท่าในการต่อสู้รบอยู่ร่ำไป

ด้วยเหตุนี้ ทักษะที่แตกต่างกันจึงเกิดขึ้นอย่างไม่มีทางเลี่ยงใน *ภารกิจชาวอเมริกัน* (American Mission) เกี่ยวกับว่ารัฐบาลไทยจะก้าวไปในทิศทางใดถึงจะดีที่สุด เจ้าหน้าที่ทางทหารมักจะเน้นความจำเป็นในการจัดองค์การ และเทคนิคในการต่อต้านการก่อการร้ายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกับเสนอแนะรูปแบบให้พิจารณาต่างๆ กัน ซึ่งส่วนมากรูปแบบดังกล่าวจะอาศัยประสบการณ์ของอเมริกาในเวียดนามเป็นสำคัญ ส่วนคนอื่นๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หลายคนของกระทรวงกลาโหมและเอไอดี ก็ชี้ให้เห็นว่าขบวนการก่อการร้ายได้ถดถอยประโยชน์จากความสำนึกของประชาชนในชนบทที่ตระหนักในความยากจน ความเดือดร้อน ของตนเพิ่มขึ้น ท่ามกลางความไม่เหลียวแลของรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่แล้วไม่สู้จะสนองตอบต่อความต้องการและความมุ่งหวังของชาวชนบทเท่าใดนัก

อย่างไรก็ตาม การก่อการร้ายในประเทศไทยยังคงถือเป็นข้ออ้างเบื้องต้นแรกให้สหรัฐช่วยเหลือประเทศไทยต่อไปทั้งในด้านทหารและเศรษฐกิจจะเห็นได้ว่ากว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายในโครงการช่วยเหลือสำหรับปีนี้ ได้ถูกใช้ไปในการสนับสนุนกิจกรรมต่อต้านการก่อการร้ายทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นจึงได้พรรณนาโดยละเอียดในบทต่อไป โครงการช่วยเหลือทางทหารก็เช่นกัน ส่วนใหญ่ถูกใช้ไปในกิจกรรมดังกล่าว ยกเว้นโครงการอุตสาหกรรม "เลี้ยงตัวเอง" บางโครงการ นี่จึงไม่แปลกอะไรเลยที่ปรากฏว่า การต่อต้านการก่อการร้ายกินเวลาและความสนใจส่วนใหญ่ของคนหลายคนทั้งในสถานทูต เอไอดี กลุ่มที่ปรึกษาทางทหาร และเจ้าหน้าที่สถานกงสุล เจ้าหน้าที่กงสุลคนหนึ่งบอกเราว่า กิจกรรมอันเกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้ายนั้นกินกำลังงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นถึง ๕๐%

เครื่องบ่งชี้ทั้งหลายทั้งปวงจึงสื่อไปในทางที่ว่า สหรัฐจะต้องเข้ามาพัวพันกับปัญหาการต่อต้านการก่อการร้ายในไทยอย่างถอนตัวไม่ได้ ในตอนที่เรามาเยือนนั้น เจ้าหน้าที่ทั้งในวอชิงตัน และในประเทศไทยต่างชกอยู่กับการศึกษาวิจัย ซึ่งเราได้รับการบอกเล่าว่า การศึกษาวิจัยนี้เป็นความพยายามที่จะหา路子ใหม่ๆ ที่ดีกว่า เพื่อสหรัฐจะได้ช่วยเหลือให้ประเทศไทยจัดการกับปัญหานี้ได้

รัฐบาลไทยยังคงให้ความช่วยเหลือแก่กองทหารจีนนอกประจำการ แม้กองทหารนี้จะเรียกกันทั่วไปว่า "ก๊กมินตั๋ง" แต่ปัจจุบันนี้กล่าวกันว่าพวกนั้นหาได้มีความเกี่ยวข้องอันใดกับรัฐบาลสาธารณรัฐจีนไม่ เดิมทีทหารนอกประจำการเหล่านี้เป็นพวกกองทัพจีนคณะชาติที่แตกกระจายเข้ามาหลบภัยอยู่ในพม่าก่อน ในตอนที่สงครามกลางเมืองในจีนยุติลง แต่จากนั้นก็เข้ามาอยู่ในประเทศไทย พวกที่ยังคงจงรักภักดีต่ออำนาจของสาธารณรัฐจีนได้พากันกลับไปได้วันนานกว่าทศวรรษมาแล้ว ส่วนที่เหลือ ก่อตัวขึ้นมาจากการเกณฑ์คนในท้องถิ่นนั่นเอง ซึ่งก็ปรากฏว่า

ถูกรัฐบาลไทยใช้เป็นกำลังสนับสนุนเพื่อกวาดล้างผู้ก่อการร้ายในภาคเหนือของไทย พวกนี้จะถูกเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในอาณาบริเวณที่มีการสู้รบกัน อันเป็นที่กำลังของรัฐบาลไทยไม่มีใครได้รับความสำเร็จในการสู้รบ ความสนับสนุนของรัฐบาลไทยก็เช่นให้เงินเป็นรายวัน ให้อาวุธ กระสุนดินดำ ให้เครื่องแบบ และค่าใช้จ่ายในการตั้งนิคมของครอบครัวของทหารจีนนอกประจำการ เงินไขประการหนึ่งสำหรับการให้ความสนับสนุนดังนั้นก็คือ พวกผู้นำกองกำลังเหล่านี้ตกลงจะละเว้นจากการค้ายาเสพติด แต่นักสังเกตการณ์หลายคนยังสงสัยกันว่าเงินไขข้อนี้จะได้รับการปฏิบัติตามสักแค่ไหน สถานทูตคณะเห็นว่า ความสนับสนุนของไทยที่ให้แก่ทหารจีนก็มิได้ตั้งดังกล่าวนั้น ปีหนึ่งๆ ตกถึง ๓๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐเป็นอย่างน้อยที่สุด

สมบัติ พิศตะอาด

แปลจาก A STAFF REPORT: Thailand, Laos, Cambodia and Vietnam, April 1973 [หน้า ๖-๘]

เมื่อมีเริ่มต้น ก็ย่อมมีการสิ้นสุด

มีเรื่องเด่น ๆ

สัมภาษณ์ปลัดกระทรวงศึกษา ฯ

ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาการศึกษา / ส. ศิวรักษ์

เขาทำอะไรกันในสภาของครู / อิศระ บินซุด

การเมืองกับการศึกษา/ปราโมทย์ นาครทรรพ

การศึกษากับการเมืองในสมัย ร.๕ / วุฒิชัย มูลศิลป์

ความคิดของเปาโล แฟร/อุทัย ดุลยเกษม

การศึกษาในละตินอเมริกา / สมบัติ พิศตะอาด

เรื่องสั้น: ผู้คนสีชาวดำ/ตึก วงศ์รัฐ

วิจารณ์แบบเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ / วิพุธ โสภวงษ์

วางตลาดแล้ว เล่มละ ๖ บาท

ปรากฏสาร จึงทำฉบับลาก่อน

ขาดหมาย สังเกตไป

มาสังเกตไปคราวนี้ โดยบังเอิญและกระทันหันจริง ๆ ทางสถาบันศึกษาเอเชียอาคเนย์ (Institute of Southeast Asian Studies) ไทโรศัพท์ทางไกลบอกเชิญเอาเมื่ออาทิตย์ที่แล้วนี้เอง ให้ไปร่วมสัมมนาเรื่อง *แนวโน้มในประเทศไทย* ความจริงรายการนี้เขาเตรียมกำหนดตัวคนพูดกันไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เกิดมีใครเปลี่ยนใจหรือติดขัดไปไม่ได้ ทีแรกก็รู้สึกสงสัยอยู่ เพราะไม่รู้เหนือรู้ใต้มาเลย ดร. Sandhu ผู้อำนวยการสถาบัน ๆ ไทโรมาอธิบายให้ฟังถึงได้ตัดสินใจรับด้วยเห็นว่าเรื่องน่าสนใจและพอจะเตรียมข้อเขียนไปเสนอได้ทันการ เขาแนะนำให้พูดในหัวข้อ *Questions of Stability and Security in*

Thailand อีกประการหนึ่งใจยังนึกอยากไปฟังคนอื่น ๆ ด้วยอีก รวม ๔ คน คือ คุณสุลักษณ์ ศิวรักษ์ พูดเรื่อง *The Role of Thai Intellectuals* คุณบุญสนอง บุญโยทยาน เรื่อง *The Changing Status and Future Role of the Chinese in Thailand* คุณอำนาจ วีระวรวัฒน์ เรื่อง *Trends in Thai Economy* และคุณอนันต์ คอมันตร์ เรื่อง *Thailand in the Midst of Changes* รายการทั้งหมดนี้ว่ากันรวดเร็วเสร็จตั้งแต่เช้าจดเย็น ดูประหยัดเวลาดี แต่ออกจะเร่งร้อนขอบกล แดมยังต้องไปออกรายการสนทนาทางโทรทัศน์ศึกษาอีก หลังจากเสร็จสัมมนาได้พักล้างหน้าล้างตากันไม่ถึงครึ่งชั่วโมง

รายการโทรทัศน์นี้ก็เพิ่งมาบอกเล่าเก้าสิบเอาตอน
เวลาสามทุ่มนั่นแหละ ทั้งที่รู้สึกเปลี่ยน ๆ แต่จะขอ
ตัวก็ลำบากใจ เพราะไปกันไม่กี่คนอยู่แล้ว

ในการสัมภาษณ์ มีคนเข้าฟังจำนวนมากพอใช้
ราว ๑๕๐ เห็นจะได้ ดูเต็มห้องพอดี ๆ เขาให้
มีการลงทะเบียนเข้าร่วมสัมภาษณ์เป็นกิจลักษณะ
แล้วก็เสียสติกต์ด้วย ดูเหมือนจะเก็บคนละ ๖
เหรียญสิงคโปร์ เท่าที่สังเกตคนฟังส่วนใหญ่มา
จากองค์การสถาบันต่าง ๆ ที่เป็นพวกเจ้าหน้าที่
สถานทูต สถานกงสุล ก็น่าหลายคน พุด ๆ กันไป
แล้วอดคิดตั้งคำถามขึ้นในใจไม่ได้ว่า ทำไมเรา
ไม่ว่างกันในบ้านเราเองบ้าง จริงอยู่เดี๋ยวนี้เรา
มีการสัมมนาการอภิปรายกันบ่อย ๆ แต่จุดสำคัญ
อยู่ที่ว่าน่าจะถึงเวลาแล้วที่เราจะช่วยกันจับปัญหา
เริ่มคิดเริ่มทำอะไรกันอย่างจริงจังเสียที จะมัว
ปล่อยกันไปเรื่อย ๆ เห็นจะไม่ได้การแน่ เราก็ก
ได้ยื่นฟังกันมานานกัอนักแล้ว ใครเอ่ยเรื่องบ้าน
เมืองขึ้นมาทีไร เป็นต้องว่ากันหน้าตาหน้าแดง
ตั้งตนเป็นคนรักชาติรัฐอะไรดีไปเสียหมดคนเดียว
พวกเดียววิเศษกว่าใคร ๆ ไม่ยอมฟังใครแล้วก็
ฟังใครไม่เป็น โวคแบบนี้เป็นเรื่อว์กันมานานม
นานเต็มที คงจะแก้ไขให้หายไม่ได้ง่าย ๆ ว่าแต่
ว่าพวกเรานี้แหละลองมาช่วยกันคิดช่วยกันทำคน
ละไม้คนละมือตามประสามนุษย์เต็นดินดูบ้างจะ
เป็นไร ขอเพียงแต่อย่าสำคัญคนใหญ่กัอนัก
บ้านเมืองของเราก็คงจะเขามีชีวิตชีวาเกิดลติ
สัมพันธ์ผู่ผู่ขึ้นอีกโซทีเดียว แล้วอันที่จริงบรรยา

ภาคทางปัญญา ความคิดของเราทีพอจะอำนวยความสะดวก
เมื่อเทียบกับที่สิงคโปร์ สิงคโปร์ในช่วงสี่ห้าปีที่
ผ่านมาเจริญเติบโตร่ำรวยขึ้น อย่างผิดหูผิดตาที
เดียว ต้องชมผู้คนและรัฐบาลของเขาในเรื่องนี้
แต่กัอนั้นแหละ พวกคนสิงคโปร์เองก็ต้งเกิดความ
ทุกข์ใจตาม ๆ กัน เพราะจะพูดจะทำอะไรต้ง
จอยระวังตัวแจ ไม่ให้ผิดหูผิดใจรัฐบาลลัทธิ
ข้อสำคัญนายกรัฐมนตรีลัทธิกวนยู แกยงแกงเอา
มาก ๆ ด้วย ใครจะพูดอะไร ทำอะไรทีไหนเป็น
รัฐหมด เขาวักันอย่างนั้น ฟังดูยงกะเรื่อง 1984
ของออร์เวลล์ คนทีนั้นเขารู้สึกเช่นนั้นจริง ๆ ใน
ขณะเดียวกันทีพอออกพอใจอยู่กัอนผลสำเร็จในตำ
นวัตดุของสิงคโปร์กัอน้อยไม่ม่น้อย ทีเมืองไทยเรา
ชอบอ้างกันเสมอว่าเรากัดังกำหนดหน้าทางวัตดุ แต่
เลื่อมดอยทางจิตใจอะไรทำนองนั้น ซึ่งไม่จริง
เลย เพราะแม้ทางวัตดุ เราก็กไม่เห็นไปกันได้แค
่ไหน ตราบใดทีผู้คนยังยากจน บ้านช่องไม่มีจะ
อยู่กันมากมายอย่างทุกวันนี้ จะฝันเพื่องอดใคร
ต่อใครเขวคงลำบาก เมื่อเป็นเช่นนั้นเรื่องจิตใจ
กัอนนำวัตดุ เพราะในชีวิตคนเรา สาระทางวัตดุ
กัอนจิตใจเป็นของทีแยกกันได้ยาก ถ้าชินปล่อยให้
ฐานะการเป็นอยู่ตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ จะมาหวังให้
จิตใจคนสงบเสงี่ยมธัมธัมมธัมมโมอยู่ได้ กัอนเห็นจะคิด
ผิดแน่ ๆ ลองเปรียบดูกัอนพวกคนมีอำนาจวาสนา
เถิด ไม่ว่าในวงการใด ระดับไหน มีอะไรมา
กระทบกระเทือนเข้า เป็นต้งเกิดทุกข์ร้อนกระ
เลือกกระสนุ่นวายไปตาม ๆ กัน แล้วนี่เป็นเรื่อง

ของชีวิตความเป็นความตายโดยตรง คนเราก็ก้อมค้อมกันจนเป็นธรรมดา จึงควรที่จะต้องได้รับความเห็นอกเห็นใจกันให้มาก ๆ ในที่สุดแล้วมันหมายถึงชีวิตความเป็นความตายของบ้านเมืองเป็นส่วนรวมด้วย

ในประการสำคัญ เมื่อเทียบกันแล้ว ปัญหาของเมืองไทยเราออกจะกว้างใหญ่ยุ่งยากซับซ้อนกว่าของสิงคโปร์เป็นไหน ๆ จึงประมาทไม่ได้เลย เฉพาะอย่างยิ่ง จะปล่อยให้คิดอ่านทำกันแบบหัวเดียวกระเทียมลีบอยู่ เห็นทีจะไปไม่รอดแน่แท้ บ้านเมืองกำลังต้องการหนทางเลือกต้องการพลังคิดและกระทำการจากทุก ๆ แห้วง เปิดหูเปิดตาให้ได้มองเห็นโลกอย่างกว้างขวาง ทุกวันนี้แม้เพียงแต่จะให้มีชนที่รู้จักรับฟังกัน ก็แสนจะยาก ความแตกแยกในสังคมทุกวันนี้อยู่ที่เอาแต่อ่านาจนกันนี่เองเป็นส่วนสำคัญ บัวยการจะไปโทษมือที่สามให้เสียเวลา เว้นเสียแต่ว่าจะเอามาชูปี่ตปากกัน ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง และถ้าหากเป็นเช่นนั้น อ่านาจนนี่เองจะกลายเป็นเครื่องบดบังสติปัญญาของคนเราไปอย่างน่าเสียดาย เมืองไทยเราไม่เห็นจะไม่ขาดหรอกในเรื่องคนมีวิชาความรู้ แต่จุดอ่อนของเราอยู่ตรงที่สำคัญต่อนักงานกันจนกันจนรวมตัวรวมความคิดกันไม่รู้จักคิด ถ้ายังเข้าไปพัวพันอยู่ในวงการอ่านาจนด้วย ก็ยิ่งเขวกันไปง่าย ๆ ต่างคนต่างว่ากันไปคนละทิศละทาง ที่เราเห็น ๆ กันอยู่ว่าในวงการรัฐบาลมีการแตกคอก แบ่งพรรคแยกพวกไม่เป็นลำดับตลอดมานั้น โดยแท้จริง

แล้วทุก ๆ วงการในสังคมไทยก็ตกอยู่ในสภาพแบบเดียวกันนั่นเอง จะว่า “ระบบ” ทำให้คนเป็นอย่างนั้น หรือว่าคนทำให้เกิดระบบแบบนั้นก็เหลือเถา แต่เมื่อมาได้ฟังได้สังเกต คุณณัดพูดที่สิงคโปร์คราวนี้แล้ว ก็ชักจะรู้สึกเอนเอียงไปทางที่ว่า ระบบคงจะมีส่วนอยู่มากทีเดียว ข้อสังเกตในที่นี้อาจจะผิวเผิน แต่สำหรับผู้ที่เคยรู้จักและติดตามแนวนโยบายและบทบาทของคุณณัดมาในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศถึงสิบปีแล้ว ย่อมอดไม่ได้ที่จะรู้สึกถึงในความเปลี่ยนแปลงอย่างชนิดหน้ามือเป็นหลังมือของท่าน ในแง่หนึ่งก็รู้สึกบีบคั้นที่ท่านพูดอะไร ๆ เป็นหลักการกว้างขวางสมเหตุสมผลขึ้นอย่างประหลาด ผิดไปจากตอนที่ท่านอยู่ใน “อ่านาจน” นี้พูดจากความรู้สึกด้านค่อนข้างที่เป็นส่วนตัว แต่ในขณะที่เดียวกัน ในแง่ของกิจการบ้านเมือง ระบบอ่านาจนที่ขาดการประสานและยับยั้งดูจะส่งเสริมให้คนผลิผลลามเห็นผิดเป็นชอบไปได้ง่าย ๆ นี่เป็นข้อที่น่าวิตกอย่างยิ่ง

คุณณัด ได้เป็นข่าวเกรียวกราวอยู่แล้วจากบทความเรื่อง “ปัญหาทหารต่างด้าวในประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศของไทย” ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับที่เพิ่งออกมาสด ๆ ร้อน ๆ ก่อนการสัมมนาที่สิงคโปร์ไม่กี่วัน การพูดที่นี้โดยสาระก็เป็นเรื่องต่อเนื่องเกี่ยวกับเรื่องฐานทัพอเมริกันในประเทศไทย หากแต่ขยายความออกไปให้เห็นฐานะของเมืองไทย ในยามที่โลก

เปลี่ยนแปลง เฉพาะอย่างยิ่งจากการที่สหรัฐกับ
จีนแดงเริ่มญาติกัน ในสภาพการณ์เช่นนี้
เมืองไทยเราจึงยอมจำเป็นต้องเปลี่ยนเข็มและ
ปรับเนื้อปรับตัวให้เข้ากับเรื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งก็
หมายความว่า ไม่ควรจะคงฐานทัพอเมริกันไว้
ต่อไปอีก นี่เป็นข้อที่น่าจะรับฟังกันได้ แต่คุณณัด
ยังไปไกลโดยย้อนใจมตินโยบายเรื่องนี้ไปถึงตอน
ระหว่างที่ท่านเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ ท่าน
บอกว่าเรื่องสร้างฐานทัพอเมริกันเป็นเรื่องที่รู้จัก
เฉพาะในหมู่ผู้นำทางทหาร แม้แต่ในคณะรัฐ
มนตรีก็ไม่มีใครบอกเล่าแก่สืบกัน ข้อนี้ถ้าเป็น
ความจริงก็แสดงว่าชะตาบ้านเมืองของเราตกอยู่ใน
มือของคนในวงแคบยิ่งไปกว่าที่เห็น ๆ กันเสียอีก
ซึ่งน่าตกใจ นอกจากนี้ คุณณัดยังไม่เห็นด้วยกับ
การตั้งฐานทัพอเมริกันตั้งแต่แรก เพราะนอกจาก
จะไม่เกิดผลอะไรทางทหารแล้ว ยังทำความเสื่อม
เสียทางศีลธรรมวัฒนธรรมของคนไทย ในท้องที่
ต่าง ๆ ที่มีทหารอเมริกันออกมาเฟ้นฟ่านอยู่ด้วย
ถ้อยคำของคุณณัด ในเรื่องผลดีผลเสียของฐาน
ทัพอเมริกันตอนนี้ฟังดูเท่ากับปลงล้างสิ่งที่ท่านเคย
พูดเคยทำในฐานะรัฐมนตรีต่างประเทศโดยสิ้น
เชิง ถ้าจำไม่ผิดท่านเคยยืนยันไว้อย่างหนักแน่น
ถึงความดีทั้งหลายของฐานทัพอเมริกัน ขนาดว่า
เศรษฐกิจอย่างในภาคอีสาน เจริญขึ้นก็ด้วยแรง
หนุนของพวกทหารสหรัฐ ในทางภาควิชาการ
ท่านยังมาออกโทรทัศน์สาธยายทฤษฎีอธิปไตย
ของชาติว่าเป็นของที่มีขอบเขตจำกัดกันได้ ไม่

จำเป็นต้องสมบุรณร่อยเปรีเซนต์เสมอไป อะไร
เทือกนั้น ประเด็นปัญหาทำนองนี้ถ้ามาพูดกัน
เดี๋ยวนี้คงจะพอดกเถียงไปกันได้บ้าง แต่สมัย
ท่านเป็นรัฐมนตรี ท่านเอาแต่เกรี้ยวกราดใคร
ขึ้นไม่ได้เอาเลย ผู้คนที่อยู่ใกล้ชิดท่านก็ไม่ใช้
เล่น เคยได้ยินขู่ฟอด ๆ ไม่ผิดอะไรกับลูกน้อง
ประธานาธิบดีนิกสันในคดี Watergate ที่กำลัง
หนาวใจอยู่ขณะนี้

เท่าที่พูดมานี้ ไม่ใช่จะมารื้อฟื้นเรื่องเก่า ๆ
อะไร คุณณัด ท่านคิดอะไรได้ดีขึ้นสว่างไสวขึ้น
ก็ดีแล้ว แต่ทว่าปัญหานั้นไม่ได้จบที่ตัวคุณณัด
คุณณัดไม่ได้ช่วยอะไรให้ดีขึ้นมาเลย ระบบเรา
เคยอย่างไร ก็เป็นอยู่อย่างนั้น หรืออาจจะทรุด
ลงไปกว่าได้ คุณพิชัย รัตตกุล เคยวิจารณ์ไว้แล้ว
ตอนที่บทความ คุณณัด กำลังอ้อฉลว่า
คุณณัดควรต้องลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศ
เสียตั้งแต่ตอนโน้นแล้ว ซึ่งก็จริงเพราะ
มันเป็นเรื่องของหลักการบริหารประเทศ และเป็น
เรื่องศักดิ์ศรีของตัวเอง แต่แล้ว
คุณณัดก็คงอยู่ร่วมในคณะรัฐบาลเรื่อยมาจน
กระทั่งรัฐประหาร พฤติการณ์ที่เป็นมาอย่างน้อย
ก็เผยให้เราเห็นความจริง ที่น่าวิตกในชีวิตสังคม
ไทยปัจจุบัน คือประการแรกเราขาดหลักความ
รับผิดชอบในการบริหารประเทศชาติ และ
คุณณัดก็เป็นผู้หนึ่งที่อยู่ภายใต้ระบบการ เช่นนี้
และประการที่สอง ชาติรัฐบุรุษ ชาติผู้นำ เรามี
แต่ข้าราชการเต็มชั้นอยู่ในบ้านเมือง มีแต่คุณ

ธรรมที่แสดงออกด้วยความสามารถเกาะเกี่ยวกัน
 ไปได้ตลอดกาลนาน เพราะฉะนั้นนักการเมือง
 นักบริหารของเราก็แก่นั่นเอง เรากำลังมองความ
 คิดความพยายามสร้างสรรค์ ว่าเป็นพิษเป็นภัย
 ไปเสียหมด สู้อยู่เฉยๆ ไม่ได้ ในแง่นี้คุณณัฏฐ์นับ
 ว่ามีส่วนอยู่มากที่ทำให้เมืองไทยต้องตกอยู่ในฐานะ
 วิกฤติกระเดียดปรับตัวลำบาก แต่ในขณะเดียวกันก็
 น่าเห็นใจที่การริเริ่มหลายอย่างที่ คุณณัฏฐ์
 อ้างว่า “กระทรวงการต่างประเทศ” คิดอ่านทำ
 ไว้แต่ไม่ได้รับการสนองตอบเท่าที่ควร พูดถึงตรง
 นี้ไม่แน่ใจเหมือนกัน ว่าปัญหาขัดแย้งในเรื่อง
 แนวนโยบายต่างประเทศ เป็นเรื่องของหลักการ
 หรือความไม่ลงรอยเป็นส่วนตัวกันแน่ และนี่
 เป็นจุดอ่อนของระบบบริหารของเรา ซึ่งมองไม่
 ออกเหมือนกันว่าจะเริ่มต้นแก้กันที่ตรงไหนดี ?

ผลของการสัมมนาครั้งนี้ คุณเหมือนจะทิ้งคำ
 ถามให้ต้องครุ่นคิดกันหลายอย่าง ความรู้สึกของ
 คนฟังส่วนมากก็เป็นเช่นนั้น ถึงกับมีคนทักว่า ผู้
 พูดยกแต่ปัญหา ไม่ได้เสนอแนะทางออกอะไร
 ซึ่งก็ถูก ความจริงถ้าเพียงแต่ช่วยกันตระหนัก
 และเข้าใจถึงปัญหากันตามสมควรแล้วก็ถือได้ว่า
 เป็นความสำคัญ เพราะผลที่สุด คำตอบและทาง
 ออกที่แท้จริงย่อมจะขึ้นอยู่กับความสำนึกรับผิดชอบ
 ร่วมกันของคนไทยทั้งปวง ประเด็นอยู่ที่ว่า
 จะเป็นที่ยอมรับกันหรือไม่ เพียงใดเท่านั้น

เสน่ห์ อามริก

เรื่อลุ่ม

กระแสน้ำไหลเชี่ยว
 ไหลเป็นเกลียวเป็นคลื่น
 ในหัวใจสุดฝัน
 เมื่อเห็นคลื่นกระทบฝั่ง
 เรือน้อยลอยคลุ้มคลั่ง
 ท่ามกลางวังวน
 มองไปทุกแห่งหน
 กลับเห็นแต่คนลอยคอ
 กนบนฝั่งนั่งหัวอ
 นังเซ็ดคอกระตักดิน
 คนข้างล่างบ้ายปืน
 กลับถูกดินจมลง
 คนหนึ่งสำคัญน้ำ
 อีกคนหนึ่งคว่ำลง
 เห็นเพียงเสากระโดง
 เรือจึงโคลงล้มเอย
 วรวิทย์ วงษ์สุวรรณ

โครงการวิจัย จันทบุรี

เมื่อเร็ว ๆ งานวิจัยจากต่างประเทศโครงการหนึ่งได้ปิดฉากลงในเมืองไทย และไปเป็นข่าวในเยอรมัน งานวิจัยชิ้นนี้คือ “โครงการวิจัยจันทบุรี” ซึ่งเป็นงานวิจัยส่วนหนึ่งในโครงการวิจัยของสถาบันเอเชียใต้แห่งมหาวิทยาลัยไฮเดลเบิร์ก และได้รับการสนับสนุนทางการเงินจาก สภาวิชาการแห่งเยอรมัน

การปิดฉากของงานวิจัยนี้ จะเป็นเรื่องลึกลับซับซ้อนเมื่อปรากฏว่าเพิ่มที่รวบรวมเอกสาร จดหมาย และรายงานของโครงการจันทบุรีได้ถูกขโมยไปจากสถาบัน และไปพบที่สำนักงานนักศึกษาดังชาติ ต่อจากนั้นไม่นานหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น^๑ ได้ลงข่าวสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และศาสตราจารย์ที่เกี่ยวกับโครงการ ถึงสาเหตุที่ตัดสินใจเลิกงานวิจัยอันนี้ก่อนกำหนด ผู้เกี่ยวข้องแจ้งว่าการตัดสินใจจะระงับโครงการนี้เพราะการวิจัยได้ใช้จ่ายเกินงบประมาณที่กำหนดไว้ และการประสานงานของนักวิจัย ตลอดจนจุดมุ่งหมายของงานวิจัยมิได้เป็นไปตามแผนการที่วางไว้

1. Heidelberg Tageblatt, 27-4 1973, p. 19

2. Heidelberg Tageblatt, 28-4 1973, p. 20

3.-4. Special Research Scheme 16

สองสามวันต่อมา มีจดหมายโต้ตอบจากนักวิจัยกลุ่มหนึ่งของโครงการ ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ชื่อเดียวกัน^๒ แดงข้อเท็จจริงว่า การตัดสินใจสั่งเลิกโครงการนี้ สืบเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างนักวิจัยกลุ่มหนึ่ง กับทุกเยอรมันประจำประเทศไทย โดยทางทูตมีความเห็นว่านักวิจัยบางคนทำให้ชื่อเสียงของทูตเสื่อมเสียจึงได้ใช้อิทธิพลทางการเมืองมาบีบบังคับการตัดสินใจทางวิชาการ

เรื่องนี้ทำท่าที่น่าสนุกมากขึ้น เมื่อศาสตราจารย์คนหนึ่งซึ่งเป็น *สปีคเคอร์* ของ SFB 16^๓ เขียนจดหมายผ่านทางหนังสือพิมพ์ปฏิเสธข้อกล่าวหาของนักวิจัยกลุ่มนั้น โดยอธิบายว่าการเมืองมิได้มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจครั้งนี้ พร้อมกับยืนยันว่า ท่านทูตมิได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใดๆ ทั้งสิ้น แต่กลับแนะนำให้นักวิจัยเขียนรายงานการวิจัย เสนอต่อสภาวิจัยแห่งชาติไทย เนื่องจากโครงการนี้ต้องระงับลง เพื่อรักษาสัมพันธ์ไมตรีอันดีระหว่างสองชาติด้วย

นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง กำลังติดตามเรื่องนี้ และใครที่จรรู้เหตุผลเบื้องหน้าเบื้องหลังตลอดจน

เบื้องบนที่แท้จริง และเป็นที่ยืนยันว่าจะปรากฏออกมา ถ้าไม่ดูอิทธิพลทางหนึ่งทางใดบังคับเสียก่อน

เนื่องด้วยเรื่องนี้เกิดขึ้นในเมืองไทย (แต่มิได้เป็นข่าว) และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ จึงเห็นสมควรที่จะเปิดเผยให้คนไทยรู้อันว่าเรื่องราวเป็นมาอย่างไร

เมื่อปี ๒๕๑๔ สถาบันเอเชียใต้แห่งมหาวิทยาลัยไฮเดลเบิร์ก ได้มีมติสนับสนุนนักวิชาการหนุ่ม (young scientist) ให้ทำงานวิจัยในประเทศไทยที่จังหวัดจันทบุรี ภายใต้เรื่อง *การกระจายของวิทยาการใหม่ๆ ตามแนวฝั่งทะเล* (Diffusion of Innovation in a Coast Hinterland continuum) นักวิจัยเหล่านี้ต่างเคยมีประสบการณ์ในเมืองไทยมาแล้วทั้งสิ้น บางคนเคยเขียนวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับชาวเขา ศาสนา วรรณคดี ฯลฯ การวิจัยอันนี้ต้องการทดลองเทคนิควิธีวิจัยที่เรียกว่า interdisciplinary research โดยมีนักวิชาการหลายสาขาทำงานวิจัยตามแนวที่ตนเองสนใจและมีประสบการณ์ เช่น ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง การเกษตร เป็นต้น แล้วนำเอาข้อมูลที่ได้รับมาแบ่งถ่ายทอดแลกเปลี่ยน และประเมินผลร่วมกัน งานวิจัยชิ้นนี้นอกจากมีนักวิจัยเยอรมันแล้ว นักวิจัยไทยก็ได้ร่วมทำงานวิจัย ทางด้านเกษตรและประมงด้วย นอกจากนี้ยังมีคนไทยเป็นผู้ช่วยนักวิจัยแต่ละสาขา โครงการวิจัยจันทบุรีจึงเป็น

โครงการที่ค่อนข้างใหญ่โต มีผู้ร่วมงานประมาณ ๒๐ คน งบประมาณในการใช้จ่ายได้รับการสนับสนุนจากสภาวิชาการเยอรมัน (German Science Council) ซึ่งเป็นสถาบันที่สนับสนุนงานวิชาการที่ใหญ่มากของเยอรมัน เงินทุนจัดการได้มาจากรัฐบาลสหพันธ์ องค์กร หรือกลุ่มธุรกิจใหญ่ๆ สถาบันนี้สนับสนุนงานวิชาการของทุกชาติ ให้ทำการค้นคว้าด้านต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศโดยผ่านทางมหาวิทยาลัยในเยอรมัน

ส่วนสถาบันเอเชียใต้ แห่งมหาวิทยาลัยไฮเดลเบิร์ก เป็นสถาบันที่สนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเทศในเอเชียใต้ ต่อมาได้ขยายความสนใจ มาทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย สถาบันนี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน จากสภาวิชาการเยอรมันให้ทำงานวิจัยสำหรับ โครงการ Sonderforschungsbereich 16^๕ วิจัยในเมืองไทยตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๔

การดำเนินงานของโครงการ

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่างานวิจัยจันทบุรี ใช้วิธีวิจัยที่เรียกว่า interdisciplinary research และต้องการวัดผลด้วยว่า วิธีวิจัยแบบนี้มีผลดีผลเสียอย่างไร เพราะเท่าที่เคยมีการทำงานวิจัยแบบนี้มามากจะไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนในโครงการเอง ใช้ระบบบริหารงานตามแบบประชาธิปไตย ไม่มีหัวหน้าโครงการ สมาชิกผู้ร่วมงานทุกคนมีสิทธิ์เสียงเท่ากันในการร่วมตัดสินใจ ซึ่ง

ดูตามรูปแบบน่าจะมีผลดีมาก แต่น่าเสียดายที่ไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย เพราะเนื่องจากความขัดแย้งทางหลักวิชาการ ของนักวิจัยฝ่ายเยอรมันเอง และการสนองตอบทางวิชาการของผู้ร่วมงานฝ่ายไทยที่ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด เพราะยังขาดประสบการณ์ ทั้งโลกทัศน์ก็ยังแคบอยู่เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การประสานงานล่าช้าและไม่ค่อยสนองตอบระบบประชาธิปไตยมากนัก ในระยะแรกๆ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายไทยและเยอรมันจึงบิดเบือนไปเป็นแบบนายนายจ้างลูกจ้าง ซึ่งผิดไปจากความตั้งใจอันดีของนักวิจัยฝ่ายเยอรมันบางคนไป

นักวิชาการชาวเยอรมันเอง นอกจากจะมีการขัดแย้งทางวิชาการแล้ว ความคิดเห็นส่วนตัวก็ยังแตกต่างกันด้วย เช่นนักวิจัยบางคนต้องการใช้ระบบบริหารแบบนายจ้าง ลูกจ้าง และทำงานตามเวลาราชการโดยฝ่ายเยอรมันมีอำนาจควบคุมลูกจ้างไทย ซึ่งผิดไปจากความต้องการของนักวิจัยกลุ่มใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงมีการปะทะกันระหว่างกลุ่ม (Group interaction) เพราะฝ่ายที่เป็นชนกลุ่มน้อย มักหวาดระแวงว่าฝ่ายตรงข้ามอาจบั่นทอนความมั่นคงของตน และผู้ร่วมงานฝ่ายไทย ก็พยายามแบ่งแยกเป็นกลุ่มไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งสองฝ่ายยังพยายามร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายเดิม และหวังกันว่าความขัดแย้งเหล่านี้จะแก้ไขได้

นักวิจัยต่างเชื่อกันว่า โครงการนี้จะได้ออ

ระยะการทำงาน จนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๖ เพราะยังมีความสนใจทางวิชาการอยู่อีกมาก และหลังจากงานวิจัยในเมืองไทยแล้วจะมีการประเมินผลอีก ๑ ปี ที่เยอรมัน ซึ่งนักวิจัยฝ่ายไทยจะเข้าร่วมประเมินผลอันนี้ด้วย แต่ความหวังดีสิ้นสุดลงเมื่อได้รับแจ้งว่าทางมูลนิธิวิชาการเยอรมัน ตัดสินใจระงับโครงการ

ก่อนหน้าการตัดสินใจอันนี้ทางสถาบันเอเชียใต้ได้ส่งศาสตราจารย์ผู้หนึ่งมาเยี่ยมโครงการ และเขียนรายงานเกี่ยวกับโครงการนี้ ศาสตราจารย์ผู้นั้นได้ลงความเห็นว่าจะต่อโครงการ ไปถึงเดือนมิถุนายน ถึงแม้ว่างานวิจัยได้แปรเปลี่ยนไปจากจุดหมายเดิม แต่ก็ยังมีคุณค่าทางวิชาการ ควรแก่การสนับสนุน และก่อนหน้านั้นทางสภาวิชาการแห่งเยอรมัน ก็ได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ (Academic Advisory Board) ของสภาฯ ว่าควรจะสนับสนุนให้โครงการนี้ทำงานต่อไป ดังนั้นจึงไม่เป็นที่หวาดระแวงสำหรับนักวิจัยเลยว่าโครงการนี้จะต้องบิตกลาง

ก่อนหน้าการมาประเมินผลการดำเนินงานในโครงการของศาสตราจารย์ผู้นั้น เอกอัครราชทูตเยอรมันได้แสดงเจตจำนงอันดีที่จะมาเยี่ยมนักวิจัยโครงการจันทร์บุรี นักวิจัยได้ขอเลื่อนกำหนดการเดินทาง เพราะมีบางคนที่ติดธุระแต่ท่านทูตก็ยินยอมตามแผนการเดิม ในระยะนั้นท่านทูตได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ (ซึ่งลงพิมพ์ใน Bang-

kok Post) เกี่ยวกับกรณีขบวนการ Black September ได้สังหารหมู่ที่กีฬาสตราเอล ที่เมืองมิวนิก โดยแสดงความคิดเห็นว่าสมควรขับไล่พวกฆาตกร (กองโจรอาหรับ) ออกจากสังคมมนุษย์ การให้สัมภาษณ์อันนี้เป็นที่สนใจของนักวิจัยในโครงการมาก และต่างเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องตามหลักมนุษยธรรม เพราะโหดร้ายและตัดสินโดยไม่คำนึงพิจารณาถึงข้อเท็จจริงเบื้องหลัง เมื่อได้รับคำเชิญให้รับประทานอาหารร่วมกับท่านทูตจึงมีนักวิจัยหลายคนปฏิเสธ โดยเขียนจดหมายแสดงเหตุผลที่ปฏิเสธให้ผู้ร่วมงานทราบโดยติดไว้บนกระดานในสำนักงาน

หลังจากนั้นไม่นาน คณะนักวิจัยจันทบุรีก็ได้รับแจ้งว่าทางสภาวิชาการเยอรมันเห็นสมควรระงับการสนับสนุนโครงการ หลังจากที่ได้ลงทุนมาแล้วด้วยเงินจำนวนมาก โดยไม่ต้องการรายงานประเมินผลใดๆ ทั้งสิ้น นักวิจัยส่วนใหญ่จึงเชื่อว่าทูตเยอรมันมีส่วนเกี่ยวข้องกับ สภาวิชาการเยอรมัน เพราะนักวิจัยเหล่านี้มิได้เป็นตัวแทนให้ภาพพจน์ที่ดีของชาติเยอรมัน ตามความคิดโบราณ นอกจากนี้ข้อเสนอของศาสตราจารย์และคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ ที่เสนอให้ต่อการทำงานวิจัย ก็ยังเป็นเครื่องสนับสนุนความคิดเชื่อนั้น ให้มีคุณค่าเป็นจริงมากขึ้น

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า นักวิจัยในโครงการเองแบ่งออกเป็นกลุ่ม เนื่องจากความคิดเห็นแตกต่างกันทางการเมืองและวิชาการ ตลอดจนเรื่อง

ส่วนตัว และผู้ร่วมงานฝ่ายไทยบางคนก็พยายามแบ่งพรรคแบ่งพวกตามอย่างนายจ้างไปด้วย ซึ่งน่าสมเพชมาก นักวิชาการกลุ่มใหญ่ถูกเรียกว่า **ซ้ายใหม่** ส่วนกลุ่มน้อยไม่มีความคิดเห็นเป็นแบบเฉพาะ และฝ่ายกลุ่มน้อยนี้เองที่เป็นผู้ประชาสัมพันธ์โครงการ ให้โลกภายนอกรับรู้อยู่เสมอ และมีข่าวลือซึ่งหาแหล่งกำเนิดไม่ได้ว่า นักวิชาการฝ่ายซ้ายใหม่ปลุกปั่นคนไทยที่ร่วมงาน ให้เป็นซ้ายใหม่และยุยงให้เกิด “การปฏิวัตินองเลือด” เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม นอกจากนี้ยังมีรายงานไปยังกรุงเทพฯ และเยอรมัน ถึงความประพฤตินักวิชาการฝ่ายซ้ายใหม่ที่ไม่เรียบร้อย แต่งกายไม่เหมาะสมกับเป็นปัญญาชน ทำให้ชาวบ้านไม่นับถือ คงเป็นเพราะรายงานเหล่านี้ที่ทำให้ท่านทูตให้ความสนใจใ้ จนต้องมีการมาเยี่ยมเยียน และความคิดทัศนคติของท่านทูตที่มีต่อนักวิจัยกลุ่มนี้ก็ได้แก้ไขให้ดีขึ้น เพราะกลับกลายเป็นว่าท่านทูตดูนักวิจัยสับสนประมาท (ตามคำอธิบายของนักวิชาการบางคน) โดยเขียนข้อความวิจารณ์ว่าชาติมนุษยธรรม (นัยว่าข้อความเหล่านี้อาจารย์จากจุฬาฯ คนหนึ่ง ซึ่งบังเอิญไปเยี่ยมโครงการ ได้อ่านไปด้วย)

เป็นที่แน่นอนว่าเหตุการณ์เหล่านี้ ได้รายงานส่งไปเยอรมัน ในฐานะที่นักวิจัยเหล่านี้สับสนประมาทตัวแทนแห่งชาติของตน จึงได้รับการแห่งเล็งว่าจะเป็นตัวการนำความร้ายวามมาสู่สัมพันธไมตรีอันดีระหว่างสองชาติ และอาจเป็นผล

ร้ายต่อการวิจัยซึ่งจะมีครั้งต่อ ๆ ไปในประเทศ
ไทย จึงสมควรได้กลับไปบ้าน งานวิชาการจึงต้อง
หยุดลงเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการเมืองและ
สัมพันธ์ไมตรีอันดีของสองชาติ

วิชาการกับอิทธิพลการเมือง

จากเหตุการณ์ที่เล่ามานี้ พอจะเข้าใจได้ว่า
การเมืองมีอิทธิพลที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานของ
นักวิชาการได้ เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นมานาน
แล้วและจะยังคงเกิดขึ้นต่อ ๆ ไป トラบไตที่งาน
ทางวิชาการยังไม่เป็นหน่วยงานอิสระ จากการ
เมือง มีงานวิจัยเป็นจำนวนมากเช่นการวิจัยของ
นักวิชาการอเมริกัน ที่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทาง การ
เมืองและผลจากงานวิชาการได้ถูกบิดเบือน นำไป
ใช้ในทางที่เป็นผลร้ายต่อเพื่อนร่วมโลก

ในกรณีโครงการวิจัยจันทบุรี ก็เป็นตัวอย่าง
อันดีอีกอันหนึ่งของงานวิจัยที่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของ
ฝ่ายบริหารทางการเมือง การตัดสินใจของสภา
วิชาการแห่งเยอรมันทำให้แน่ใจได้ว่า สถาบัน
ที่สนับสนุนการเงินแห่งนี้ มิได้มีความเป็นอิสระ
อย่างแท้จริงจากการเมือง มิฉะนั้นคงไม่ตัดสินใจ
เลิกการสนับสนุนงานวิชาการที่ตนได้ลงทุนไป
ด้วยเงินจำนวนมาก (ค่าใช้จ่ายของงานวิจัยชั้น
นี้ประมาณ ๕ ล้านบาท) โดยตัดสินใจล้มเลิกจาก
ข้อมูลหรือเหตุผลเพียงด้านเดียว (ทั้งเหตุผลเหล่านี้
ก็ยังมีได้พิสูจน์อีกด้วย) โดยล้มเลิกถึงผลประ
โยชน์ทางวิชาการที่จะได้รับ สำหรับฝ่ายเยอรมัน
และไทยตลอดจนนักวิชาการชาติอื่น ๆ

ในกรณีนี้เราไม่ทราบบทบาทที่แน่ชัด ของ
สภาวิจัยแห่งชาติไทย แต่พอจะรู้ว่าสภาวิจัยฯ
มีการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทูตเยอรมัน
เกี่ยวกับนักวิจัยคณะนี้ และข่าวจากวงการไม่แน่
ชัดแจ้งว่าสภาวิจัยเองก็เสนอให้ยุติโครงการนี้เช่น
กัน ถ้าเรื่องนี้เป็นความจริงสภาวิจัยก็น่าจะถูก
ตำหนิด้วย เพราะสภาวิจัยฯ เองมิได้มีการติดต่อ
อย่างใกล้ชิดกับนักวิจัยทั้งหมด เพียงแต่เจ้าหน้าที่
ที่บางคนที่มีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัว กับนักวิจัย
บางคน สภาวิจัยฯ อาจได้ข้อมูลที่บิดเบือนเพื่อผล
ประโยชน์ของคนบางคน สภาวิจัยฯ จึงน่าจะให้
ความสนใจอย่างเป็นทางการกับนักวิจัยคนอื่น ๆ
ด้วย เพื่อที่จะได้ประเมินคุณค่าของงานวิจัยชน
นี้ได้อย่างถูกต้อง ก่อนที่จะตัดสินใจทางลบเช่น
นั้น และที่น่าสงสัยมากยิ่งขึ้นก็คือการที่มีรายงาน
เสนอให้นักวิจัยคนหนึ่งหรือสองคนทำงานวิจัยต่อ
ไปได้ในเมืองไทย โดยไล่นักวิจัยคนอื่นกลับประ
เทศ ความยุติธรรมของการตัดสินใจเช่นนี้มีราก
ฐานจากอะไร

การตัดสินใจเลิกโครงการวิจัยจันทบุรี นอก
จากจะทำให้คนไทยส่วนหนึ่งไม่มีงานทำแล้ว ผล
ประโยชน์ทางวิชาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญก็สูญสิ้นไป
ด้วย สภาวิจัยหรือนักวิชาการจะหวังอะไรได้
มากจากรายงานเพียงไม่กี่หน้ากระดาษซึ่งใช้เวลา
ประเมินผลในระยะเวลานั้น ๆ (หลังจากกระงับ
โครงการในเมืองไทยแล้ว สภาวิชาการเยอรมัน
อนุญาตให้นักวิจัยเขียนรายงานสั้น ๆ อย่างขอไป

ที่ แต่ละสาขาวิจัยฯ เสนอต่อสภาวิจัย เพื่อรักษา
สัมพันธ์ไมตรีอันดีตามที่ท่านทูตเสนอแนะ) เป็น
ที่น่าเสียดายสำหรับผลประโยชน์ ที่ควรจะได้รับ
ทางวิชาการอย่างสมบูรณ์ เพราะเรายังไม่มีเงิน
มากพอ ที่จะสนับสนุนการวิจัยโครงการใหญ่ ๆ
อย่างนี้ได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยการวิจัยของชาว
ต่างประเทศ ดังนั้นสภาวิจัยฯ จึงควรให้ความสนใจ
ใจต่องานวิจัยของชาวต่างประเทศมากขึ้นและควร
จะมีข้อบังคับว่างานวิจัยของชาวต่างชาติ จำเป็น
ต้องมีผู้ร่วมงาน หรือนักวิชาการฝ่ายไทยร่วมด้วย
เสมอเพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ ทางวิชาการเอา
ไว้ และการเขียนรายงานการวิจัยควรจะมีการ

แปลถ่ายทอดเป็นภาษาไทยเพื่อผลประโยชน์ทาง
การศึกษาของคนไทยด้วยและนักวิชาการฝ่ายไทย
เองก็ควรจะมีการร่วมมือกันทวงแทนสิทธิ และ
เสรีภาพทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อโครงการวิจัย จันทบุรี
ควรจะเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นได้ว่างานและสถา
บันที่เกี่ยวข้องทางวิชาการ ควรมีความเป็นอิสระ
จากหน่วยบริหารทางการเมือง การต่อสู้เพื่อความ
ยุติธรรมทางวิชาการควรจะมีต่อไป เพื่อที่งาน
วิชาการจะไม่ต้องถูกควบคุม หรือตกเป็นเครื่องมือ
ของผู้บริหารหรือนโยบายทางการเมือง

ผู้สื่อข่าวประจำเบอร์ลิน

กรมราชทัณฑ์ กรุงเทพมหานคร

เขียนขึ้นใหม่ทั้งหมด
เหมาะสำหรับนักการศึกษา ครู และบุคคลธรรมดาทั่วไป

สนใจสั่งซื้อได้ที่
สารสยาม
ศูนย์กลางตัวแทนจำหน่ายหนังสือนานาชาติ
โทร. ๒๐๕๐๐๘

ชาวนาไม่ได้คิดอย่าง ไรเหตุผลเสมอไป

นัก (ทฤษฎี) เศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะจากประเทศพัฒนาแล้ว มักจะมองชาวไร่ชาวนาในประเทศด้อยพัฒนาว่าเป็นพวกจารีตนิยม ฝังงาย ไร้เหตุผล เจื้อยซา ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง ซึ่งล้วนเป็นคุณสมบัติที่เป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการพัฒนา เป็นต้นว่า เมื่อมีการนำกรรมวิธีการผลิตใหม่ ๆ ที่จะให้ผลดีกว่าไปเผยแพร่

แพร่ ชาวไร่ชาวนาก็ไม่ค่อยยอมรับ เมื่อพืชผลในตลาดโลกมีราคาดี แทนที่ชาวไร่ชาวนาจะลงทุนลงแรงทำเพิ่มขึ้น ก็ไม่ค่อยยอมทำ (เพราะเห็นว่า ทำเท่าเดิมก็ได้เงินมาพอกินพอใช้แล้ว เรื่องอะไรจะต้องไปเหนื่อยเพิ่มขึ้น) ซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้วก็คือ ชาวไร่ชาวนาเหล่านั้นมักจะคิดหรือตัดสินใจอย่างไม่ค่อยมีเหตุผล—มองในแง่ของการ

พัฒนาอยู่เสมอ

โดยความเป็นจริงแล้ว ก็มีชาวไร่ชาวนาในประเทศค่อยพัฒนาไม่น้อยที่มักจะตัดสินใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงช้า แต่ปรากฏการดังกล่าวไม่ได้หมายความว่า พวกเขาจะคิดหรือตัดสินใจอย่างไรเหตุผลเสมอไป เพียงแต่ว่าวิถีคิดและการให้เหตุผลของพวกเขา บางทีอาจจะต่างกับวิถีคิดและการให้เหตุผลของนักวิชาการจากในเมืองเท่านั้น ทั้งเหตุผลของชาวไร่ชาวนาในหลายกรณี ๆ ก็ไม่ใช่เหตุผลที่ขึ้นอยู่กับความเชื่อดั้งเดิมที่เหลวไหลแต่อย่างใด หากเป็นเหตุผลที่สามารถอธิบายออกมาได้อย่างสมเหตุสมผล ตามหลักตรรกวิทยาไม่ว่าจะมองในแง่ของเศรษฐกิจการเมือง หรือ สังคม

ประการแรกที่สุดเราควรยอมรับว่า วิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ที่ชาวไร่ชาวนาทำอยู่นั้นเป็นความรู้ความชำนาญที่ได้สั่งสม ผ่านการลองถูกลองผิดกันมาเป็นเวลาหลายชั่วอายุคน ดังนั้นแม้บางอย่างจะล้าสมัยไป เพราะการถ่ายทอดกันมาอย่างไม่เป็นระบบและเพราะความรู้จักประยุกต์ใช้เมื่อสถานการณ์บางอย่างเปลี่ยนไป แต่เราก็ไม่อาจถือว่าการทำไร่ทำนาแบบเก่า เป็นความผิดพลาดทั้งหมดได้ เช่นเดียวกับที่เราไม่อาจถือว่า ชาวไร่ชาวนาควรจะเริ่มเรียนใหม่หมด เพราะเขาไม่รู้อะไรเลย ตรงกันข้าม เจ้าหน้าที่การเกษตรอาจจะเรียนรู้ จากความชำนาญของชาวไร่ชาวนาได้ไม่น้อย ในขณะที่เดียวกันก็อาจ

จะช่วยเสริมความรู้ความชำนาญของพวกเขา ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย เพราะขณะที่ชาวไร่ชาวนารู้แต่ภาคปฏิบัติซึ่งจดจำและฝึกหัดกันมา เจ้าหน้าที่การเกษตรก็มักจะรู้แต่ทฤษฎี ซึ่งมักได้มาจากต่างประเทศ ประการที่สองก็คือเราควรตระหนักว่าอาจมีเหตุผลหลายอย่างที่เรารู้หรือมองข้ามไปหากเราไม่ตั้งใจไปติดต่อดามไล่จากชาวไร่ ชาวนาอย่างแท้จริง เป็นต้นว่าการที่ชาวนาบางท้องถิ่นไม่นิยมใช้ปุ๋ยนั้น อาจไม่ใช่เพราะเขาไม่เชื่อว่าปุ๋ยจะทำให้เขาได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่อาจเป็นเพราะว่าเขาไม่มีเงินซื้อปุ๋ย หรือที่ที่เขาทำอยู่เป็นที่เขาซึ่งเขาไม่ต้องการลงทุนปรับปรุง หรือการลงทุนมากเป็นการเสี่ยงเกินไปสำหรับเขา เพราะปุ๋ยราคาแพง ข้าวราคาไม่แน่นอน ฯลฯ เช่นเดียวกับที่การที่ชาวนาไม่ยอมฟังคำแนะนำของเจ้าหน้าที่การเกษตรให้ปลูกพืชอย่างอื่นซึ่งจะได้ผลดีกว่าข้าว นั้น อาจไม่ใช่เพราะเขาโง่หรือหัวดีเสมอไป แต่อาจเป็นเพราะเขาเห็นว่าอัตราเสี่ยงมันสูงกว่าการปลูกข้าว (ซึ่งถึงขายไม่ได้ราคาก็ยังเก็บไว้กินได้ ทั้งเขาก็กินข้าวมากกว่า) ก็เป็นได้ โดยทั่วไปแล้วมีหลักฐานปรากฏให้เห็นว่า ชาวไร่ชาวนามีความตื่นตัว การที่จะปรับปรุงการผลิต ตลอดจนขยายการผลิต เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดอยู่มากพอสมควร ถ้าหากเขาอยู่ในฐานะที่จะทำได้โดยไม่เสี่ยงเกินไป แต่การที่จะหวังให้ชาวนาส่วนใหญ่ซึ่งทุนน้อย ริเริ่มทำตามกรรมวิธีการผลิตใหม่ ๆ หรือปลูกพืชใหม่ ๆ

ซึ่งต้องใช้ทุนมากและตลาดไม่แน่นอนนั้น ออกจะเป็นเรื่องที่ผันหวานเกินไป ในเมื่อรัฐบาลไม่เคยคิดที่จะช่วยพวกเขาทางอื่น ๆ หรือหาทางลดอัตราเสี่ยงให้พวกเขาแต่อย่างใด

ประการสุดท้ายก็คือ เราควรยึดเป็นหลักว่าการตัดสินใจอื่นตามทฤษฎี หรือโดยความรู้สึกนึกคิดของเราเองนั้น ย่อมไม่อาจได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องทุกแง่ทุกมุมได้ เพราะความสำเร็จของโครงการใดโครงการหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยมากมายด้วยกัน เราจึงไม่อาจปล่อยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านใดด้านหนึ่ง เป็นผู้ผูกขาดการตัดสินใจ เพราะเขาอาจนำไปสู่ความผิดพลาดได้ไม่ยากนัก หากเขาเชี่ยวชาญแต่เฉพาะเรื่องที่ตัวศึกษามาโดยไม่ได้ตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีความสำคัญทัดเทียม หรือมากกว่าปัจจัยที่เขาเชี่ยวชาญอยู่ ดังนั้นการเรียนรู้จากกันและกัน การทำงานเป็นหมู่คณะจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะปัจจุบันนอก

จาก “ผู้เชี่ยวชาญ” ของเรายังต่างคนต่างทำงาน (เช่นเจ้าหน้าที่เกษตร มีหน้าที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกโน้นทำนั้นก็ส่งเสริมไปโดยไม่รู้ว่ามีผลนั้นจะเป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคตหรือไม่ หรือนักเศรษฐศาสตร์วางแผนว่า เราต้องปลูกพืชชนิดนั้นชนิดนี้โดยไม่รู้ว่าจะมีผลทางปฏิบัติจะเป็นไปได้อย่างไร หรือจะมีผลทางด้านอื่นอย่างไรบ้าง) แล้วเรายังละเลย “ผู้เชี่ยวชาญจากท้องถิ่น” ซึ่งได้แก่ชาวไร่ชาวนาผู้มีชีวิตอยู่ได้ด้วยการทำงานอาชีพดังกล่าวมาช้านานอีกด้วย ซึ่งถ้าหากเราจะฟังเสียงจากชาวนาให้มากขึ้น ประสานงานและการตัดสินใจระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ และเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น ก็เชื่อได้ว่าการพัฒนาเกษตร คงจะก้าวไปในแนวทางที่ได้ผลดีกว่าปัจจุบันอีกมาก

พิทักษ์ บัญญาบุษ

สารสยาม

สำนักงานจัดจำหน่ายหนังสือทุกชนิด

ยินดีบริการท่านตลอดเวลา

โปรดติดต่อ

นายชวลิต บุญญาลักษณ โทร. ๕๖๖๒๒

นายขรรค์ชัย บุนปาน โทร. ๒๒๒๘๕๐

สำนักงานเลขที่ ๑๔ - ๑๖ ตรอกนคร ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ๑ ๒

โทร. ๒๐๕๐๐๘

บทเพลงแห่งสงครามกลางเมืองสเปน

เมื่อเออเนส เอ็มมิงเวย์ เขียนนวนิยายเรื่อง *For Whom the Bell Tolls* เขาบรรยายถึงกองบัญชาการทหารนานาชาติ ของฝ่ายรีบิลิค ซึ่งต่อต้านฝ่ายฟาสซิสต์ของนายพลฟรังโก เมื่อครั้งสงครามกลางเมืองสเปน (ค.ศ. ๑๙๓๖) ว่า

“--ที่โรงแรมเกย์ลอร์ดเป็นที่ซึ่งเขาจะพบชาวไร่ชาวนา และกรรมกรสเปนที่มีชื่อเสียง โดยเป็นนายทหารชั้นสูง เขาเหล่านั้นเมื่อตอนเริ่มสงครามเป็นราษฎรสามัญผู้จับอาวุธขึ้นสู้กับพวกฟาสซิสต์ ทั้งๆ ไม่เคยหัดทหารมาก่อน-- แต่ไม่เห็นจะเป็นไรในการรบแบบนี้จะต้องมีหัวหน้าชาวนาโดยไม่ชักช้า และจะต้องอุปถโลกผู้ที่ไม่มีอาชีพนี้ แต่มีความเหมาะสมขึ้นว่าเคยเป็นชาวนามาก่อน--”

ถ้าจะถือเอา ‘สงครามครูเสด’ เป็นสงครามทางอุดมการครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของยุโรป ‘สงครามกลางเมืองสเปน’ ก็อาจถือเป็นสงครามทางอุดมการครั้งสุดท้ายของชาวยุโรป และยุโรปได้สิ้นสุดสิ่งนี้ลงพร้อมกับสงครามโลกครั้งที่ ๒ แม้เมื่อตอนต้นสงครามเวียตนาม คนหนุ่มอเมริกันจะถูกหลอกมาตายเพื่อรับใช้อุดมการ แต่อุดมการนั้นก็ก็เป็นเพียงความอปลักษณ์ที่ไร้ตำนาน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทหารอาสาสมัครอเมริกันจำนวน ๓๒,๐๐๐ คน แห่งกองพัน *Abraham Lincoln Battalion* ที่สละชีพต่อต้านฟาสซิสต์เมื่อครั้งสงครามกลางเมืองสเปน เพื่อให้ ‘ประชาธิปไตย’ มีชีวิตยืนยาวอย่างแท้จริง แม้ผลของสงครามนายพลฟรังโกจะเป็นฝ่ายชนะ แต่เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาถึงความเสียสละของวีรชนจากนานาประเทศครั้งนี้ ดูเหมือนจะเป็นแหล่งบันดาลใจให้กวีและนักเขียน กรรมกรและปัญญาชน นักศึกษาและชาวนา ทั้งที่หนุ่มและไม่หนุ่ม บ้างเป็นคอมมิวนิสต์ บ้างเป็นแคธอลิก บางคนไม่มีศาสนา บางคนเชื่อมั่นในพระเจ้าอย่างแน่นแฟ้น บุคคลเหล่านี้มาจากประเทศต่างๆ ๕๗ แห่ง และได้เข้าร่วมต่อสู้เพื่อความเชื่อมั่นแห่งอุดมการของตน เพื่อพิทักษ์ไว้ซึ่งฝ่ายที่ตนเห็นว่าถูก และต่างสูญเสียชีวิตลงฝ่ายละไม่น้อยนักประวัติศาสตร์หลายคน เชื่อกันว่าสงครามกลางเมืองสเปน ระหว่างฝ่ายสาธารณรัฐและฝ่ายเผด็จการของนายพลฟรังโกครั้งนี้ เป็นเวทีใหม่โรงก่อนการปะทะของสงครามโลกครั้งที่ ๒

เพลงเด่นจากอัลบั้มชุดนี้ ที่พีท ซีเกอร์นำมาขับร้องใหม่มี *Songs of the Lincoln Brigade* เป็นเพลงที่แต่งขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๒ เนื้อร้องกล่าวถึงกองพลนานาชาติ ๕๗ ซึ่งมีอาสาสมัครระยะแรกประกอบด้วยชาวอังกฤษและแคนาดา ต่อมาได้มีชาวไอริช คิวบา และชาวนาสเปนเข้าร่วมด้วย ภายหลังอาสาสมัครจากสหรัฐได้เข้าร่วมสงครามกลางเมืองสเปนภายหลังเดือนมกราคม ๑๙๓๗ และได้สร้างวีรกรรมอันลือชื่อต่อต้านกองทัพฟาสซิสต์ไว้ได้เป็นครั้งแรกที่หุบเขา جارามา Jarama Valley และชื่อนี้ได้กลายเป็นตำนานในอัลบั้มของเพลงชุดนี้ด้วย

สำหรับด้านของ *Six Songs for Democracy* ในอัลบั้มชุดนี้ เนื้อเพลงทั้งหมดได้แต่งขึ้นครั้งแรกราวเดือนมิถุนายน ๑๙๓๘ ระหว่างการโจมตีทางอากาศครั้งใหญ่ที่บาเซิลนา เอินส์ท บุส ผู้ร้องเพลงชุดนี้เป็นนักร้องและนักแสดงเพื่อชนกรรมมาชีพที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของเยอรมันในปัจจุบัน เพลงทั้ง ๖ ที่เขาร้องร่วมกับคณะ ที่ไพเราะและให้อารมณ์มากก็มีเช่น *United Front Song* ซึ่ง เอินส์ท บุส ขับร้องเป็น ๔ ภาษา เนื้อร้องจากเพลงบทนี้แต่งโดย Bertolt Brecht กวีและนักเขียนบทละคร ซึ่งประกาศตนเป็น Marxist เพลงต่อมา ก็คือ *Thaelmann Battalion* เนื้อเพลงกล่าวถึงกองพลเทเลมาน ซึ่งเป็นกลุ่มทหารอาสาสมัครเยอรมันต่อต้านนาซี *The Peat-Bog Soldiers* เนื้อร้องและทำนองเพลงนี้ไม่ปรากฏว่าผู้แต่ง เป็นเพลงพื้นบ้านที่กล่าวถึงค่ายกักกันของนาซีก่อนเกิดสงครามกลางเมืองในสเปน *The Four Generals* เนื้อร้องและทำนองนำมาจากเพลงพื้นบ้านเก่าของสเปนที่มีชื่อว่า *Los Cuatro muleros* กล่าวถึงนายพลสำคัญของสเปน ๔ คน คือ ฟรังโก โมลา วาเลลา และ คิวโป เดอ ลาโน ซึ่งคนหลังนี้เชื่อกันว่าถูกจับกุมขังอยู่ในแมดริดเมื่อเดินแรกของสงคราม แต่อันที่จริงแล้วเดอ ลาโน หาได้ถูกจับไม่และหาว่ามีพระและระคายไม่ว่าเขาทำงานให้ฝ่ายของฟรังโก จนเป็นเหตุให้ฟรังโกตีกรุงแมดริดแตก และกลายเป็นฝ่ายชนะสงคราม ฟรังโกมักยกยอเดอลาโนว่าที่บอกว่าเขามีนายพล ๔ คนเป็นกำลังสำคัญอยู่นอกกรุงแมดริดนั้น อันที่จริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ เพราะเขายังมี *แนวที่ห้า* (fifth column) อีกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นสายลับอยู่ในเมือง และนี่คือความหมายของคำว่า *แนวที่ห้า* ซึ่งถูกใช้ต่อมาเมื่อหมายถึงสายลับที่ทำงานให้กับฝ่ายตรงข้ามในแนวข้าศึก

ในบรรดาเพลงพื้นเมืองที่มีต้นกำเนิดมาจากความบันดาลใจของสงครามกลางเมืองสเปน อัลบั้มชุด *Songs of the Spanish Civil War* (Folkways Records Album No. FH 5436) ที่เพิ่งออกมาเมื่อเร็ว ๆ นี้ดูเหมือนจะให้อารมณ์และเล่าความเป็นไปแห่งตำนานของวีรชนผู้สละชีพเพื่ออุดมการณ์ในสงครามครั้งนี้ได้ดีที่สุด ด้านแรกของอัลบั้มชุดนี้ มีชื่อว่า *Songs of the Lincoln Battalion* เล่นและขับร้องโดย พีท ซีเกอร์กับคณะ ด้านหลังมีชื่อว่า *Six Songs for Democracy* เล่นและขับร้องเป็นภาษาเยอรมัน โดย เอินส์ท บุส (Ernst Busch) กับคณะ

เพลงพื้นบ้านจากสงครามกลางเมืองสเปนอีกเพลงหนึ่งที่ไพเราะมาก มีชื่อว่า *Quinto Regimiento* เนื้อร้องกล่าวถึงกองพลน้อยที่ ๕ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพรรคคอมมิวนิสต์สเปน เมื่อเดือนกรกฎาคม ๑๙๓๖ อันเป็นเดือนแรกที่ฝ่ายนายพลฟรังโกทำการขบถ ในเดือนธันวาคม ปีเดียวกันนั้นกองพลนี้สามารถทำลายล้าง ทั้งจากฝ่าย *Socialist, Anarchist* และ *Republican* ได้ถึง ๗๐,๐๐๐ คน แต่ในปีต่อมา ความขัดแย้งทางอุดมการทำให้เกิดแตกแยกกันออกไป จนเป็นเหตุให้ฝ่ายนายพลฟรังโกเอาชนะได้ในที่สุด

สงครามกลางเมืองสเปนเป็นสิ่งบันทึกจิตใจทางอุดมการต่องานสร้างสรรค์ของกวีของและนักเขียนยุโรปรุ่นหลังสงครามมิใช่บ่อย ดังปรากฏจากผลงานของอังเดร มัลโรซ์, ฌาง-ปอล ซาตร์ (ฝรั่งเศส), ยอร์ช ออเวลล์, สตีเฟน สเปนเดอร์, ดับลิว เฮช ออเคน, อาเธอร์ โกลสเตอร์ (อังกฤษ), อินาซีโอ ซิลอน (อิตาลี), ดอส ปาโซส, อี.อี. คัมมิงส์, เฮซรา พาวด์ (อเมริกัน), กาเซีย ลอร์กา (กวีสเปน-ถูกฝ่ายฟรังโกประหารในการฆ่าหมู่) ฯลฯ

ในตอนหนึ่ง เฮมมิงเวย์ ได้ให้รอบเบ็ด ยอร์แดน ตัวเอกในนวนิยายเรื่อง *For Whom the Bell Tolls* กล่าวถึงการเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมในสงครามอุดมการครั้งนี้ว่า

“--มันทำให้เขามีส่วนร่วมในบางอย่าง ซึ่งเขามีศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยมและสมบูรณ์และบันทึกความรู้สึกของเขาว่า คนอื่นๆซึ่งทำงานร่วมกันล้วนแต่เป็นพี่น้องโดยแท้จริง มันเป็นอย่างที่เขาไม่เคยมีความรู้มาก่อน แต่แล้วเกิดความชัดเจนขึ้นมาอย่างปุบปับ มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดและเป็นสิ่งมีเหตุผลพร้อมเพียง จนกระทั่งเห็นว่าความตายของตนเป็นเรื่องเล็ก--”

*There's a valley in Spain called Jarama
It's a place that we all know so well
It was there that we gave of our manhood
Where so many of our brave comrades fell.*

*Now we're far from that valley of sorrow
But its memory we ne'er will forget --
So before we conclude this reunion
Let us stand to our glorious dead.*

(SONG OF JARAMA VALLEY)

สกลัน บ้านทุ่ง

พัฒนาหาย

ตอนแรกเมื่อถูกถามที่กัด้วยเสียงซุ่นๆ “ทำไมไม่ถามบ้าง ว่าพันฟางมันหายไปไหน” ข้าพเจ้าอึ้งอยู่เป็นนาน ไม่รู้จะตอบออกไปอย่างไร ทั้งที่ความจริง ตนเองได้สังเกตเห็นความผิดปกติของใบหน้าซีบวๆของเขาตั้งแต่แวบแรกแล้ว เมื่อถูกถามอย่างกระทันหัน สมอาก็คิดไม่ทัน ไม่รู้จะหักทลายและโยงความเข้าใจกันได้อย่างไร จึงจะคงความปรกติ ไม่พลอยซ้ำความเข้าใจของเขาคือความจริงข้าพเจ้าได้เคยแหว่ๆมาก่อนแล้ว ถึงเคราะห์กรรมของเขา แต่เป็นการรู้มาอย่างผิวเผิน และสัจสนชนิดที่เรียกกันว่า “พูดกันต่อๆมา” จะถือเป็นแน่นอนอะไรไม่ได้ ข้าพเจ้าแรกที่ได้ฟังมานั้น บอกว่าเขาถูกยิงตาย ต่อมากลายเป็นถูกยิงปางตาย แต่ไม่ตาย จนเมื่อได้พบกันและได้ฟังเรื่องราวจากปากของเขาเอง จึงได้รู้ว่า แท้ที่จริงนั้นเขาเพียงแต่ถูกตบ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติ

การณ์ของการปล้นสดมภ์รายอื่นๆ การที่สูญเสียเงินไปเพียงสองร้อยเศษๆ เป็นพวแก่ๆกระบอกหนึ่งกับพันฟางอีกสี่สิ ก็ควรจะถือได้ว่าเป็นเรื่องเล็ก อย่างที่พูดกันด้วยสำนวนนักเลงๆว่า ขอกันกินยังมากกว่า แต่ก็นั่นแหละ อันความคิดว่ามันเป็นเรื่องเล็กน้อย ก็ดูเหมือนจะเป็นเพียงความรู้สึกของข้าพเจ้า ผู้ซึ่งไม่ได้สูญเสียเงินสองร้อยบาทเป็นแก่ๆและพันสี่สิ ส่วนเขาผู้นั้นแล้ว จากสีหน้าอิดโรยและหมองคล้ำ ด้วยด้วยความเสี่ยงประหลาดๆ ที่พรั่งพร้อมออกมาทางช่องปากอันพิกลพิการ ดูจะเป็นอีกเรื่องหนึ่ง และหลังจากฟังคำบ่นพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มออกความเห็น (แก้ตัว) ขึ้นบ้าง “ก็มีมันอยู่ทั้งที่ ทำไมยอมให้มันตบเอาง่ายๆ”

ข้าพเจ้าพูดยังไม่ทันขาดคำ ชุ่มเสียงและสีหน้าที่ค่อยสงบจนเป็นปรกติเมื่อสักครู่ กลับเบี้ยว

บิ่งขึ้นมามาก ดวงตาที่ยังลึกในโหนกแก้มพุ่งแว
สวนออกมาวาววาวและเข้มนคม

“อ้ายที่อดสู้อ้าชื่อหามา ก็เพราะคิดอย่างนั้น
แหละ คิดว่ามีไว้เพื่อสู้ใจรัชโยม แต่คุณแอ้ย ใน
บ้านทุกวันนี้ มันสับสนเหลือ ดูไม่ออกหรอกไม่ดูกว่า
ใครเป็นคนร้าย ใครเป็นคนดี ออกไปอยู่สักเดือน
เถอะแล้วจะรู้อเอง ยิ่งบ้านป่าอย่างเรา ใครต่อใคร
ดูพากันเหยงโยงนัก จนแทบจะกล่าวได้ว่าแต่
ละอาทิตย์แต่ละเดือน ต้องบ้านหันยืมกันไม่ต้อง
หุบปาก เหมือนคนบ้า ยืมรับใบหน้าที่ยิ้มร่าเข้า
ไปหา ไปตามทุกข์ตามสุขถึงในกันครัว ไปทำความ
กันเคย ไปถามได้เรื่องทำมาหากิน ตาม ตาม
และตาม บ้างก็จากตำบล บ้างก็ไปจากอำเภอ จาก
จังหวัด จากเมืองหลวง และจากโลกที่ไม่เคยได้
ยินชื่อ แต่ละคุณแต่ละท่านดูก็ต่างจะฝึกยิ้ม ฝึก
บ่นตีหน้ามาจากครูเดียวกัน ก็เมื่อคนตีท่านยิ้มได้
คนร้ายมันก็ทำเป็น แล้วบ้านเป็นที่ไหนมันจะมี
ประโยชน์ ...”

“บายวันนั้น (วันที่พันทาย) ก็มันแหละเดิน
เรียงหน้ายิ้มแบ่นเข้าประตูบ้านมา คนหนึ่งเดิน
ตรงมาที่ ๆ เรากำลังโกยขี้แกลบออกจากใต้ถุนยัง
อีกคนเดินเลยไปทางเล้าหมูที่ ๆ เมียและลูกชาย
เล็ก ๆ กำลังเหล่งร่าลงไปในราง สามคนยื่นออกที่
หน้ากะโตะเรือ เราเงยหน้าขึ้นยิ้ม ยังไม่ทันเต็ม
ปาก ก็พอดูถูกหัวหมับเข้าที่เอว พลางออกคำสั่งให้
วางจอบ....”

“แล้วก็จังหวัดะนี่เอง ไ้สามตัวที่ยืนอออยู่

หน้ากะโตะ ก็ตรุกันขึ้นบ้าน เข้าคุยกันหาทรัพย์สิน
ที่พวกมันอยากได้ เหตุการณ์นี้ทำให้เราจั้งงไป
ครูใหญ่ พอหายตะลึงความแค้นก็ประดิ่งขึ้น ภาพ
ไหว ๆ ของไอ้สามตัวบนเรือน ค่อย ๆ มัวลง เพราะ
น้ำตามันเริ่มทะเล่ก จึงพูดขึ้น ‘ก็เมื่อพวกท่านเก่ง
กล้าถึงปานนี้ จะมารังแกอะไรกับคนหาเช้ากินค่ำ
อย่างผม ทำไมไม่ไปปล้นเขาพวกที่รวยล้นเหลือ’

‘ใคร!’

‘ก็พวกเศรษฐีนายเงิน ที่นั่งรถพริตพรวด
และเดินโย้พุงอยู่ใน....’ เราพูดไม่ทันขาดคำ
มันก็ตัวดำมป็นฉับเข้าที่ปากและตะคอก ‘ช่าง
บอกตีนัก’ แรงตบจากดำมป็นทำให้เราล้มลงไป
อยู่แทบปลายตีนของมัน พร้อมกับฟันสี่ซี่หลุดลง
ไปติดอยู่ในลำคอ”

“ไปแจ้งความบ้านเมือง เขาหรือปล่า”

“ไป”

“แล้วไง ท่านว่าอย่างไร”

“ก็ไม่ว่าอะไร ท่านก็รีบแจ้งความไว้”

“เล่าเรื่องให้เขาฟังละเอียดไหม”

“เล่า เล่าละเอียด อ้อ! แต่ก็ไม่ได้อบอกหรือ
ว่าเราพูดกับพวกนั้นอย่างไร ก่อนที่จะถูกมันตบ
เอาด้วยป็น”

“ทำไม”

“ก็อย่างที่บอกแล้วนั่นไง ในยามสับสนไม่รู้
ใครเป็นใครนี้ใครที่ไหนเล่าจะรู้ ชะดีชะร้าย
ฟันส่วนที่เหลืออาจหายไปอีกทั้งแถบก็ได้”

คำสั่งที่ ๓ ทรนออก

น้ำเสีย กับสัตว์น้ำ

นักวิชาการทางการประมงได้แบ่งน้ำเสียออกเป็น ๕ ชนิดด้วยกันคือ ๑) น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสารอินทรีย์ ๒) น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสารอินทรีย์ ๓) น้ำเสียที่เกิดจากสารพิษและยาฆ่าแมลง ๔) น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสารกัมมันตภาพรังสี และ ๕) น้ำเสียที่เกิดจากปริมาณความร้อน

มาตรการที่จะวัดว่าน้ำไม่เน่าเสียอย่างง่าย ๆ คือ

- ๑) น้ำมีออกซิเจนละลายอยู่ไม่น้อยกว่า ๕ ส่วนล้าน
- ๒) ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ในช่วง ๗.๐ และ ๘.๕
- ๓) มีแอมโมเนียไม่เกิน ๑.๕ ส่วนล้าน
- ๔) ชั้นอนุภาคของสารที่แขวนลอยอยู่ในน้ำสามารถลดตะแกรงขนาดช่องตา ๑/๑,๐๐๐ นิ้ว

ชั้นส่วนเหล่านี้ต้องมีอยู่ไม่หนาแน่นเกินไป และยอมให้แสงสว่างส่องผ่านลึกลงไปในน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๕ เมตร

น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสารอินทรีย์ในประเทศไทยนั้น เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ทำเหมืองแร่ เหมืองแร่ขุดดินขึ้นมาเพื่อล้างเอาแต่เฉพาะแร่ แหล่งน้ำที่มีการล้างแร่จึงมีน้ำขุ่น สัตว์น้ำไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ บริเวณที่มีน้ำเสียชนิดนี้คือ ภูเก็ต ระนอง ฯลฯ น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากสารกัมมันตภาพรังสี และน้ำเสียที่เกิดจากปริมาณความร้อนยังไม่มีรายงานว่าขึ้นในไทย ส่วนน้ำเสียที่เกิดจากสารพิษและยาฆ่าแมลงก็ยังคงเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งนัก เพราะ

โรงงานที่ถ่ายเศษเหลือจำพวกสารพิษในประเทศ
เรายังมีจำนวนไม่มากนักไป ประกอบกับ
กสิกรไทยยังไม่ใช้ยาฆ่าแมลงในการกำจัดศัตรูพืช
เป็นปริมาณมาก ๆ

น้ำเสียที่เกิดขึ้นในไทยส่วนใหญ่แล้วเกิดจาก
การเน่าสลายของสารอินทรีย์ จากโรงงานอุตสาหกรรม
กรรมและท่อระบายน้ำจากแหล่งชุมชน ซึ่งจะระ
บายสารอินทรีย์ที่เน่าเสีย หรือกำลังจะเน่าลงใน
แม่น้ำลำคลอง ทำให้น้ำในแหล่งน้ำนั้นเน่าเสีย

น้ำเน่าเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจาก
โรงงานอุตสาหกรรมระบายน้ำโสโครกลงไปอย่าง
หนึ่ง *ประชาธิปไตย* ระบายวันวันที่ ๓๐ เมษายนศก
นี้รายงานว่า โรงงานสุราและโรงงานกระดาษบาง
ปะอิน ระบายน้ำโสโครกลงแม่น้ำเจ้าพระยา
เท่ากับน้ำเสียที่เกิดขึ้น จากประชาชน ๑ ล้าน ๒
แสนคน ดังนั้นถ้ารวมกับโรงงานอื่นๆ นับจำนวน
ร้อย ๆ โรงที่ระบายน้ำโสโครกลงแม่น้ำเจ้าพระยา
แล้ว ก็เท่ากับน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากประชาชนหลาย
ล้านคนที่เดียว สาเหตุอีกอย่างหนึ่งก็คือ น้ำเสีย
เกิดจากท่อระบายน้ำจากชุมชนที่ตั้งหลักแหล่งบน
ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น ปทุมธานี นนทบุรี
กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ เป็นต้น
สยามรัฐ ระบายวัน วันที่ ๑๕ มิถุนายน กล่าวว่าพบ
ว่าตัวการที่ทำให้แม่น้ำเน่าเสียในแม่น้ำเจ้าพระยาคือ
ท่อระบายน้ำราคา ๗๑ ล้านบาทของเทศบาลนคร
กรุงเทพฯ ท่อระบายน้ำนี้เริ่มจากถนนพระราม ๔
ไประบายน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยาที่คลองเตย

เรื่องน้ำเน่าเสียในปี ๒๕๑๕ และ ๒๕๑๖ ที่
สร้างความเสียหายเป็นจำนวนมหาศาลคือน้ำเน่า
เสียที่แม่กลองเน่าเสียประจำเกือบทุกปี ในฤดูแล้ง
ซึ่งน้ำในแม่น้ำแม่กลองมีปริมาณน้อย และเป็น
ฤดูที่โรงงานทำน้ำตาลเดินเครื่องทำน้ำตาล แล้ว
ปล่อยน้ำเสียจากโรงงานลงแม่น้ำ *สยามรัฐ* ระบาย
วันวันที่ ๒๕ เมษายน ศกนี้ ระบายงานว่า น้ำเสียที่
แม่กลองเกิดจากโรงงานทำน้ำตาลซึ่งมีอยู่ ๙ โรง
หน้าโรงงานทำน้ำตาลเหล่านั้นสกปรกมาก มีตะ
กอนน้ำมันและกากอ้อยหนาดถึง ๕ นิ้ว *เดลินิวส์*
วันที่ ๒๓ มีนาคม บอกว่า น้ำในแม่กลองเมื่อวันที่
๒๒ มีนาคม มีออกซิเจนละลายอยู่ ๐.๒ ส่วนล้าน
สัตว์น้ำเสียหายในวันที่ ๑๓—๑๔ มีนาคม คือ
ปลาสร้อย ๓๕ กก. ปลาเก็ดแขวง ๗๐๐ กก. ปลา
ตะเพียน ๕๗๕ กก. กุ้งก้ามกราม ๖๕ กก. ตาย
ลอยเป็นแพในแม่กลอง

เกี่ยวกับน้ำเสียที่น่าสังเกตอีกแห่งหนึ่ง คือน้ำ
เสียในคลองวัดเบญจมบพิตร เมื่อมกราคม ๒๕๑๕
น้ำเสียครั้งนี้ ทำให้เต่าที่อาศัยอยู่ตายวันละหลาย
สิบตัว เต่าตายเพราะสภาพแวดล้อมเน่าเสีย โดย
ที่คนเียนอาหารให้เต่ากินเป็นจำนวนมาก อาหาร
เหลือทำให้น้ำเน่า ประกอบกับลูกหลานเต่าเกิด
ทวีจำนวนอย่างรวดเร็ว เมื่อเต่ามีมากก็ขับถ่ายของ
เสียออกมาเป็นจำนวนมาก น้ำในคลองเต่าไม่
สามารถถ่ายเทออกไปทางไหนได้ ของเสียต่าง ๆ
ที่หมักหมมอยู่เป็นเวลานานจึงทำให้น้ำเน่า

น้ำเสียนอกจากทำให้สัตว์น้ำตายโดยตรงแล้ว

ผลเสียหายทางอ้อมก็มีมาก น้ำเน่าเสียทำให้สภาพที่อยู่ของสัตว์น้ำเปลี่ยนแปลงไป ชั้นส่วนที่เป็นสาเหตุทำให้น้ำเน่า จะคลุมพื้นผิวดินใต้ท้องน้ำ ทำให้สัตว์น้ำที่อยู่หน้าดิน (Benthos) ไม่มีที่อยู่อาศัย แกซหรือสารละลายต่างๆ จะทำให้แพลงค์ตอนชนิดที่เป็นอาหารสัตว์น้ำสูญหายไป เมื่อสัตว์น้ำไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงได้ และไม่มีอาหารกิน จึงเป็นที่คาดคะเนได้อย่างแน่นอนว่า สัตว์น้ำจะลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว และในที่สุดก็จะสูญพันธุ์ไป น้ำเสียที่แม่กลองเมื่อปี ๒๕๑๕ นั้น ทำความเสียหายให้แก่ฟาร์มหอยแครงจากที่มีอยู่เดิม ๓-๔ พันไร่ ลดลงเหลือพื้นที่ที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงเพียง ๕๐๐ ไร่ เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจอะไรที่บุตรหลานของเราในอนาคตอันไม่ไกลนัก จะรู้จักหอยแครง แต่เพียงในรูปภาพ ในเมื่อเหตุการณ์น้ำเสียยังเกิดขึ้นติดต่อกันไปเรื่อยๆ

ในประเทศไทยเรานั้น น้ำเน่าเสียมิได้เกิดขึ้นแต่ในแหล่งน้ำในแผ่นดิน (Inland Water) แต่เพียงอย่างเดียว ความเน่าเสียได้แผ่ลงไปในอ่าวไทยด้วย น้ำทะเลในอ่าวไทยสกปรก พบว่าน้ำทะเลที่บางแสนสกปรกถึง ๕๐ เท่าของขีดกำหนดความปลอดภัยการอาบน้ำสากล ผลของความเน่าเสียในอ่าวไทยนี้ นักชีววิทยาทางประมงทะเลแห่งศูนย์พัฒนาประมงทะเลแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้พบภาวะน้ำเสียดังกล่าว ตะกอนน้ำเสียที่ตกกลางอ่าวไทยนี้ ทำให้น้ำทะเลขาดออกซิเจน

ปลาตอนกลางอ่าวจึงหนีเข้าฝั่งเป็นส่วนมาก ชาวประมงรู้แควจึงจับได้เป็นจำนวนมาก จึงคาดว่าปลาในอ่าวไทยจะเหลือน้อย และอาจสูญพันธุ์ในอนาคตก็ได้

ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องบรรเทาความเน่าเสียลง (Pollution Abatement) ความเน่าเสียของแหล่งน้ำในไทยเรานั้น ก็เป็นอย่างไรที่เราทราบมาแล้วว่า เกิดจากเหตุ ๒ ประการคือ โรงงานปล่อยน้ำเสีย และชุมชนระบายน้ำโสโครกลงในแหล่งน้ำ โรงงานนั้นรัฐมีกฎหมายโรงงานควบคุมการระบายน้ำโสโครกอยู่แล้ว ถ้าได้แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ของกระทรวงอุตสาหกรรมให้ใช้บังคับโรงงานรัฐวิสาหกิจ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รักษาให้มีกาปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ไม่มั่งงายและไม่เห็นแก่สินบนด้วยแล้ว ก็จะไม่มีการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานเกิดขึ้น สำหรับเรื่องน้ำเสียที่เกิดจากแหล่งชุมชนระบายน้ำ โสโครกนั้นตามปกติแล้ว น้ำเสียจากแหล่งชุมชนถ้ามีไม่มากนักจะเป็นประโยชน์แก่แหล่งน้ำ แต่ถ้าปริมาณน้ำเสีย เกิดขึ้นในอัตรามากเกินไปกว่าสภาพธรรมชาติที่จะซักฟอกให้เป็นน้ำดีได้ แหล่งน้ำนั้นจะเน่าเสียตลอดไป ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่ทุกชีวิตไม่ว่าจะอยู่บนบกหรือในน้ำ ที่อยู่ในบริเวณแหล่งน้ำนั้น รัฐบาลได้ให้ความสนใจน้อยมากในกรณีน้ำเสีย ที่เกิดขึ้นจากท่อระบายน้ำโสโครกจากแหล่งชุมชน เท่าที่ทราบยังไม่มีแหล่ง

ชุมชน (เทศบาล) ใด มีโรงงานขจัดน้ำโสโครก
ในกรุงเทพมหานคร อัตราการทิ้งของน้ำเสียมี
มากกว่าอัตราการชักฟอกธรรมชาติ ให้เป็นน้ำดี
เพราะฉะนั้น ตามลำคลองต่างๆ ของกรุงเทพฯ
นครน้ำจึงเน่าและมีกลิ่นเหม็น สัตว์น้ำที่สำคัญๆ
อาศัยอยู่ไม่ได้เลย เวลาว่างเลยมานานแล้วกรุง
เทพมหานครก็ได้เพียงแต่คิด ไม่ได้ดำเนินการ
แต่อย่างใด ที่จะบรรเทาความเน่าเสียเหล่านี้เลย
ความคิดของเราที่จะได้เห็น คุณ คลองต่างๆ ใน
กรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งผลิตปลา เพื่อเพิ่ม
อาหารโปรตีนแก่ชาวกรุงเทพฯ เอง เห็นทีจะเป็น
เพียงความนึกฝันอยู่ต่อไป

ก่อนที่จะจบบทความนี้ ผู้เขียนขอเสนอแนะ
ไปยังกรมประมง และผู้ที่ไม่อยากให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์
ว่าถ้ายังมีน้ำเสียปล่อยออกมาจากโรงงานและเทศ
บาลต่าง ๆ ระบายน้ำโสโครกลงในแม่น้ำ แล้วทำ
ให้สัตว์น้ำตายหรือหนีหายไป กรมประมงก็ควรที่
จะจัดการตามกฎหมายกับโรงงานหรือเทศบาล
เหล่านั้นที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติ
การประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ผู้เขียนคิดว่านี่อาจเป็น
ทางหนึ่งที่จะช่วยให้สัตว์น้ำลดจำนวน หรือสูญ
พันธุ์ช้าลงไป ๒๐.....

ยุทธ อันโสกา

ข่าวสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

สภาพแวดล้อมของโลกเรากำลังทำลายลงทุกวัน ไม่เพียงแต่เท่านั้น ชีวิตของคนในสภาพ
แวดล้อมนั้นๆ ก็ถูกทำลายไปเรื่อยๆ ด้วย กรณีโรคต่างๆ ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกและยังไม่มีทาง
รักษา ที่มีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมเป็นพิษที่เกิดขึ้นในญี่ปุ่น จะเป็นอุทธานรคดีแก่ประเทศที่
กำลังพัฒนา

ข่าวที่น่าสลดใจและทำความตกตะลึงพิงพิลิตต่อคนญี่ปุ่นทุกผู้ตัวคนในขณะนี้เห็นจะได้
แก่ พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์อาซาฮี วันที่ ๕ พฤษภาคม ว่า “ค้นพบโรคมินามาตะเป็นแห่งที่ ๓”
และ น.ส.พ. เดียวกันวันที่ ๒๕ มิถุนายน กล่าวว่า “ผู้ใหญ่กินปลาอาจขนาดเล็กได้ไม่เกินอาทิตย์
ละ ๑๒ ตัว”

โรคมินามาตะ ที่เกิดขึ้นครั้งแรกที่เมืองมินามาตะนั้น ทางบริษัทโรงงานอ้างว่าเกิดจาก
ความเลินเล่อ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ของทางโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการบิดความรับผิดชอบ
แต่ถ้าเป็นดังเช่นที่กล่าวไว้ โรคมินามาตะแห่งที่สองซึ่งเกิดขึ้นหลังจากแห่งที่หนึ่งหลายปี ก็ไม่น่า
เกิดขึ้น รวมทั้งที่มินามาตะแห่งที่ ๓ ด้วย เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ประชาชนเริ่มแคลงใจว่า โรงงาน
ในแหล่งของตนก็อาจจะเป็นสาเหตุของโรค อาจเกิดโรคมินามาตะแห่งที่ ๔, ๕, ... ในบริเวณ
ของตน มีการเรียกร้องให้รัฐบาลสำรวจโรงงานที่ใช้ปรอทอย่างเร่งด่วน รัฐบาลซึ่งไม่เคยมีมาตร

การที่จะสำรวจปริมาณการใช้สารเป็นพิษเหล่านี้ จึงได้เริ่มทำการสำรวจชั้น โรงงานเหล่านี้ได้แก่ โรงงานสังเคราะห์เคมี โรงงานทางไฟฟ้าเคมี โรงงานเหล่านี้ล้วนผลิตพลาสติกวินิลคลอไรด์ และ acetaldehyde ซึ่งใช้ปรอทในกรรมวิธีการผลิตทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์ปลาต่างๆ ที่จับได้จากทะเลรอบญี่ปุ่น เกือบทุกแห่งในจำนวน ๖๒ แห่ง ที่ทำการวิเคราะห์ ล้วนมีปรอทเกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (คือ ปรอททั้งหมดไม่เกิน ๐.๔ ppm (หรือ ๐.๔ ส่วนในล้านส่วน) และปรอทอินทรีย์ไม่เกิน ๐.๓ ppm) ไม่ว่าจะจับปลาที่ จับได้ในชอกไกโดหรือเกาะกิวชู

ข่าวนี้ไม่เพียงแต่จะทำความหวาดกลัวแก่ประชาชนญี่ปุ่นทั่วประเทศเท่านั้น ผู้ที่เคราะห์ ร้ายกว่านั้นเห็นจะได้แก่ชาวประมง พ่อค้าแม่ค้าขายปลา เพราะปรากฏว่าจำนวนผู้บริโภคปลาสด ชวบลดอย่างรวดเร็ว ร้านขายปลาต้องปิดร้านเปลี่ยนกิจการหลายแห่ง ร้านชาชิมิ อาหารปลาดิบ ของโปรดของญี่ปุ่นก็ซบเซาลง เมื่อพ่อค้า แม่ค้า ตามร้านเล็กขายปลาไม่ได้ ปลาจำนวนมากจึง คั่งค้างอยู่ที่ท่าเรือประมงไม่มีที่ไป ชาวประมงผู้หนึ่งกล่าวว่า “เจ็บใจที่จับปลามาแล้ว รู้ว่ามันกิน ไม่ได้ และที่เจ็บใจมากกว่าก็คือ จำเป็นต้องขายปลา ทั้งๆ ที่รู้ว่า มันจะเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค เจ็บใจที่คิดว่าตัวเองก็อาจเป็นสาเหตุของคนไข้โรคนี้อีก โดยการยึดเยื้อคพยายามขายปลาเหล่านี้” เมื่อเร็วๆ นี้ จึงได้มีการนำเอาปลาบรรทุกคันรถหลายคัน ไปประท้วงที่หน้าโรงงานที่กล่าวว่าเป็น สาเหตุ แต่ยังไม่มีการประกาศเป็นทางการว่า โรงงานสังเคราะห์เคมีแห่งนั้นเป็นสาเหตุจริง

โรคมินามาตะแห่งแรกค้นพบมาเป็นเวลาเกือบ ๒๐ ปีแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ปีนี้ ได้มีการตัดสินใจให้โรงงานเป็นฝ่ายแพ้คดีต่อโจทก์ซึ่งเป็นคนไข้กลุ่มหนึ่ง นับเป็นครั้งแรกที่มีการ ตัดสินคดีกรรมมินามาตะนี้ กระทั่งปัจจุบัน คนไข้ก็มากมายในกรรมมินามาตะแห่งแรกก็ยังไม่ ได้รับความยุติธรรม และบัดนี้ ได้เกิดมินามาตะเป็นแห่งที่ ๓ ขึ้นแล้ว คำพูดของคนไข้ประโยชน์หนึ่ง ที่พวกเราจะลืมไม่ได้คือ “ในโลกปัจจุบัน ในโลกของคนญี่ปุ่น ชีวิตสามารถซื้อได้ด้วยเงิน โรงงานอุตสาหกรรมฆ่าคนไปเป็นจำนวนมาก แต่ผลตอบแทนก็คือ เงินสดเชย ซึ่งตัดสินโดยศาล ศาลมีหน้าที่เพียงกำหนดราคาชีวิตคนเท่านั้นเองหรือ”

เหตุการณ์เช่นนี้ได้เกิดขึ้นแล้วในโลก ในโลกของประเทศที่เรียกตัวเองว่า ประเทศ พัฒนาแล้ว เราคนไทยพร้อมแล้วหรือที่จะเดินรอยตามการพัฒนาที่วุ่น เราจะไม่ยอมให้ญี่ปุ่นของเรา ไปตามทางที่ญี่ปุ่นเคยเดินหรือ

รวบรวมโดย กลุ่มค้นคว้าสภาพแวดล้อม นักเรียนไทยในญี่ปุ่น

ดูแสงอาทิตย์

ผมตั้งใจไว้แล้ว ผมจะต้องฆ่ามัน มันเป็นตัวอันตรายเหลือเกิน หัวอันใหญ่โตของมันแผ่พังพานออกมาคลุมพวกผมไว้ทั้งหมด ลำตัวของมันยาวใหญ่ แค่นั้นผมไม่อาจคาดคะเนได้ อายุของมันยาวนานหลายร้อยศตวรรษ ผมไม่ค่อยเชื่อหรือกลัวว่าจะฆ่ามันได้ แต่ผมก็จะพยายามไม่มีทางเลือก เราประนีประนอมกันไม่ได้ หากผมไม่ฆ่ามัน มันก็จะกลืนผมแน่ ผมไม่อยากเข้าไปอยู่ในท้องของมัน เพื่อนผมหลายคนก็เหมือนกัน เราไม่ต้องการให้มันกลืนเรา ผมจะสู้มันละ

ผมเสียท่ามันแล้ว ผมสู้มันไม่ได้จริงๆ ปากของมันจับเอามือและเท้าของผมไว้ได้หมด ผมหมดทางสู้เสียแล้ว มันกำลังจะกลืนผมลงท้อง อย่างไรก็ตาม ผมจะตื่นละ ผมตื่นเต็มแรง จะกลืนก็กลืนเถอะ แต่ผมไม่ยอมให้กลืนง่ายๆ หรือ

ผมมองไปทางพวกพ้องข้างล่าง พวกนั้นมองดูผมเฉย เป็นของธรรมดาเหลือเกินที่ใครต่อใครจะต้องถูกกลืน บางคนอาจแปลกใจที่เห็นผมตื่น แต่ผมเชื่อว่า ยังมีคนอย่างผมอีกหลายคนที่ไม่ยอมให้มันกลืน ไม่อยากให้มันกลืน เขาจะต้องหาทางฆ่ามัน หรือไม่ก็ทำให้มันพิการให้จงได้

ผมจะช่วยเขา เดี่ยวก่อน ผมจะหาจุดอ่อนของมันก่อน ผมเหลือแต่หัวแล้ว ส่วนอื่นผมถูกมันกลืนไปจนหมด ผมยังหาจุดอ่อนของมันไม่พบ อย่างไรก็ตาม ผมจะต้องเหลือปากไว้เป็นส่วนสุดท้าย ถ้าผมพบจุดอ่อนของมัน ก่อนที่ปากจะถูกกลืนไปด้วย ผมจะตะโกนออกมาให้ดังที่สุด - ดังที่สุด

นิพนธ์ อินสิน

๗ นิตินการสภาพแวดล้อม

ของกลุ่มคั่นคว่ำสภาพแวดล้อมนักเรียนไทยในญี่ปุ่น

ร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ ๔ มหาวิทยาลัย

มีทั้งภาพถ่าย ภาพยนตร์ และการอภิปราย

๒๔ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๖

ที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปฏิกิริยา

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ กุหลาบ สายประดิษฐ์

ผมได้ให้ความสนใจและติดตาม *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ตลอดปฏิกิริยามา ทศนะต่างๆ ที่แสดงออกในสังคมศาสตร์ฯ มีทั้งที่ผมเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยก็มาก ซึ่งก็เป็นธรรมชาติของคนที่มีโลกทัศน์และทัศนที่ชี้ชัดแตกต่างกัน และสังคมศาสตร์ฯ เองก็ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องของทัศนะนั้นๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ผมเห็นว่าสังคมศาสตร์ฯ ควรจะต้องรับผิดชอบและปฏิเสธไม่ได้ ก็คือ “ข้อเท็จจริง” ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของความถูกต้องและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในอนาคต

ผมเคยทักท้วงใน “ข้อเท็จจริง” เกี่ยวกับข้อเขียนของคุณเสกทอง ศุภโสภณ ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๔ ที่คุณเสกทองฯ เขียนว่า ในวันเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ นั้น คณะทหารผู้ยึดอำนาจได้ชักธงมหาราชลงจากยอดโดมพระที่นั่งอนันตแล้วได้ชักธงชาติขึ้นประดิษฐานไว้แทน ซึ่งผมเห็นว่าข้อเท็จจริงตอนนั้นไม่ถูกต้อง เพราะในวันนั้นพระปกเกล้าฯ ประทับอยู่ที่พระราชวังไกลกังวล ธงมหาราชอันเป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ก็ตั้งชักขึ้นที่พระราชวังไกลกังวล ไม่ใช่ที่ยอดโดมพระที่นั่งอนันตฯ

นี้เป็นเรื่องที่ผมเคยทักท้วงมาและวันนี้ก็ได้พบข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนอีก ใน *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ฉบับวรรณกรรมไทย จากเรื่องของ ยศ วชิรเสถียร ที่เขียนเกี่ยวกับคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ซึ่งมีข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนอยู่หลายตอน แต่ ณ ที่นี้ผมใคร่จะเรียนให้บรรณาธิการทราบถึงความคลาดเคลื่อนอย่างฉกรรจ์สัก ๒ ตอน

ยศ วชิรเสถียร เขียนว่า

(๑) ต่อมาไม่ถึงสัปดาห์ คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ คุณอุทธรณ์ พลกุล และใครต่อใครอีกหลายคน ร่วมขบวนการร้องขอให้รัฐบาลผ่อนคลายการลิดรอนเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ได้ถูกคุมตัวไปขังไว้ที่กองตำรวจสันติบาลปทุมวัน ด้วยข้อหาว่ามีกรกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ทั้งๆ ที่เขาต้องการเพียงเพื่อให้รัฐบาลใช้ระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยจริงๆ เท่านั้น หลังจากการสอบสวนแล้วปรากฏ

ว่าหลักฐานไม่เพียงพอที่จะส่งฟ้องศาล ทุกคนจึงได้รับการปล่อยตัว”

ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนจนหมด ที่ถูกต้องนั้นมีดังนี้

“คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ และคนอื่นๆ อีกหลายคนถูกจับกุมเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๕ ในข้อหาว่า “ซบถภายในและภายนอกราชอาณาจักร” (ไม่ใช่ข้อหาว่ามีการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ เพราะกฎหมายฉบับนี้เพิ่งออกมาบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๙๕ อันเป็นวันเวลาภายหลังจากที่คุณกุหลาบฯ และคณะถูกจับกุมแล้ว ๓ วัน) หลังจากที่พนักงานสอบสวนตำรวจสันติบาลได้สอบสวนอยู่เป็นเวลา ๘๗ วัน ก็ได้ส่งฟ้องศาลอาญาและในที่สุดศาลชั้นต้นได้พิพากษาลงโทษจำคุกคุณกุหลาบฯ และคณะคนละ ๑๓ ปี ๔ เดือน ในขณะที่คดีกำลังอยู่ในระหว่างศาลอุทธรณ์ก็ได้รับการนิรโทษกรรมเมื่อครั้งฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ (พ.ศ. ๒๕๐๐)”

ยศ วัชรเสถียร ได้เขียนต่อไปอีกว่า

(๒) “เมื่อกลับมืออิสระแก่ตัวแล้ว เหมือนรู้ตัวว่าอีกไม่ช้าจะต้องถูกจับอีก คุณกุหลาบฯ จึงหาทางออกนอกประเทศในฐานะผู้ลี้ภัยการเมือง ซึ่งก็สมประสงค์และตั้งแต่นั้นเขาก็ไม่มีโอกาสคืนสู่ปิตุภูมิอีกจนกระทั่งบัดนี้ เพราะครั้งนี้เขาโดนข้อหาว่ามีส่วนพัวพันกับกรณีลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ร่วมกับนายปรีดี พนมยงค์

ข้อความดังกล่าวนี้คลาดเคลื่อนทั้งหมดครับ และเป็นความคลาดเคลื่อนที่ยังความเสียหายให้กับคุณกุหลาบฯ ด้วย โดยคุณกุหลาบฯ ไม่มีโอกาสจะได้ชี้แจง ทำไมนะ เอากรณีสวรรคตไปทำลายล้างท่านปรีดีฯ ยังไม่พอ แถมละเมอเพื่อพอกเอาคุณกุหลาบฯ เข้าไปด้วย ความจริงเป็นอย่างนี้ครับ

“เมื่อปี ๒๕๐๑ สถาบันทางวัฒนธรรมของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีหนังสือเชิญคุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ผ่านทางสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ให้คุณกุหลาบฯ จัดคณะไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะทูตวัฒนธรรม คุณกุหลาบฯ จึงได้จัดคณะซึ่งประกอบด้วยคนในวงการหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยความเห็นชอบของรัฐบาลขณะนั้น คือรัฐบาลของพลเอก ถนอม กิตติขจร ในขณะที่คุณกุหลาบฯ และคณะอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นในเมืองไทย คือ ปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และคณะ คณะปฏิวัติก็ได้กวาดต้อนผู้คนเป็นจำนวนมากจากหลายอาชีพไปคุมขังไว้ในข้อหากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ ในจำนวนนี้มีนักการเมืองและนักหนังสือพิมพ์ที่กลับมาจากการเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนรวมอยู่ด้วย คุณกุหลาบฯ เผ่าคุณเหตุการณ์เมืองไทยอยู่ในเมืองจีนเห็นว่าขึ้นกับมากก็ควรจะถูกจับเข้าคุกอีก จึงตัดสินใจขอลี้ภัยการเมืองอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนจนบัดนี้ และที่ยังไม่กลับประเทศไทยนั้นก็เพราะกฎหมายคอมมิวนิสต์เป็นอุปสรรคอยู่ หาใช่ว่าโดนข้อหาว่ามีส่วนพัวพันกับกรณีลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ แต่ประการใดไม่ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ไปสอบถามได้ที่ตำรวจสันติบาล”

ที่ผมเรียนชี้แจงมานี้เป็นข้อเท็จจริงครับ และที่ผมเรียนมานี้ก็หาใช่ว่าจะคอยจ้องจับผิดหรือหัก

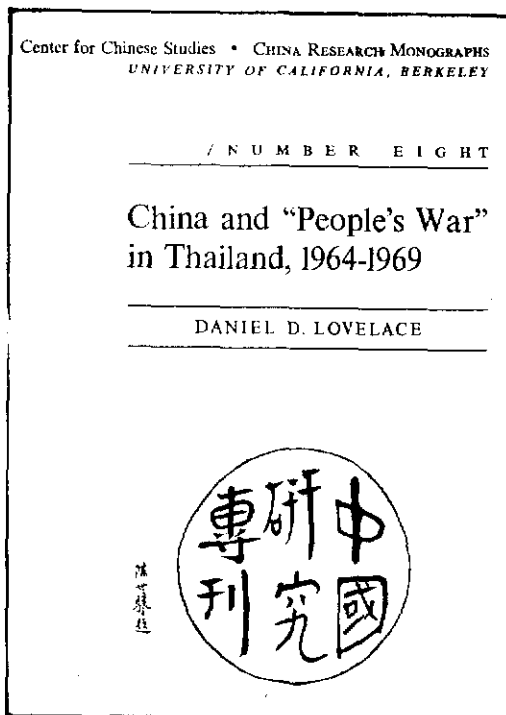
หน้าใครก็ทำไม่ ก็คนเรานั้นผิดกันได้นี้ครับ ส่วนว่าเมื่อรู้ว่าผิดแล้วจะแก้ไขให้ถูกต้องหรือไม่ก็เป็นเรื่อง spirit ของแต่ละคน

สุพจน์ ค้านตระกูล

ข้อเท็จจริงนับเป็นส่วนสำคัญยิ่ง ในฐานะคนรุ่นที่เกิดภายหลังเหตุการณ์ เราหวังว่าสิ่งที่เราทราบไม่ถึงจะได้รับข้อชี้แจงจากคนในรุ่นนั้นๆ เราเชื่อว่าคุณยศ วัชรเสถียร ซึ่งเป็นคนรุ่นเดียวกับคุณกุหลาบ มีความหวังดีกับคุณกุหลาบเป็นที่สุด จึงได้ขอมเขียนถึงบุคคลซึ่งไม่ค่อยมีผู้ขอมกล่าวถึงผู้หนึ่งมา ให้หากความทรงจำอันผิดพลาด ซึ่งขอมอาจเกิดขึ้นได้กับการเขียนประเภท Memoir แม้แต่ที่เขียนเอง เราก็ยินดีที่จะได้รับข้อชี้แจงแก้ไข เพื่อความเป็นธรรมต่อเหตุการณ์และต่อบุคคลผู้ถูกกล่าวถึง ไม่ว่าในกรณีนี้หรือในกรณีใดๆ เราเป็นเพียงสะพานที่จะก้าวเขาไปรื้อค้นอดีตและจิตใต้สำนึกของยุคสมัยที่ผ่านมา ให้เป็นธรรมที่สุดเท่านั้น จึงใคร่ขอขอมคุณทั้งสามมา ณ ทนตวย

บรรณาธิการ

วิจารณ์หนังสือ

China and People's War in Thailand, 1964-69

by Daniel D. Lovelace

(Berkeley : University of California, 1971)

95 pp. + Appendices, \$ 3.50

ปี ๒๕๑๕ เป็นปีของการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของบรรดาประเทศมหาอำนาจ ที่ใช้นโยบายเผชิญหน้าในทางอุดมการ และกำลังอาวุธมากกว่า ๒๐ ปี การดำเนินนโยบายต่างประเทศในยุคสงครามเย็น เป็นไปในรูปของการคาดคะเนว่าฝ่ายตรงข้ามจะคิดอย่างไรและจะทำอย่างไร โดยอาศัยหลักฐานและเหตุผลของแต่ละฝ่ายมาสนับสนุนสมมติฐานของตน มากกว่าจะพยายามเข้าใจว่าทำไมฝ่าย (ที่เชื่อว่า) ตรงข้ามจึงประพฤติหรือปฏิบัติเช่นนั้น ยุคของสงครามเย็นสิ้นสุดลงเมื่อนิกสันได้เดินทางไปปักกิ่งและมอสโคว์ หลังจากนั้น นายเบรสนีย์ฟก็เดินทางมาวอชิงตัน พร้อมกับลงนามร่วมกันในสัญญาหยุดยอกของการร่วมมือกัน ซึ่งจะมีผลครอบคลุมทั้งทางทหาร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ก็มีข่าวมาว่า นายคิสซิงเจอร์ ได้เดินทางไปติดต่อกับและร่างสัญญาสำหรับให้ โจว เอินไหล เดินทางไปวอชิงตันเช่นเดียวกัน

แต่เมื่อสิ้นสุดของยุคสงครามเย็น ไม่มีท่าทีว่าจะช่วยคลี่คลายปัญหาสำคัญอันหนึ่ง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของยุคสงครามเย็นได้แก่ปัญหา สงครามประชาชน ถ้าจะมองอย่างง่าย ๆ ก็เห็นได้ว่าประเทศคอมมิวนิสต์ เช่น รัสเซีย และจีน เป็นฝ่ายสนับสนุนขบวนการปลดแอก ส่วนประเทศายทุน เช่น สหรัฐ จะสนับสนุนฝ่ายที่มีอำนาจปกครองประเทศอยู่ แต่ข้อเท็จจริงอย่างกว้าง ๆ อันนี้ ไม่สามารถอธิบายเหตุการณ์ในแต่ละประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของปักกิ่งที่มีต่อขบวนการต่าง ๆ นั้น ก็มีลักษณะซับซ้อนมากไปกว่าจะเป็นเพียงการรุกราน หรือก่อการร้าย เพื่อสถาปนารัฐบาลคอมมิวนิสต์

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ จะเห็นความสำคัญของปัญหานี้เช่นกัน จึงศึกษาถึงนโยบายการสนับสนุนสงครามประชาชนของปักกิ่ง โดยใช้กรณีประเทศไทยเป็นตัวอย่าง และพยายามศึกษาจากแง่มุมของทั้งสองฝ่าย และเน้นศึกษาอย่างละเอียดในช่วงเวลาระหว่างปี ๒๕๐๗ - ๒๕๑๒

ข้อเท็จจริงอันหนึ่งของขบวนการปฏิวัติ ในระหว่างและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในเอเชียอาคเนย์นั้น คือการต่อสู้และปลดแอกจากประเทศตะวันตก ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งธรรมดาสามัญผู้คนทั่วไปก็ยอมรับสิทธิอันนี้ นับแต่การปฏิวัติของอเมริกาและฝรั่งเศสในปลายศตวรรษที่ ๑๘ แต่เมื่อคนพื้นเมืองของเอเชียทำการปฏิวัติบ้างในศตวรรษที่ ๒๐ พวกเขา กลับถูกมองไปในทางตรงกันข้าม สหรัฐฯ เองถึงกลับเป็นฝ่ายเข้ามาต่อต้านขบวนการปฏิวัติ ดังที่ C.P. Fitzgerald ได้พูดว่า “เป็นเรื่องตลกขบขัน ที่เวลาเรา (คนอเมริกัน) ปฏิวัติต่อสู้อังกฤษ ได้รับการยกย่องและสนับสนุน

แต่เมื่อคนเวียดนามทำการปฏิวัติบ้าง เรากลับเข้าไปขัดขวาง” โทมัส เจฟเฟอร์สัน หนึ่งในผู้ก่อตั้งสหรัฐฯ ก็ยังพูดและสนับสนุนคนลาตินอเมริกันในการต่อสู้กับสเปน การตีตราให้ขบวนการกู้ชาติเป็นฝ่ายเลวร้ายจึงเกิดขึ้นเมื่อสหรัฐฯ สร้างนโยบายสงครามเย็น แม้ในสมัยเริ่มต้นการปลดแอกจากฝรั่งเศส โยจินันท์ก็เคยขอความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ แต่ถูกปฏิเสธ หันมาดูแลเหตุการณ์ในเขมรปัจจุบัน ก็เห็นภาพที่คล้ายคลึงกัน คือ เจ้าสัวถูกผลักดันจากฝ่ายขวา และฝ่ายเป็นกลางไปสู่การเป็น “นักปฏิวัติฝ่ายซ้าย” อย่างไม่น่าเชื่อ

ประวัติศาสตร์ของกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์ ในช่วงปี ๒๕๕๐ - ๕๐ เป็นกุญแจสำคัญอันหนึ่งที่จะช่วยให้มองเห็นความเป็นไป และเปลี่ยนแปลงของการร่วมมือระหว่างผู้นำขบวนการกู้ชาติ เพื่อต่อสู้จักรวรรดินิยมตะวันตกด้วยกัน รัฐบาลไทยสมัยนายปรีดี พนมยงค์ ได้ก่อตั้ง “สันนิบาตเอเชียอาคเนย์” (Southeast Asia League) เพื่อเป็นแหล่งลี้ภัย และศูนย์กลางของผู้นำทางการเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลหลวงธำรงฯ ถึงกับปฏิเสธไม่ให้เครื่องบินดักซ์มาแวงลงที่กรุงเทพฯ นับว่าเป็นการช่วยเหลืออินโดนีเซียต่อสู้กับฝ่ายตรงข้าม

การล้มรัฐบาลหลวงธำรงฯ เมื่อปี ๒๕๕๐ และการกลับมาใช้อำนาจอีกครั้งของจอมพล ป. พิบูลสงครามสร้างความผิดหวังให้แก่บรรดาผู้นำทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน และดูจะเป็นการเริ่มต้นยุคของตัวใครตัวมัน ในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์ แม้จะมีการพยายามสร้างองค์การร่วมระหว่างประเทศในระยะหลังนี้ ก็ดูจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าใดนัก เพราะความเข้าใจร่วมกันดูจะไม่มีเหลืออยู่อีกเลย บรรดาผู้นำรุ่นใหม่ใน

การโฆษณาชวนเชื่อของปักกิ่งระหว่างปี ๒๕๔๘ - ๒๕๐๑ จึงมุ่งไปที่ผลเสียของการนี้โดยหันไปร่วมมือกับอเมริกาและประโยชน์ที่จะได้รับถ้าผูกมิตรกับจีน แนวการโฆษณาเป็นไปในรูป “ชาตินิยม” มากกว่า “การปฏิวัติ” และ “ต่อต้านอเมริกัน” มากกว่าจะเป็น “มาร์กซิสต์” แต่ก่อนที่ทางฝ่ายไทยจะมีโอกาสพิจารณาและกำหนดนโยบายต่างประเทศให้แน่นอน ก็เกิดปฏิวัติล้มรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม นับแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์มานโยบายต่างประเทศก็ถูกเก็บเข้าลิ้นชัก พร้อมกับความคลุมเครือที่ยังคงลอยเด่นอยู่ การคลี่คลายและเปลี่ยนแปลงของการเมืองโลกไปสู่การสิ้นสุดของยุคสงครามเย็น สร้างความปั่นป่วนและยุ่งงวุ่นแก่ผู้นำทางการเมืองไทย การแสดงความคิดเห็นและทัศนวิจารณ์ของสื่อมวลชนต่อนโยบายต่างประเทศยิ่งรุढ़ให้รัฐบาลถอยเข้ามุ่มมามากยิ่งขึ้น การรัฐประหาร ๒๕๑๔ จึงเป็นการยุติการถกเถียงถึงนโยบายต่างประเทศ และทำท่าจะกลับไปหายุคของความคลุมเครือดังเช่นที่เคยเป็นมาอีกครั้งหนึ่ง

น้ำเสียงของปักกิ่งค่อย ๆ ทั่วความรุนแรงขึ้นจาก *ลัทธิขงจื้อ* ซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มาเป็น *ลัทธิของสงครามประชาชน* การเปลี่ยนแปลงท่าทีของปักกิ่งจากปี ๒๕๐๒ - ๐๕ เป็นปฏิกริยาควบคู่ไปกับวิกฤติการณ์ในลาว จากนั้นก็ลดทอนลงไปในช่วงปี ๒๕๐๖ - ๗ และกลับทวิการโฆษณาโจมตีอีกในปี ๒๕๐๘ - ๑๒ ในแต่ละช่วงเวลาก็จะเห็นการเปลี่ยนแปลงความผูกพันของไทยที่มีต่อสหรัฐฯ เช่น การร่วมมือทางทหาร ยอมให้มีทหารอเมริกันประจำในไทย การเซ็นสัญญาถนัด-รัศกิในปี ๒๕๐๕ ในปี ๒๕๐๙ ทหารอเมริกันในไทย เพิ่มขึ้นเป็น

๓๕,๐๐๐ และ ๘๐% ของเครื่องบินที่บอมบ์เวียดนามบินจากฐานทัพในไทยเป็นต้น

ถึงกระนั้นก็ตาม ลักษณะการสนับสนุนสงครามประชาชนของปักกิ่ง ก็ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่มาก นับแต่การแตกแยกทางความคิดเห็นภายในพรรคเอง ไปจนถึงการสร้างรูปแบบของนโยบายต่างประเทศ ที่เหมาะสมกับสภาพการของโลก ได้แก่การสามารถผสมผสานระหว่างอุดมการณ์กับการปฏิบัติที่เป็นจริงได้ด้วย สุนทรพจน์ของหลินเบีย่วที่เรียกร้องให้ขบวนการฯ ทั้งหลายช่วยตัวเองก่อน จึงสะท้อนให้เห็นทัศนะอันนี้

ในทำนองเดียวกัน การสนับสนุนสงครามประชาชนเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอุดมการณ์ซึ่งถือเป็นสากล กับความเป็นจริงในแต่ละประเทศซึ่งถือเป็นสิ่งเฉพาะ ความเป็นสากลอาจมองได้ในแง่ของความคิดที่ว่าเงินเป็นศูนย์กลางการปฏิวัติของโลก (ดังเช่นที่ฝรั่งเศสเคยเป็นมาในศตวรรษที่ ๑๘ เยอรมันในศตวรรษที่ ๑๙ และรัสเซียในครั้งแรกของศตวรรษที่ ๒๐) หรือมองได้ในแง่ที่ว่าลัทธิมาร์กซิสต์-เลนินนิสต์-เมา-ซิสต์ เป็นสิ่งจำเป็นของโลก ส่วนลักษณะเฉพาะก็ได้แก่ความคิดที่ว่า จีนเป็นเพียงประเทศหนึ่งเหมือนกับประเทศเล็กน้อยทั่ว ๆ ไป ในแง่นี้ เมาชุดจึงพูดว่า อย่าหลงในความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมจีนแต่ให้ถือว่าทัดเทียมเท่ากับประเทศเล็ก ๆ และจะต้องเรียนรู้จากประเทศเหล่านั้นด้วย

การสิ้นสุดของสงครามเย็น ยังไม่ทำให้ประเทศเล็ก ๆ แถบนี้สามารถตัดสินใจให้กับตัวเองได้อย่างอิสระเต็มที่ トラบเท่าที่ความรู้ และความเข้าใจในความเป็นไปของการเมืองระหว่างประเทศยังเป็นศาสตร์แห่งความคลุมเครือมีดมน ที่วางอยู่

หลายประเทศก็ไม่มีความรู้สึกผูกพันร่วมกันดังเช่น
ในระยะต้น

ขบวนการคอมมิวนิสต์ในเมืองไทย หลังการ
ปฏิวัติ ๒๔๗๕ จนถึงปี ๒๕๐๕ เป็นเสมือนภาพ
ปริศนา ข้อหาคอมมิวนิสต์เป็นเครื่องมือสำคัญของ
รัฐบาลสำหรับกำจัดผู้ที่คัดค้านนโยบายของรัฐบาล
มากกว่าจะเป็นภัยต่อรัฐบาลอย่างจริงจัง

บทบาทของจีนโดยเฉพาะทางด้านนโยบาย
ต่างประเทศ ดูจะให้ความสับสนแก่คนภายนอกอยู่
มาก ในระยะต้นภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน ผู้นำจีนยังมีความเชื่ออย่างมากในยุทธ
วิธีการปฏิวัติแบบจีน และใช้กำลังอาวุธเข้าต่อต้าน
ในสงครามกองโจรที่ยืดเยื้อ เมื่อจีนเริ่มแตกจาก
รัสเซีย และภัยคุกคามจากสหรัฐ ฯ ยังเป็นปีศาจตัว
มหึมาที่ครอบงำจิตสำนึกผู้นำจีนอยู่ การสนับสนุน
และเป็นผู้นำของกลุ่มประเทศในโลกที่สาม จึงเป็น
ปัจจัยอันสำคัญ โดยที่จีนถือว่า ภัยจากรัสเซียเป็น
ภัยจากภายใน (คือจากฝ่ายเดียวกัน) ส่วนภัยจาก
สหรัฐ ฯ เป็นภัยจากภายนอก ดังนั้นจีนจึงดัดแปลง
ยุทธวิธีจากประสบการณ์ ตั้งแต่สมัยสงครามกลาง
เมืองและสงครามต่อต้านญี่ปุ่น มาใช้ในนโยบาย
ระดับประเทศ คือการสร้างแนวร่วมต่อต้านภัยจาก
ภายในและภายนอกในเวลาเดียวกัน และแนวร่วม
อันใหม่ระหว่างชาติประการนี้ ก็คือการรวมตัวของ
ประเทศในโลกที่สามนั่นเอง เพราะ... “ถ้าหาก
อเมริกาเหนือและยุโรปตะวันตกคือเมืองของโลก
เอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกาก็เปรียบเสมือน
ชนบทของโลก... ดังนั้นการปฏิวัติของโลกจะแสดง
ให้เห็นในรูปของชนบทที่เข้าไปล้อมเมือง”

หลังปี ๒๕๑๗ นโยบายสนับสนุนการใช้กำลัง
อาวุธเข้าต่อต้านโดยตรงค่อย ๆ ลดลง เหตุหนึ่งก็คือ
ความล้มเหลวของการใช้กำลังเข้าปะทะในประเทศ

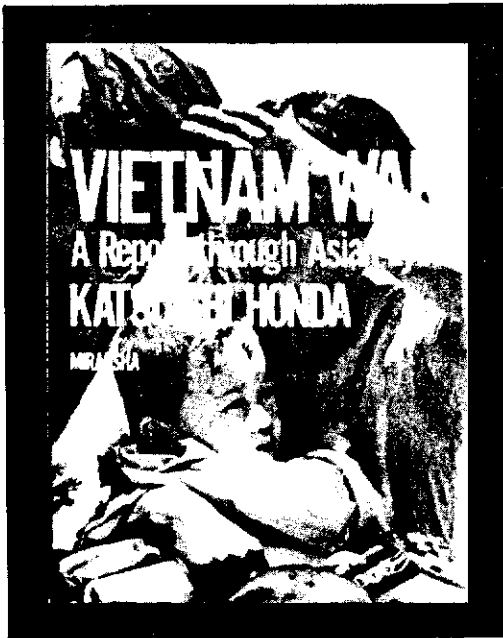
ต่างๆ ยกเว้นในเวียดนามเหนือเพียงแห่งเดียว การ
สนับสนุนของปักกิ่งในช่วงหลัง จึงหันมาเป็นการ
สนับสนุนทางจิตวิทยา และกำลังใจมากกว่าในทาง
วัตถุ

การประชุมบัณฑิต ปี ๒๕๔๘ ถือเป็น
เปลี่ยนท่าทีของนโยบายต่างประเทศจีน มาเป็นการ
“รุกรานทางการทูต” (Diplomatic Offensive)
ระยะนี้ไทยได้เริ่มหันไปเจรจากับจีน ยอมให้มีการ
แลกเปลี่ยนสินค้าบางชนิด ผู้แทนจากประเทศไทย
เดินทางไปปักกิ่งได้รับการต้อนรับจากผู้นำจีนอย่าง
สมเกียรติ ได้พบปะพูดคุยกับเม่าเซตงและโจว
เอนไหล รวมทั้งผู้นำคนอื่น ๆ แต่เมื่อเดินทางกลับ
มา ผู้แทนจากพรรคการเมืองฝ่ายค้าน รวมทั้งนัก
หนังสือพิมพ์ต่างถูกจับกุมในข้อหาที่เป็นภัยต่อชาติ
การเปลี่ยนแปลงท่าทีของรัฐบาลไทยจึงดูสับสน
จนบางครั้งเหตุผลไม่อาจใช้อธิบายพฤติกรรมดัง
กล่าวได้ สิ้นหนุเองให้ทัศนะเกี่ยวแก่ท่าทีแบบนี้อย่าง
ไทย เมื่อให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ “เลอ มงด์”
ในปี ๒๕๐๗ ว่า

“จีนเองรู้ว่าไทยจะเป็นฝ่ายอเมริกาเพียง
ชั่วคราวเท่านั้น และอาจเปลี่ยนท่าทีในวันพรุ่งนี้
ก็ได้... บางทีข้าพเจ้าอาจทำให้คุณประหลาดใจ
ก็ได้ ถ้าจะกล่าวว่าข้าพเจ้าไม่เคยไปปักกิ่ง โดยไม่
ได้รับการติดต่อก่อนจากเอเยนต์ของสถานทูตไทย
ในกรุงเทพฯ... ปักกิ่งเต็มไปด้วย เอ็ดการ์
เฟวริส ของไทย (Edgar Faure นักการทูตของ
ฝรั่งเศส ที่ เดอโกล์ ส่งไปติดต่อกับปักกิ่ง สิ้นหนุ
หมายในทำนองเป็น “นักฉวยโอกาส”)... เมื่อ
อเมริกาประท้วงเอเยนต์ก็ถูกจับเมื่อกลับกรุงเทพฯ
แล้วก็ใช้เวลาอยู่ในคุกสักระยะหนึ่ง ให้นานพอที่
อเมริกาจะเย็นใจลง แล้วก็ปล่อยพวกนั้น...”

บนรากฐานของความหวาดระแวง และเต็มไปด้วย
อคติต่อผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา

รณรงค์ อภรณ์สุวรรณ

Vietnam War :
A Report through Asian Eyes
by Katsuichi Honda
(Mirai-sha Co., Ltd., Japan
512 pp. 264 photos, 31 figures, \$ 16.00

ในฐานะคนเอเชีย เรามักจะได้อ่านและได้
รับข้อมูลเกี่ยวกับสงครามเวียดนามมาจากหนังสือ
ที่คนยุโรปและอเมริกาเขียนเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่
มีอยู่น้อยเล่มนัก ที่จะมองจากทัศนะของคนเอเชีย
อย่างใจเป็นกลางและเป็นธรรม คนผิวเหลืองฆ่า
คนผิวเหลืองด้วยคำสั่งและเครื่องมือของคนผิวขาว
มานานแล้ว และคงจะฆ่าต่อไป ตราบใดที่สงคราม
ยังเป็นเครื่องเล่นของมหาอำนาจที่คิดว่าตนยิ่งใหญ่
และชอบตัดสินวิถีชีวิตของคนชาติอื่น ด้วยคิดว่า
เป็น 'ภาระของคนผิวขาว' (Whiteman's bur-
den) ซึ่งจะนำเอาอารยะและแบบแผนการดำเนิน

ชีวิตตามระบบของตนมายัดเยียดให้แก่คนพื้นเมือง
โดยเริ่มจากการใช้ลัทธิล่าอาณานิคมในศตวรรษที่
๑๙ ตลอดเรื่อยมาจนถึงลัทธิจักรวรรดินิยมใน
ศตวรรษปัจจุบัน ซึ่งยังมีท่าทีที่จะแผ่ขยายต่อไป
โดยทำความหึงพ้อใจให้แก่คนพื้นเมืองในรูปที่เรียก
ว่า "จักรวรรดินิยมแผนใหม่" ซึ่งเสนอระบบชีวิต
ผ่อนส่งแบบที่โลกตะวันตกเรียกว่า "การพัฒนา"
และคนพื้นเมืองต้องจ่ายราคาของสิ่งที่เรียกว่า
"ความเจริญ" ด้วยวิถีชีวิตที่สับสน ในปัญหา
นิเวศวิทยา และอุบัติเหตุของโลกสมัยใหม่

หนังสือเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นไปของคน
เวียดนามในภาวะสงครามทำให้ข้อเท็จจริงทั้งฝ่าย
เหนือฝ่ายใต้ ทั้งฝ่ายรัฐบาลไซ่ง่อนและฝ่ายเวียด
กง ขณะนั้นออกมาเล่มหนึ่ง คือ *สงครามเวียด
นาม : มองจากสายตาคอนอาเซีย* เขียนโดยชาว
ญี่ปุ่น ชื่อ คัทสึชิ ฮอนดะ หนังสือเล่มนี้แบ่งออก
เป็น ๗ บท *บทแรก* กล่าวถึงชีวิตความเป็นไป
ของชาวเวียดนามใต้ในไซ่ง่อน *บทที่ ๒* พูดถึง
ชาวเขามองตานาดส์ (Montagnards) ซึ่งเป็น
ชนกลุ่มน้อยในเวียดนามใต้และเป็นกลุ่มชนที่ถูก
องค์การ ซีไอเอ และ เอไอดี ตัดอาวูร เพื่อทำ
หน้าที่รบกับฝ่ายเวียดกงและทหารเวียดนามเหนือ
บทที่ ๓ เขียนถึงชาวนาเวียดนามซึ่งมีวิถีชีวิตอย่าง
ลำเค็ญอยู่ตามบริเวณสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง *บทที่*
๔ กล่าวถึงชาวประมงเวียดนามที่หาเลี้ยงชีวิตอยู่
ในบริเวณที่ราบภาคกลางของเวียดนามใต้ *บทที่ ๕*
บรรยายถึงหมู่บ้านต่างๆ ในเวียดนามที่กลายเป็น
สมรภูมิเพราะการปะทะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ของ
กองกำลังทั้งสองฝ่าย *บทที่ ๖* กล่าวโดยเฉพาะถึง
ชีวิตความเป็นอยู่และการต่อสู้ของ 'แนวร่วมปลด
ปล่อยแห่งชาติ' (National Liberation Front)

หรือที่เรียกว่า ‘เวียดกง’ บทนี้ถือว่าเป็นบทที่ให้ความกระจ่างชัดเกี่ยวกับชีวิตของเวียดกงได้ดีกว่าหนังสือของฝ่ายตะวันตกหลายเล่ม *บทสุดท้าย* ผู้เขียนได้เดินทางไปเยือนเวียดนามเหนืออย่างอิสระธรรมดา และรายงานข่าวเกี่ยวกับชีวิตของชาวเวียดนามเหนือที่ตกอยู่ภายใต้การทิ้งระเบิดอย่างหนักของอเมริกา โดยพยายามต่อสู้ให้ได้มาเพื่อชีวิตที่ดีกว่า ตามแนวทางสังคมนิยมแบบเวียดนามเหนือ

คัทส์ซี ฮอนด้า ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้เป็นนักข่าวประจำกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ The Asahi Shimbun ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ชั้นนำฉบับหนึ่งของญี่ปุ่น ฮอนด้าทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวในเวียดนามใต้ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๐๙ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๑๐ และเดินทางไปยังเวียดนามเหนือในปีถัดมา เพื่อรายงานข่าวในแง่มุมเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในภาวะสงครามของชาวมเวียดนามทั้งสองฝ่าย โดยถือหลักการรายงานข่าวว่า ‘จะไม่ใช้ความเชื่อหรือลัทธิใดๆ มาเป็นจุดยืนในการสื่อข่าว แต่จะยึดถือ ‘ข้อเท็จจริง’ ที่ตาได้เห็นและหูได้ยินเป็นหลักอย่างมั่นคง....’ และในการนี้ฮอนด้ากล่าวไว้ในคำนำของเขาว่า “..... ข้อเท็จจริงที่เสนอตัวของมันเองออกมานั้น พิสูจน์ถึงความผิดพลาดในการปฏิบัติการของสหรัฐอเมริกา..” ฮอนด้ากล่าวต่อไปอีกว่าอเมริกาทำสงครามครั้งนี้ก็เพื่อรักษาหน้าของตนมากกว่าจะคำนึงถึงมนุษยธรรม ในฐานะผู้สื่อข่าว เขาสรุปสิ่งที่เขาเห็นว่า “ผมเองไม่รู้ว่ายากจนขนานใดจะดีที่สุดที่สามารถใช้รักษาหน้าได้ แต่มีสิ่งหนึ่งที่ยากกล่าวไว้ก็คือ คนเรายิ่งมัวกังวลเกี่ยวกับ หน้า ของตนมากขึ้นเท่าใด เขาก็ยิ่งจะ เสียหน้า มากขึ้นเท่านั้น” (หน้า ๓)

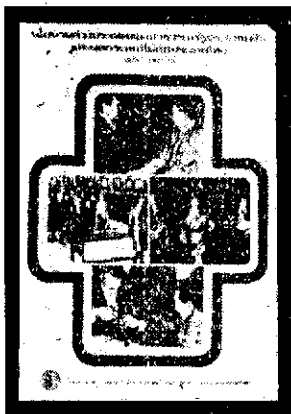
ครั้งแรกเมื่อฮอนด้าเขียนถึงสิ่งที่เขาพบเห็นไปลงใน *อาซาฮี ชิมบุน* มีผู้ตั้งข้อสงสัยและเกิดอาการช็อคถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสงครามครั้งนี้ยิ่งนัก ยิ่งในบทที่ ๕ และ ๖ ฮอนด้ากล่าวถึงชีวิตของเวียดกงและฝ่ายที่อยู่ข้างเวียดกง เมื่อนำเอาระเบียบวินัยในการต่อสู้อย่างมีเป้าหมายไปเปรียบเทียบกับกองทหารฝ่ายเวียดนามใต้แล้ว จะเห็นว่าแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่คนทั่วโลกตลอดรวมทั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ มักจะมองเห็นภาพเวียดกงแต่เพียงการนับจำนวนศพเวลามีการปะทะกัน หรือไม่ก็เป็นเพียงทหารที่ไม่มีแม่แต่ร่องเท้าจะสวมในเวลาสู้รบ โดยไม่ได้มองในแง่ของขวัญและการรบที่มีเป้าหมายของศัตรู การเขียนถึงรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อมั่นศรัทธา ความรักและการครองชีวิตของฝ่ายเวียดกงและเวียดนามเหนือในหนังสือเล่มนี้ หากเปรียบเทียบกับคล้ายกับครั้งเมื่อ เฮดการ์ สโนว์ เดินทางไปพร้อมกับกองทัพแดงของเม้าเซตุงและเขียน *Red Star Over China* ออกมาในขณะที่คนส่วนใหญ่ได้รับรายงานข่าวอย่างมีอคติถึงสิ่งที่เห็นเป็นความเลวร้ายของฝ่ายตรงข้าม และถูกชวนเชื่อแต่สิ่งที่เห็น ‘ลัทธิ’ จนลืมนึกว่า ฝ่ายตรงข้ามก็มีฐานะเป็น คน มีชีวิตจิตใจไม่แตกต่างกันมากนัก

ความรู้สึกชาตินิยมที่เน้นถึงความเป็นชาวเอเชียครั้งแรก เราถือว่าญี่ปุ่นเป็นชาติแรกที่ต่อสู้จนได้มาจากการรบชนะรัสเซียเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๐๕ และภาพพจน์นั้นได้จางหายไปจากความรู้สึกของคนเอเชียเมื่อญี่ปุ่นเริ่มกลายเป็นฟาสซิสต์ และภายหลังจากแพ้สงครามก็กลายเป็นจักรวรรดินิยมตามแบบอย่างของประเทศผู้ชนะ การต่อสู้อันยาวนานของชาวเวียดนาม เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะใน

สิ่งที่เขาเชื่อ คือปรากฏการณ์ของภาพพจน์ดังกล่าวที่สืบต่อมา และเราคิดว่าจะถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อสู้เพื่อเอาชนะชาติมหาอำนาจที่มีแสนยานุภาพเหนือกว่าในทุกทาง

ถ้าหนังสือของฮอนด้าเล่มนี้คือสิ่งที่บอกถึงการต่อสู้อันมีมนต์ขลังของมนุษยชาติแล้วไซ้ร้ เราก็อยากให้การต่อสู้นี้เป็นสมบัติของประชาชนชาวไทยด้วย

สุชาติ สวัสดิ์ศรี

นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน และผลกระทบต่อประเทศไทย จันทิมมา อ่องสุรกันท์

โครงการแปลคุณค่าและการวิจัยทางรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไทยวัฒนาพานิช จัดพิมพ์ ๓๐ บาท

ดูเหมือนว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนกำลังเป็นสาวสวยที่ใครต่อใครอยากจะรู้จัก หรือพยายามผูกมิตร นับตั้งแต่การเยือนของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ตามมาด้วยนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น และรัฐบาลอื่นๆ อีกอีกยี่สิบๆ สาธารณรัฐประชาชนจีนแทบจะกลายเป็นเมกะที่ผู้แสวงบุญต่างพยายามจะไป การเปิด

ประตูให้อ้ากว้างขึ้นเท่ากับเป็นการเปิดประวัติศาสตร์บทใหม่ในทางการทูต และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อเป็นเช่นนั้น การได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม นโยบายต่างประเทศของมหาอำนาจอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งน่าสนใจเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนชั้นสูง

หนังสือเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นหนังสือที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องปิดช่องว่างระหว่างความเป็นจริงและไม่รู้ได้อย่างดีเยี่ยม คุณจันทิมมา อ่องสุรกันท์ ได้พูดถึงความถึงสาเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่สภาพปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยกล่าวถึงมรดกจากประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งอุดมการณ์ทางการเมือง ตลอดจนเหตุภายนอกคือ ระบบจักรวรรดินิยม จากนั้นก็พูดถึงบทบาทของจีนในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ และความขัดแย้งระหว่างจีนกับรัสเซีย และยังมีถึงการพูดถึงสถานการณ์ในเอเชีย และบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ

หลังจากการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางการเมืองทั่วไปแล้ว คุณจันทิมมาก็พยายามเอาประเทศไทยเป็นจุดศูนย์กลาง โดยพยายามหาแนวการปรับตัวของประเทศไทยว่าควรจะทำเนนนโยบายแนวใดเพื่อมิให้เสียประโยชน์โดยเฉพาะเอกราชในการเมือง การวิเคราะห์ดังกล่าวทำโดยการมองสถาบันต่างๆ ของไทย ตลอดจนทั้งสถาปัตยกรรมศาสตร์ การเมืองภายในประเทศ นโยบายของรัฐบาลทหาร และจบลงด้วยการเสนอแนะนโยบายต่างประเทศที่

ไม่กระทบทั้งจีนและสหรัฐฯ เนื่องจากว่ามหาอำนาจทั้งสอง คือ สหรัฐฯ และจีน ต่างก็ไม่ต้องการให้ประเทศทั้งหลายในขอบทวีปเอเชียเข้ากับฝ่ายตรงกันข้าม ดังนั้นย่อม "เป็นการสมเหตุสมผลหากไทยจะคิดดำเนินนโยบายโดยร่วมมือกับประเทศที่มีความคิดคล้ายคลึงกัน ซึ่งอยู่ในแถบนี้" หรือที่เรียกว่า "นโยบายภูมิภาคนิยมที่เป็นเอกภาพ"

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ อาจสรุปได้ว่าเป็นหนังสือที่มีการวิเคราะห์อย่างชาญฉลาด(Sophisticated) ภาษาที่ใช้ก็เป็นภาษาวิชาการ ภาษาไทยที่มีความเป็นฝรั่งน้อย อ่านเข้าใจได้ดี นอกจากนี้ยังเป็นหนังสือที่มีการอ้างอิงมาก ทำให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ผู้อ่านจะรู้สึกว่าเป็นหนังสือที่ใช้การค้นคว้าวิจัยอยู่มาก ส่วนจุดอ่อนนั้นพอจะสรุปได้ว่าเนื้อเรื่องออกจะสั้นไป และผู้อ่านที่ไม่มีพื้นฐานความรู้เรื่องจีนมาก่อน อาจไม่สามารถปะติดปะต่อเรื่องราวต่างๆ นอกจากนี้ผู้เขียนน่าจะพูดถึงนโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีต่อประเทศในโลกที่สาม (third world) โดยเฉพาะมองจากนโยบายแห่งรัฐ บวกกับอุดมการณ์และการส่งเสริมสงครามปลดแอกแบบกองโจรเพื่อที่จะได้ภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตอนเอาประเทศไทยเข้ามาปรับนำจะพูดถึงนโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มี

ต่อประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนข้อเสนอแนะนโยบายของผู้เขียนในเรื่องการร่วมมือระหว่างชาติในภูมิภาคนี้ หรือ Regional Cooperation นั้น เป็นทางเลือกที่มีการพูดถึงมานานแล้ว และก็มีการพยายามดำเนินนโยบายนี้ถึงแม้ขณะนี้ จะเป็นนโยบายที่เหมาะสมที่สุดและผู้วิจารณ์ก็เห็นด้วย ก็อดรู้สึกไม่ได้ว่า อาจสำเร็จได้ยาก เพราะเริ่มต้นจากสมาคม ASA และต่อมา ASEAN ก็ประสบปัญหานานาประการเพราะความขัดแย้งของประเทศในภูมิภาคนี้ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองยากแก่การแก้ไขได้โดยเร็ว เมื่อมีข้อขัดแย้งขั้นมูลฐานก็ย่อมจะยากต่อการร่วมมือในทางอื่น นอกจากนั้นผู้เขียนน่าจะพูดถึงบทบาทของมหาอำนาจอื่นด้วยที่อาจเข้ามาถ่วงดุลย์อำนาจในแถบนี้ ซึ่งได้แก่สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น และอินเดีย

สรุปได้ว่า หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป น่าจะมีไว้ในตู้หนังสือ และผู้วิจารณ์หวังว่าหนังสือเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนและมหาอำนาจอื่น ๆ ที่มีต่อประเทศในโลกที่สาม จะออกมาในวงวิชาการอีก

ลิขิต ชีรเวทิน

สังคมนาสาสตรปริทัศน์

ฉบับหน้า

เนื่องจากวันที่ ๘ กันยายน เป็นวันรณรงค์เพื่อต่อต้านการไม่รู้หนังสือ และในบ้านเราถือกัน "วันแห่งการศึกษาผู้ใหญ่" สังคมนาสาสตรปริทัศน์ ฉบับหน้า จึงจัดทำว่าด้วย "การศึกษานอกโรงเรียน" (Non Formal Education) ท่านจะได้อ่านความคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ จากนักเขียนของเรา

ต่อจากหน้า ๕

และสวัสดิการของลูกจ้าง การประท้วงใดๆ จึงผ่าน
สมาคมทำให้เกิดผลสมบูรณ์ เพราะถ้าหยุดงานก็
หยุดกันทั่วประเทศในงานประเภทเดียวกัน วันที่ ๒
นั้นพนักงานธนาคารทั่วประเทศจะหยุดงานจนกว่า
จะตกลงกับผู้จ้างสำเร็จ ไม่เหมือนกับบ้านเราที่
หยุดงานก็หยุดอย่างกระจอกงอแง คนงานโรง
งานหนึ่งหยุดขณะที่อีกโรงหนึ่งประกอบกิจการเดียว
กันยังคงทำงานอยู่ ซึ่งไม่เกิดผลอะไรเลย ที่นี้คน
ว่างงานเขาได้รับเบี้ยเลี้ยงยังชีพเป็นรายวันจาก
สมาคม จนกว่าจะได้งานทำ นำสรรเสริญ!

ที่นี้คนมีโอกาสดูกันในการที่จะศึกษาเล่า
เรียนและประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะมาจากครอบครัว
กรรมกร ชาวนา หรือชาวป่า เพราะว่ามีโรงเรียน
หอ โรงเรียนรัฐมีแะ โรงเรียนราษฎร์ซึ่งมีไม่มาก
นักก็แสนจะถูก คุณคงจะแปลกใจถ้าผมจะบอกว่า
ค่าเล่าเรียนเขาถูกกว่าเมืองไทยมาก กฎหมายกำลัง
จะออกมาใหม่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา โดยจะ
โอนโรงเรียนราษฎร์ทั้งหมดมาเป็นของรัฐเขาวชน
ทุกคนจะได้เรียนฟรี นอกนั้นรัฐยังลดภาษีรายได้
จากพ่อแม่ในอัตราที่พอสมควรสมกับที่ต้องใช้ในการ
เลี้ยงดูบุตรและการศึกษาของบุตร เมื่อจบจาก
โรงเรียนแล้ว ยังมีที่เพียงพอสำหรับการศึกษาของ
เขาวชนทั้งทางอาชีพและมหาวิทยาลัย ระดับอุดม
ศึกษาที่นี้ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน เพียงแต่เสียค่า
ธรรมเนียมคิดเป็นเงินไทยประมาณ ๕๐๐ บาท
และพ่อแม่ก็ไม่ต้องเดือดร้อนส่งเสีย เพราะนักศึกษา
ทุกคนมีสิทธิที่จะกู้เงินจากรัฐเพื่อใช้จ่ายกินอยู่ใน
การศึกษาเล่าเรียน โดยจะใช้คืนเมื่อประกอบอาชีพ
หลังจากเรียนจบหรือขี้เกียจเรียนแล้วก็เลิกไป คุณ
ว่าน่าอยู่ไหม

เหตุผลที่ว่า ทำไมเป็นอย่างนี้ได้หรือตอบ
โดยสั้นๆ ตามหลักการก็คือ “เขาใช้ทรัพยากร

ธรรมชาติและแรงงานประชาชาติเพื่อสังคมโดยส่วน
รวม มากกว่าที่จะใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่ม
น้อยเพียงบางกลุ่ม หรือเพื่อเอกชน” เรานำจะนำ
หลักการนี้มาใช้ในบ้านเราบ้าง แต่วิธีการเราต้อง
คิดเอาเอง เพราะคนของเรามีปรัชญาชีวิตไม่
เหมือนของเขา แต่กับหลักการนั้นคงใช้ได้แน่
หรือคุณว่าอย่างไร

दनय ललपदय

Helsinki University, Finland

ปฏิกิริยา “เห่าใบตองแห้ง”

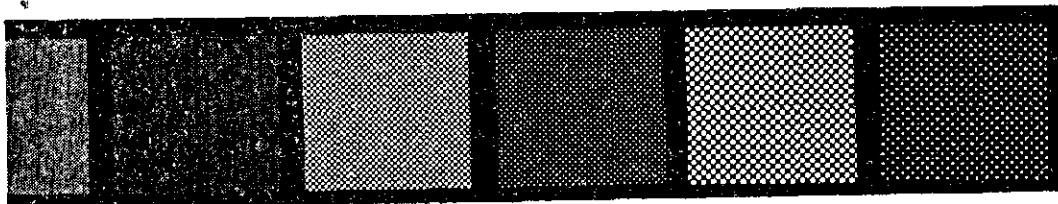
ปกติผมจะไม่เขียนจดหมายมาชม *สังคมศาสตร์
ปริทัศน์* เต็มขาด เพราะเกรงว่าจะว่า “ยกหาง”
กันเอง เนื่องจากผมเคยร่วมงานกับ บ.ก. ใน
ฉบับนักศึกษามาก่อน และเคยมีบทความมาให้
พิจารณาบ้าง แต่ก็คิดว่า ด้วยความจริงใจที่ที่ผม
จะชมปริทัศน์ ฉบับเดือนพฤศจิกายน “ฐานทัพ
อเมริกัน : ใครหลอกใครกันแน่” ซึ่งผู้อ่านอื่นๆ
คงเห็นด้วย ว่าเป็นเล่มที่ดีที่สุดในจำนวน ๕ เล่ม
ที่ออกมาในปีนี้ ตั้งแต่บทบรรณาธิการที่พวก
“หมาเห่าใบตองแห้ง” ก่อนและว่า บ.ก. อยาก
ดัง เป็นบทบรรณาธิการที่สมบูรณ์ด้วยเหตุผล
และแสดงความตรงไปตรงมาแทนคนไทยส่วนหนึ่ง
อย่างชัดเจน ตั้งแต่ว่าตอนท้ายมาใช้สำนวนที่
น่าองๆ ฟังแล้วตลกๆ ไปนิด เขามีแต่เรียกคน
แก่กว่าว่าพี่ นี่มาเรียกคนตัวใหญ่กว่าว่าพี่ เห็นจะ
ผิดไปจากธรรมเนียมทั่วไป บทความทุกบทความ
ทั้งจากคนไทยและเทศ เข้มขันไปจนถึงคอลัมน์
“คนกับหนังสือ” และ “กำแพงลม” และเห็น
จะต้องชมเป็นพิเศษ สำหรับ “เรื่องปัญหาทหาร
ต่างด้าวในประเทศไทยและนโยบายต่างประเทศ
ของไทย” ของ ถนัด คอมันตร์ ชมกันตอนไม่
ได้เป็นรัฐมนตรีแล้ว คงเต็มปากเต็มคำหน่อย
ไม่นั้นเขาคงจะหาว่าผม “เลีย” ผมเองในขณะ

ยังเป็นนักศึกษาอยู่ เคยไม่เห็นด้วยกับนโยบายต่างประเทศของท่านในฐานะ ร.ม.ด. ต่างประเทศอยู่เสมอ แต่ภายหลังวิปริตทางการเมือง ผมมองบทบาทในฐานะเป็นนักวิชาการและนักศึกษาทางการเมืองระหว่างประเทศของท่าน ก็ให้ความนับถือมาตลอด ตั้งแต่การอภิปรายเรื่อง “การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา” (ราวกลางเดือนกันยายน ๒๕๑๕) ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ มาจนถึงบทความนี้ การโต้ตอบกับ พิชัย รัตตกุล ในหนังสือพิมพ์ “เดอะ เนชั่น” และสุดท้ายบทความเรื่อง *Indochina : The Moral Difficulties* ซึ่งลงตีพิมพ์ใน *The New York Times* ฉบับวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๖ แน่นอห คณณัดหลักถึงความรับผิดชอบ ในขณะที่ดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เคยทำไปแล้วไม่ได้แน่ๆ และก็สมควรปรับความรับผิดชอบนั้นไป คนเราถ้าเคยพลาดแล้วกลัวรับผิดชอบ มีแต่คนจะสรรเสริญ ยิ่งถ้าพยายามเต็มที่ให้ทุกอย่างดีขึ้นให้ได้ทุกวิถีทางเช่นนั้น ผมคนหนึ่งละที่จะก้มหัวให้ ทั้งในฐานะนักการเมืองและนักวิชาการ

จดหมายถึง บ.ก. ในฉบับเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๖ ในหัวข้อ “เท่าไรต้องเท่าไร” ผมและเพื่อนคนไทยอื่นอ่านคำตอบของ บ.ก. แล้วไม่พอใจเลย ที่ บ.ก. ตอบอย่างแฝงด้วยอารมณ์ เป็นการตีตนเสมอ “เด็ก” ประเด็นสำคัญ ที่ บ.ก. ควรจะต้องตอบคุณดำรง เดชะวิทย์ (เดช) ไม่ได้ อยู่ที่ว่าเขาใช้ชื่อจริงหรือเปล่า คณะศิลปศาสตร์

จะมีในรามคำแหงหรือไม่ เราจะว่าเราด้วยเรื่องส่วนตัวก็ช่างเขาประไร ประเด็นสำคัญที่ บ.ก. ควรจริงจัง คือการให้คำอธิบายอย่างถ่อมตัว ถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และขอบเขตของการปฏิบัติการ เท่าที่การทำหนังสือจะเข้าไปปรับภาระได้ คนในแต่ละวิชาชีพในสังคม ก็ต้องแบ่งภาระกันไปเหมือนร่างกายคนก็เช่นกัน หัวก็ต้องทำหน้าที่คิด ตาก็คอยดู หูคอยฟัง ปากพูด ฯลฯ คนทำหนังสือ ก็คงจำกัดวงเพียงเท่านี้ ใช้นิ้วบ้างก็คิดว่าจะทำหนังสืออย่างไรให้ได้ดี ให้บรรลุถึงจุดหมายของหนังสือได้ การคิดก็ไม่ใช่ว่าจะคิดถูกทุกครั้ง ศาสตราภียเคยผิด ตา หู ปาก ก็เหมือนกัน บางทีก็ปากเสีย ตาสั้นแถมบางทีโดนนักเลงตีทำแค้นแตกเสียอีก ขอบเขตเราไม่ได้ครอบคลุมกว้างถึงขนาดจะไปปฏิบัติการอื่นๆ ด้วย คุณดำรงเห็น ว่า เราคิดอะไรไม่เข้าท่า พูดจาอะไรพล่อยๆ ก็ลองเสนอมาให้เราปรับปรุงตัวกันซีครับ แต่เขียนมาแบบจะให้ตัดหัวปิดปากเราเสียเลยไม่ใช้การแก้ปัญหาที่แท้จริง ซึ่งผมเองไม่เห็นด้วยกับคุณดำรงนัก ผมเองพบเห็นบางเหตุการณ์ที่นักศึกษาได้ทำลงไปแล้วในอดีต เกิดขึ้นเพราะผลของการได้ความคิด หรือได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลายๆคน ทั้งในหนังสือ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* และรายสะดวกอื่นๆ อยู่ไม่น้อยทีเดียว อันเป็นจุดนำไปหาผลสรุปที่เป็นแก่นสารในภายหลังมาแล้วหลายครั้ง

พิรุณ ภัทรวนิชกุล
New York, U.S.A.

ฉบับนี้เห็นที่จะต้องยอมรับกันตรงๆ ว่า หนังสือออกช้ากว่าปรกติ อันที่จริงกองบรรณาธิการได้เตรียมตัวล่วงหน้าไว้เรียบร้อยแล้วทุกครั้ง และมั่นใจว่า “ในเมืองไทยไม่มีผู้ก่อการร้าย?” ครึ่งนี้ จะให้ข้อเท็จจริงและความเข้มข้นทางเนื้อหามากกว่าเมื่อครั้งฉบับเดือนมกราคม ซึ่งเราให้ข้อในใบปกชื่อเดียวกัน แต่เนื้อหาภายในเล่มไม่มีข้อมูลมากเท่ากับเล่มนี้ เราปรารถนาที่จะได้บทสัมภาษณ์ พลโท สายหยุด เกิดผล ผู้บังคับการศูนย์ประสานงาน กองอำนวยการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ซึ่งผู้สื่อข่าวของเราเคยสัมภาษณ์ไว้ตั้งแต่ก่อนปฏิวัติ ๑๔ พฤศจิกายน มาลงพิมพ์เป็นทัศนะของทางการไว้ด้วย หากทว่าไม่ได้รับการติดต่อ จึงสงสัยที่จะนำมาลงพิมพ์ได้ ทั้งๆ ที่ทาง ก.อ.ป.ค. มักจะให้โอกาสสัมภาษณ์แก่ นสพ. ต่างประเทศเสมอ แม้แต่ใน *Far Eastern Economic Review* แต่ฉบับนี้เราก็มีข้อเท็จจริงที่หาได้มาจากทางอื่น ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหนังสือและเอกสารของทางการที่เบ็ดเสร็จแล้ว เช่น *สมุดปกขาว* เรื่อง “การก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย” และจากการวิจัยของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงราชการชั้นสูง เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลของกองบรรณาธิการ เราเชื่อว่าข้อเท็จจริงที่ได้เกี่ยวกับ Communist Insurgency ในประเทศไทยนั้นคงจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าแหล่งข่าวของสื่อมวลชนใดในประเทศนี้ โดยเฉพาะในเล่มนี้ เราได้บทความพิเศษของ นายปรีดี พนมยงค์ มาด้วย แม้เนื้อหาจะกล่าวถึงเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่ แต่ความเห็นเกี่ยวเนื่องกับการต่อสู้ทางอาวุธของชนกลุ่มน้อยที่เกิดขึ้นในประเทศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการต่อสู้ทางอาวุธในภาคใต้ ก็มีที่เข้ากับแนวของเรื่องอยู่ไม่น้อย นอกจากนั้น บทความ มร. เลียว นาร์ด อิงเกอร์ เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ที่นายถนัด คอมันตร์ เขียนมาตามที่เราขอ ก็ได้นำมาลงในเล่มด้วย เพราะเนื้อหาส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะท่านอาจเปรียบเทียบความเห็นของเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ควบคู่ไปกับ Staff Report ที่ออกมาจากรัฐสภาสหรัฐฯ ว่าแตกต่างหรือเหมือนกันเพียงใด

วิกฤตการณ์ที่หนังสือเล่มนี้ออกข่าว ส่วนหนึ่งเห็นจะมีเหตุมาจากแรงกดดันภายนอกที่มาถึงโดยไม่รู้ตัวและทำให้เราต้องโอดครวญมาจนถึงบัดนี้ เรื่องค่าครองชีพแพงนั้น ใครๆก็เห็นกันอยู่ และรัฐบาลเห็นจะหาทางหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบหาได้ไม่ บัจฉัยอันหนึ่งในเรื่องข้อแพงที่คนหากินอย่างเราจะต้องพึงบัจฉัยนี้อย่างมาก ก็คือกระดาษ ใครๆก็รู้ว่าเขาเล่นขึ้นราคากันทุกวัน จนจะเป็นสามเท่าสี่เท่าตัวจากราคาปกติอยู่แล้ว และยังไม่มีการทำอะไรที่จะหยุดยั้งประการใด เราต้องวิ่งขอซื้อกระดาษเขายังกับเราเป็นขอทาน มีหน้าขำบ้างที่ยังถูกทวงบุญคุณเอาอีกด้วย ซึ่งก็ไม่เห็นรัฐบาลจะแก้ไขปัญหานี้ประการใด หนังสือพิมพ์หลายฉบับ โรงพิมพ์หลายแห่ง ต้องมีวันเสื่อกลีบบ้านเก่าไปแล้วก็ไม่น้อย ที่อยู่ที่ต้องโอดครวญขอเพิ่มราคาไปตามๆกัน เราเองก็เห็นจะหลีกเลี่ยงวิกฤตการณ์เช่นนั้นไม่ได้ ทั้งๆที่ทราบว่าผู้อ่านก็เผชิญค่าครองชีพอย่างอื่นแพงอยู่แล้ว แต่เราก็ใคร่ขอความเห็นใจจากท่านขอเพิ่มราคา *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* จากราคากระดาษปรูฟมัน ๖ บาท มาเป็น ๘ บาท และกระดาษปอนด์ ๘ บาท เป็น ๑๐ บาท ส่วนค่าบำรุงสมาชิกกระดาษปอนด์ จะขอเพิ่มเป็น ๑๐๐ บาท โดยเราจะไม่ลดจำนวนหน้าลงจากเดิม จึงหวังใคร่ขอให้ท่านเป็นแรงช่วยให้ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ยืนอยู่ต่อไปในยามวิกฤตเช่นนี้เถิด หากไม่เช่นนั้นเราก็คงต้องเลิกทำเพราะแก้ปัญหาไม่ได้ แม้แต่โฆษณาที่จะมาช่วยเราก็หาได้ยาก เพราะเขามักจะมีความเห็นว่าหนังสือของเรารุนแรง ทั้งๆที่เมื่อวิกฤตนั้นมาถึงฝ่ายที่เขาไม่ชอบเราเพราะเราทำแต่เรื่องกวนตัว กวนใจแก่เขาก็คงนั่งหัวเราะต่ออายราษฎรกรกันไปเรื่อยๆ แล้วเราก็คงได้กลับไป 'พบกันใหม่เมื่อชาติต้องการ' หรือคงได้ *In Paise of Idleness* สมตามวลีของเบอทรัน รัสเซล กันบ้างกระมัง สำหรับฉบับนี้คอลัมน์ประจำ *ปลาใหญ่กินปลาเล็ก* และ *เมืองไทยไม่ใช่กรุงเทพฯ* เห็นต้องรันไปไว้ฉบับหน้าเพราะจะได้ให้เนื้อที่แก่เรื่องจากปกให้เต็มที และถ้าหากถึงเดือนตุลาคม เรายังไม่เหนื่อยก็จะเพิ่มคอลัมน์ *แนะนำสาธารณรัฐประชาชนจีน* ขึ้นอีกคอลัมน์หนึ่งให้สมกับยุค "ลูกชนไก่การเมือง"

ข้อโอดครวญของเราเห็น มีมาถึงพร้อมกับการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งบัดนี้ได้มีการเลือกตั้งกรรมการบริหารชุดใหม่เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคมศกนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เราขอต้อนรับกรรมการบริหารชุดใหม่ไว้ ณ ที่นี้และหวังว่าจะได้ช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้ *สังคมศาสตร์ปริทัศน์* ได้คงอยู่ต่อไป หลังจากทีรอดปากเหยี่ยวปากกาามาแสนนาน

ประกาศ

สิงคมาศาสตรีปริทัศน์

เนื่องจากภาวะตลาดสำหรับกระดาษพิมพ์ได้มีขึ้นป่วนติดต่อกันมาเป็นเวลาแรมเดือน และยังมีแนวโน้มลดลงในเวลาอันสั้น ทั้งนี้ นอกจากกระดาษจะสูงขึ้นหลายเท่าตัวแล้ว การหาซื้อยังเต็มไปด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกระดาษปอนด์ จนทำให้การจัดพิมพ์หนังสือทุกประเภทเกือบจะสะดุดหยุดลงอย่างสิ้นเชิง ส่วนหนังสือที่ยังคงขึ้นหิ้งอยู่ ก็จำเป็นต้องปรับปรุงราคาจำหน่าย

เราได้เฝ้าระออดกวดการณ์มาเป็นเวลานานพอสมควร โดยที่ตลอดระยะเวลาเรากำลังกวดขันเรื่องมีนอชเพิ่มเติมที่อยู่แล้ว ให้แก่การจัดพิมพ์ทุกฉบับเรื่อยมา

บัดนี้ สิงคมาศาสตรีปริทัศน์ กำลังเดินมาถึงจุดที่จะต้องขอความกรุณาจากท่านผู้อ่านแล้ว โดยเราจะขอปรับปรุงราคาจำหน่ายใหม่ตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไปในอัตราดังนี้

กระดาษปอนด์ เดิม ๘ บาท ขอเพิ่มเป็น ๑๐ บาท โดยอัตราค่าสมาชิกรายปี (๑๒ ฉบับ) ขอเพิ่มจาก ๕๐ บาท เป็น ๑๐๐ บาท ครึ่งปี (๖ ฉบับ) ๕๕ บาท

กระดาษปรู๊ฟ ข้างวางจำหน่ายทั่วไป เดิม ๖ บาท ขอเพิ่มเป็น ๘ บาท

ด้วยภาวะจำเป็นที่เราพูดไม่ออก หากท่านผู้อ่านจะกรุณาตามท่อนี้ ก็จะช่วยให้อายุ สิงคมาศาสตรีปริทัศน์ คือไปอีก หากท่านเห็นว่าเราหมดความจำเป็น ก็อาจถึงเวลาที่เราจะต้องกล่าวคำอำลา.

ผู้จัดการ

สิงคมาศาสตรีปริทัศน์

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

No. 8 Vol. 11, August 1973
INSURGENCY ISSUE

Major General Chatchai Choonhavan

- 4 Hard Times
- 5 Letter to the Editor
- 6 A New Vietnam Policy of Thailand
- 8 Open Letter to the President of France
- 9 Leading Article : Communist insurgency / Myth or reality?

Cover-Story

<i>Pridi Phnomyong</i>	13	National Unity and Democracy
<i>Pansak Vinyaratn</i>	20	News From Na-Kae
<i>Kun Pattalung</i>	35	Voice From Pattalung
<i>Jeffrey Race</i>	36	War in the Northern of Thailand (tr.)
<i>Leonard Unger</i>	67	Nixon Doctrine and Thai-American Relation
<i>Thanat Khoman</i>	70	Can Thailand Decides Her Own Policy
<i>A Staff Report</i>	76	Insurgency in Thailand (tr.)

<i>Sanaeh Jamarik</i>	80	Letter From Singapore
<i>Varawit Wongsuwan</i>	84	A Poem / Shipwreck
<i>Our Correspondent</i>	85	Letter From German : Chantaburi Project
<i>Pitaksa Panyayouth</i>	91	Third World Peasants are not Ignorant
<i>Srigun Bantung</i>	94	Song of Spanish Civil War
<i>Kamsing Srinawk</i>	97	The Wind-Wall / Oh! My Teeth
<i>Yuth Hunsopha</i>	99	Man and Environment / Water Pollution and our fishs
<i>Nipon Insin</i>	104	A Poem / Snake

Supoth Darnthakula 105 Note and Comment / A Fact of Kulab Saipradith

107 Book Reviews

117 Editor

Book Reviews by T. Apornsuan / Likit Dhiravagin /
Suchart Sawadsri

Cover by Pricha Arjanka

President : Puey Ungphakorn

Advisory-Board : Pansak Vinyaratn, Rangsun Tanapornpan, Sulak Sivaraksa

Editor in Chief : Suchart Sawadsri

The Social Science Review

OFFICE : Chula Soi 2, Phya Rd., Bangkok Thailand. Tel. 57622

Printed By : Sivaphorn Ltd., Part.

74 Soi Rajataphan, Makkasan, Bangkok, Thailand.

Tel. 522639, 516752.

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์วิภาวดี แขวงวัดบ้านหม้อ กรุงเทพมหานคร ๒๕๑๖

๑๙๗๓ ฉบับที่ ๘ เล่มที่ ๑๑ เดือนสิงหาคม ๑๙๗๓

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ๖๕ เดือน มีจำหน่ายตามสถาบันต่าง ๆ ต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยมหิดล	
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	อาจารย์ แสนอรุณ รัตกลีกร	คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	อาจารย์ ชงยุทธ ยุทธวงศ์
คณะวิทยาศาสตร์	อาจารย์ ระวี มาวิไล	มหาวิทยาลัยศิลปากร	
คณะเศรษฐศาสตร์	อาจารย์ ไพฑูริย์ สันลาวัณย์	คณะจิตรกรรม	อาจารย์ ถกล ปรีชาคณิศรพงศ์
คณะรัฐศาสตร์	ห้องชายหนังสือของคณะ	คณะมัณฑนศิลป์	อาจารย์ มานิช กงกคณันท์
คณะพาณิชยศาสตร์	อาจารย์ ไพโรจน์ วรรณโกวิท	คณะศึกษาศาสตร์ (เทียบแก้ว)	อาจารย์ บังอร กุฑราภรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์		มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
คณะรัฐศาสตร์	ห้องชายหนังสือของคณะ	คณะศึกษาศาสตร์	อาจารย์ ปรีชาโยทย์ กระมท
คณะเศรษฐศาสตร์	อาจารย์ แน่งน้อย เกษเกษม	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อาจารย์ จิตไชย วัฒนไชย
คณะพาณิชยศาสตร์	อาจารย์ แน่งน้อย ใจอ่อนน้อย	มหาวิทยาลัยบูรพา	อาจารย์ ประทีป วาทิกทินกร
คณะศิลปศาสตร์	อาจารย์ น้อย สนิทวงศ์		อาจารย์ สุชิน ตันติกุล
แผนกฯ วารสารศาสตร์	อาจารย์ กมล ฉายาวัฒน์	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสมมิตร หอสมุดกลางวิทยาลัย	
หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์		บางแสน	อาจารย์ สวัสดิ์ เรืองวิเศษ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์		มหาสารคาม	อาจารย์ สถาพร พันธมณี
คณะรัฐประศาสนศาสตร์	อาจารย์ ชัยอนันต์ สมุทวณิช	พิษณุโลก	อาจารย์ อารี ห้วยวิม
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	อาจารย์ ไพจิตร เอื้อทวีกุล	สงขลา	อาจารย์ หวู พันธุ์เมธา
คณะบริหารธุรกิจ	อาจารย์ ศรีวิบูลย์ งามโกมล	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	อาจารย์ อารมณ เอี่ยมเจริญ
สถาบันเทคโนโลยี นนทบุรี	อาจารย์ วิวัฒน์ เตมีย์พันธ์	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	อาจารย์ วิเศษ สอนางค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	พระมหาชัชวาล อากาโร	วิทยาลัยครูจันทบุรี	อาจารย์ เปี่ยมศรี นาคพัฒน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	แผนกเจ้าหน้าที่หนังสือและห้องสมุด	วิทยาลัยครูเพชรบุรี	อาจารย์ มงคล มนปุกพันธ์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อาจารย์ บุญเอก ฟองอากาศ	วิทยาลัยครูอุดรธานี	อาจารย์ ถุกคิน ปรีดิสนธิ์
	อาจารย์ จงจิตร ศรีพรรณ	วิทยาลัยครูยะลา	อาจารย์ สวรรค์ แก้วเหล็ก
	อาจารย์ ณีฎะ ชพานนท์	วิทยาลัยครูสงขลา	อาจารย์ สุรพล นาควนิช
มหาวิทยาลัยขอนแก่น		วิทยาลัยครูศรีนครินทร์	อาจารย์ ทศนีย์ ทองศิริ
	อาจารย์ กวี ฐิติกุล	วิทยาลัยครูจะแจ้งเขตร	อาจารย์ เสาวนีย์ วัชรอำพร
	อาจารย์ สายสุวิ ฐิติกุล	วิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพมหานคร ๑	อาจารย์ ชนมรส ไรศกัญชร
	อาจารย์ ไพโรจน์ สโมสร	วิทยาลัยเทคนิค ชนบุรี	อาจารย์ หริศ สุตะบุตร
	อาจารย์ สมัย สันทอง	วิทยาลัยเทคนิคตะวันออกเฉียงเหนือ	อาจารย์ ประกายศรี ไขสูงเนิน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		โรงเรียนบ้านคลองเต็ง ครัง	อาจารย์ ทวี วัชรินทร์
	อาจารย์ นิพนธ์ คัมภีร์	โรงเรียนการช่างชาย ครัง	ครูปราริมทนต์ ศรีสมบัติ
	โรงเรียนเศรษฐศาสตร์		อาจารย์ อุทัย คุณเกษม

ต่างจังหวัดจะหาซื้อ	สังคมศาสตร์ปริทัศน์	ได้ที่	
เชียงใหม่	สุวิวงศ์บุ๊คเซ็นเตอร์	พัตลุง	อุดมพานิชกิจ
	รามายักษ์เซ็นเตอร์	ยะลา	พิทยาการ
นครศรีธรรมราช	ทุ่งสงบรรณาการ		จู่
	พิชญโลก	ขอนแก่น	ไทยกินเอง
ปัตตานี	แสงทองพานิช	สุราษฎร์ธานี	ไทยวัฒนาพานิช
	บรรณาธิการ	สงขลา	หาดใหญ่บรรณาการ
	เสียงพิชัย	สระบุรี	พิมพ์อนงค์
อยุธยา	ปัตตานีบุ๊คเซ็นเตอร์		สถานีรถไฟสระบุรี
	กัณฑ์		มิตรศาสตร์
นครราชสีมา	โรงแรมโพธิ์ทอง	ครัง	ขงชัย
	พ.ท. รักษ์		

ชาวชนบทไม่ยอมอ่านหนังสือ
หรือว่าไม่มีหนังสือให้เขาอ่าน

ชาวชนบท

เป็นหนังสือพิมพ์ที่หาอ่านเพื่อชาวชนบท
น่าจะลองซื้อส่งไปให้เขาอ่าน
ตาม ร.ร. ประชาบาล หรือวัด ทั่วประเทศ

ออกเป็นรายเดือน บิลละ ๒๕ บาท ๑๒ ฉบับ
สมัครเป็นสมาชิกไปได้ที่ มูลนิธิโกมล คีมทอง
๑๗๑๕ ถนนพระราม ๔ สามย่าน ก.ท. ๕
โทร. ๕๑๑๖๓๐